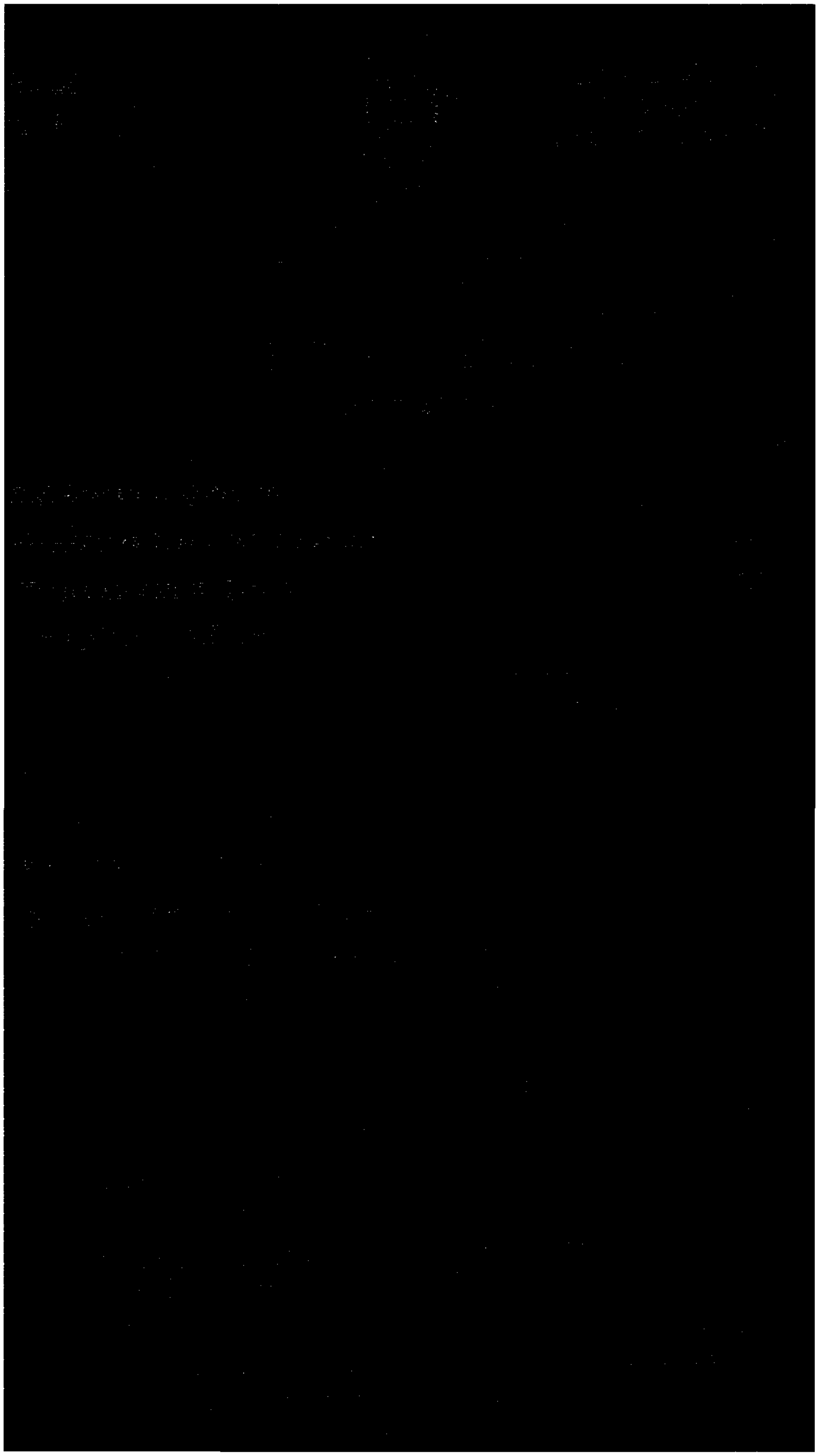

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.

OFFICIAL REPORT

Thirty-Seventh day of the First Session of
The Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 19th July, 1967

The House met at H ilf-Past Eight of the Clock

(Mr Speaker in the Chan)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

ADULTERATION OF FERTILIRERS

461—

* 1162 Q.—Sri Vavilala Gopalakrishnayya (Sattenapalli) — Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state,

(a) whether the Government received a petition dated 1-4-1967 from Duggirala Venkateswara Rao, Motipallivari Street, Ellore informing the malpractice and adulteration of fertilizers by Sri T. Bhavanarayana (Phone 539), Rice Mill, Ellore, West Godavari district, and

(b) if so, what was the action taken so far?

The Minister for Food and Agriculture (Sri P Thimma Reddy)

(a) Yes, Sir

(b) The matter has been referred to the Police for investigation.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— దాంట్లో వున్నటువంటి నేరస్థ స్వభావం ఏమిటి? Police కు hand over చేసి ఎన్నాళ్ళు అయింది?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — వారు వ్రాశారు కదా! కనుక దాని స్వభావము వారికి తెలిసిందే. ఒక చిన్న యిబ్బంది వస్తున్నది. కొన్ని ప్రశ్నలు చాలా ఉపయోగకరమైన ప్రశ్నలుగా వస్తాయి. అది వంపిన వెంటనే తేవడంలో వ్యవధి లేకపోతే ఆ ప్రశ్నలకు వుండే ఉపయోగంకూడా పోతుంది. యేదో దొంగతనం జరిగింది. Fertilisers black market చేసారు. అది వచ్చి 2, 3 నెలలైనది, Police, కు చెప్పాం. Investigation చేస్తున్నారు. వీరైతే పట్టుకుని

ఏదో చేస్తారు దీనిగురించి మనం యిక్కడ ప్రశ్న చేస్తే—Purpose will not be served, Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— వారికి ఈ విషయం తెలిసిపోతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అది నిజమే. దీనికి ఒక పనిచేస్తే బాగుంటుంది. మేము enquiry చేస్తున్నామని మీరు వ్రాస్తే, ఆ తరువాత అది అయిన తరువాత Assembly లో పెడతామనే పద్ధతివుంటే వ్రాయవలసిన అవసరంలేదు, మనకు Purpose కావాలి. ఇందులో publicity కొంత వుంది. మనకు purpose కావాలిగాని, publicity అక్కరలేదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— Purpose కావాలనుకుంటే వెంటనే ప్రశ్నవేయకుండా కొంత వ్యవధియిచ్చి ప్రశ్నవేస్తే చాలా బాగుంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఎందువల్లనంటే మేము కాగితాలు పంపితేగాని రావడంలేదు. ఆ తరువాతనే office లో కదులుతున్నాయి. కాబట్టి మేము చేస్తామని హామీయిస్తే మాకు ఏమీ అక్కరలేదు. అది చేస్తారా ? మీరు action తీసుకున్నట్లు వెంటనే మాకు వ్రాస్తే ప్రశ్న వేయం. అదిచేస్తారా ?

Sri P Thimma Reddy :—That is a very good thing and we are doing it. ఈప్రశ్న రాకముందే మాకు representation వచ్చింది. ఆ copies మీకు, నాగిరెడ్డిగారికి మిగతావారికి వచ్చేవుంటాయి. We moved in this matter దానితరువాత వారు ప్రశ్న వేశారు. కాని purpose మాత్రం defeat అవుతోంది

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) :— Black market జరిగింది. దానిని గురించి విచారిస్తున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. Adulteration కూడా జరుగుతున్నది. ఈ adulteration గురించి వెంటనే తగినచర్యలు తీసుకోవాలి. Super అని తయారుచేసి పంపుతున్నారు ఉత్త బూడిద వుంటున్నది. ఈ fertilisers తయారు చేసేవి companies లో ఈ adulteration జరుగుతున్నది. దానిమీద మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Thimma Reddy :—That is the order of the day, Sir. Aduleration అనేది ఒక్క fertilisers లోనేకాదు తిండిగింజల దగ్గరనుంచి జీవితమే Adulteration గా తయారైంది. This is a widespread thing, Spreading over 20 Districts and almost to every farmer. In our state the farmer has become highly chemical fertiliser minded. రూ. 50 కోట్లు fertilisers మనం వాడుతున్నాం. ఇంత material circulation వున్నప్పుడు యిక్కడ, అక్కడ కొంతమంది చెడు మార్గాలు త్రొక్కుతున్నారు. They got into some bad methods. అది helpless గా వుంది. కాని మనకు అసలు village నుంచి report అందేదిచాలా యిబ్బందిగా వుంది. దానిగురించి యేర్పాట్లు చేస్తున్నాం.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (అనంతపురం) :— అధ్యక్షా! గత ప్రభుత్వం rice లో 10% sand వుండవచ్చు అని ఎట్లా అంగీకరించిందో, అట్లాగే ఈ fertilisers విషయంలో ఏ percentage of adulteration ను గవర్నమెంటు గుర్తించింది?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :- లేదండి. యేదైనా చెత్త, చెదారం కలిస్తే అదికూడా compost అయి fertiliser అవుతుంది (సభలో నవ్వు) we have not permitted any percentage of adulteration

శ్రీ బి. హెచ్. విజయకుమారరాజు (భీమవరం) :- అధ్యక్షా! ఈ fertiliser black market విషయంలో rules relax చేస్తే బాగుంటుంది. Actualగా Fertilisers Inspector పట్టుకుంటే immediate గా action తీసుకోవడానికి వీలులేదు. అతను direct Agriculture Officer కు report చేస్తే one week లో రావాలి, action తీసుకోవాలి ఈ లోపల పై పెంకులుకూడా తీసివేసి పట్టుకు పోయిన పరిస్థితులుకూడా వున్నాయి. seed వున్నకూడా, అలాంటిది మా భీమవరంలో రెండు జరిగాయి. మేము 50 మంది మనుష్యులను కాపాలపెట్టి ఆపుచేయవలసి వచ్చింది అందువల్ల rules relax చేసి ఈ Fertiliser Inspector గారు immediate గా action తీసుకునేట్లు చేస్తే చాలా help జరుగుతుంది అది చేయడానికి వీలువుంటుందా అని నేను మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — అధ్యక్షా! తప్పుచేసినవానిని, తప్పుచేసిన దానిలో ditect చేసినటువంటి చాంట్లో దుర్మార్గం జరగకుండా వుండడానికి ఈ చట్టాలు rules పెట్టడం జరిగింది అందువల్ల ఎంతవరకు rules పెట్టాలో అంతవరకు పెట్టాం. అవసరం అయితే యింకా ఎక్కువ rules పెట్టడంగాని, తీసివేయడంగాని, అట్లాంటి తప్పులు జరగకుండా వుండడానికే మా ప్రయత్నం.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు (మల్లేశ్వరం) :- రైతు సంఘాలద్వారా వీటిని పంపిణీచేసే ఆలోచన ప్రభుత్వంలో వున్నదా ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :- రైతు సంఘాలద్వారా పంపిణీచేస్తే వారికికూడా చెడ్డపేరు వస్తుందేమో ? రైతు సంఘాలు వుండి, వాటి ఆజమాయిషీ క్రింద జరిగేట్లువుంటే బాగుంటుందని ఆలోచిస్తున్నాం.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) ·- Complaints వచ్చినప్పుడు ఎవరికి చెప్పాలో అర్థం కావడంలేదు మామూలు police వారు యిది పట్టించుకోరు. Anti corruption Bureau వారుయిది మా purview క్రిందకు రాదంటున్నారు. ఒక complaint వచ్చినపుడు సరియైన పద్ధతిలో చేసేటటువంటి ఆలోచన ఏమైనా చేస్తారా ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి:- అసలు ఈ Complaints ఎన్ని genuine అయినవో ఎన్ని business competition లేకపోతే అనవసరంగా ఎవరి నెత్తినవో రాళ్ళు వేసేదానికి, అపకీర్తిపాలు చేసేదానికి వేసినవో చూడాలి. అది విచక్షణ చేసేదానికి special staff కావలసివస్తుంది. So we send them to local Officers immediately If there is something suspicious then we seek the help of the police to help us

శ్రీ టి. చంద్రశేఖరరెడ్డి (అలంపూర్) — అధ్యక్షా ! గుంటూరు జిల్లాలో అమ్మోనియం sulphate మాదిరి తయారుచేసే ఉప్పు factories కొన్ని వున్నాయి. అక్కడనుంచి యితర ప్రాంతాలకు ఎగుమతి చేయబడుతున్నది. ఒక gang ఈ

పని చేస్తున్నది, ఈ విషయంలో మా area లో అలంపూర్ తాలూకాలో ఒక lorry ఉప్పుఅని తీసుకువచ్చి, Nitrogen sulphate అని, అమోనియం sulphate అని అమ్ముతూవుంటే పట్టుకుని Police వారికి అప్పగిస్తే పోలీసువారు లంచం తీసుకుని, case మాత్రం చేసారు. అది యింతవరకు ఏ పరిస్థితిలో వున్నదో అర్థం కావడంలేదు. దానికి మంత్రిగారు ఏమి తెలిపిస్తారో చెప్పాలి.

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :- అది మా notice కు రాలేదండి

ADULTERATION OF MILK

462—

* 718 Q.—Sri K Rajamallu (Chinnur): - Will the hon· Minister for Agriculture be pleased to state·

(a) whether the Government are aware that the milk sold in some areas in twin cities is seriously adulterated and the milk distributed through Government booths is not wholesome throughout the year, and

(b) how many milk drinking centres have been opened in Andhra Pradesh so far and the location of the same?

Sri P Thimma Reddy.—(a) The milk sold by private vendors in some areas of the twin cities is found adulterated. But the milk distributed through Government Milk Booths is wholesome througout the year.

(b) Only one in the premises of the Legislative Assembly

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య·—అధ్యక్షా! ఇప్పుడు యేదో outsiders adulterate చేస్తే పట్టుకుంటున్నామని అంటున్నారా అసలు వీళ్ళ దాంట్లోకూడా నీళ్ళు వస్తున్నాయి. ఒక్కొక్క రోజు, milk గా కనిపించవు. అసలు charity must begin at home అన్నారు. మనం యిచ్చే పాలు నీళ్ళు లేకుండా వుంటే సంతోషించవచ్చు అదికూడా లేదు Assembly booth లో కూడా water వస్తున్నది.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి —అధ్యక్షా! ఎక్కడా, ఏమీ complaints రాలేదు. ఎందుకంటే యిదివరకు ఈ cans తో తీసుకువచ్చి కొలతవేసి యిచ్చేవారు. కొన్ని complaints వచ్చాయి. కొంతకాలం క్రితంనుంచి bottles లో పోసి ఇస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఏమీ complaints ఎవరూ చేయలేదండి.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి (వరంగల్లు).—వరంగల్ లో Agriculture department తరఫున పాల supply జరుగుతున్నది. ఆ supply చేసేదానికి seal చేసి యివ్వమని అడిగితే--drum లో తీసుకువచ్చి యిస్తున్నారు—మీరు complaint చేస్తే ఎవరితోనైనా చెప్పుకోండి. మావద్ద staff లేదు. మాకు ఓపిక లేదు seal వేయడానికి అని వాళ్ళు యిష్టంవచ్చినట్లు నీళ్లు కలిపి యిస్తూవుంటే, ఆఖరికి నిజమైన పాలు త్రాగే అదృష్టం లేకుండా పోతున్నదని ప్రజలు అనుకొంటున్నారు. దానిమీద గట్టి instructions యిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—నాకు అటువంటి complaints ఏమీ రాలేదండి. బహుశః department కు వచ్చి వుండవచ్చు దయచేసి వివరాలు పంపిస్తే నేను పరిశీలనచేయించి, చేయగల మరమ్మతు చేయిస్తాను

శ్రీ జి శివయ్య (పుట్టూరు) :—అధ్యక్షా! ఈ Milk project లో, milk bottles లో వేసి seal చేసేముందు test చేస్తున్నారా? Test చేసిన తరువాత ఈ milk అంతా complete గా bottles లో వేసి seal చేసేదాకా, ఏమైనా Public Health Officers అక్కడ వుంటున్నారా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—కావలసినటువంటి staff వున్నది. సక్రమంగా చేస్తారు There are absolutely no complaints about the milk in bottles.

శ్రీ సి జంగారెడ్డి (పర్కాల) :—అధ్యక్షా ఈ bottles లో వచ్చిన పాలను పెరుగుగా చేస్తే చేదుగా వుంటుంది. రాత్రి ఒకరకంగా, ఉదయం ఒక రకంగా వుంటున్నది general గా milk powder పాలు అని చాలా మంది అంటున్నారు. తరువాత Secunderabad లో ఒక booth లో పచ్చ మూత లలో వస్తున్నాయి ఏమిటి అని అడిగితే, మీకు యిచ్చేపాలు బర్రెపాలు. మీకు యిచ్చేది powder పాలు అంటున్నారు. అంటే M L As వున్న booth లో ఇచ్చే పాలు, public booth లో యిచ్చే పాలు వేరా? ఈ పాలు పెరుగుచేస్తే మొత్తం మీద పెరుగు చేదుగా వుండడానికి కారణమేమిటి?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—కొంచెం టోన్డ్ మిల్కు వుంది. ఎండకాలంలో పాలు తక్కువగా సప్లయి అవుతుంది, ఇది సైంటిఫిక్‌గా, టెక్నికల్‌గా అందరూ అంగీకరించిన విషయమే. హోల్‌సం మిల్కులో 5 శాతం, టోన్డ్ మిల్కులో 3 2 శాతం fat వుంటుంది. హోల్‌సం మిల్కు యెంతమంచిదో, టోన్డ్ మిల్కు కూడా అంతే మంచిది Fat లో తేడా గలదు. అంతేకాని పెరుగు చెడిపోతుందని వినలేదు.

శ్రీ సి. వి. కె రావు (కాకినాడ) :—అధ్యక్షా, మా గ్రామములో పాలలో నీళ్లు కలిపినందుకు పది రూపాయలు మామూలుగా మునిసిపల్ అధికారులు పుచ్చుకొంటున్నారు దానిని అరికట్టుటమాత్రమేకాకుండా నీళ్లు కలపకుండా వుండడానికిగాను తగిన బందోబస్తు చేయిస్తారా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—అది హెల్తు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన విషయము. మనం పంపకచేస్తున్న పాలను గురించి యీ ప్రశ్న.

శ్రీ కె గోవిందరావు :—ఆంధ్ర దేశంలో పాలసరఫరా యే మాత్రం లేకుండా పోతున్నది పాలలో కల్తీ కలపడం చాలా యెక్కువగా వుంది. కనుక సంవత్సరమునకు కొన్ని కేంద్రాలు చొప్పున ఆంధ్ర దేశములో ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—టవున్ సంగతి చెబుతున్నాను. పల్లెలలో కూడా పాలు లేకుండావున్నాయి. వున్నవాటిని అమ్మి వారి పిల్లలకుకూడా లేకుండా చేస్తున్నారు కనుక దేశంలో పాల ఉత్పత్తి తగ్గుచున్నది. పాలను యెక్కువ చేసే ప్రయత్నం చేద్దాం.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—పట్టణములలో దానిని అభివృద్ధి చేయుటకు యేమి ప్రయత్నం చేస్తున్నారని అడిగితే, అంతఅన్యాయంగా సమాధానం చెబితే ఎలా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—పల్లెలనుండి యెక్కువగా తీసుకొనివస్తేకదా పట్టణాలలో అభివృద్ధి చెందేది ? సాధారణంగా పల్లెలలో చాలా యెక్కువ ఉత్పత్తి చేయుటకుగాను ప్రయత్నం చేయాలి. తరువాత పట్టణాలలో ఏర్పాట్లు చేయాలి. బెజవాడనుండి పాలను తీసుకొనివచ్చి హైదరాబాదులో సప్లయి చేస్తున్నారు, పల్లెలలో అభివృద్ధి చేయించుటకు సంబంధించిన విషయం, డబ్బుకు సంబంధించిన విషయం అందుచేత ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—రైతులకు మంచిజాతి పశువులను కొనుక్కొనుటకు గాను సబ్సిడీ యిచ్చేటట్లు ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—సబ్సిడీ ఇప్పుడు లేదు. దేశంలో అప్ గ్రేడింగు ఎక్కువగా జరుగుతున్నది. తల్లి 5, 6 పౌనుల పాలు యిస్తుంటే, పిల్ల 20, 25 పౌనుల పాలిచ్చే విధంగా అప్ గ్రేడింగు జరుగుతున్నది అప్ గ్రేడింగు ఏ ప్రాంతంలో అయినా కావాలని చెప్పినట్లయిన అక్కడ ప్రయత్నం చేస్తారు

ఒక గౌరవసభ్యుడు :—రెండు రకాల పాలు సప్లయి చేస్తున్న విషయం అందరికి తెలిసినదే. యం యల్. ఎ. లకు ఒక రకం, మిగతా వారందరికీ మరొక రకం సప్లయిచేస్తున్నట్లు తెలిసినది. అది వాస్తవమా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— హోల్‌సం మిల్కు కొన్ని బూత్సులో సప్లయి చేస్తున్నారు. అది యింతవరకూ సప్లయిచేస్తు రావటం జరిగింది. ఎండాకాలం వచ్చినందువలన హోల్‌సం మిల్కు లేనందువలన టోన్డ్ మిల్కు సప్లయి చేయవలసివచ్చింది

T. M V 2 VARIETY OF GROUNDNUT

463—

*1317 Q —Sri Ch. Rajeswara Rao [Put by Sri R Satyanarayana Raju] (Naraspur) :—Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether it is a fact that the cultivation of improved variety of seeds for groundnut crop called TMV 2 has been a success in Andhra Pradesh, and

(b) if so, whether the Government propose to supply the seed to the districts where groundnut is largely grown for the ensuing season?

Sri P. Thimma Reddy .—(a) Yes, Sir

(b) As this variety of groundnut seed was introduced long back in this State and has spread in many districts, the seed is freely available with the cultivators However, the Agriculture Department is procuring and distributing this variety of seed to the needy cultivators whereever sit is in the State.

శ్రీ జి. శివయ్య :—శెనగపంట పండించిన వెంటనే డబ్బులు లేనందువలన రైతులు అమ్మివేయడం, విత్తనముల సైములో విత్తనములు దొరకక బాధపడ

తున్నారు. కనుక అపుడు విత్తనములు సప్లయిచేసే పథకమేదైనా వుందా? ఎక్కువ పంటపండే తీగకాయలు కాసే పంటవుంది. అదేమైనా యెక్కువ ఉత్పత్తి చేయుటకు పథకాలేమైనా వున్నాయా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి —లేవండి పంటను తొందరపడి అమ్ముకొన్నప్పటికీ, యీ విత్తనాలకు సంబంధించినంతవరకు విత్తనములు ఎక్కడపడితే అక్కడ దొరుకుతున్నాయి. కొత్తగా వచ్చిన టాంగనీకా వెరైటీని పండించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేక యేర్పాట్లు చేస్తున్నది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్టణం) —అనంతపూర్, కర్నూలు జిల్లాలలో వేరుశనగ విత్తనములు తయారుచేసే పథకాలను యేర్పాటు చేసినట్లుగా పత్రికలలో వచ్చింది. అది నిజమైతే ఎంతకాలంలో ప్రారంభం చేస్తారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి —స్పెషల్‌గా ఆయిల్ సీడ్సు విత్తనములకొరకు ఒక ప్రత్యేక స్కీము పెట్టారు. దాని ఫలితాలు యింకా 1, 2 సంవత్సరములు చూడవలసివస్తుంది

HOUSE SITES TO SWEEPERS AND SCAVENGERS

464—

* 1186 Q —Sri T C Rajan —Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state

(a) Whether there is any scheme with the Government to provide or to allot house sites to the sweepers and scavengers in all Panchayats in the State; and

(b) if so, when will it be implemented?

The Minister for Panehayat Raj (Sri T. Ramaswamy) ·—(a) and (b) Yes, Sir It will be taken up for implementation in Gram Panchayats after the other scheme 'Supply of wheel-barrows and other implements to scavengers' is implemented and if the Government of India provide the amount required.

శ్రీ టి సి రాజన్ —ఇదివరకు దీనిని ఎక్కడయినా అమలుపర్చడం జరిగిందా? గ్రామ పంచాయతీలో వున్నటువంటి స్వీపర్సుకు, స్కావెంజర్సుకు అదనంగా ప్రభుత్వం యిచ్చినటువంటి కరువు బత్తెం యివ్వడంలేదు. దానిని గురించి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసుకొనివచ్చేట్టు చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి .—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు —ఇదివరకు కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం క్రింద కొంత డబ్బు తీసుకొని, దానితోపాటుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ మ్యాచింగ్ గ్రాంటు ఇవ్వలేని పరిస్థితి లో వారి యిళ్ల నిమిత్తం స్థలాలను తీసుకొని వదలివేసిన సంఘటన లున్నాయి. అలాంటి విషయంలో వారికి కనీసం యిళ్ల స్థలాలనైనా ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా?

టి. రామస్వామి·—ఇదివరకు మునిసిపాలిటీ వరకు మాత్రమే అమలు జపరుబడేది. 66-67 సంవత్సరములో దీనిని మేజర్ పంచాయితీలలో కూడా

అమలుచేయవచ్చని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఆర్డరు యిచ్చారు దాని విషయంలో కలెక్టర్ల వద్దనుండి రిపోర్టు వచ్చేప్పటికి ఆలశ్యమయినది. 66-67 లో ఫైనాన్సు డిపార్టు వారు—"We should not add to the strain of the State finances under any circumstances" అన్నారు. కనుక క్రిందట సంవత్సరం శాంక్షన్ చేయలేదు ఈ సంవత్సరం తప్పకుండా శాంక్షన్ చేస్తాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య —కనీసం యూనిఫారమ్స్ అయినప్పటికీ సంవత్సరమునకు 4, 5 జతలు యిప్పించే యేర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఇది యూనిఫారముకు సంబంధించిన ప్రశ్న కాదు

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) — స్కావెంజర్సు, స్వీపర్సు వృత్తి చాలా కష్టమైనది. మనకున్నటువంటి పరిస్థితులను బట్టిచూస్తే ప్రభుత్వం వారికి కాలనీలను కట్టించే స్థితిలో లేదు. కనుక వారికి కనీసం ఇళ్ల స్థలాలనైనా ఇచ్చినచో వారు కొట్టాలను నిర్మించుకొని వుండడానికి అవకాశముంటుంది. వారికి యిళ్ల స్థలాలపై పట్టాలనైనా యిప్పించగలరా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి —అసహ్యాకరమైన పనులు చేసేవారికి మొదట వారికి కావలసిన పరికరాలను సప్లయిచేసి, తరువాత యిళ్ల స్థలాలను యివ్వాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు చెప్పారు.

శ్రీ సి. వి. కె రావు .— ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించిన సమాధానంలో ఏ' కు సమాధానం చెబుతూ ప్రభుత్వానికి స్కీము వుందన్నారు. ఆ స్కీము యేమిటో తెలియజేయగలరా ? అయితే అది ప్రభుత్వం చేతిలో వుందికదా ? ఎందువలన దానిని అమలు పరచడం లేదు ?

Sri T Ramaswamy —(1) Aid for supply of wheel-barrows and aid for supply of implements to undertake total programme for adopting the recommendations of the Committee.

(2) Housing for sweepers and scavengers
ఇది చేసినతరువాత యిళ్ళ విషయంలో కూడా ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ బి. వి రమణయ్య (అల్లవరం) — సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిమాండు సందర్భంలో యిది కేంద్ర ప్రభుత్వ స్కీము కాబట్టి 66-67 లో 8 లక్షల 72 వేల రూపాయ లిచ్చారనీ, 67-68 సంవత్సరములో 9 లక్షల 73 వేల రూపాయ లిచ్చారనీ చెప్పారు. అందులో ఒక లక్ష రూపాయలు యిళ్ల స్థలాల నిమిత్తం యిచ్చినట్లుగా చెప్పారు. దీనిని బట్టి లక్ష రూపాయలిదివరకే ఖర్చుచేసినట్లుగా వుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి యెక్కువగా తీసుకొని ఖర్చుచేసే ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—మేజర్ పంచాయతీలకు కూడా వర్తింపచేయమన్నారు. యీ సంవత్సరం యూనిఫారమ్స్ మొదలగునవి కొనడానికి ఈడబ్బు ఉపయోగిస్తున్నాము

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Scavengers కు house sites గురించి అడిగితే బట్టల సంగతి చెప్తున్నారేమిటి ! అది వేరు, ఇది వేరు Harijans కు, scavengers కు house sites సంగతి ఏమైనా ఆలోచిస్తారా ! మన provincial scheme ఏమైనా ఉన్నదా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇదివరకే మనవిచేశాను. ముందు employment ఇస్తామన్నారు, wheel barrows ఇస్తామన్నారు. తరువాత house sites ఇస్తామని అన్నారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మేము అడిగేది ఆ scheme ఉన్నదా లేదా అని ?

శ్రీ టి రామస్వామి :—ఉన్నదండి

శ్రీ సి. వి. కె రావు :—House sites కు స్కీము ఉన్నదాని ప్రశ్న Uniforms కు దానికి ఏదో పెద్ద scheme చెప్పుతున్నారు House sites కు scheme ఉన్నదా ? ఉన్నట్లయితే, ఏమిటి ఆ scheme దానిని ఎంత వరకు అమలు పెట్టినారు ?

(No answer)

శ్రీ ఎం మునుస్వామి (బంగారిపాలెం) :—అధ్యక్షా, Housing scheme ఇప్పుడు ఏర్పడడానికి డబ్బు లేదంటున్నారు పోనీ, ఈ scavengers అంతా తాలూకా headquarters లో ఈ సమితులు ఉన్నచోట ఉంటున్నారు. మరి ఈ headquarters లో ఉన్నటువంటి employees కు House Rent Allowance ఇస్తున్నారా ? ఏదైనా వీళ్ళకు ఇవ్వడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయా ?

శ్రీ టి రామస్వామి :—House Rent Allowance కాదు ఈ scheme క్రింద house sites ఇవ్వడానికి ఉన్నదండి. అది కూడ, మొట్టమొదట wheel-barrows అవి supply చేసిన తరువాత house sites supply చేయవలెనని ఉన్నది. ఆ విధంగా order లో దానికి priority ఇచ్చారు

డాక్టర్ టి ఎస్ మూర్తి :—1966-67 లో House sites కోసం అని చెప్పి first ఇది major Municipalities కే అని చెప్పారు అది ఇంతవరకు జరగలేదని అన్నారు Wheel-barrows కు కూడా first priority ఇస్తామని అన్నారు పోనీ, major municipalities లో wheel-barrows అయినా కొని ఇచ్చారా ?

శ్రీ టి రామస్వామి :—ఇది వరకు మనవిచేశానండి ఈ proposals 1966-7 లో వచ్చేటప్పటికి చాలా ఆలస్యం అయింది Finance Department వారు ఏమన్నారంటే అప్పటికే మన ఆర్థిక పరిస్థితి చాలా పాడుగా ఉన్నది "we should not add to the strain on State finances under any circumstances" అని వ్రాసి దానిని నిలుపు చేశారు,

PROTECTED WATER SUPPLY TO KANIGIRI

465—

* 726 Q—Sri P Venkatareddy (Kanigiri) —Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state

(a) whether it is a fact that protected water supply scheme for Kanigiri village in Nellore district had been sanctioned by the Government in the year 1966-67 and funds were also released to the Zilla Parishad, Nellore, for its execution,

(b) if, so, what are the reasons for not taking up its execution by the Zilla Parishad, Nellore, so far, and

(c) when the work will be taken up for execution ?

Sri T Ramaswamy —(a) Yes, Sir.

(b) Plans and estimates have been sent to the Government of India in the Ministry of Health and Family Planning for technical clearance on 7-1-1966 and the same is awaited

(c) The scheme will be taken up for execution after receipt of technical clearance and adequate financial assistance, from the Government of India.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మన ఆర్థిక పరిస్థితి పాడుగా ఉన్నదన్నారు. అది వారు అంగీకరిస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను అసలు ఇబ్బందిగా ఉన్నదంటె అర్థం ఉన్నది కాని, పాడుగా ఉన్నది అంటె ఎట్లా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—మన ఆర్థిక పరిస్థితి బాగలేదనేనండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అట్లా అంటే పరవాలేదు గాని, పాడుగా ఉన్నదని అంటె ఎట్లా.

శ్రీ పి వెంకటరెడ్డి:—గత సంవత్సరంలో ఈ రక్షిత నీటి సరఫరా స్కీములు కనిగిరిలో మంజూరు అయి, తరువాత మూడు లక్షలు రూపాయలు జిల్లా పరిషత్తుకు కేటాయించబడి మరి ఒక Supervisor ను కూడా post చేసి, అక్కడి మంత్రిగారు శంఖుస్థాపన చేశారు. మరి జిల్లా రాజకీయ ప్రభావాలవలన అక్కడితో ఆగిపోయింది, అక్కడ water scarcity అనేదే కాకుండా water లో దాదాపు నూటికి 7,8 పాళ్ళు ఫ్లోరిన్ content ఉన్నవి. దాని వల్ల ప్రజలకు అనేక జబ్బులు వస్తున్నాయి, ప్రజలు చాలా బాధపడుతున్నారు. అందుచేత ఈ సంవత్సరం అయినా త్వరలో దానిని మొదలు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి —మూడు లక్షలు కాదండి. నాలుగు లక్షలు sanction చేయడం జరిగింది, దీనికిన్నీ బుచ్చిరెడ్డిపాలెము అని ఒక పంచాయితీ సమితికిన్నీ. కాని దీని మీద ఏమి ఖర్చుపెట్టలేదండి. ఎందుకంటె technical clearance రాలేదని. ఇది 5 లక్షల కంటె ఎక్కువ ఉన్న స్కీము కాబట్టి Government of India technical clearance ఉండాలి.

శ్రీ టి. జి. ఎల్. తిమ్మయ్య (ఆదోని):— Ruaral water supply scheme క్రింద కర్నూలు జిల్లా పరిషత్తులో Adoni Panchayat Samithi క్రింద

రెండు స్కీములు ఏర్పాటు చేసినారు. పెద్ద తుంబళములో ఒకటి పెద్ద హరియానాలో ఒకటి. పై పులుకూడా కొన్నారండి దానికి తరువాత అది విచారిస్తే, ఆ స్కీము బయటికి రాలేదు. దాని విషయం ఇంకా ఏమీ తేలలేదన్నారు. ఆ scheme విషయం ఏమైనా చెప్పగలరా?

శ్రీ టి రామస్వామి — దానికి వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెపుతానండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) .— నెల్లూరులో తలవలపాలెం, అల్లూరు అని ఈ రెంటికి అక్కడ contribution కట్టినాగాని ఇప్పటివరకు దానిని చూడలేదు. చూసే అవకాశం ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను

శ్రీ టి. రామస్వామి ·— వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెప్పుతానండి.

శ్రీ ఆర్ సత్యనారాయణరాజు — ఈ మంచినీటి సరఫరా పథకాలు జిల్లా పరిషత్తులకు కేటాయిస్తున్నారు అందులో అసలు మంచినీటి సౌకర్యాలు లేనటువంటి ప్రాంతాలు ఉన్నాయి ఈ డబ్బు ఎక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నారు. కాని, అసలు సౌకర్యాలు లేనటువంటి ప్రాంతాలలో ఖర్చు పెట్టడం లేదు. అందుకని దానిని 2, 3, categories గా divide చేసి మంచినీటి సౌకర్యాలు లేనటువంటి గ్రామాలకు అత్యధిక ప్రాముఖ్యత ఇచ్చి వాటికి కేటాయించేటటు వంటి పద్ధతి ఏమైనా ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి — ఇదివరకే జనవరి నెలలో 193 schemes sanction చేశారండి కొంతవరకు varions stages of completion లో ఉన్న పనులు పూర్తి అయ్యేవరకు కొత్త పనులు తీసుకోడానికి అవకాశం ఉండదు. తీసుకొన్నప్పుడు ఇవన్నీ ఆలోచిస్తామండి.

శ్రీ ఆర్ మహానంద (పర్కి) — అధ్యక్షా, జిల్లా పరిషత్తువారికి దీనికి సంబంధించి 8 లక్షలలో ఎంత grant allot చేసినట్లు ఉన్నది అది ఖర్చుపెట్టరా అని అడిగితే, మంత్రిగారు సెలవు ఇవ్వడంలో అసలు technical sanction కోసం ఢిల్లీ గవర్నమెంటుకు పంపించారని అన్నారు Technical sanction రాకముందే జిల్లా పరిషత్తుకు 8 లక్షలు grant ఇచ్చిఉంటె, ఆ grant గతి ఏమైంది? దానిని వారు ఇతర పనులకేమైనా ఉపయోగించుకొన్నారా? ఉపయోగించు కొన్నట్లయితే, ప్రభుత్వముయొక్క permission తీసుకొని ఉపయోగించు కొన్నారా? ఎందువల్లనంటె, ఇప్పుడు సభ్యులు మనవి చేశారు, జిల్లా రాజకీయాల వల్ల ఇచ్చినటువంటి డబ్బు పోతుందని.

శ్రీ టి రామస్వామి .— ఈ స్కీముకు, బుచ్చిరెడ్డిపాలెముకు 4 లక్షలు, 2 వేల. 5 వందల రూపాయలు sanction చేయడం అయిందండి. Technical clearance రాకపోయినందువల్ల, దానికి ఇంకా ఏమీ ఖర్చుపెట్టలేము. ఇంకొక పనికోసం దానిని వినియోగించడానికి వీలులేదు. అలా వినియోగించితే జిల్లా పరిషత్తు నుంచి గవర్నమెంటు రాబట్టుకొంటుంది.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి (ఆళ్లగడ్డ) — ఈ మంచినీటి సరఫరా పథకములు అమలు జరపడంలో చాలా జాప్యం జరుగుతున్నది. ఒక్కొక్క పని ప్రారం

భించి 3, 4 సంవత్సరాల నుంచి అల్లె ఉండిపోయి, పైపులు అవన్నీ బజార్లలో ఆటంకంగా ఉండేటట్లు వేసి ఆ పనులు పూర్తి చేయకుండా ఉంటున్నారు ఆ పనులు పూర్తి చేయించడానికి ప్రభుత్వము ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొంటుందా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఆలస్యం అవుతున్నదనే ఉద్దేశంతోనే ఈమధ్యనే Chief Engineer కు ఒక instruction ఇవ్వటం జరిగింది ఏమంటే, ఈ సంవత్సరం పూర్తి అయి ప్రజలకు లాభము కలిగేటటువంటి స్కీములు, partial benefit వచ్చే స్కీములను మాత్రమే తీసుకొని వాటిని పూర్తి చేయాలని, మిగతావి తరువాత చేయాలని వారికి instructions ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — Technical sanction కాలేదు కాబట్టి డబ్బు ఖర్చు పెట్టలేదు అని అన్నారు. అయితే foundation stone వేయడానికి ఏమీ sanction అవసరం లేదా అండీ! Technical sanction లేకుండానే ఎన్నో foundation stones వేసుకొంటూనే ఉండిపోయినాయి మా పులివెందల కాలవతో సహా, 1962 లో వేసిన foundation అది ఎందుకు వేసినారని

శ్రీ టి. రామస్వామి :— దీనికి foundation వేశారో లేదో నాకు తెలియదండి.

శ్రీ ఇ. వాడపల్లి (తాళ్లరేవు) — సవర్ణ హిందువులు, ఈ నిమ్నజాతుల వారిని రానివ్వకుండా చాలా గలాటా చేసి చాలా దెబ్బలాడుతున్నారు. కాబట్టి ప్రత్యేకంగా ఈ నిమ్నజాతుల పేటలో బావులుగాని, pipes గాని వెయించి వారికి మంచినీటి సదుపాయము కలుగజేస్తారా అని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ టి రామస్వామి .— దానికి వేరే ప్రశ్న వేయాలండి.

UNEMPLOYED TECHNICAL PERSONNEL

466—

* 1083 Q—Sri C V K Rao —Will the hon Minister for Education be pleased to state

(a) the total number of technically educated youngmen in Polytechnics and graduates of Engineering Colleges who are unemployed, and

(b) what are the causes for their unemployment and what steps does Government propose to take to put them into work ?

The Minister for Education (Sri T V Raghavulu) .—(a) Junior Engineers and Supervisors . . 1264.

(b) The reasons are .—

(1) Retrenchment in Public Works Department and Electricity Department as a result of the Economy drive

(2) Lack of funds to proceed ahead with the exection of projects viz., Srisailam and Pochampad

(3) Tempo of work on Major Irrigation works is slowed down, and the work on Nagarjunasagar Dam is nearing completion.

Regarding the steps taken for their absorption Government have ordered that the retrenched persons should be given priority in absorption in future vacancies

Mr Speaker — That is with regard to people who are already in service and retrenched Now the question is the total number of technically educated in polytechnics and graduates in engineering colleges who are still unemployed His answer is with regard to rpeople who have been retrenched I do not know whether it is a correct answer.

శ్రీ టి. వి రాఘవులు — Employment Exchange లో వారి register ప్రకారం చూచినట్లయితే, ఈవేళ ఉద్యోగం కావాలని 425 graduates engineers ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది.

Mr Speaker — What about diploma holders

శ్రీ టి వి రాఘవులు — దానికి సంబంధించిన సమాచారం నాదగ్గర లేదండి.

Sri C V K Rao — The hon Minister has said that nearly 1,267 technically educated men are unemployed

Mr Speaker — That is not what he said, 1,264 who were in service are now retrenched

Sri C.V.K Rao — Is it not callous on the part of the Government to waste the energy of such talented people in this country and will not the Government take early steps to put them on work? Is the Government so incompetent as not to be able to do it ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు — దీనికంతటికీకూడా నేను పేర్కొన్నట్లుగా మన ఆర్థిక క్లిష్ట పరిస్థితులవల్లనే, ఉద్యోగం లేనివారికి ఉద్యోగం అవకాశం ఇవ్వలేక పోతున్నాము. ఉద్యోగంలో ఉన్నవారితో ఈ పనులు పూర్తి అవడం చేతను, తరువాత ఆర్థికంగా private రంగములో expansion లేకపోవడంచేతను, ఈ కారణాలవల్లనే ఈ దుస్థితి ఏర్పడిందండి

మిస్టర్ స్పీకర్ ,— ఎడ్యుకేషనల్ డిమాండ్ యిక్కడ వచ్చినప్పుడు మంత్రిగారు అంకెలు యిచ్చారు ఇప్పుడు లేవంటున్నారు. According to the figures supplied by the Employment Exchange people, 400- or something like that - engineering graduates have registered their names for employment So far as the other diploma holders are concerned, he does not have information But on the other day how could he give information that about 4,000 people are still unemployed? Am I right?

Sri T V Raghavulu — That is not with me now, Sir ఈ ప్రశ్న వేయడంలో "the total member of technically educated youngmen in p olytechnics and Graduates of Engineering Colleges who are unemployed" అని ఉన్నది. దానికి retrenched personnel, ఎక్కువగా Employment Exchange లో ఉన్న రిజిష్టరు ప్రకారం గ్రాడ్యుయేట్సు గురించి మాత్రమే చెప్పగలిగాను-Polytechnics ది తెప్పించి చెబుతాను.

Sri T Nagi Reddy —When the question is specific viz, the total number of technically educated young men in Polytechnics and graduates of Engineering Colleges who are unemployed–the hon Minister is giving only about the Engineering Colleges What happens about the Polytechnics?

Mr. Speaker.—The hon Minister had information when he replied to the discussion on the Education Demand Now, he says he does not have that information When a specific question is put to him and sent to him, he says he does not have the information

Sri C V K. Rao —I put this question two months back and I received from the Speaker's office a letter that it has been admitted At this stage the hon Minister tells the House that this is the position. Is it permissible? Don't we have any media by which we can get answers as speedily as possible

Sri T. Nagi Reddy —This would show that the Minister did not see the answer previously to know whether the answer was complete or not. He came here without looking at the answer and so he is in surprisingly new loops out of which he is unable to wriggle out Is it possible? The question is very clear about the polytechnics and Engineering Colleges If he had read it previously he would have asked them (the department) "What about polytechnics?" and they would have got the answer.

శ్రీ కె గోవిందరావు:—Retrench చేయబడిన ఇంజనీర్సు, యితర టెక్నికల్ పర్సొనెల్—వీరికి కేవలం future vacancies గవర్నమెంటులో ఎచ్చినప్పుడే కాకుండ యితర ప్రైవేట్ సెక్టార్ ఫ్యాక్టరీస్‌లో—కొరమాండల్ ఫెర్టిలైజర్సు మొదలైనవాటిల్లో కూడ . .

Mr. Speaker.—That is not the question at all before the House. My point is - can he ask them to give priority in such undertakings and see that they are absorbed That question does not arise at all. Now the question before the House is as to how many people are technically qualified and how many of them are not employed.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—425 ఇంజనీర్సు Employment Exchange లో రిజిస్టరయి ఉన్నారన్నారు అంటేవారు యీ retrenched personnel లో వారేనా? ఇప్పుడు retrenched వారుకూడ రిజిస్టరు కావాలని సర్క్యులర్ ఉన్నది.

Mr Speaker.—Already employed and again retrenched people - they need not again register themselves in the Employment Exchange

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:-లేదు. మొన్న సర్క్యులర్ యిచ్చారు-వారు వెంటనే రిజిష్టరుకావాలని ఉన్నది.

Mr Speaker.—Every time they are retrenched they have to go and get themselves registered? That is a peculiar thing

Sri Vavilala Gopalakrishnaya.—Yes, Sir.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—ఆ 425 మందిలో retrenched వారుకూడ ఉండవచ్చును.

శ్రీ కె గోవిందరావు —నేను అడిగిన ప్రశ్న యిందులో ఉన్నది: "What steps does Government propose to take to put them into work" I–అని ఉన్నది What asked was a relevant question i e, whether you are going to give any priority to see that they are absorbed in private sector undertakings

Mr Speaker —This question is only with regard to people who were un employed or still in the streets, not with regard to people who were employed previously and retrenched

శ్రీ ఆర్ మహానంద —అధ్యక్షా, తమరు సెలవిచ్చినట్లు ఎడ్యుకేషన్ డిమాండ్‌తో ఈ ఫిగర్ చెప్పారు. అది ఇప్పుడు వారివద్ద లేదంటే–మరి మేము పంపే ప్రశ్నలకు ప్రశ్నకు రు 50, 100, ఖర్చు అవుతుందంటున్నారు గదా ?–ఇది దుర్వినియోగం క్రిందకు వస్తుందా, రాదా?

శ్రీ టి వి రాఘవులు – Public sector లో ఉద్యోగాలు కల్పించడానికి ఆలోచిస్తాము–retrenched personnel కు preference యివ్వాలని.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :–ఆ ప్రశ్నకు జవాబు రేపు టేబుల్ మీద పెట్టమని కోరుతున్నాను

BOYS HOSTEL OF ST GABRIEL'S HIGH SCHOOL

467—

* 1363 Q —Dr. T. S Murthy —Will the hon Minister for Education be pleased to state ·

(a) whether the Government received any representation about the deplorable condition of the Boys Hostel attached to the St Gabriel's High School Kazipet and the resultant alleged death of a boy residing in the hostel in the month of March, 1967;

(b) if so, what steps were taken to prevent re-occurrence o such incidents, and

(c) whether it has come to the notice of the Government that this school is notorious for its anti-national and anti-social activities and whether Government propose to withhold its grant in-aid and recognition to this school ?

(a) No, Sir

Sri T. V Raghavulu —గవర్నమెంటుకు అటువంటి రిప్రెజెంటేషన్ రాలేదు. కాని D E O కు Progressive Democratic Students Union అంటూ–వారు మాత్రం ఒక ప్రెజెంటేషన్ యిచ్చినట్లు తెలుస్తోంది.

(b) Does not arise.

(c) No, Sir, The school is outside the grant–in–aid scheme There is no proposal to withhold the recognition of the school.

డాక్టర్ టి. యస్ మూర్తి —DEO కు రిప్రెజెంటేషన్ వచ్చిందని చెప్పారు, అంటే గవర్నమెంటుకు వచ్చినట్లే అనుకోవాలి హాస్టల్‌లో పిల్లలకు కేర్ సంస్థ యిచ్చిన గోధుమలతో దానితో, ప్రొద్దున్న రెండు రొట్టెలు, సాయంత్రం రెండు రొట్టెలు యిస్తారు, ఇంత సాంబారైనా యివ్వరు. మజ్జిగ నామమాత్రంగానే వుండవు వారానికి ఒకసారైనా స్నానంచేయడానికి వీలుండదు వారినుంచి exorbitant rates తీసుకుంటూకూడ వారిని బాధపెట్టడంవల్ల ఒకరిద్దరు చనిపోవడంకూడ జరిగింది. ఈ పరిస్థితి అధమపక్షం investigate చేయడానికైనా ప్రయత్నం చేశారా? నాకు personal గా తెలుసు. ఒక అమ్మాయి మా యింటికి వచ్చి వారం వారం స్నానం చేసి కడుపునిండ భోజనం చేసి పోయేది-అక్కడ తినడానికి గతిలేక అక్కడ నెలకు రు 30; 40 పుచ్చుకునే వారు తగిన investigation చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు —అది ప్రైవేట్ హాస్టల్. కేవలం subsidised hostel లాగహరిజనులు, పేదవారు ఉండేదికాదు డబ్బుయిచ్చి అన్నం తింటు న్నారు. బాగుండకపోతే .. ...

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి. —వదలి పెట్టవచ్చును...అంటారా...

శ్రీ టి. వి రాఘవులు —అదివారు గౌ. సభ్యులు చెబుతున్నారు. అక్కడ వారు దయాదాక్షిణ్యానికి పెట్టడం లేదు. అసౌకర్యం కలుగజేస్తే ప్రభుత్వం తప్పని సరిగా చర్య తీసుకుంటుంది.

డాక్టర్ టి యస్. మూర్తి — D. E. O కు రిప్రెజెంటేషన్ యిచ్చి 4 నెలలు అయినది ఏమిచర్య తీసుకొంటున్నారు ? ఆ స్కూలులో చదివే ఆడపిల్లల బొట్లు చెరపడం, గాజులు బ్రద్దలగొట్టడం చేస్తున్నారు ఎప్పుడూ 'జనగణమన' పాడటం అనేదికూడ లేదు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు —మే నెలలో రిప్రెజెంటేషన్ యిచ్చారు హాస్టల్ క్లోజ్ చేశారు, ఇబ్బందిగా ఉన్నది, తెర్వండని చెబుతున్నారు. కాని ఇక్కడ గౌ. సభ్యులు చెబుతున్నది—అక్కడ మన సంస్కృతికి విరుద్ధమైన పనులు జరుగుతున్నవని చెబుతున్నారు. ఎంక్వైరీ చేయిస్తాము.

శ్రీ సి జంగారెడ్డి. చచ్చిపోయిన విషయం నగ్నసత్యం పిల్లలు స్ట్రయిక్ చేశారు. డి. ఇ. వో. గారు ప్రావర్‌లోనే వుంటారు. బస్‌లో వచ్చేపోయేవారు పోయేవారికి తెలుసు, మూడు నాలుగు రోజులు స్ట్రయిక్ చేశారని. హాస్టల్‌ను ఎందుకు క్లోజ్ చేశారో డి ఇ వో. గారు ఎంక్వయిరి చేశారా? ఎంక్వయిరి చేస్తే అసలు సంగతి బయటపడేది కదా,

శ్రీ టి. వి రాఘవులు .—ఒక పిల్లవాడు చనిపోయిన మాట వాస్తవమే 17-3-67 న పిల్లవాడు చనిపోయాడు చనిపోయినరోజునే ప్రిన్సిపాల్ పోలీసులకు రిపోర్టు ఇచ్చాడు అదే రోజు హాస్పిటల్‌లో చేర్పించారు. ఆ హాస్పిటల్‌లో చనిపోయినాడని తెలిసిన తరువాతమరొక హాస్పిటల్‌లో పోస్టుమార్టమ్ చేయడం,

కెమికల్ ఎగ్జామినేషన్‌కు పంపడం జరిగింది. నేచురల్ డెత్ వల్ల చనిపోవడం జరిగిందని రిపోర్టు రావడం జరిగింది.

డాక్టర్ టి ఎస్. మూర్తి -తిండి లేక చనిపోయిన వాడ్ని పోస్టుమార్టమ్ చేస్తే ఏమి దొరుకుతుంది? హాస్టల్ క్లోజ్ చేయడం విండిక్టివ్‌గా చేశారు. సప్లయి చేసే బస్ బంద్ చేశారు. పై నుండి వచ్చేవారికి ఎడ్మిషన్స్ స్టాప్ చేశారు. పెద్దపెద్ద వారు వచ్చి వారిని పొగుడుతూవుంటారు ఆ పొగడటంతో మరీ అలుసు అయి ఈ విధంగా జరుగుతున్నది అక్కడ పిల్లలు 30 మంది పరీక్షకు వెడితే 29 మంది పాస్ అవుతున్నారు అందులో ఎన్నో మాల్‌ప్రాక్టీసెస్ జరుగుతున్నాయి అలా మాల్‌ప్రాక్టిసెస్ జరుగుతున్నాయనే అక్కడ పరీక్షలు తీసేసి వేరేచోట పెట్టారు. తిరిగి మళ్లీ అక్కడే పెడుతున్నారు ఇటువంటి మాల్‌ప్రాక్టీసెస్ జరుగుతున్నాయనే అక్కడ వున్న రోటరి క్లబ్, లయన్స్ క్లబ్‌వారు దానిని వదిలి వేరే స్కూల్ పెట్టుకున్నారు. అటువంటి పరిస్థితులు వున్నదానిని గురించి ఇన్వెస్టిగేట్ చేయిస్తారా?

Mr Speaker —The complaint is that the pepole who are managing that hostel are not managing it properly Please have an enquiry made into it

Sri T V Ragavulu —They have already decided to close that hostel, Sir, So that question does not arisse.

డాక్టర్ టి ఎస్. మూర్తి —హాస్టల్ క్లోజ్ చేయడం విండిక్టివ్ మెజర్. అక్కడ చదువుకొనే పిల్లల్లో బయట గ్రామాల నుండి వచ్చేవారు వున్నారు. హాస్టల్ క్లోజ్ చేశామంటున్నారు హాస్టల్ కాదు, స్కూల్ క్లోజ్ చేయించమనండి. గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ ఇవ్వము అని హెల్ప్‌లెస్‌గా మాట్లడితే గవర్నమెంటుకు జనరల్‌గా కంట్రోలు లేదా? హోటల్స్‌లో మాదిరి హాస్టల్స్‌లో సరైన ఆహారం పెట్టాలనే నియమం ఏర్పాటు చేయకూడదా? ప్రతిదానికి హెల్ప్‌లెస్‌నెస్ చూపిస్తే పిల్లలు చచ్చి పోవలసిందేనా? దానిమీద గవర్నమెంట్‌కు అల్టిమేట్ రెస్పాన్సిబిలిటి లేదా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు .—హాస్టల్‌కు సంబంధించి వారికి డబ్బు ఇవ్వలేదు. స్కూల్ బిల్డింగ్ కట్టడానికి ఒకప్పుడు నాలుగు దఫాలుగా లక్ష రూపాయలు ఇచ్చాము. వారు చేసేవి మంచి పనులు కావు అంటే ఏ చర్య తీసుకోవాడానికైనా మాకు హక్కు వుంది

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —మొదట చనిపోయిన అబ్బాయి సంగతి నాలుగు సప్లిమెంటరీల తరువాత కాని తెలియలేదు, హాస్టల్ సంగతి అడిగితే ఇప్పుడిప్పుడే గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ ఇవ్వలేదు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—హాస్టల్‌కు కాదండీ, సరిగా అర్థం చేసుకోమని సరిగా వినమని చెబుతున్నాను స్కూల్ బిల్డింగ్‌కు ఇచ్చామని చెప్పాను

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి —స్కూల్ బిల్డింగ్‌కు ఇచ్చారు హాస్టల్‌లో దుర్వ్యయం దుర్మార్గాలూ జరుగుతూవుంటే కనీసం ఎంక్వయిరి చేస్తామని చెప్పడం చేశ గాక ఎంక్వయిరి చేస్తారా అని అడుగుతుంటే హాస్టల్ మూసేశారని చెబిత

all these answers have provoked us to such an extent that this Government has become incapable, that it has not even the intention to go and enquire

Mr Speaker —There is no need for any of them to get excited.

Sri T Nagi Reddy —He says, when we want an enquiry . . .

Mr Speaker —I am here to say, why are they getting excited?

Sri T Nagi Reddy —The Minister is getting excited, when we wanted to ask questions The Minister must be more careful in answering questions

Sri T V Raghavulu —He must be careful to hear me, Sir.

Sri T Nagi Reddy —He must be more responsible to say "I am going to enquire" When there has been a strike, when there have been representations to the D. E O and important M. L A. raised it on the floor of the House, a most irresponsible answer is given

Mr Speaker :—Order please.

Sri B. Ratnasabhapathi (Rajampeta) —On a point of order Sir.

Mr Speaker —No point of order Let me clarify the whole thing I also know some thing about point of order. Why does he unnecessarily raise it Let me clarify the whole thing.

Sri G Siviah —He said that he has not received any thing at the Government level but the D. E O received it I am not able to understand the difference between the D E O and the Government.

Mr Speaker .—Please sit down I am going to get the whole thing clarified The question is with regard to the management of the hostel The House is not now concerned with the High School at all. Whether it is being properly managed or not, this House is not concerned. There is a complaint that because this hostel is not being managed properly and because of malnutrition, one boy died and whether this thing has been brought to the notice of the Government and if so what action has been taken against the management, is the question We are not at this stage concerned with the High School at all His answer is that it is a fact that one boy died And becanse there was some suspicion regarding the cause of death, the principal or the warden—whoever it my be-sent a complaint to the police and the dead body also was sent for postmortem examination and the post-mortem revealed that the death was due to natural canses All that may be true, any how it was not a case where death took place due to suspicious circumstances But as Dr. Murthy says, even death due to malnuitrition may look as death due to natural causes. What he says is that though, of course, Government is not directly concerned with the management of the hostel, when complaints are received, "please see that enquiries are made into those complaints, and if there is any truth in this allegation, try to set right the matter." To that extent, they are interested So far as the management of the high school is concerned, that is not a question at all before the House So far as the cause of the death of the boy is concerned only when supplementary was put, it was answered,

Sri C V. K Rao :—Let me submit to you, Sir, with due respect that clause (c) of the question refers to the school itself, its methods, its attitude and also grant-in-aid I will read out, Sir, to you with due respect

"whether it has come to the notice of the Government that this school is notorious for its anti national and anti-social activities and whether Government propose to withhold the grant-in-aid and recognition to this school?"

That is the question, Sir To this third part of it, the hon Minister said "No"; and later on he said Rs 4 lakhs have been given to this school for the construction of the school building That is the position

Mr Speaker —That is true, so far as the managemet of the school is concerned, that is, the activities of the school are concerned We are now at the point with regard to the management of the hostel Two things are separate One is separate from the other They should have been treated as separate questions also

Sri T Nagi Reddy —That is true Both are under the same management and same premises So far as this is concerned, it is not only about the death of a boy but deplorable conditions also He may not have yet received any representation but even on the representation to the D E O some enquiry has to be made not only on the death of the boy but on the deplorable condition His method of answer is that it is a private hostel That means he is trying to avoid that enquiry We are surprised at the answer Whether it is a private hostel or even a hotel or whatever it is, Government have a right to go and enquire

Mr Speaker —Give an opportunity to the Minister also to have his full say in the matter

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — ఎంక్వయిరి చేస్తారా చేస్తారా అని నాలుగుసార్లు అడిగినా చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పడంలేదు

శ్రీ టి వి. రాఘవులు — హాస్టల్ అధ్వాన్నమైన పరిస్థితిలో వుందని చెబుతున్నారు వారు ఇచ్చిన మెమోరాండం చదివి విన్పించమంటే విన్పిస్తాను అధ్యక్షా.

Mr Speaker .— Not necessary Some complaints have been received either by the D E O or by the Principal, whoever it may be .

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు —ఇప్పుడు ఈ ప్రశ్న ఇలా వుంది. యాక్చ్యువల్‌గా స్టూడెంట్స్ ఇచ్చిన దానిలో మా చదువు చెడిపోతుంది, మీరంతా విద్యను ఆటంకపర్చటానికి హాస్టల్ క్లోజ్ చేయించారు, ఇది పెట్టించండి అని స్టూడెంట్స్ యూనియన్ వారు ఇస్తున్నారు మేనేజిమెంటువారు చెప్పేది ఏమిటంటే పిల్లలు ఇబ్బంది కలుగజేస్తూ ఆస్థులను పాడుచేస్తున్నారు, హాస్టల్‌లో అన్‌రూలీగా బిహేవ్ చేస్తున్నారు. కనుక మేము మేనేజ్ చేయదలచుకొన్నా ఇప్పుడు పెట్టడం కష్టం అనే భావంతో ఎట్లాగో ఈ సంవత్సరం గడిపి స్కూల్ ఇయర్ కాగానే క్లోజ్ చేసుకొన్నామని చెప్పారు. ఇవీ పరిస్థితులు.

డాక్టర్ టి ఎస్ మూర్తి — డిప్లోరబుల్ కండిషన్స్ అన్నారు. మొట్ట మొదట డిప్లోరబుల్ కండిషన్స్ ఏర్పడితేనే వారందరూ అల్లరి చేయడం. పిల్లవాడు చనిపోవడం, ఇదంతా జరిగింది. సబ్బులు ఖర్చు అవుతాయని వారం రోజులకు గాని స్నానాలు చేయించకపోవడం. ఎక్కువ రేట్స్ చార్జ్ చేయడం. డిప్లోరబుల్ కండిషన్స్ వుంటేనే వారు అల్లరి చేయడం. దానిమీద డి ఇ వో కు రిప్రజెంట్ చేయడం జరిగింది. దాని మీద వారు యిండిక్టివ్ గా హాస్టల్ క్లోజ్ చేస్తే తిరిగి హాస్టల్ పెట్టించమని వారు రిప్రజెంట్ చేశారు

Mr Speaker :— How are the D E O. and the Government to know, that this hostel is not being managed properly ?

Dr T S Murthy .— They have given a memorandum, Sir.

Mr Speaker — It is not there in the memorandum How are they to know ?

డాక్టర్ టి యస్. మూర్తి :- వాళ్ళు మొట్టమొదట యిచ్చిన కంప్లైంటు అది.

Mr Speaker — What is that complaint? Please read that memorandum

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి - strike జరగడానికి ముందే మెమొరాండము వచ్చినా యని చెపుతున్నాను.

Mr. Speaker — The question is whether it has been brought to the notice of the authorities

Sri T. Nagi Reddy.— It was brought to the notice of the D E O., Sir. The D. E O. knows that deplorable conditions do exist there, and about the strike he knows. Why the strike has taken place also he knows.

Sri K Brahmananda Reddy — Whether there are representations or not, now that the hon. members allege several things, we will send a man to enquire into those things and get a report, Sir, about the whole situation

Dr T S- Murthy.— I thank the hon. Chief Minister for his statement, Sir That is what we wanted. It is not coming forth from the hon Minister for Education.

Mr. Speaker — Those complaints which the hon Member is now making with regard to the mis-management of the hostel have not been brought to the notice or the D E. O or any other authority.

Sri T. Nagi Reddy — They have been brought, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— తక్కిన కాగితాలు బైటపెట్టకుండా చివరి కాగితం బైటపెట్టారని అర్థం అవుతున్నది There are so many complaints Now it seems that only one complaint has come So the D. E O also might have been involved in it అక్కడ unsocial activities ఉన్నాయి. వాళ్ళు control చేయలేకుండా ఉన్నారు అక్కడ College ఎత్తి బెజవాడలో పెట్టారు. ఇదికూడ ఎత్తి వేయడానికి ఆలోచిస్తున్నారు.

Mr Speaker — It is all right Now that an enquiry has been assured, we need not further go into the matter

SRI VENKATESWARA UNIVERSISY.

468—

*277 Q - Sri A Easwara Reddy (Tirupathi) — Will the hon. Minister for Education be pleased to state

(a) the amount sanctioned to Sri Venkateswara University for 1967-68 towards the development, and

(b) the amount sanctioned to the other Universities for their development for 1967-68?

Sri T V Raghavulu — (a) and (b) — The following amounts have been provided in the Annual Plan Budget for 1967-68 towards assistance to the three Universities for their developmental schemes–

Osmania University	Rs 34,000
Andhra University	Rs 33,000
Sri Venkateswara University.	Rs 33,000.

The above amounts will however be released to the Universities as and when the individual schemes are sanctioned by Government.

Sri A Eswara Reddy — What is the grant given by the T T.D to Sri Venkateswara University?

Mr. Speakear — Please put a separate question

SHIFTING OF FERTILIZERS FROM MADRAS PORT

469–

*58 (D) Q —Sarvasri K Ramanatham (Mudinepalli), D Satya narayana (Chevella) - Will the hon Minister for Co-operation be pleased to state

(a) whether it is a fact that tenders have been called for in September, 1966 (with a condition that work should be completed whithin 45 days) for shifting fertilizers from Madras port to various Marketing Societies in this State and, instead of accepting the lowest tender of 14 pies per ton per K M , the authorities waited for four months and entrusted the work to the then tenderers at the rate of 16 paise per ton for K M in a compromising way with the result that the Government was put to a loss of nearly Rs 8 lakhs and if so, whether such actions are conducive to economy , and

(b) whether the hon. Minister will state the details pertaining to the said case ?

The Minister for Co-operation (Sri K Vijaya Bhaskara Reddy):

(a) and (b) In September, 1966, the Registrar of Co-operative Societies invited the tenders for transportation of fertilisers from Madras port by road to variouse places in Andhra Pradesh indicating interalia the period of completion as 45 days Pursuant to this 15 tenders quoting rates ranging from 14 paise to 29 paise per tonne per-kilometer were received. A Committee of Officers considered the tenders The lowest tender was 14 paise per tonne per kilo meter.

But as it was hedged in with certain conditions it could not be accepted The next lowest rate was 16 90 paise per tonne per kilometer. But this was also hedged in with conditions which were unaceeptable The third lowest tendr of 16 99 paise per tonne per kilo meter was the competitive tender without any conditions attached While these tenders were under examination some of the tenderers have submitted representations In view of the disparity between the lowest rate of 14 paise hedged in with conditions and the rate of 16 99 paise which was the lowest competitive rate without any condition and in the interests of economy, it was considered desirable to negotiate with the contractors With this end in view, the lowest tenderer was asked to state whether he would be willing to with draw the conditions and work at 14 paise per tonne per kilometer upto 30-11-1966 The contractor expressed his willingness in the last week of October, 66 to withdraw the conditions But as there was hardly a months time for the working of contract on the rate of 14 paise and it would take some more time to finalise arrangements for actual commencement of the work and the contractors wanted 17 paise per tonne per kilometer from 1-12-1966, it was decided to distribute the work among all the qualified contractors who have not taken back their deposits and who are willing to move at the rate of 16 paise per tonne per kilometer, strictly following the terms and conditions prescribed by the Registrar of Co-operative Societies in the tender schedule As there were five contractors who did not take refund of the deposit by them and as all the five contractors agreed to the proposal orders were issued on 21-11-1966 for entrustment of the transporation work to them at the rate of 16 paise per tonne per kilometer After completing all the formalities, they commenced work from 10-1-1967 The rate of 16 paise per tonne per kilomeler is considered economicnl considering the high rates generally paid by the District Co-operative Marketing Societies and the maximum ceiling rate of 25 paise per metric tonne per kilometer allowed by Government of India.

శ్రీ కె రామనాథం — September లో tender call for చేశారు. జనవరిలో tender confirm చేశారు. September తరువాత lowest tender 14 నయాపైసలు ఇతను కోరడానికి సిద్ధంగా ఉన్న విషయం కూడ తెలియ జేశాడు. అయినప్పుడు జనవరిలో వేరే tenders ఎందుకు call for చేయలేదు. 16 n. p లకు ఉన్న నలుగురితో ఎందుకు negotiate చేశారో చెప్పగలరా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కర రెడ్డి —ఇది ముందే దాదాపుగా finalise చేశారు. కాని ఈ విధంగా ముందే workable rates పెట్టి దానికి tenders finalise చేయకుండా యిబ్బంది పెట్టడంవల్లనే delay అయింది మొట్టమొదటనే ఈ conditions లేకుండా tender form లో మనం ఏ విధంగా prescribe చేశామో దాని ప్రకారం పెట్టి accept చేసి ఉంటే యిది వచ్చేది కాదు. లేక separate decision తీసుకున్నప్పుడు పెద్ద amount involve అయింది కాబట్టి— The Government wanted to take ..all steps to see that it is done according to the tender notice and it is in the interests of the Government to save some money

శ్రీ కె. రామనాథం :— 14 నయాపైసలకు ఆయన సిద్ధంగా ఉన్నాను అని చెప్పినాడు అని కూడ వారు చెప్పారు. ఆ 14 నయాపైసలకు యివ్వ

కుండా 16 నయాపైసలకు యివ్వవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది. అదీగాక లక్ష టన్నులు transport చేయడానికి ఒక నయాపైస, average 300 మైళ్ళు వేసుకుంటే 30 లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి నష్టం వస్తుందనే విషయం ప్రభుత్వం గమనించిందా ?

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి — ఈ unworkable rates మొట్టమొదటనే conditions లేకుండా tenders ప్రకారం పెట్టిఉంటే బాదేలేదు కాని accept చేసేటప్పుడు 14 నయాపైసలకు ఒప్పుకోవడం కాకుండా డిశంబరు నుంచి 15 నయాపైసలు యిస్తే ఒప్పుకుంటాను లేకపోతే లేదు అన్నాడు. అందువల్ల మధ్య రెండు నెలల పోవడం, tender finalise చేసేంతవరకు ఉండకుండా, అక్కడ transport చేస్తున్నాము ఎరువులు move చేశాము—కడపటికి tenders పెట్టినవారందరిని కూర్చోపెట్టి ఒక agreed rate fix up చేసి దాని ప్రకారం యివ్వడం బాగా ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో అందరికి యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — Tender apply చేసిన పెద్దలు ఎవరు ? వారి పేర్లు చెపుతారా ? వారికి ఉన్న capacity ఏమిటి ? final గా యిచ్చిన వారికి ఉన్న capacity ఏమిటి ? Latest గా ఎవరు నడుపుతున్నారు ?

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి — 15 మంది ఉన్నారు. నా దగ్గర list లేదు. కడపట negotiate చేసి అయిదుగురికి యిచ్చారు. వారి పేర్లు ఉన్నాయి. కావాలంటే చెబుతాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — కొందరు apply చేశారు. తెరుస్తాము అన్న రోజున తెరవలేదు. తక్కిన వారు ఆ list యిచ్చారు. తరువాత వీటిని కలిపి కావలసిన వాటినిఅన్నీ conditions పెట్టి ఎవరికి ఇవ్వదలచుకొన్నారో వారి నలుగురిని final గా select చేసి వీరిపేర్లు ఇస్తున్నారు. మొదట tenders ఎప్పుడు అడిగారు ? ఎప్పుడు seals తెరిచారు ? మళ్ళీ ఎప్పుడు అడిగారు ? ఎవరెవరు అడిగారు ఆవి వివరంగా చెప్పమని కోరుతున్నాను

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి — Tenders September లో అడిగారు I will place all those details on the Table of the House

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — తరువాత Table మీద పెడితే లాభం ఏమిటి ? సమస్య వచ్చినప్పుడు మేము అడగడానికి వీలు ఉండాలి తమరు ఆ మాదిరి అవకాశం ఇస్తే మాకు అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ కె గోవిందరావు — Tenders call for చేస్తే, కరీంనగర్ District Co-operative Marketing Society వారు 12 నయాపైసలకే మేము చేస్తాము అన్నప్పుడు ఇప్పుడు 16 నయాపైసలకే ఒప్పుకొని నష్ట పోవలసిన అవసరం ఏమిటి ?

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి :— కరీంనగర్ వాళ్లు ఆ విధంగా చెప్పినది ఏమి లేదు,

శ్రీ ఎమ్ వీరరాఘవరావు (ప్రత్తిపాడు) — ఈ tenders call for చేయడంలో ఇది వరలో ఉన్న సహకార శాఖామాత్యులు కొంత అన్యాయం చేశారని మాకు తెలుస్తున్నది. అసలు ఈ విధంగా తక్కువ tender ఉండగా ఎక్కువ tender ను confirm చేసి ప్రభుత్వాన్ని నష్టపెట్టడంలోగల ఉద్దేశ్యం ఏమిటో తెలవిస్తారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి — అది వాస్తవం కాదు పదే పదే అలా అనడం మంచిది కాదు దీనిలో చాల జాగ్రత్తగా వారు చూశారు దీనిలో వారు చాల ప్రముఖమైన పాత్ర వహించి తగ్గించడానికి ఎంత ప్రయత్నం చేశారో చెప్పడానికి వీలులేదు. అది వాస్తవం కాదు. మొట్టమొదట latest tender కాకుండా ఏదో accept చేశారు అన్నవాదం correct కాదు. మంచిది కాదు. పెట్టినవారిలో 14 నయాపైసలు తక్కువని, అదేదో unworkable rate పెట్టి lowest accept చేయమని, ఆ conditions తీసివేయమంటే రెండు నెలలకు మూడు నెలలకు తీసి అంతవరకు ఉండాలంటే ఏ విధంగా జరుగుతుంది ? రెండవవారు కూడ అదే విధంగా conditions పెట్టారు అందులో third lowest tender 16 99 ఉన్నప్పుడు, అందరిని కూర్చోపెట్టి 16 నయాపైసలు చేసి ఒప్పించడం జరిగింది Government of India వారు allow చేసినటు వంటిది 25 నయాపైసలు. ఇతర District Marketing Societies ఈ విధంగానే చేస్తున్నాయి.

Mr Speaker — Answers for other questions will be placed on the Table of the House Now we shall take up short-notice questions

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

S No- 480-A. DELIMITATION OF PANCHAYAT SAMITHIS IN SRIKAKULAM DISTRICT

S No Q No 1478 - V - Sarvasri G Latchanna (Sompeta) S Jagannadham (Narasannapeta), & N. Ramulu (Tekkali) - Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) is there any proposal to effect delimitation of the Panchayat Samithis of Sompeta, Kasibugga and Tekkali in Srikakulam district,

(b) if so, on what basis and the reasons therefor, and

(c) whether there are any proposals to effect delimitation of any other Panchayat Samithis in Srikakulam Distric or in the State?

Sri T Ramaswamy - (a), (b) & (c) A representation was received from Sri M Tulasi Das, Advocate, Member, Panchayati Samithi, Mandasa, Srikakulam District to bifurcate Mandasa Panchayat Samithi into two Samithis Viz , Sompeta and Mandasa The matter is being examined

శ్రీ ఎస్ జగన్నాథం — ఎవరో పెటిషన్ పెట్టడంవల్లనే యీ విధంగా ప్రభుత్వం చేస్తున్నదా, లేక మరొక కారణం ఏమైనావున్నదా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— మరొక కారణం ఏమీ లేదు ఒకరు పెటిషన్ పెట్టారు ఎంక్వయిరీకి కలెక్టరుకు పంపాము. వారి రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఆలోచించడం జరిగుతుంది.

శ్రీ ఎస్ జగన్నాథం — ఎంక్వయిరీ ఏ stage లో ఉంది ?

Mr Speaker — It has been sent to the Collector for his report and after his report is received Government will consider the matter

శ్రీ ఎస్. జగన్నాథం — ఈ విషయంలో యిదివరకొకసారి ఆయన పెటిషన్ పెడితే దానిని రిజెక్ట్ చేశారని విన్నాం. రెండవసారి పెట్టినప్పుడు ఎంక్వయిరీకి పంపించడానికి కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ టి. రామస్వామి — ఒకసారి రిజెక్ట్ చేసినట్లుగా నావద్ద information లేదు.

Sri G Siviah — Will the Government examine and delimit any Samithi if necessary and if conditions permit, as a general policy ?

శ్రీ టి. రామస్వామి — జనరల్ పాలసీగా చెయ్యడానికి వీలువుండదు. ఇచ్ఛాపురం పంచాయతీ సమితి చాలా చిన్నది రెండు కలిపితే బాగుంటుందని, సౌలభ్యంగా ఉంటుందని దరఖాస్తు వచ్చింది. దానిని ఎంక్వయిరీ నిమిత్తం కలెక్టరుకు పంపించాము.

శ్రీ టి. పాపారావు (నగరికటకం) — మందసా పంచాయితీ సమితి పెద్దదిగాఉన్నది. ఇచ్ఛాపురం సమితి చిన్నది బైఫర్కేట్ చేయడంవల్ల పరిపాలనకు అనుకూలంగా ఉంటుందని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నదా ?

శ్రీ టి రామస్వామి — కలెక్టర్ వద్ద నుండి రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత చర్య తీసుకుంటాము.

S. No. 480-B DRINKING WATER TO THE SCARCITY AREAS

S N Q No 1478-L — Sarvasri N Ramulu, G Latchanna, S Jagannadham & K Krishna Murthy (Harichandrapuram) Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state

(a) whether the State Govt has sent any schemes to the Govt of India for providing drinking water to the scarcity areas in the State,

(b) if so, are there any schemes of the Ichapuram, Sompeta and Tekkali taluk of Srikakulam district, and

(c) if not, what action is being taken to provide drinking water to the scarcity areas of the said taluk?

Sri T Ramaswamy — (a) Yes, Sir

(b) So far as Tunganaputtega, Darkapuituga, Landariputtuga and Tadakaputtuga in Ichapuram taluk and Santhabilli in Tekkail taluk estimates have been prepared and sent to Government of India, There are no schemes for Sompeta taluk

(c) All the above schemes will be considered for sanction as and when adequate financial assistance is made available from the Government of India

ఒక గౌరవసభ్యుడు — కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించిన స్కీమ్‌లో చాగలవాడు మంచినీటి స్కీముఉందా; ఉంటే, అది శాంక్షన్ అయిందా?

శ్రీ టి రామస్వామి — వేరే ప్రశ్న వెయ్యాలి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — ప్రశ్నలో స్పెసిఫిక్‌గా అడిగారు వేటిని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వద్దకు పంపించారు అని దానికి వివరమైన సమాధానం కావాలి.

శ్రీ టి రామస్వామి — నావద్ద ప్రస్తుతం ఆ లిస్టు లేదు. Estimates costing about Rs. 225 lakhs for 203 drinking water schemes have been prepared and sent to the Government of India.

LIBRARIES

S No. 480-C.

S N Q. No 1482-M —Sri R Satyanarayana Raju—Will the hon Minister for Education be pleased to state .

(a) the number of libraries under the management of Local Library Authority, and

(b) the basis on which the said libraries are being established?

Sri T V Raghavulu —(a) There are 484 Libraries and 502 books delivery stations under the control of Local Library Authorities in the State

(b) The basis for establishment of Libraries by Local Library Authorieties are as follows —

(1) One District Central Library, i e the main library of the District headquarters town in all districts except Hyderabad, where the District Central Library shall be located at Vikarabad,

(2) if the population exceeds 50,000 one main library and in adition, a branch library for every 25,000 people in excess of 50,000

(3) one branch library for each Panchayat with a population of more than 5,000, and

(4) one delivery station (library) for each village or group of villages with a population between 1,000 and 5,000 and if possible, one delivery station for each village or group of villages, with a population below 1,000

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు — గ్రామాలవారీగా జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకొని లైబ్రరీలు స్థాపిస్తున్నట్లుగా చెప్పారు. అయితే సుమారుగా అయిదువేల జనాభా లోపలవున్నప్పటికీ కొన్ని గ్రామాలలో గ్రంథాలయాల అభివృద్ధి చేసే ఉద్దేశంతో L. L A వారిని తీసుకోమంటే అయిదువేలలోపల వుంటే తీసుకోమని అంటున్నారు ఆ నిబంధన సడలించడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు :— ఆలోచిస్తాం.

B E COURSE IN NIGHT COLLEGES

S No 480-D

S N Q No 1484-K Sri K Muniswamy — Will the hon Minister for Education be pleased to state

(a) whether the Government is aware that the B E. course in Night Colleges of Osmania University in Hyderabad city has been discontinued,

(b) if so, the reasons for discontinuing the B E course in Night Colleges of Osmania University especially when the Central Government is giving aid to the College, and

(c) whether the hon Minister will consider the case and give orders to continue the night college this year also ?

Sri T V Raghavulu —(a) Yes, Sir,

(b) State Government's inabilty to finance the scheme from August 1968 onwards, by which date the Central Assistance ceases, is the reason for discontinuing the part-time Degree, Course in Engineering at Osmania University Engineering College, Hyderabad

(c) The matter was considered and it was decided not to finance the scheme.

SCHOLORSHIPS TO THE CHILDREN OF GOVERNMENT EMPLOYEES

S. No 480-E·

S N Q No 1485-L Sri K Muniswamy —Will the hon Minister for Education be pleased to state

(a) whether the State Government propose to sanction scholorships to the children of Government employees as is done, in case of children of Postal employees, who are paid a monthly scholarship of Rs 10/- for elementary school students and Rs 15/- for High School students studying in their native places, and

(b) if not, the reasons therefor ?

Sri T V Raghavulu —(a) No, Sir

(b) Due to acute financial stringency

శ్రీ కె మునుస్వామి — ప్రతిదానికీ కూడ డబ్బు లేదని చెబుతున్నారు. పది పర్సంటు కట్ అని కొంతమంది పొట్టకొట్టుతున్నారు కదా అందులో మిగిలిన డబ్బు ఏమయింది. ఆ డబ్బును యిటువంటి చిన్న చిన్న పనులకైనా వినియోగించకపోతే ఎట్లా? సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో పనిచేసే వారి పిల్లలకు పల్లెలలోన, సిటీలలోను పనిచేసినా యిస్తున్నారు. ప్రావిన్షియల్ గవర్నమెంటులో పనిచేస్తూకూడ వీరు యివ్వకపోవడంవల్ల, నష్టానికి గురవుతున్నారు. వారికి కావలసిన అవసర వస్తువుల ధరలు పెరగడం మనం చూస్తూనే వున్నాము. ఇటువంటి విషయాలను గుర్తించి ప్రభుత్వం స్కాలర్‌షిప్స్ యివ్వడానికి ముందుకు వస్తుందా?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు — డబ్బులేదని చెప్పాను వారు పది పర్సెంటు కట్, పొట్టకొట్టడం— యివన్నీ చెబుతున్నారు. డబ్బులేని విషయం అందరికీ తెలిసినదే

శ్రీ కె గోవిందరావు :— పొరుగున వున్న మదరాసు రాష్ట్రములో ప్రభుత్వోద్యోగుల పిల్లలకు పి యు సి. వరకు కూడ ఫ్రీ ఎడ్యుకేషను యిస్తున్న సందర్భములో మనం ప్రాథమిక విద్య కూడ యివ్వలేని స్థితిలో వున్నామంటే— మళ్ళా ఒకసారి ఆలోచించి కొంత డబ్బు గట్టిగా అడిగి రాబట్టుకొని కన్సెషను వచ్చేటట్లు చేస్తారా?

శ్రీ టి వి రాఘవులు — ఆలోచిస్తాను

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :— మంత్రిగారు ప్రతి విషయానికి డబ్బు లేదు అంటున్నారు డబ్బు యిప్పుడు లేకపోయినా, వచ్చే సంవత్సరమో, లేక ఆపై వచ్చే సంవత్సరమో తీసుకొంటామని చెప్పకుండా డబ్బు లేదని కూర్చుంటే ఎట్లా?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు — వచ్చే సంవత్సరం. ఆపై వచ్చే సంవత్సరం అని ఇప్పుడు చెప్పటంవల్ల ఏమి లాభం? ఇప్పుడు ఏదైనా చేయగలమా లేదా అనేది ఆలోచించి చెప్పాలి గాని వచ్చే సంవత్సరం తీసుకుంటాము. ఇంకా పది ప్లానులు అయిన తరువాత తీసుకుంటాము అని చెప్పడం ఏమి సబబు? అది కూడ పొరపాటు.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — మనం 5 సంవత్సరముల ప్లాను ఎదురుగా పెట్టుకుని పని చేస్తాముకదా. ఒక భరోసాపైన మనం పని చేస్తాముకదా

Mr Speaker·— The Opposition parties would like to live on hope

Sri T V Raghavulu ·— I am quite optimistic

Sri C V K Rao — There is no cut in the optimism of the Minister

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

EXECUTIVE OFFICERS OF TEMPLES

470—

* 1153 Q —Sri A Bhagavantha Rao —Will the hon Minister for Endowments be pleased to state ·

(a) whether the services of Executive Officers of the Temples have been provincialised, and

(b) if so what are their service conditions and their scales o pay ?

A .

(a) The services of the Executiv eOfficers of temples have not yet been provincialised.

(b) Under section 27 of the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Relig ous Institutions and Endowments Act 1966, the Executive Officers shall be the employees of Government and the conditions of their service shall be such as may be determined by Government Rules governing the conditions of their services are being framed under the above Act Until such time, rules are framed, the rules already made under section 100 (z) (p) and (x) (ii) of the repealed Hindu Religious and Charitable Endowments Act, 1951 regulating the service conditions of Executive Officers will continue to be in force

The following are the scales of pay of the Executive Officers

Grade — I	Rs	250-20-450-25-500
Grade — II	Rs	180-10-260-15-320
Grade — III	Rs	140-5-175-7½-200-10-250
Grade — IV	Rs	125-5-15 -7½-180
Grade — V	Rs	80 5-150

TEMPLES TAKEN OVER BY T T D

471—

* 278 Q —Sri P O Satyanarayana Raju —Will the hon Minister for Endowments be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Tirumala Tirupathi Devasthanam has taken over the administration of some temples during 1967,

(b) if so, the names of the temples taken over and

(c) the approximate income of the temples taken over?

A —

(a) Yes, Sir,

(b) 1 Sri Venkateswara Swamy Temple, Mangapuram,

2 Sri Kalyanavenkateswara Swamy Temple, Narayanavaram (with five sub-temples attached)

3 Sri Vedanarayanaswamy Temple Nagalapuram.

(c) About Rs 3,600/-

PROTECTED WATER SUPPLY TO KIRLAMPUDI

472—

* 56-I Q —Sri M Veeraraghava Rao —Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state

(a) the estimated expenditure for the Protected Water Supply Scheme of Kirlampudi Panchayat Board,

(b) whether Central Government approval has been received for the said scheme,

(c) if so, whether water will be supplied to the four villages in the said panchayat under this scheme, and

(d) the objections, if any, to start the work?

A.—

(a) The estimated cost of the scheme is Rs 2.25 lakhs

(b) Central Government approval for this scheme is rot necessary as State Government has been delegated with powers to sanction Piped Water Supply Schemes costing upto Rs. 5 00 lakhs each in rural areas

(c) Except Kirlampudi village no other villages have been included in the estimates

(d) This scheme will be considered for sanction as and when adequate financial assistance is made available by the Government of India

REGULARISATION O THE SERVICES OF DEPUTY PANCHAYAT OFFICERS

473—

* 120 Q —Sarvasri S Vemayya, B G. Subrami Reddy, Pragada Kotaiah .—Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state

(a) whether it is a fact that the services of the Deputy Panchayat Officers (Extension Officers for Panchayats) who have been selected by the Andhra Pradesh Public Service Commission in the year 1961 have not been regularised so far, and

(b) if so, the reasons therefor?

A.—

(a) Since done, Sir.

(b) Does not arise

CUT IN THE STATE PLAN ON EDUCATION

474—

* 597 Q —Sri K Rajamallu —Will the hon Minister for Education be pleased to state

(a) whether it is a fact that the allocations for education at the Primary and Secondary levels in the State Fourth Five Year Plan was reduced by the Planning Commission, and

(b) if so, what is the total cut of amount on Education in the State Plan ?

A —

(a) Yes Sir, as a consequence of the reduction of the size of the State's draft Fourth Plan itself

(b) Our proposal of 60 39 crores in a 635 crores Plan was recommended to be cut by the Adviser Planning Commission to Rs 45 06 crores but was finally reduced to Rs 37 ˆ6 crores in a 522 crores Plan

GUNTUR CONSUMER'S CO-OPERATIVE SOCIETY

475—

* 936 Q —Sri S Jagannadham .— Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state ;

(a) whether it is a fact that the Guntur Consumers Co-op Society has been superseded by the Government,

(b) if so, the reasons therefor, and

(c) what is the loss so far incurred by the Society and who is responsible for this loss ?

A —

(a) Yes, Sir

(b) As the managing Committe of the Society committed serious irregularities and practically ceased to function resulting in a constitutional deadlock and as it sustained a huge loss, the society was superseded by the Regional Joint Registrar Vijaywada

(c) The net loss as on 31/5/1967 is reported to be Rs 2 00 lakhs The management is reported to be responsible for the loss

CO-OPERATIVE MILK SUPPLY SOCIETY, MANCHERIAL

476—

* 627 Q —Sri K. Rajamallu —Will the hon Minister for Co-operation be pleased to state

(a) whether it is a fact thata Co-operative Milk Supply Society, Mancherial (Adilabad district) has applied for registration and has deposited a sum of Rs 1,000 towards share amout with Co-operative Sahakara Bank at Mancherial, and

(b) if so, the reasons for the delay in registering the same ?

A —

(a) Yes Sir, The promoters deposited a sum of Rs 975-

(b) The Registration proposals of the Society were dropped as the promoters themselves did not agree for the registration of the Society without a Guarantee from the Milk Commissioner for financial assistance

STUDY TEAM ON WORKING OF THE CO-OPERATIVES IN OTHER STATES

477—

* 1276 Q —Sri P O. Satyanarayana Raju .—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Government has proposed to send a study team to other States to Study the working of the co-operatives,

(b) if so, the names of the States the team would be visiting,

(c) the strength of the team, and

(d) the criteria that is fixed for the study team ?

A —

(a) Yes, Sir.

(b) }
(c) } The details of the proposed tour have yet to worked
(d) } out,

FIELD LABOUR CO-OPERATIVE FARMING SOCIETIES

478—

* 988 Q —Sri Y Chennaiah - Will the hon Minister for Co-operation be pleased to state

what steps have the Government taken so far for organising fied labour Co-operative Farming Societies in Repalle taluk ?

A —

No steps have been taken for organising field labour Co operative Farming Societies in Repalle taluk of Guntur District ?

JOINT FARMING SOCIETIES

479—

* 964 Q —Sri R. Mahananda .—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state

whether there are any proposals of Joint Farming Societies to be organised at Kallur and Rudrasamudram of Darsi taluk, Nellore district either in 1964-65, 1965-66 and 1966-67 ?

A —

A Co-operative Joint Farming Society was organised at Kallur during 1964-65 A proposal for organisation of a Co-operative Joint Farming Society at Rudrasamudram is being examined.

BHEEMASINGI SUGAR FACTORY IN VISAKHAPATNAM

480—

* 738 Q —Sri K Appala Naidu —Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state

(a) the stage at which the construction of Bheemasingi Sugar Factory in Visakhapatnam district stands at present ;

(b the reasons for delay in completing the same , and

(c) whether the Government will take necessary steps for its early completion ?

A —

(a) The construction has not yet began

(b) Pending finalisation of financial arrangements for block capital, no headway could be made in the implementation of the project.

(c) Necessary measures are being pursued for the early completion of the unit The response from the people by way of share collection, is, however, an essential pre-requisite

MESSAGE FROM THE COUNCIL

re THE ANDHRA PRADESH SMAMPS (INCREASE OF DUTIES) BILL 1967

Mr Speaker .—I am to announce to the House that I have received the following message from the Chairman of the Andhra Pradesh Legislative Council ,

"In accordance with Rule 174 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I return herewith a copy of the Andhra Pradesh Stamps (Increase of Duties) Bill, 1967 which was passed by the Legislative Assembly at its sitting held on 27th June 1967 and transmitted to the Legislative Council for its recommendations, duly signed by me and to state that this House has no recommendations to make to the Legislative Assembly".

POINT OF INFORMATION

re PAY COMMISSION REPORT

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా ! ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్న మాట్లాడుతూ పేకమిటీ సంగతి నిన్న చెబుతాము అన్నారు ఈ వేళ అయినా చెబుతారా ?

Sri C. V K Rao —The hon Chief Minister had promised that the report would be ready on the 13th and again that it would be ready on the 15th, and on the 17th he said that it would be ready by yesterday. Yesterday he was absent I request the Chief Minister to place the report on the Table In this connection, I would like to mention, Sir, that there is a precedent The Gajendragadkar Report was placed on the Table of Parliament and as such in accordance with that tradition I hope the Chief Minister would not dilly-dally with it, it concerns three lakhs of people

Sri K Brahmananda Reddy —If insinuations are made I am not willing to answer (Pause) What is 'dilly-dallying' Sir ?

Sri C V. K. Rao —I insist, Sir He promised to lay it on the Table on the 13th

Sri K. Brahmauanda Reddy —Unless he withdraws it I would not answer

Sri C V. K Rao —He said so, Sir, on the 13th . .

Sri K. Brahmananda Reddy —That is another insinuation

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి - ముఖ్యమంత్రిగారికి ఘాటుగా చెబితేనేగాని సమాధానం చెప్పరని మాలో ఒక అభిప్రాయం వున్నది పేకమిషను రిపోర్టు వస్తొంది వస్తోందని ఎన్నాళ్ళనుంచో — వస్తూనేవుంది. ఈ దినానికి కూడ రాలేదే మోనని మాకు అనుమానం అందువల్ల కొంచెం స్ట్రాంగ్ వర్డ్స్ ఉపయోగించడం జరిగింది.

Mr Speaker —My information is that the term of the one-man Pay Commission extends upto the third week of July, i e 21st The report is completed and is under typing It has been completed by the 15th of this month and the report extends to about 1600 pages, I understand They have got only one or two typists and they may take a week or so to send it to Government

Sri T Nagi Reddy —True, Sir They have taken all these things into cousideration and a time was fixed I do say that if it is presented to Government on the 15th instant and if the Government places it on the Table of the House on the 21st or so, we would have some time to go through it because we are continuing till the 3rd August or so ..

Mr Speaker —The one-man Commission has time upto the 21st of this month

Sri T. Nagi Reddy —But we were told that it was upto the 15th instant

Mr Speaker .—I was told that he was given time till the 3rd week

Sri K Brahmananda Reddy —I think you are right.

Mr Speaker —When Sri Vavilala Gopalakrishnayya raised the matter, I sent for the file and went through it. According to the file, the time extends upto the 21st instant As far as I understand the report is under typing

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ప్రెస్ కూడ అయిపోయిందేమో — దయచేసి వారిని చెప్పమనండి.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — పే కమిటీవారు చెప్పినది ఏమంటే—15 వ తేదీకు రిపోర్టు రెడీ అయిపోతుంది అది చాల ఎక్కువగా వుంది It takes about 6 or 7 days to type

Mr Speaker —That is the information I received.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి .— క్రిందటిసారి యింకొకటి కూడ చెప్పారు. కంప్లీట్ రిపోర్టు ఆలస్యం కావచ్చేమో ఇంటెరిం రిపోర్టు మాత్రం తప్పనిసరిగా 15 వ తేదీకి వస్తుంది అని రెండు రిపోర్టులన్నట్లుగా చెప్పారు ఇది ఇంటెరిం రిపోర్టా లేక ఫైనల్ రిపోర్టా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :— పే కమిషను టరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్ చూచినట్లయితే it embraces all లోకల్ బాడీలు వగైరాలన్నీ వున్నాయి He will submit a report only regarding the pay-scales of Government employees మిగతా లోకల్ బాడీస్‌ది, టి. ఎ , డి ఎ.- అవన్నీ తరువాత వస్తాయి.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి ·— తరువాత అంటే ఎప్పుడు? Six months or one year?

Sri K Brahmananda Reddy .— He wanted six months for the other report Now he is giving a report about Government employees

Sri T Nagi Reddy . — That is really very astonishing గవర్నమెంటు ఎంప్లాయీస్‌ది ఇప్పుడు యిచ్చి, 6 నెలల తరువాత లోకల్ బాడీస్ ఎంప్లాయీస్‌ను వేరుచేసి తరువాత యిచ్చి, This is all delaying tactics. చాల తీవ్రమైన విమర్శ నేను చేయదలచుకున్నాను. ఇది పోయిన సెషనులోనే రావలసి వుంది రాలేదు ఈ సెషనులో మొన్న 30 వ తేదీ అన్నారు, రాలేదు. 21 అన్నారు, రాలేదు ఇప్పుడు 6 నెలలు అంటున్నారు That means not more than one year Why is a Pay Commission to find out as to how much D. A has to be paid, whether it has

to be paid at all or not ఇట్లా పెరుగుతూ వుంటే ఆయన యిచ్చేది ఎప్పుడు, మళ్ళా యీలోపల వంద పర్సెంటు పెరిగితే మరొక పే కమిషను వేస్తారా? These are the things which should be done with quickness by the Government

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇప్పుడు నాకు పేజీల సంగతి తెలియదు. తమరు చెప్పినట్లు 1500–1600 పేజీలు వ్రాయాలంటే ఇక్కడ మనం అనుకుంటే సరిపోతుందా? అసలు యీ ప్రభుత్వం జనవరిలో డి. ఎ. విషయంలో ఎప్పుడైతే అగ్రి అయినా ఆ తరువాత పనులు నెమ్మదిగా జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — కనీసం అసెంబ్లీసెషన్ పూర్తి అయి మరల ఎన్నికలు ప్రారంభమయ్యే టప్పటికైనా వస్తుందనే నమ్మకంఉందా?

Sri K Brahmananda Reddy —Sir, it appears, I am told that it has got to go into the pay scales of each category and then give reasons for or against or whatever he may think proper and then write a Separate report on that You kindly see. There are hundreds of scales of hundreds of categories and therefore on each matter he has to consider naturally the representations given by the Associations, the representations given by our friends who have interviewed him, the heads of Departments, the Secretaries to Government etc and then come to a conclusion It means there will be several kinds of judgments on each Sir, according to him

Sri T Nagi Reddy —Will we get it by 1972?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —ఇప్పుడేమి ఎన్నికలు లేవు గదా.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి -- 1972లో

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి – అప్పటిమాట వేరు,

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —పేకమిషన్ అంటే ప్రభుత్వం అలసత్వంగా ఉంటూ తీసుకోవలసిన చర్యలు తీసుకోవడం లేదు అనుకోవచ్చునా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ప్రభుత్వాన్ని ఏమిచేయమన్నారు.

Sri T. Nagi Reddy –When they are not prepared to do it in time why is it there?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —ఒకరిని వేస్తూ మరల తీసివేస్తూ పోతూంటే ఏమి ప్రయోజనం?

Sri T Nagi Reddy – Then they do not know what to do

Mr Speaker,-Pay Commission's report has been completed The Pay Commissiner is appointed only for the purpose of so far as the Government employees are concerned and not with regard to the local Bodies employees and Municipal employees

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి, —డిపార్టుమెంటుతో మనవి చేస్తాను.

Mr. Speaker -The reports has been completed and it is now under typing

Sri T Nagi Reddy - The report is not completed He says one report is completed and another report will come after six months or one year

Mr Speaker.-He has nothing to do with the local Bodies employees

Sri T Nagi Reddy - No, Sir

Sri K Govinda Rao,--What are the terms of reference?

Sri K Brahmananda Reddy — The terms of reference are contained in the G O issued at that time when the Commission was appointed Now I have not got at the moment because off hand గా raise చేసారు, నాకు నోటీసు లేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి —మొన్ననే నోటీసు ఇచ్చాము కదా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—ఆ కాగితాలు రోజూ మోసుక వస్తామా?

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— అందులో local bodies కు సంబంధించి ఉందా, లేదా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—ఉందని నేను అనుకుంటున్నాను.

Mr Speaker —We will have it tomorrow.

Sri C V K. Rao —Last time also he said tomorrow. For the completion of the report typing will take six to seven days That is what he said

Mr Speaker —Nor did the Chief Minister give the assurance to the House that he would provide information.

Sri T Nagi Reddy -Yesterday, he has very plainly said that 'I would provide information tomorrow'. He said that, Sir When our friends raised it he was not present. Therefore the Deputy Speaker told us that he would try to get the information Today he is giving us incomplete information Tomorrow he will give us incomplete information Thereby he will get it postponed till the end of the Session when we will go away and it will be forgotten That is what he is trying to do

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :—ఇదివరకు నేను short notice question ఇచ్చాను. ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం ఇస్తూ 15 జూలై లోపల రిపోర్టు వస్తుందని అన్నారు. Government employees వరకు మాత్రం pay scales అన్ని అంశాలు చర్చించి ఆ రిపోర్టు complete గా ఉంటుందని local bodies విషయం తరువాత వస్తుందని స్పష్టంగా చెప్పారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—చెప్పాను అంటే ఏమి ప్రయోజనం? చూపించండి. నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే_regarding pay scales of employees

15 వ తారీకునకు తయారు చేస్తారు, typing కావాలి. Some time they will take for typing and they will submit it to the Government. అంతే చెప్పాను కాని- -

శ్రీ సి హెచ్, రాజేశ్వరరావు:— Typing ఆలస్యం కావచ్చును. తమరు సెలవిచ్చేటప్పుడు pay scales తరువాత D. A మొదలైన అంశాలు వస్తాయని అంటున్నారు. గవర్నమెంటు ఎంప్లాయిస్‌కు సంబంధించి అనేక ఇతర అంశాలుంటాయి, సమగ్రమైన రిపోర్టు అయితే బాగుంటుంది, గవర్నమెంటు ఎంప్లాయిస్‌కు సంబంధించే complete report సమగ్రమైన రిపోర్టు వస్తుందని కదా- అదికరక్టేనా ?

Sri C V K Rao —Sir, ...

Mr Speaker —It looks as thought he feels very convenient.

Sri C V K Rao —As a matter of fact I cannot be ignored I was standing before any other member was standing. Whoever stands first gets the first chance.

Mr. Speaker —When a member is speaking in the House other members are expected to resume their seats and then rise afterwards to make any statement

Sri C V K Rao —With due respect I will say I was standing when the other Member was not standing It is only to catch your eye

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి —తమరు శలవిచ్చినట్లు రేపు చెబుతానండి. అసలు నాకు తెలిసినంతవరకు six people are typing for the last one week or so and they required another week, it appears Anyway, I will let know definitely when it will actually be handed over to the Government why should I come into trouble ?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న:—ఎప్పుడు తయారైతే అప్పుడు యిస్తామంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— యస్ డి. కృష్ణరావు గారికి పంపిన రిఫరెన్సులో జిల్లా పరిషత్తు గురించి మొట్టమొదట రిఫరెన్సు చేశారా? అప్పుడు చేయనందువల్ల వేరే టైము కావాలని ఆయన వ్రాస్తే మళ్లా దానికి బదులు చర్విత చర్వణంగా చూడవలసినదని వ్రాశారా అదికూడా కనుక్కుంటే మంచిది.

BUSINESS OF TH HOUSE

Sri G. Sivayya:—I have given a notice under Rule 74 in respect of Tirupathi Cotton Mills. As the Management has failed to pay wages, about a thousand workers are suffering Even the mill has been locked and hunger strike is going on It has been admitted by you Mr. Speaker. I do not know when it will come up The date has not been fixed It is a most urgent and important matter affecting 1000 workers and their families It is an important matter, Sir.

Mr Speaker —I will find out and let the hon Member know

శ్రీ బి రత్నసభాపతి:—కాలెక్షెన్షను మోషను నేను కూడా యిచ్చాను. తమరు అడ్మిటు చేసినారు. కడప డిస్ట్రిక్టు ఫెర్టిలైజర్సు గురించి.

Sri K Vijayabhaskara Reddy.—I have fixed the date and it will come to the hon Speaker.

Mr Speaker —If the hon member asks me off hand, I will not be in a position to give him information I ask the office to consult the concerned Minister and fix the date and I inform the members the date on which it will be called. Then if I feel that it is a very urgent matter, I fix the date myself in two or three days, generally to suit the convenience of the Minister, so that it may be read with full information I ask the office to consult the concerned Minister and fix the date in advance. But, if he asks me off hand, I will not be in a position to give the information

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—పేకమిటి వారికి యెంతవరకు టైము యెక్సుటెండుచేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఎల్లుండివరకు వారికి టైము ఉంది. According to the G O he has got time up to 21st of this month i. e. day after to-morrow.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—యెక్సుటెన్షను యిచ్చారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—21 వ తేదివరకు ఉన్నది. తరువాత యెక్స్టెన్షను యిచ్చారా లేదా అనేది తెలియదు. It is only according to the latest G O , i e , giving extension He has still got time up to 21st of this month

Sri K Brahmananda Reddy·—It has been further extended by 6 months Sir

Mr. Speaker —I am not aware of that.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఆ జి వో. కాపీ కూడా పెట్టించండి

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTENCE

Re. Decision of the Government to abolish Textile Technology course in M B Polytechnic School Guntur.

Mr. Speaker:—There are two call attention matters the first of which is given notice of by Sri Mahananda to call the attention of the Minister for Education.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా, ఆంధ్రదేశంలో చేనేత కార్మికులు కొన్ని లక్షల మంది ఉన్నారు. వారి బాధలు తెలిసే ఉన్నాయి. టెక్సు టైలు యిండస్ట్రీకి సంబంధించి రాష్ట్రమొత్తం మీద టెక్సుటైలు టెక్నాలజీ గుంటూరులో పాలిటెక్నిక్ యేర్పాటు చేశారు.

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

రాష్ట్ర హేండులూము సంఘానికి సంబంధించి బిల్డింగ్సు యిస్తామని చెబితే ఆపుదల చేశామని అన్నారు. వారు యేదో అనుకున్న పద్ధతి ప్రకారం యివ్వక పోయినందువల్ల నిలుపుదల చేశారు అక్కడ ఉన్న ప్రముఖులు, చేనేత పరిశ్రమకు సంబంధించిన పెద్దలు గౌరవనీయులు ముఖ్యమంత్రిగారికి దానికి సంబంధించిన మంత్రిగారికి విన్నవించుకున్నారు నా మనవి యేమిటంటే యెవరో ఒక సంఘం వారు యిస్తామన్నది యివ్వకపోతే దాని కోసమై టెక్నికలు యెద్యుకేషనుకు సంబంధించిన దానిని ఆపుదల చేయడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల ఆంధ్రదేశంలో యెన్నో లక్షల కుటుంబాలు చేనేతమీద ఆధారపడి ఉన్నాయి సెస్సు ఫండు నుంచి యివ్వలేదనే తగాదాలున్నాయి. కనీసం టెక్నికలు ఫెసిలిటేలు కలిగించడానికి పిల్లకాయలు నాణ్యమైన పద్ధతిలో చేనేత వస్త్రాలను తయారు చేసే పద్ధతులను నేర్చుకొనడానికి యితర దేశస్థులను మన వస్త్రాల వైపు ఆకర్షింప చేయడానికి టెక్నికలు యెద్యుకేషను చాలా అవసరం. కాబట్టి ప్రభుత్వం వారు గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా దయచేసి దీనిని సానుభూతి దృష్టితో చూడాలి. ఇవ్వని వారిమీద చర్య తీసుకుంటే దానికి ఆక్షేపణ లేదు. మన రాష్ట్రంలో యిదీ ఒక్కటే ఉన్నది మదరాసు రాష్ట్రంలో చాలా ఉన్నాయి. మనకు ఉన్న ఒక్కదానిని పోగొట్టుకుంటే చేనేత కుటుంబాలకు నష్టమవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను ప్రభుత్వం వారు కొంచెం సానుభూతితో ఆలోచించి పిల్లకాయలు టెక్నికలు విద్యాభ్యాసానికే భంగం కలుగకుండా చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి వి రాఘవులు — గౌరవ సభ్యులు చెప్పినది గుంటూరులో ఉండే టెక్సుటైలుకు సంబంధించినటువంటి పాలిటెక్నికు కోర్సును నిలుపుదల చేయాలని ఆలోచించిన మాట ఆర్డర్సు యిచ్చిన మాట వాస్తవం., కాని స్థానికంగా ఉండేటటువంటి శాసన సభ్యులు తరువాత అనేక మంది దానికి సంబంధించినటువంటి వ్యవహారాలు అన్నీ చెప్పిన మీదట ప్రభుత్వం తమ ఆలోచన చేసుకుని వారి ఆర్డర్సును మళ్లా నిన్ననే అక్కడ పెట్టడానికి ఆర్డర్సు వెళ్లిపోయి ఉంటాయి. యే ఆందోళనా లేదు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా మంగళగిరిలో ఉండేటటువంటి హేండులూమ్ వీవర్సు సొసైటీ వారు యేవో కొన్ని యిస్తామని దానికి తకరారువల్ల జరిగిందని అన్నారు. వారుకూడా పొరపాటు చేయలేదు వచ్చిన యిబ్బంది యేమిటంటే యిస్తామన్న ఆస్థిలో కొంత భాగంలోను పోర్షన్సు కొన్ని ఉన్నాయి వాటిలో లోను అనేది కొన్ని వాయిదాలు తీరినవి, కొన్ని కట్టవలసినవి ఉన్నాయి సబ్సిడీ పోర్షను ఉంది. అటువంటి వాటి వివరాలలోకి ఆలోచన చేయాలని అన్నారు తప్ప పొరపాటు, దగా చేశారని అనుకొనడానికి వీలులేదు. ఆందోళన బడవలసిన పనిలేదు. ఆర్డర్సు వెళ్లిపోయాయి. గత నెల ఆర్డర్సు వేసినాము. మళ్లా వెరిఫై చేసుకున్నాము కోర్సు అనేది పెట్టడం ఉత్తరవు జరిగింది,

Mr Deputy Speaker :— Next the call attention matter given notice of by Sri P. O Sathyanarayana Raju calling the attention of the Minister for Co-operation.

Sri K Vijayabhaskara Reddy:– I am expecting some more information I am answering it to-morrow.

శ్రీ పి గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు) :—అగ్రికల్చరు, యూనిమలు హస్బెండరీ, ఫిషరీసు, ఫారెస్ట్సు యీ పద్దులకు ఒకరోజు చర్చ చాలదు. యెక్కువ టైము యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— రేపు ఉదయం సాయంకాలం ఉన్నది

శ్రీ పి గోవర్ధనరెడ్డి —అయినప్పటికి సరిపోదు.

Mr Deputy Speaker:—The Business Advisory Committee has to decide if it is to extend. Next papers to be laid on the Table of the House

PAPERS LAID ON THE TABLE

ANDARA PRADESH LIBERALISED PENSION RULES EXTENDED TO THE EMPLOYEES OF GRAM PANCHAYATS

Sri T Ramaswamy — Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (5) of section 217 of the Andhra Pradesh Gram Panchayats Act, 1964, a copy of the Andhra Pradesh Liberalised Pension Rules extended to the employees of Gram Panchayats including Executive Officers of Gram Panchayats, issued under the said Act, in G.O.Ms No 10.2, Panchayati Raj, dated 24-11-1966 which have been published in the Rules Supplement to Part VII of the Andhra Pradesh Gazette, dated 22nd December,1966.

AMENDMENTS TO RULES RELATING TO CONDUCT OF ELECTIONS OF MEMBERS, SARPANCHAS, ETC

Sri T Ramaswamy .— Sir, I also beg to lay on the Table under sub-section (5) of section 217 of the Andhra Pradesh Gram Panchayats Act, 1964, a copy of the amendments to rules relating to conduct of elections of Members, Sarpanchas, Upa-sarpanchas of Gram Panchayats etc, and to holding of meetings of Gram Sabha issued under the said Act, in G O Ms No 371, Panchayati Raj, dated 5-5-67 and G O Ms No 452, Panchayati Raj, dated 26-5-67 which have been published in the Rules Supplement to Part VII of the Andhra Pradesh Gazette, dated 25-5-67 and 15-6-67 respectively

RULES MADE UNDER SUB-SECTION (1) OF SECTION 69 OF THE ANDHRA PRADESH PANCHAYAT SAMITHIS AND ZILLA PARISHADS ACT, 1959.

Sri T Ramaswamy :—Sir, I also beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959 a copy in each of the notifications issued in G O Ms No 191, Panchayati Raj (Samithi III) Department, dated 3-3-67 and G.O Ms No 440, Panchayati Raj (Samithi III) Department,dated 24-5-67 published at pages 88-89 of the Rules

Supplement to Part VII of the Andhra Pradesh Gazette, dated 15-6-1967, with which certain rules made under sub-section (1) of section 69 of the said Act

Mr Deputy Speaker.—Papers laid on the Table

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1967-68 VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO XXVII—OTHER MISCELLANEOUS SOCIAL AND DEVELOPMENT ORGANISATIONS—Rs 66,54,000

DEMAND NO XXVIII—WELFARE OF SCHEDULED TRIBES, CASTES AND OTHER BACKWARD CLASSES—Rs 4,62,82,000

శ్రీ బి రత్నసభాపతి —అధ్యక్షా, నిన్న చెప్పిన విషయాలకు అనుబంధముగా ఇంకొక 2, 3 విషయాలు Women Welfare departmentకు సంబంధించి మనవి చేస్తున్నాను Inter-seniority list గురించి చాల కాలముగా పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషనుకు ప్రభుత్వానికి కరస్పాండెన్సులో వుంది ఇంతవరకు జరగలేదు. ఎప్పుడు జరుగుతుందో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను Regularisation of services వుంది ఇది దాదాపు 5 మాసాలనుంచి ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వుంది. ఇంతవరకు ఏ విధమైన చర్య తీసుకొన్నట్లు లేదు ఈ చర్యలన్ని ఒక వ్యక్తిని protect చేయడానికి, reversion రాకుండా వుండడానికి ఉద్దేశ్య పూర్వకంగా abeyance లో పెట్టి ఆలస్యము చేస్తున్నారనేది వున్నది దానికి ఖచ్చితమైన సమాధానము ఇవ్వవలసినదిగా కోరుచున్నాను ఈ డిపార్టుమెంటుకు పబ్లికుగాని సర్వీసు కమీషనుకు వున్న సంబంధాలు విచిత్రముగా వున్నవి. అసలు ఎన్ని విషయాలపైన పబ్లికు సర్వీసు కమీషనుకు, ఈ డిపార్టుమెంటుకు correspondence జరుగుతున్నది. Assistant Directors seniority list recognise చేయడముగాని regularise చేయడముగాని, District Women Welfare Officer యొక్క స్థాయి సర్వీసు కమీషను purview నుంచి తీసివేయడముగాని ఇలాంటివి వున్నవి. వీటన్నింటి విషయములో ఒక విధంగా ఘోరమైన అత్యాచారాలకు దారి తీస్తున్నది. ఇదివరకు Mrs భగవాన్‌దాసు, Mrs పాయ్, Mrs L N. గుప్తగారలు చేసిన విచారణ వుంది. అదే రకముగా ఒక కమిటీని వేసి సంపూర్ణముగా, సమగ్రముగా విచారణచేసి జరుగుతున్న అన్యాయాలను చక్కదిద్దడానికి ప్రభుత్వము పూనకొంటుందా అని అడుగుతున్నాను. సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డిపార్టుమెంటు తరపున industrial schools 30, 40 వున్నట్లు వున్నవి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో కృష్ణా జిల్లాలో వున్న వీటిని గురించి మొన్న మంత్రిగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ ఆవేదన పూర్వకముగా చెప్పారు. వాటిని గురించి చెప్పడముకంటె చెప్పకుండా వుండడము మంచిది అనుకొంటాను Women Welfare Department లో ఎన్ని రకాలైన అత్యాచారాలు జరుగుతున్నవని అనుకొంటున్నామో అంతకంటె ఘోరముగా వుంది అలాంటి స్కూల్సు పెట్టుటవల్ల మనకు వచ్చిన లాభము ఏమిటి ? అవి నీతికి దారి తీస్తున్నది. అక్కడ చేరిన పిల్లల character చక్క దిద్దడానికి బదులు character పోయేదానికి దారి తీస్తున్నది. ఇలాంటి స్కూల్సును మూసివేయడమో లేక పునరుద్ధరించి ఒక స్థాయికి

తీసుకొని రావడమో చేయవలసి వుంది అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ స్కూల్సు లో బోధన చేసే subjects గురించి ఆలోచన చేయాలి. వ్యవసాయ పద్ధతులు నేర్పించాలని వుంది. దాదాపు 2 సంవత్సరాల కోర్సు ఎంతో ఖర్చుపెట్టి నేర్పిస్తున్నాము కాని ఇక్కడ నేర్పే వ్యక్తికి 2 వారాలు training ఇచ్చి పంపిస్తున్నారు 2 సంవత్సరాలు కోర్సు, చెప్పేవారికి 2 వారాలు training ఇచ్చి పంపడములో ఏమైన సబబు వుందా? ఎంతోమంది technical experts వున్నారు. వారికి ఉద్యోగాలు లేకుండా వున్నారు అలాంటి వారిని తీసుకునివచ్చి పెట్టాలి గాని ఎవరినో తీసుకువచ్చి 2 వారాలు training ఇచ్చి నేర్పమంటే ఏ విధమైన తర్ఫీదు ఇవ్వగలరని అడుగుతున్నాను. Scholarship forms 4 పేజీల ఫారమ్ వుంది ఆఖరున సర్టిఫికెటు యిచ్చేవారికి caution ఇచ్చారు. Caste పైన, ఆర్థిక పరిస్థితులపైన ఆధారపడిన విషయము. Deserving candidates కి ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యముతో తగు జాగ్రత్తగా certificates ఇవ్వాలని అన్నారు. గవర్నమెంటుని ఒకటి అడుగుతున్నాను ఏ పరిస్థితులలో అయినా ఈ సర్టిఫికెటులో వారు వ్రాసిన ఉద్దేశ్యము నెరవేరుతుందనే ఆశ వున్నదా. ఈ certificate issue చేయడమనేది ఒక business అయిపోయింది. Private doctors మాదిరి రు. 10 ల నుంచి రు. 50 ల వరకు fees పెట్టుకొని issue చేస్తున్నారు. దానివల్ల ఈ scholarships ఎవరికి చెందాలో వారికి మినహా పలుకుబడి వున్న వారికి, అధికారములో వున్నవారికి చెందుతున్నవి. పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్తుల బిడ్డలుకూడ ఇలాంటి సర్టిఫికెట్లు తీసుకునివచ్చి వారి బిడ్డలు అనే పరిస్థితి తెలియకుండానే తీసుకొనడము జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా scholarships ఇవ్వడము మొదలు పెడితే దుర్వినియోగము కాదు కదా అవినీతికి దారి తీయడానికి అవకాశము కల్పించినట్లు అవుతుంది

Private hostels, Government hostels వున్నవి. వాటిలో దర్యాప్తు చేయించాలని కోరుచున్నాను. గవర్నమెంటు హాస్టల్సులో వీరు అనుకొన్నంత మంది పిల్లలు వున్నారా? లేక bogus membership పెరుగుతున్నదా? చాల హాస్టల్సులో 60 మంది పిల్లలుంటే 100 మంది అని వ్రాయడము జరుగుతున్నది. వాటికి ప్రభుత్వము ఇచ్చేది కాకుండా విదేశాల నుంచి వచ్చే సహాయము వుంది U N E S C O, U N O W. H O నుంచి gifts వస్తున్నవి Milk powder వస్తున్నది. బిస్కట్సు వస్తున్నవి. కొన్ని వేల టన్నులు ఉచితముగా మన దేశానికి ఇచ్చి deserving studentsకి ఇవ్వాలని ఉద్దేశ్యము అయితే అది ఏ విధంగా వినియోగపడుతున్నది విచారణ చేయవలసిన అవసరం వున్నది నూటికి 99 హాస్టల్సులో ఇలా gifts గా వచ్చినవన్నీ black marketలోకి పోతున్నవి. ఎన్నో వేల రూపాయలు గడిస్తున్నారు. దుర్వినియోగమయ్యే పరిస్థితులు చూస్తున్నాము. తెలిసికూడ జరగడానికి అవకాశము ప్రభుత్వము ఎందుకు ఇస్తున్నదో ఆశ్చర్యముగా వుంది. వీటిని గురించి పునరాలోచన చేయవలసిన అవసరము వుంది.

Social Welfare కి సంబంధించిన విషయం ఒకటి వుంది ఇళ్లుకట్టడానికి మునిసిపాలిటీలకు సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డిపార్టుమెంటు ఎక్కువ డబ్బు ఇస్తున్నది. కాని ఈ wheel barrows ను నేను ఏ మునిసిపాలిటీలోను చూడలేదు, అంత మాత్రాన మునిసిపాలిటీలు కొనలేదని అనడానికి వీలులేదు, Contracts యిచ్చుకొన్నారు Purchase చేశారు అది ఒక్కటీ కూడ wheel కు ఉపయోగపడని పరిస్థితిలో వున్నది ఈ ఇచ్చిన డబ్బు అంతా దుర్వినియోగమవుతోంది. సరుకు ఉపయోగపడ్డములేదు యథాప్రకారముగా scavengers, sweepers నెత్తిన పెట్టుకొని మోయడము జరుగు తున్నది. అనుకొన్న విధంగా ఈ పరికరాలు గాని డబ్బు గాని, సద్వినియోగము కాక పోవడం ఆశ్చర్యకరము ఒక విదేశీయుడు మనదేశాన్ని చూసి ఒక observation చేశాడు మన దేశములో వున్న కార్యకలాపాలన్ని చూస్తు oweful want and aweful waste గా వున్నది అని చెప్పాడు ఈ డిపార్టుమెంటు చూసిన తరువాత ఇంతకంటె మంచి characterisation లేదేమో అనిపిస్తుంది మన దేశము ఇట్లా వున్నదని చెప్పక తప్పదు ఈ డిపార్టుమెంటు ఆ observation లో fit in అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను మంత్రిగారు ప్రశ్నలకు చెప్పిన సమాధానముల వల్ల కొంత ధైర్యము వస్తున్నది ఈ చర్చకు వారిచ్చే సమాధానము వల్ల అటువంటి విశ్వాసాన్ని కలుగచేస్తారని ఆశిస్తూ శలవుతీసుకొంటున్నాను

శ్రీ ఎ. రామస్వామి —పూజ్యులగు అధ్యక్ష మహాశయా, పూజ్యులైన గౌరవ సభ్యులారా, నాకో విషయం గురించి ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది. అది ఏమిటంటే ఈ సోషల్ సర్వీసు డిపార్టుమెంటును ఎందుకు పుట్టించారా అని. ఇప్పుడు ఆరోపించే ఆరోపణలు ఇక్కడ కూర్చున్న 290 చిల్లర కల్గిన సభ్యులకు తెలియని సంగతులు లేవు. వారి వారి హృదయాల మీద చేయి వేసుకొని ఆలోచిస్తే ఇది సోషల్ సర్వీసేనా, ఇది సాంఘిక సంక్షేమమేనా అనిపిస్తుంది ఇక్కడ ఒకరిపై ఒకరు నిందవేయటానికి చోటులేదు కొందరు పెద్దలు ఇట్లా చెప్పారు.

In a perfect community or nation each separate individal is a subordinate to himself Each has to serve and be served All men are therefore servants and all men are masters But ignorant persons and lawless ones whilet they wish to command often refuse to obey A subordinate obeys his superiors because the latter is strong So, each man, community and nation should obey all the powers of nature It is the natural energy which really punishes and rewards man Natural energy being stronger than mankind there is no outwitting than to do a wrong and avoid punishment, to gain pleasure and to avoid the pain They are inflexible and unchangeable They never forget nor forgive. అదీ ఇప్పుడు మనం మాట్లాడేది మన ప్రకృతికి విరుద్ధంగా మన పనులన్ని సాగుతున్నవి ఒకరిని ఒకరం నిందించుకొంటున్నాము. ఇది నిందించుకోటానికి కాదు.

"జార చోరులు దురాచారమనీ
జనులిట్లు గాకున్న జగమున్న
మాటలెట్లున్న నీ మనసు నడగర తెల్పు
పరమ భక్తి కామ అరిగెరామ."

నిన్ను నీవు అడుగు. వేమన్నగారు అన్నారు.

"తప్పు లెన్నువారు తండోప తండములు
నుర్వజనులకెల్ల నుండుతప్పు
తప్పులెన్నువారు తమ తప్పు లెరుగరు
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ"

అని. ఇది సోషల్ సర్వీస్ డిపార్టుమెంటు. ఇది ఒకరినొత్తకాదు ఇక్కడ కూర్చున్న సభ్యులందరిబాత్తు. ఇది రూలింగ్ పార్టి చేస్తున్నదనే దృష్టిని మీరు పూర్తిగా తీసేయండి. ప్రతివారి మీద దీని జవాబుదారివుంది. ఇది మనం చేయబోతిమా ఈ దేశం నాశనం అని ప్రతి వారు తెలుసుకోవాలి మీరు ఏమి తప్పులు చూపించారు. మీరు ఎంత బిక్ష పెట్టారో ఆ బిక్షనుండి కొంత భాగం దీనికి ఇచ్చి పని చేయిమని అంటున్నారు. దీని బడ్జెటులో వుండేది ఎంత ? 4,5 కోట్ల చిల్లర. ఎంత కావాలి ? 50 కోట్లు అయినా కావాలి. అప్పుడు కాని సాగదు. అప్పుడైనా సాగుతుందా అంటే నమ్మకంలేదు. ఎందుకు నమ్మకంలేదు? ఇక్కడ కూర్చున్న వ్యక్తులందరు తమ హృదయాలను అడుగవలసివుంది. నా దేశాన్ని నేను పవిత్రంగా చేయవలసింది నా దేశాన్ని అభివృద్ధి చేయవలసింది. నాదేశాన్ని నేషనాలిటికి తీసుకురావలసింది, నా దేశాన్ని ఏ కళంకమూలేని దేవతారాధ్యంగా మేము తయారు చేయవలసింది అది మనం చేయవలసినపని. నేను చాలా ధన్యుడ్ని. ముఖ్యమంత్రిగారికి నా ధన్యవాదాలు ప్రసాదిస్తున్నాను. నాకు మీ పాద సేవ చేసే ఫోర్టిఫోలియో ఇచ్చి నాకు బిక్ష పెట్టారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయ్ — బిక్ష వారు పెట్టింది కాదు. హక్కుతో మీకు దొరికింది.

శ్రీ ఎ. రామస్వామి:—వద్దు తల్లీ కూర్చో. కాబట్టి ఇప్పుడు మేము చూపించే లోపాలు వున్నాయంటున్నారు. ఆ లోపాలన్నిటికీ మీరే కారకులు.

[కొందరు సభ్యులు లేవబోగా]

క్షమించండి మీరు నాయందు జాలి చూపిస్తే మీ పాద సేవ చేయటానికి ఈ దాసుడు సిద్ధంగా వున్నాడు. మీరు ఎన్ని ప్రశ్నలు వేసినా నన్ను బాధ పెట్టటం లేదు ? మీలో ఒకరిని కానా నేను? నేను ఎవర్ని? నేను పతనమైన జాతిలో పుట్టిన వాడ్ని. అవిద్యావరుడ్ని తల్లి దండ్రులు విద్య కూడా ప్రసాదించలేదు. చదువుకొనబోతే బ్రాహ్మనుడు మాలముండా కొడుక్కి చదువా అని కొడితే నా చేతివేలు విరిగిపోయింది ఆకాలంలో పుట్టాను. నాకు ఇప్పుడు 80 సంవత్సరాలు. అప్పట్నుంచి మీ పెద్దల పాదములు కూడ ముట్టకూడని బానిస అనే

చోట పుట్టి మీ చర్యలన్నీ చూస్తూవున్నాను. నేటికి ఈ సోషల్ డిపార్టుమెంటును నాకు ప్రసాదించారు. నేను చాలా ధన్యుడ్ని, మీపాదసేవ చేయటానికి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయ్:—మీరు మినిష్టరుగా వుండి మీరు పాదసేవ ఎందుకు చేయాలి ?

శ్రీ ఎ. రామస్వామి:—అమ్మాయీ, నీకు తెలియదు కూర్చోతల్లి.

[Mr Speaker in the Chair].

కాబట్టి అపొజిషన్ పార్టివారిని నా గురు స్వరూపంగా చూస్తాను, ఎందుకు ? నాలో లోపాలు ఏమైనా వుంటే జ్ఞాపకం చేస్తూవుంటారు వాటిని దిద్దుకొని నేను ముందుకు నడవవలసివుంది కనుక వారు నా క్షేమం కొరకు చెప్పవచ్చు. మీరు విరోధులు కారు. నన్ను రక్షించే పెద్దలనే నా భావం దయచేసి నేను మొదట చదివిన రెండు పద్యాలను అందరూ జ్ఞాపకం వుంచుకోండి. నన్ను క్షమించాలి. సాంఘిక సంక్షేమ విషయం మాట్లాడుతున్నప్పుడు కొంతకాలం అయినా నన్ను క్షమించాలి, ఎందుకు క్షమించాలంటే ఇది wrong, ఇది right అని చెప్పేది కాదు. నేను మేనులు కలసినది నేను. నేను లేక శరీరము లేదు, శరీరము లేక నేను లేను

మొన్న మీరు వైద్యశాఖమీద మాట్లాడుతూ unanimous గా pass చేశారు. ఇదికూడ అంతే. విమర్శ చేయదలచుకొంటే ఎంత అయినా చేయవచ్చు

" కులములు ఉన్నంతవరకు యిక బలపడదు
ఎన్నటికినైన భారతము, అంతఃకలహముల మూలమౌ,
ఈ కులతత్వము కూలద్రోసి కూడి ఉండరేమి ?
మతముల బీజము ఉండదు, బలమిద్దె పరదేశముల
మైత్రికి ఫలమౌ, స్వతంత్ర పోరపాట్లు కీర్తికి. "

మన దేశంలో బ్రాహ్మణ, వైశ్య, క్షత్రియ, శూద్రులు అనే వర్ణాలు ఉన్నాయి. ఆకాలంలో ఈ కులాలన్నీ సైంటిఫిక్ మెథడ్ లోనే ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. కాని యిప్పుడు యిచ్చే ఇంటర్ ప్రెటేషన్ వల్లే ఈ కులాలు చెడిపోయాయి ఇప్పుడు divide and rule పెట్టి దేశాన్ని పాడుచేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఈ కులాలతో దేశం పతనానికి తోడ్పడుతున్నాము వర్ణాశ్రమ ధర్మాలకు నిజమైన అర్థం చెప్పవలసివచ్చినప్పుడు, అవి బాగానే పని చేశాయి. బ్రిటన్ లో, చైనాలో, రష్యాలో, జపాన్ లో అన్ని దేశాలలోకూడ ఈ వర్ణాశ్రమ ధర్మాలు ఉన్నాయి. అవి సక్రమంగా పని చేసినంతకాలం ఆ దేశాల అభివృద్ధికూడ బాగానే సాగింది నిజంగా వర్ణాశ్రమ ధర్మాలు నిజంగా రావాలి. వర్ణాశ్రమ ధర్మాలు అంటే కులాలుకావు

" బ్రాహ్మణోశ్రమ కపాసి, బహూ రాజన్య కృపా ఊరుం . . . . .
అని పెద్దలు చెప్పారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—బ్రిటన్‌లో కూడ వర్ణాశ్రమ ధర్మాలు ఉన్నాయా ?

శ్రీ ఎ. రామస్వామి :—అన్ని questions వ్రాసి పెట్టుకొని ఆఖరున అడగండి (నవ్వు)

జ్ఞానం, శరీరములోని జ్ఞానేంద్రియాలన్ని బ్రాహ్మలు, బాహువులు క్షత్రియులు. ఎవరైనా, కత్తి బొడిస్తే మనకు తెలియకుండానే మనలను రక్షించడానికి చేతులు ప్రయత్నిస్తుంది. "బాహు రాజన్య కృతా : ఊరువు సదస్యైవైశ్యా". పొట్ట మహాత్మాగాంధి అన్ని పదార్థాలను జీర్ణం చేసుకొన్ని అన్ని అంగాలకు రక్తాన్ని పంపుతూ శరీరాన్ని కాపాడుతుంది. అందుచేత పొట్టని వైశ్యులు అన్నారు కాళ్ళు శూద్రులు ; తలను బాహువులను, పొట్టను అన్ని అంగాలను మోయుచూ ఉంటున్నది. ఈ విధముగా సైంటిఫిక్‌గా వారు చెప్పి ఉన్నారు. ఇదే విషయాన్ని ఉపనిషత్తులలో కూడ చెప్పి ఉన్నారు.

"క్షేం అథ పురుషో హావై నారాయణో కామయత ప్రజా స్రుజేతు నారాయణం: ప్రాణం".
అంటే సర్వ ఇంద్రియములు, అనగా కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ మద, మాత్సర్యములు అన్ని తానే అయినాడు. సర్వము nature ఆ నేచరునే భగవంతుడు అనండి. ఏదైనా అనండి. Nature is unchangeable law మనం తప్పు చేస్తే, ఆ నేచరుకు వ్యతిరేకంగా వెడితే, అది తప్పక punishment యిస్తుంది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఆ punishment అవతలవారికే వస్తుంది.

శ్రీ ఎ. రామస్వామి :—అందరికి వస్తుంది. ఆ punishment ఇందులో నీవుకూడ ఉన్నావు (నవ్వు). ఇది అంతా నేను రాజకీయంగానే చెబుతున్నాను. మీరంతా రాజకీయవేత్తలు. మీరు చెప్పిన పాఠాలనే మీకు నే ఒప్పచెబుతున్నాను. మనం చేసే సోషల్ సర్వీస్ ఏమిటి ? కులములని, మతములని, భాషలని, ప్రాంతాలని డివైడ్ అండ్ రూలు ఏర్పాటు చేసుకొని బాధపడుతున్నాము. దీనిని మార్చడానికే Social Service Department వచ్చింది. మానవునికి హృదయం ఉండాలి. హృదయం లేకపోతే, ఎంత డబ్బు ఉండినా ప్రయోజనం ఏమిటి ? డబ్బు లోటులేదు కోట్లు వస్తాయి. హృదయం ఉంటే, అక్కడివారికి, ఇక్కడి వారికి (ప్రతిపక్ష—ప్రభుత్వపక్ష) నేను చెబుతున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ రక్షించబడాలంటే యిక్కడ ఉన్నవారంతా దీనిని గుర్తించాలి. ఈ సభలో మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతా కూర్చున్నది. ఆంధ్ర దేశాన్ని దిద్దాలంటే మొదట మీ హృదయాన్ని దిద్దాలి దీనికి కమ్యూనిజం, సోషలిజం, ఇండిపెండెన్సీ, కాంగ్రెస్‌తో సంబంధము లేదు. ఈ డిపార్టుమెంటుకు ఏ "ఇజం" తోను సంబంధం లేదు. దేశాన్ని సక్రమమైన పద్ధతులలో నడపడానికే ఈ డిపార్టుమెంటు ఉంది. ఇక్కడ తురకలు, హిందువులు, క్రైస్తవులు అనేది ఏమీ లేదు. అంతా మానవులే ! హిందుస్థానంలో పున్న మానవుల సంక్షేమం కొరకు ఈ

కార్యక్రమం జరుగుతోంది దీనికి questions వస్తే ఏమి చెప్పాలి. తప్పులు లేవా అని అడుగుతున్నారు. మా ఒప్పులు ఏమిటో చూపండి. అది చెప్పరు. కాబట్టి తప్పులు ఒప్పులు రెండూ వుంటాయి. తప్పులు చెప్పే బదులు ఒప్పులను చూపుతూ ముందుకుపోతే social service ముందుకు పోతుంది. ఎప్పుడు ముందుకు రాదో భారత దేశం మనకు దక్కదు. అమెరికా వాళ్ళకు నా ధన్యవాదాలు "సోనేకి ఘుస్కే దేఖో—దో స్త్రీకే వహా బస్కే దేఖో" అని అమెరికా వాళ్ళు మన దేశంలోకి వాళ్ళు social workers ను పంపించారు నా యింట్లో కూర్చున్నారు పాలు, ఆహారం అంతా యిచ్చి-మనది మనకే యిచ్చి దేవతలు అనిపించుకుంటున్నారు. మీరు ఏమి చేస్తున్నారు మన దేశాన్ని ఉద్ధరించడం మానేసి అమెరికాకు పొగలుగుతున్నారు. పరాయి దేశాలకు పోయి ప్రభోధాన్ని చేస్తున్నారు. ఒక పర్యాయం ముఖ్యమంత్రిగారితో కలిసి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కర్నాపురం వెళ్ళాను. అక్కడ నరసమ్మ అనే స్త్రీ వుంది. ఆమెకు 70 ఏళ్ళు వుండవచ్చు. మన Social Service department కు సంబంధించిన కృష్ణకుమారిగారితో వచ్చారు. ఆ గ్రామం border లో వుంది. Tribal hostel కట్టించింది ఆమె. Boys and Girls కు School కట్టించింది ఆరు లక్షలు ఖర్చుపెట్టి నేను చూచాను. 10 ఎకరాల భూమి యిచ్చింది. యింకా 2 లక్షలు యిస్తాను. 2 ఎకరాల భూమి యిస్తాను స్త్రీలకు ఒక అస్పత్రి ఏర్పాటు చేయండి. అక్కడే ఒక ట్రైనింగు స్కూలు ఏర్పాటు చెయ్యండి అని చెప్పింది, Social Service Department పైకి వస్తోందా అని అడగడంకాదు ఆమె హృదయాన్ని అడగాలి అక్కడి నుంచి తిరుపతికి వచ్చాను. ఆ జిల్లా కలెక్టరుగారు వచ్చారు. పెద్దలు నమస్కరించవలసినవారు. Boys School చూపించారు కలెక్టరుగార్ని అడిగాను అయ్యా ఇంత congested placeలో school పెట్టారు. ఒక Building కట్టించకూడదా అన్నాను. డబ్బు కావాలి sir అన్నాడు నీవు ఈ జిల్లాకు రాజువి. అభిమానం వదలిపెట్టి నీ జిల్లాలో ఒక్కొక్కని దగ్గర ఒక అణా వసూలు చేస్తే నువ్వు ఈ పని చేయగలవు అన్నాను అప్పుడు Collectorగారు అయితే నేను 25 వేలు collect చేస్తాను అయితే మీరు ఏమి ఇస్తారు అన్నారు. మీరు ఎంత యిస్తే అంత నేను యిస్తాను అన్నాను నేను చెప్పింది గవర్నమెంటుగా గాదు. అరిగె రామస్వామిగా చెప్పాను. గవర్నమెంటు అంటే గవర్నమెంటుదగ్గర డబ్బు లేదు. ఆ తరువాత కొండమీదకు పోయాను Officials, non-officials చాలామంది వచ్చారు Commissioner Collector అంతా అక్కడ వున్నారు. ఆ దేవాలయం అధికారులను అడిగాను. అయ్యా మీకు వచ్చే డబ్బు ఏమి చేస్తున్నారని వారు చెప్పారు మాకు యూనివర్సిటీ వుంది అన్నారు ఆ యూనివర్సిటీలో ఎవరు చదువు చున్నారు—బీదవాళ్ళా, డబ్బున్నవాళ్ళా అని అడిగాను. విద్వాంసులు, ధనికులు చదువు చున్నారని చెప్పారు. ఏడు కొండలవాడా, వెంకటరమణా గోవిందా గోవింద అంటూ బిక్ష ఎత్తుకుని తీసుకువచ్చిన డబ్బు ఈ దేవునికి యిస్తున్నారుకదా ఆ డబ్బును మీరు బీదలకు ఎందుకు వెచ్చించకూడదుఅని అడిగాను. దేవునికి డబ్బు కొరత లేదుకదా! నాకు 25 వేల రూపాయలు కావాలి యిస్తారా అన్నాను.

ఆ తరువాత వారు కమిటీ మీటింగు పెట్టి 25 వేల రూపాయలు sanction చేశారు. మొత్తం 50 వేలతో ఒక building కట్టించారు. ఇది social justice కాదా! డబ్బు మనదేశంలో తక్కువ లేదు అయితే హృదయం లేదు. హిందుస్తాన్‌లో దరిద్రంలేదు కాకపోతే హృదయాలు దరిద్రంగా వున్నాయి. ప్రతివాడికి పదవీ వ్యామోహం హెచ్చు అయింది. త్యాగ మూర్తులు కరువైనారు ఎన్నో త్యాగాలు చేస్తేనేకాని స్వతంత్ర్యం రాలేదు. భాష పేరుతో, కులం పేరుతో, మతం పేరుతో, పార్టీల పేరుతో ఎన్నో జరుగు తున్నాయి వాళ్ళలో వున్న లోపాలు ఏమిటని మీరు అడుగుతారు అందరి లోనూ వున్నాయి. ఇవన్నీ దిద్దుకొని Social Service Department ను ముందుకు తీసుకుపోవాలని కోరుతున్నాను. నాకు 80 ఏళ్ళు వున్నాయి. శక్తి హీనుడను. తప్పులు వుంటే దిద్దటానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. Women Welfare Departments లో defects నేను వచ్చిన తరువాతగాదు అంతకు ముందునుంచి వున్నాయి. అవన్నీ దిద్దుకొందాం.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— Women Welfare Department లో వుండే secretaries దిద్దనిస్తారా అని మాకు భయం.

శ్రీ ఎ. రామస్వామి :— అందరికి appeal చేస్తున్నాను, మీకు వాళ్ళకు అందరికీ చెపుతున్నాను అట్లా దిద్దుకొని నడుచుకొన్న రోజుననే భవిష్యత్తువుంది. కులాలు, కులాలు అంటారు, బ్రాహ్మణుడు వస్తే బ్రాహ్మణుడే కావాలని, రెడ్డి వస్తే రెడ్డేగావాలనే మనస్థత్వం పోవాలి మాలవాడు వస్తే మాలవాడేకావాలి మనదగ్గర మాదిగ అనే కులంకూడా వుంది. వాళ్లు అట్లా వుండకూడదు. కులాలను పట్టుకు కూర్చుంటే దేశం ఏమౌతుంది? వాటివల్లనేకదా ఎన్నో చిక్కులు వస్తున్నాయి. దీనివల్లనేకదా మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు. వచ్చింది. మాల, మాదిగలు ఎదురు తిరుగుచున్నది. ఇది కాన్సరు వ్యాధి. హిందూస్థానంలో, మాల, మాదిగ, క్రైస్తవ, మహమ్మదీయ మతాలు ఈ హిందూ అనే శరీరంలో కాన్సరులాంటి వ్యాధి. సోషల్ సర్వీసు డిపార్టుమెంటు, మీరు అందరూ ఈ కాన్సరు వ్యాధికి ఆపరేషన్ చెయ్యాలి. పవిత్రమైన శరీరంగా మార్చాలి కాబట్టి.. ..

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— ఈ cancer వ్యాధి నయం కాదండి.

శ్రీ ఎ. రామస్వామి :— ఎందుకు కాదు? మీలాంటివారికి కాదు (సభలో నవ్వు) ఏది చేయలేం? అన్నిచేయగలం. చంద్రమండలానికి పోవడం లేదూ! కాబట్టి నేను అట్టే explanation యివ్వకుండా, యివి అన్నీ బ్రహ్మనందం చరణానుగ్రహంవల్ల మా బ్రహ్మనందరెడ్డి- పరమం సుఖదం- కేవలం జ్ఞానమూర్తిం — ఆపదం అక్కడ నిలిచిపోయి, ఆ రెడ్డినుంచి పోయెనా మనం అందరం బాగుపడిపోతాం. ఇక్కడ రెడ్డి, రావు, శర్మ, వర్మ వద్దు. అందరం మనుష్యులం మానవత్వం చేయడానికి మనం పూనుకుంటే అప్పుడు మనదేశం మహోన్నత స్థితి చెందుతుంది. కాబట్టి మీరు నన్నే ప్రశ్నలు అడుగక దయచేసి sanction చేయమని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker — I will now put the cut motion to vote

The question is

To reduce the allotment of Rs 66,54,000 for other Miscellaneous Social and Development organisation by Rs. 100

(సాంఘిక రంగములో అభివృద్ధి కార్యక్రమములు సక్రమముగా జరగనందున ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.)

The motion was declared negatived

Sri K. Ramanatham .—Sir, I demand a division

The House then divided
Ayes 44, Noes 115, Neutrals Nil

The cut motion was negatived

DEMAND No XXXVIII – WELFARE OF SCHEDULED TRIBES CASTES AND OTHER BACKWARD CLASSES Rs 4,62,82 000

Mr Speaker —The question is ·

"To reduce the allotment of Rs 4,62.82,000 for Social Welfare by Rs 116

(i) The old age pension scheme is not being put to effective use (ii) The Government failed to provide old age pensions in recent months by reason of which the old people are suffering

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100.'

In all much as the benefit drived by the Social Welfare Department is too meagre compared to the expenditure incurred by the Government, it is liable to be abolished.

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100

వెనుకబడిన కులాలవారికి విద్యాలయములలో ప్రవేశ సందర్భములోను ఉద్యోగములు యిచ్చు సందర్భములోను న్యాయబద్ధముగా వ్యవహించనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు గాను

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100 '.

For failur ine distributing the old age pensions to the deserving people in Tenali Taluk

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other backward classes by Rs 100."

To demand the Government that the cut in the expenditure of this department be stayed and that more focilities be created to Scheduled Tribes, Castes and Backward Classes on the basis of economic conditiots

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare o Scheduled Tribes Castes and other Backward Classes by Rs 100"

To press for the enhancement of allotment for the grant of scholarships to the pupils of the other backward classes

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100"

for failure of Government to maintain status-quo regarding the sanction of the additional temporary grants to Social Welfare subsidised hostels in the State during the current year.

"To reduced the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100."

For the failure of Government to continue the policy of the sanctioning of residential scholarships to inamates or Social Welfare subsidised hostels in the current year.

"To reduce the allotment of Rs 4'62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes and other Backward Classes by Rs 100."

To express disagreement for the failure of the Government to observe the principle of reservation of appointments and promotions in all cadres in all departments for the Harijans and Girijans in the State

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Castes, Tribes and other Backward Classes by Rs. 100"

To criticise the Government for not enhancing the scholarships to Harijans and Girijans in these hard days in schools and colleges

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100"

To criticise the Government for not adopting method of promotions by reservation to Harijans and Girijans in all Departments

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100."

To criticise the Government for not opening cottage industries in Harijan colonies in the State.

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100"

To criticise the Government for not providing free clothing and books to Harijan children in Elementary Schools

"To reduce the allotment of Rs. 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100"

To criticise the Government for not sanctioning scholarships to Harijan students in schools and colleges sufficiently]

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100."

To criticise the Government for not providing money to Harijans for construction of their houses on subsidy or loan basis

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100."

To criticise the Government for not opening new hostels for Harijans at Sathyavedu taluk Chittoor district and at Sullurpet taluk Nellore district

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100"

To provide house sites to Harijans of Venkatapuram of Satyavedu taluk Chittoor district,

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100".

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Vuggumdodi village Sullurpet taluk Nellore district

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100"

To urge on Government to provide houses sites to the Harijans of Kambakkam village, Maradhavada village of Sathyavudu taluk Chittoor district

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100"

To provide Pathways the Harijans of Pulvendla, Kondur, Kadalus, Sullur of Sullurpet taluk Nellore district

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100"

To express dissatisfaction for the abnornmal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Sathyavedu taluk Chittoor district and Sullurpet taluk Nellore district

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100"

To Provide house sites to Harijans of Kuvakoli village, Sathyavedu taluk Chittoor district.

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100"

For the failure of the the Government to set up a machinery for implementation and enforcement of Anti-untouchability Act in the State

"To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100."

Failure to provide house sites to the poor Harijans in Tenali taluk, Guntur district.

To reduce the allotment of Rs 4,62,82,000 for Social Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs 100"

To criticise the Government for not closing down bogus hostels and in not encouraging genuine hostels.]

The cut motions were negatived.

Mr Speaker :—I shall now put the main Demands to the vote of the House The question is

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 66,54,000 under Demand No XXVII— Other Miscellaneous Social and Developmental Organisations"

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 4 62,82,000 under Demand No XXVII — Welfare of Scheduled Tribes, Castes and Other Backward Classes."

The motion were adopted.

DEMAND NO XXX - IRRIGATION Rs 12,89,25,400

The Minister for Irrigation (Sri S Sidda Reddy) —Sir, I beg to move

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 12,89,25,400 under Demand No. XXX - Irrigation."

Mr. Speaker —Motion moved.

Sri A. Madhava Rao —Sir I beg to move

" To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

Inasmuch as the Government in spite of having good water supply is not allowing the ryots to utilise it on the pretext of rules, but allowing it to go waste

Mr Speaker ,—Cut motion moved

Sri K. Ramanatham —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

కావలి తాలూకా కామిడతివాగు స్కీముపని ఆగిపోయినందున యీ సంవత్సరము సాగుకు నీరు సరఫరాచేయలేని స్థితిలోవున్నందున ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు గాను , ...

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

కృష్ణాజిల్లాలో పూలరాజు డైనువల్ల అపారనష్టము పొందుచున్న పెదవల్లి సమితి గ్రామములవారికి సహాయపడుటకుగాను సదరు కాలువను పూర్తిగా త్రవ్వించ నందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను , ...

A note on demand No XXX Irrigation is printed as appendix

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

కృష్ణా జిల్లాలో నీరుపారుదల సౌకర్యములు మురగుపదర్లు కల్పించుటలో శ్రద్ధ వహించక అధికముగా పండించుటకు రైతులకు నిరుత్సాహము కల్పించు చున్నందులకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను

Mr Speaker —Cut motions moved

To reduce the allotment of Rs 12,89 25,400 for Irrigation by Rs 100

బందరు కైకలూరు తాలూకాలోను మురుగు వనర్లు అభివృద్ధి పరవనందు వలన ప్రతి సంవత్సరము వేలాది ఎకరముల వరి పంట మునిగిపోయి లక్షలాది రూపాయిలు నష్టము కల్గుచున్నప్పటికి ప్రభుత్వము శ్రద్ధతీసికొనని నందుకుగాను ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు

Mr Speaker —Cut Motions moved

Sri S. Jagannadham .—Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

Failure of the Government to supply water to crops at the time of necessity

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

To criticise the Government on the step – motherly attitude towards the Vamsadhara project in Srikakulam district.

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

Failure of the Government to take up the Nagirikatakam channel extension scheme in Narasampata taluk, Srikakulam District

Mr Speaker —Cut motions moved

Sri Ch Rajeshwara Rao :—Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For providing very meagre amounts for the irrigation works, which are necessary for improving the food production

Mr Speaker —Cut motion moved.

Sri Y Venkat Rao .—Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

failure to release water to the seed beds under Krishna delta of the Guntur district till last week of June)

To reduce the allotment of Rs. 12 89,25,400 for Irrigation by Rs 100

As the Public Work Department failed to offer repairs to the Drains in Guntur district as a consequence of which crops were submerged and great loss ensnred)

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For failure to construct Vemsadhara Project in Srikakulam District

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri Vavilala Gopalakrishnayya —Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

(To criticise the Government for not finalising the Krishna Godawari water dispute according to 1951 agreement)

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

గోదావరి బ్యారేజి ప్రారంభించనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

To criticise the Government in delaying the Nagarjunsagar Project

Mr. Speaker —Cut motions moved ;

Sri K Krishnamurthy .—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

To criticise the Government for stopping the Guntur Channel work in Guntur district

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

For not including the works of Pullutla tank scheme in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68.

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the works of Yagappreddy Kandriga New Tank Scheme in Puttur Taluk, Chittoor District, in the budget estimates for 1967-68.

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the works of Patagunta Muthyalanaidu Tank Scheme in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68.

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

For not including the works of Marsicheru tank scheme in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68.

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the works of Gundupalli Tank scheme in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the works of Srirangarajapuram Anicut scheme in Puttur Taluk, Chittoor District, in the budget estimates for 1967-68

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the works of Ammapalli reservoir in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

To criticise the Government for not taking up No 1 Tallavagu drainage scheme under Uppapuram channel in Guntur District

Mr Speaker —Cut motions moved

Sri R Satyanarayana Raju —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

మైనరు ఇరిగేషన్ పథకములు తగినంతగా చేయనందులకు నిరసన తెలియ చేయుట గురించి

Mr Speaker —Cut motions moved,

Sri G Sivaiah —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

For not providing more funds under demand XXX for new Irrigation schemes in the State

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the works of Buchireddy kandriga reservoir in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68.

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the works of Netikuppam tank scheme in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the works of Koonepalli Anicut scheme in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68,

"To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100"

For not including the works of Kotha Neunoor Anicut scheme in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68.

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

For not including the works of Eswarapuram tank schemeitn Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the investigation of the proposed Nandimangalam tank scheme in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68.

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

For not setting the dispute between the ryots of Subommarajupuram and Tanuku area regarding Gulluru tank in Puttur Taluk, Chittoor District

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not taking up the works of Ramalacheruvu tank sluice (leakage) in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68.

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

For not including the works of Damodaramaharajapuram tank breaches in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the investigation of the proposed tank at Surandranagaram Village in Puttur Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

For not taking up the investigation and finalisation of the proposed satravada anicut on Kusastala river in Puttur Taluk, Chittoor District and including in the budget estimates for 1967-68

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

For not including the works of extending the ayacut of Arakiar project to Sivagiri, Vengalattur, Ramapuram, Chenchuraju kandiga, Govardanagiri revenue villages in Satyavedu Taluk, Chittoor District; in the budget estimates for 1967-68

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

For not including the works of Sivagiri tank breach in Satyavedu Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

For not taking up the works of supply channels (to feed and to supply to the lands) of Sivagiri New Tank in Satyavedu Taluk, Chittoor District in the budget estimates for 1967-68

Mr. Speaker —Cut motions moved,

Sri C V K. Rao —Sir, I beg to move .

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

(that all the minor irrigation projects be completed early.)

Mr Speaker —Cut motion moved.

Sri R Mahananda —Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100.

Government failed to provide adequate funds to Panchayat Samithies of Tarlupad and Tallur in Nellore District to close the breaches of the breached tanks of Ramapuram, Vaddipad, Kocharlakota etc , villages Secondly Government failed to sanction a new tank at Nagambhotlapalem of Darsi Taluk, Nellore district, where there is no tank

Mr. Speaker.—Cut motion moved

Sri T Satyanarayana —Sir, I beg to move ·

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs 100

To criticise the Government for its failure to provide funds for construction of Vamsadara project in Srikakulam District.

Mr Speaker – Cut motion moved.

Sri K Eswara Reddy Sir, I beg to move ·

To reduce the allotment of Rs. 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

కర్నూలు జిల్లా పత్తికొండ తాలూకాలో గాజులదిన్నె ప్రాజెక్టు, హంద్రి నది పొడవున లిఫ్టు ఇరిగేషన్ పథకాలు చేపట్టనందుకు.

Mr Speaker.—Cut motion moved.

Sri C Vengaiah —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 12,89,25,400 for Irrigation by Rs. 100

To criticise the the Government in not taking up cement lining for Cumbum tank channels,

(b) net cement linking Markapur Tovi supply channel,

(c) not executing Salakalavedu tank and

(d) for not giving preference to the works which were sanctioned long back.

Mr Speaker —Cut motions moved

[Mr. Deputy Speaker in the Chair]

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, క్రిష్ణా, గోదావరి సమస్య పైనగాని, నాగార్జునసాగర్ సమస్యపైనగాని, మైసూరు మహారాష్ట్ర రాష్ట్రాలు కూడా తీవ్రమైనచర్యలు తీసుకొనేట్లుగా కనపడుతున్నది. ఇప్పుడు ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో వుంది ప్రాజెక్టు కనుక పూర్తి కాని పక్షంలో మనం చాలా దెబ్బ తినే పరిస్థితిలో వున్నాము దీనిని గురించి ప్రాజెక్టు చేయాలి కనుక యీ విషయంలో ప్రజాభిప్రాయం, శాసన సభ్యుల అభిప్రాయం తెలియచేయవలసి వుంటుంది దయచేసి ఎక్కువ టైము యివ్వాలని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. నిన్న, యీరోజు ఉత్పన్నమైన సమస్యలు చాలా సీరియస్ రూపం దాల్చినందుకు, శాసనసభ్యుల అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేయవలసి వుంటుంది. తీవ్ర రూపం దాల్చిన సంగతి అందరూ పత్రికలలో చూస్తూనే వున్నారు. ఆందోళన చెందుతున్న విషయమే అన్ని పార్టీలవారి అభిప్రాయాలను ఎక్స్‌ప్రెస్ చేయవలసిన అవసరముంది. రీసెంటు మెంటుకు రావలసిన అవసరముంది.

Mr Deputy Speaker :— There are about 18 names from the Government side and another 10 or 12 names from the Opposition side including independents and others Winding up also would be today It may be difficult for all the Members to speak and on all the points

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — రివర్ వాటర్ సమస్యలనుగురించి రెండు గంటలసేపు చర్చకు అవకాశం అడిగినపుడు . దీని విషయంలో రాష్ట్రవ్యాపితంగావున్న ప్రజలందరి అభిప్రాయాలను చెప్పడానికిగాను యెక్కువ టైం కావాలి. ఇతర రాష్ట్రాలవారు శాసనసభా వేదికను ఉపయోగించుకొని మనపై దుష్ప్రచారం చేస్తున్నారు. ధాన్యం యివ్వలేదని మనపై నేరం వేస్తారు. అడిగితే వున్న నీటినికూడా ఆపడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కేంద్రం అన్నింటికీ మనదే నేరం చూపిస్తున్నది. 160 కోట్ల రూపాయలతో ఒక మేజర్ ప్రాజెక్టు కడితే, దానికి నీరివ్వడానికిగాను అడ్డం రావడానికి మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్దకు వెళితే కేంద్రం మనపై సవతితల్లి ప్రేమ చూపిస్తున్నది ఈ విషయంలో ప్రాజెక్టు కనుక చేయకపోతే, పశాసులో వున్నటువంటి సభ్యులందరూ చేయగల్గింది యేమిటి? అందరి అభిప్రాయాలను ప్రభుత్వం కన్వే చేయవలసిన అవసరముంది. అది తమరు ఆలోచించి, అందరికీ కూడా అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేయుటకుగాను యెక్కువ అవకాశమివ్వవలసిన అవసరముంది.

శ్రీ సి వి కె. రావు :— మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం సీరియస్ వార్నింగు యిచ్చినదనే విషయం మీ దృష్టికి తీసుకొనిరాగా ...

Mr Deputy Speaker —I cannot decide it now

శ్రీ సి వి కె రావు :—దానిని గురించి చర్చించడంలేదు నిన్న యిరిగేషన్ డిమాండు గురించిన చర్చ సందర్భంలో మాట్లాడవచ్చుని చెప్పారు. మా అందరికీ అవకాశం వుంటుందా, వుండదో అని అడుగుతున్నాను

Mr Deputy Speaker —Now, let the hon Member begin

శ్రీ సి వి కె రావు. —మాకు అవకాశం యివ్వకపోతే ఎలా? Yesterday, we were promised to be given a chance to bring this matter before the House

Mr Deputy Speaker —We will consider.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — పార్టీలో ఒకరుండవచ్చు, యిద్దరుండ వచ్చును 5 నిముషాల టైం యిస్తానంటే ఎలా? మాది ఆల్ ఇండియా పార్టీ కనుక మా పార్టీలో కనీసం ఒకరికైనా అవకాశమివ్వాలి. ఆ విషయాన్ని గురించి అందరూ బాగా స్టడీచేసి మీ ముందువుంచాలనే ఉద్దేశ్యంతో వున్నారు ఎంతో మంది ఓట్లను తీసుకొని యిక్కడకు వచ్చినపుడు టైం యివ్వాలి యెక్కువ మంది సభ్యులుంటే, వారికి తగినట్లుగా అవకాశం యివ్వాలి ప్రతి పార్టీకి కూడా అవకాశమివ్వాలి.

శ్రీ పై వెంకటరావు :—అధ్యక్షా, ఇర్రిగేషన్ శాఖా మాత్యులు డిమాండును ప్రతిపాదిస్తూ 12 కోట్ల రూపాయిలచిల్లర అడిగారు ఇది చాలా ముఖ్యమైన పద్దని అందరికి తెలిసినదే మన ప్రభుత్వం మొదటి నుండి కూడా యాంబిషన్ ప్లాను వేసుకొంది. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు 1955 సంవత్సరంలో శంఖుస్థాపన జరిగింది పది సంవత్సరములో పూర్తి చేయాలనే ఆలోచన పెట్టుకొన్నారు ప్రణాళికలో 95 కోట్ల రూపాయలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేటాయించింది. కాని రాను రాను అది సకాలంలో పూర్తికానందువలన 195 కోట్లకు వెళ్లితేగాని అది పూర్తి అయ్యేట్లుగా కనపడడంలేదు. మన వనరులను చూసుకొని ప్రణాళికను వేసుకోవాలి. సకాలంలో పూర్తి చేయనందువలన యెంతో నష్టం వాటిల్లినదని మనవి చేస్తున్నాను ఆహార సమస్య తీవ్రమైన సమస్యగా వుంది. తీవ్రరూపం ధరించే పరిస్థితులున్నాయి. ప్రముఖమైన యీ ప్రాజెక్టును జాతీయ ప్రాజెక్టుగా తీసుకుంటే చాలా బాగుండేది, హీరాకుడ్, బాక్రానంగల్ ప్రాజెక్టులను జాతీయ ప్రాజెక్టుగా తీసుకొని పూర్తి చేశారు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు మనం చేపట్టినప్పటి నుండి, కేంద్రం ప్రోత్సాహం అంతగాలేదు. ఇటీవల డెప్యూటీ ప్రధాన మంత్రిగారిని తీసుకొనివెళ్లి మన ముఖ్యమంత్రిగారు చూపించడం జరిగింది. పూర్తి చేయ వలసిన అవసరమెంతైనా కలదన్నారు ఇది పూర్తి అయిన పక్షంలో ఆహార సమస్య తీరుతుందన్నారు. విదేశాల నుండి ఆహారధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకోనడంలో విదేశీద్రవ్య కొరత యేర్పడుతున్నది దానిని సేవ్ చేయ వచ్చునని చెప్పారు రెట్రెంచ్ మెంటు లేకుండా, అందరికీ పనులు కల్పించే వారమవుతామని చెబుతూ, అన్నింటినీ అంగీకరిస్తూ ఒక్కపైసా కూడా స్పేర్

చేయలేమన్నారు. మనం యింత పెద్ద ప్రాజెక్టు నిర్మిస్తుంటే కేంద్రం యీ విధమైన వైఖరి అవలంభించడం చాలా శోచనీయం. మహారాష్ట్ర, మైసూరు ప్రభుత్వాలు యెన్నో అర్థరహిత అభ్యంతరాలను పెడుతున్నారు. అవన్నీ నిన్న మొన్నటి పత్రికలలో చూశాము. 1950 సంవత్సరంలో జరిగిన నదీజలాల ఒప్పందం, 60 లో జరిగిన ఒప్పందం, తరువాత 63 లో జరిగిన ఒప్పందంలో అప్పటి కేంద్ర జలవిద్యుచ్ఛక్తి శాఖామాత్యులు ఒక యేర్పాటు చేశారు అంతకు ముందు యీ కృష్ణానది నీరు యెక్కువ వచ్చినప్పటికీ యీ ఒప్పందంలో తగ్గించారు. తగ్గించి 800 టి. యమ్ సి మనకు కేటాయించారు మైసూరుకు 600, మహారాష్ట్రకు 400 టి. యమ్. సి లు కేటాయించడం జరిగింది మనకు రావలసిన కోటా తగ్గించినప్పటికీ, పైనున్నటువంటి మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం కయినా ప్రాజెక్టును నిర్మించుకొన్నది. దాని యెత్తు 35 అడుగులుండవలసి వుండగా, దానిని 118 అడుగులకు పెంచి డాం కట్టారు అర్హతవున్న దానికి రెట్టింపు నీరువాడుకోనడం జరిగింది. మనం వాడుకోనా పోయినప్పటికి, రెండవ దశ అనీ పేరు పెట్టి. స్పిల్ వేపై గేట్సు పెడుతున్నారు కనుక దానికి కేంద్రం పర్మిషన్ కావాలని, పర్మిట్ యివ్వడానికి అర్థరహితమైన అభ్యంతరం పెడుతున్నారు. వారి కోటా ప్రకారం 600 టి. యమ్ సి వాడుకోవలసి వుంటే, యిప్పటికే వారు 400 టి. యమ్ సి వాడుకోనడం జరిగింది వారు ఆక్షేపణ పెడుతున్నారు. గోదావరి జలాలు మళ్లించేదాకా మీకు అవకాశము ఇవ్వమని చెప్పి మరి మొదట్లో ఈ పథకాన్ని రూపొందించుకొనేటప్పుడు ఈ ప్రాజెక్టును సమగ్రంగా రూపొందించుకొన్నారు. stages అనేవి లేవు కాని stages అనేవి మన ప్రభుత్వము వీలును బట్టి రూపొందించుకొన్నారు కాని అది సమగ్రమైన పథకమే, ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వము ఒక నిర్లక్ష్య వైఖరి, ఒక ఉదాసీనత చూపిస్తున్నది మైసూరు ప్రభుత్వము, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఈ రెండు ప్రభుత్వాలు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలే. మన ప్రభుత్వము కూడా, ఈ మూడు ప్రభుత్వాలు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలే. అయితే ఎవరికి ఏమిటంటె ఏమి అంటె ఏమి బాధపడతారో ఏమో అనే ఉద్దేశంతో ఒక ఉదాసీన వైఖరి చూపుతున్నాయి ఇది చాలా శోచనీయమైనదని మనవి చేస్తున్నాను. చాలా ముఖ్యమైన సమస్య తరువాత ఇంకొక విషయము క్రిష్ణా బ్యారేజ్ ఉన్నది. దాని క్రింద Sir Arthur Cotton మహాశయుడు వంద సంవత్సరాల నాడు ఆనకట్టకట్టాడు. అప్పట్లో మూడు లక్షల ఎకరాలు ఆయకట్టు ఉండేది, అప్పుడు కాల్వలు త్రవ్వారు, తరువాత shutters ఆరు అడుగులు చేసిన తరువాత ఆయకట్టు 6 లక్షలకు develop అయింది తరువాత ఇప్పుడు barriage కట్టిన తరువాత 12 లక్షలు సాగు అవుతున్నది, కృష్ణా రిజర్వాయరు క్రింద మరి ఈ 12 లక్షల ఎకరాలు కూడా మొదట్లో Sir Arthur Cotton గారు త్రవ్వించిన కాలవలేగాని మరల remodelling కూడా జరగలేదని మనవి చేస్తున్నాను, ఇది Irrigation అంటె చాలా delicate systems fast గా deteriorate అవుతుంది, మరి ఈ సందర్భంలో అదనంగా దాళ్వాకు నీరు ఇస్తామన్నారు. మరి ఈ 12 లక్షలకే కాకుండా మరి summer దాళ్వాకు

localize చేసి దాదాపు సగము ఆయకట్టుకు నీళ్లు ఇస్తున్నారు కాబట్టి ఆ canals, మూడు లక్షల ఎకరాలకు intend అయినటువంటివి, ఇంత acreage కు నీళ్లు తీసుకువెళ్లాలంటె చాలా over burden గా ఉంటుంది ఈ సందర్భంలో ఒక సూచన చేస్తున్నాను ఏమిటంటె, లోగడ desilt అయితే దాళవా లేనప్పుడు మనకు నాలుగు మాసాలు వ్యవధి ఉండేది, ఈ కాలవలు త్రవ్వకోడానికి అవకాశము ఉండేది. ఈ రోజులలో కాలవలలో దాదాపు మే వరకు దాళవాకు నీళ్లు వస్తూ ఉంటాయి 1st June లో reopen చేస్తామంటారు. కాబట్టి తడి కూడా ఎండదు, పని చేయడానికి, త్రవ్వకోడానికి, ఏదైనా work చేయడానికి అవకాశం ఉండదు ఇటువంటప్పుడు ప్రభుత్వానికి ఒక సూచన చేస్తున్నాను సిమెంటు లైనింగు చేయాలి, at least main canals కు గుంటూరు జిల్లాలో, అట్లాగే క్రిష్ణా జిల్లాలో కొన్ని పెద్ద పెద్ద canals ఉన్నాయి ఆ canals కు cement lining అయిన చేస్తే, perculation avoid అవుతుంది తరువాత ఈ సిమెంటు lining వల్ల మరి 30 percent, 40 percent water waste కాకుండా ముందుకు సాగిపోడానికి కూడా అవకాశం ఉంటుంది Late transplantation కు కూడా పోయి, పైర్లు కొంత వేసుకోడానికి కూడా అవకాశం ఉంటుంది ఇది చాలా మంచి అనుభవమే. రైతులకు తెలిసిన విషయమే—చేతిలో మొక్క కన్నా చేనులో నాటిన మొక్క చాలా ముదురు అని ముదురువల్ల yield కూడా ఎక్కువగా ఉంటుంది కాబట్టి ప్రభుత్వ దృష్టికి నేను తెస్తున్నాను తరువాత ఇంకా ఇతర విషయాలు చాలా ఉన్నాయి గోదావరి బ్యారేజ్ ఉన్నది. దానికి బడ్జెటులో provision చూపించలేదని అన్నారు ఇది దాదాపు 110 సంవత్సరముల నాడు Sir Arthur Cotton మహాశయుడు కట్టించిన ధవళేశ్వరం వద్ద ఆనకట్ట. మరి ఈ ఆనకట్ట 1963 floods వచ్చిన తరువాత it is showing signs of distress అని వారు చెప్పారు Immediate గా ఇది take up చేసి అది పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. పది లక్షల ఎకరాలు దానిక్రింద ఆయకట్టు ఉన్నది. మరి ఇది develop అయితే, existing Ayacut కాకుండా ఇంకొక 25 వేల ఎకరాలు కూడా కొత్త ఆయకట్టు సాగులోకి తీసుకు రావడానికి అవకాశం ఉన్నదని కూడా మంత్రి గారు సెలవిచ్చారు దాంట్లో. కాబట్టి ఇది ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు, గోదావరి కూడా ముఖ్యమైన నదులలో ఒకటి, మరిదాని అంచనా కూడా 15 కోట్లు చిల్లర-పేశారు రైతాంగం అంతా ముందుకు వస్తున్నారు, మేము సహకరిస్తామని గోదావరి డెల్టా క్రింద ఉన్న రైతాంగం అంతా ముందుకు వస్తున్నారు మరి దానిని త్వరగా తీసుకోవాలి, మరి ఎకరాకు వంద రూపాయిలలో ఎంతో వసూలు చేస్తామని notification కూడా ఇచ్చామని ముఖ్యమంత్రి గారు సెలవిచ్చారు, కాబట్టి ఈ సందర్భములో వారికి మనవి చేసేది ఏమిటంటె, జాప్యం లేకుండా ఈ గోదావరి project ను కూడా వెంటనే తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. తరువాత వంశధార Project ఉన్నది ఇది పెద్ద చరిత్ర ఇది శ్రీకాకుళం జిల్లాలో, దాదాపు వంద సంవత్సరాల చరిత్రకలదు దీనిని టెక్కలి, నరసన్న పేట తాలూకాలకు కరువు ప్రాంతాలలో మరి అక్కడ రైతులు ఆందోళన మీద ఇది

take up చేశారు, స్వరాజ్యం రాక ముందు నుంచి కూడా ఆలోచనలో ఉన్నది. కాని 20 సంవత్సరాల తరువాత ఇది take up చేయాలంటే మరి శ్రీకాకుళం జిల్లా అంతా badly neglected area, నిజంగా potential ఉన్నది, మంచి గ్రామములు ఉన్నాయి చాలా ఉత్పన్నం చేయడానికి అవకాశం కూడా ఉన్నది. ఈ project ను take up ను చేయ లేదు. నిజంగా ఈ project కు మరి సంజీవయ్య గారు అప్పట్లో సత్యనారాయణరాజు గారు శంఖుస్థాపన చేయడం జరిగింది. అప్పుడు ఏదో కొన్ని లక్షలు కూడా కేటాయించారు దాదాపు 11 లక్షలు 69 వేలు ఖర్చు పెట్టారు. డిసెంబరు 1966 నాటికి అని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. కాని Planning Commission Clearance రాలేదు, అందువల్ల ఈ సంవత్సరం ఏమీ provide చేయ లేదని అంటున్నారు. నేను మనవి చేసేది, Planning Commission Clearance లేనప్పుడు, శంఖుస్థాపన చేసి 11 లక్షలు ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరమేమిటి? 11 లక్షలు ఖర్చు పెట్టిన తరువాత, Planning Commission Clearance తరువాత వస్తుందని చెప్పితక్కినవాటికి చేసినట్లుగానే, దీంట్లో కూడా మరి proceed కావచ్చు. కాని ఏ కారణం చేతనో ఈ వంశధార project neglecte అయింది. ఇంతవరకు దానికి మోక్షము కూడ లేదని మనవి చేస్తున్నాను ఈ సందర్భంలో ఇంకొకటి మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్రము కరువు నివారణ క్రింద 12 కోట్లు రూపాయలు ఉంటే, అది తీసుకొనిన రైతాంగం వద్ద కొంత betterment levy వేసి, ఇప్పుడు గోదావరి ప్రాజెక్టు క్రింద తక్కిన చోట్ల వసూలు చేసినట్లుగానే వసూలు చేస్తూ, తప్పనిసరిగా project ను take up చేసి, సత్వరంగా దానిని పూర్తి చేయడానికి అవకాశం ఉన్నగని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ఈ పోచంపాడు ప్రాజెక్టు ఇక తెలంగాణా కు సంబంధించినంత వరకు అతి ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు. ఈ ప్రాజెక్టు మరి దాదాపు 2 కోట్ల, 70 లక్షలు ఎకరాలు ఆయకట్టు గలది. fourth Plan లో 18 కోట్లు provide చేసినామంటున్నారు. మరి ఈ మధ్యనాకు తెలిసిన భోగట్టా ఏమిటంటె, దీని క్రింద ఉన్న funds తరువాత శ్రీశైలం క్రింద ఉన్న funds అన్నీ divert చేసి నాగార్జునసాగర్ కు ఖర్చు పెట్టమని అంటున్నారు ఆలోచనీయమైన విషయం. ఎందుకంటె చాలా వెనుకబడిన ఈ తెలంగాణా ప్రాంతము యొక్క అభివృద్ధికి ముఖ్యంగా అన్నటువంటిదే పోచంపాడు ప్రాజెక్టు. కనుక ఈ funds divert చేస్తె ఇది కుంటుపడిపోతుంది. కాబట్టి అట్లా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. అలాగె నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఉన్నది. తరువాత అది desilt అయిన విషయం తరువాత canals సరిగా లేని విషయం అందరికి తెలుసును. దాని వలన, దాదాపు 3 కోట్లు రూపాయలు నష్టము. చెరుకు విషయంలో, Asia లో పెద్ద factory అయిన బోధన్ Sugar Factory ఉన్నది. దాని క్రింద 10, 12 వేలు ఎకరాలు భూమి ఉన్నది. Vast form. మరి దీనివలన sugar cane దెబ్బతిని last year cess లో చాలా నష్టము వచ్చింది. దాదాపు 7 కోట్ల రూపాయలు sugar cane cess లో నష్టం వచ్చింది. రైతాంగం చాలా పెట్టుబడి పెట్టి చాలా ఇబ్బంది పడినారు, కనుక దానిని 3 కోట్లు పెట్టి బాగుచేస్తే ఆదాయన్ని తీయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అలాగె ఇంకొక విషయం. ముఖ్యంగా irrigation విషయంలో Channels కంటె కూడా

drains చాలా ముఖ్యము. ఆ drains కు repair వుండాలి. మన రాష్ట్రంలో They are in a badly neglectad state మరి మంత్రి గారు చెప్పారు. 1964 floods వచ్చిన తరువాత మిత్రా గారి Experts Committee వారు. అంతా ఆంధ్రదేశంలో పర్యటించినారు. కృష్ణా డెల్టా క్రింద బుడమేరు, కొల్లేరు, మరి గుంటూరు జిల్లాలో Tungabhara Drain అని పెద్ద drain వున్నది అలాగే drains అన్ని తిరిగి చూచి, దానివల్ల వచ్చే నష్టాన్ని వారు గుర్తించి సత్వరంగా వాటిని take up చేయాలని చెప్పారు దీంట్లో ముఖ్యంగా కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రావలచుకొన్నాను. ఈ drains repair చేసేటప్పుడు, down belowనుంచి వస్తే తప్ప లాభము లేదు, discharge కాదు; మధ్యలో అక్కడకూడ ఒక reach చేస్తూఉంటే దానివల్ల ఏమీ ప్రయోజనం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ drains కూడా Sir Arthur Cottonగారు 3 లక్షల ఎకరాలుఆయకట్టు చేసినప్పుడు, దానికి intend అయినటువంటివి ఈ drains కూడా, కాని ఇప్పుడు acveage పెరిగిన తరువాత ఆయకట్టు develop అయిన తరువాత ఈ drains అంత water discharge చేయాలంటె చాలా కష్టము. దీంట్లో చాలా straight cuts చేయాలి. చాలా వంకర టింకరగా పోతున్నాయి ఈ drains ఈ course మరి వంకర టింకరగా పోతే, ఎక్కువ water discharge చేయడానికి వీలులేకుండా పోతున్నది కాబట్టి straight cutsఅవసరము, deepening అవసరము Bunds flatten చేసి చాలామంది encraher occupy చేసినారు దానివల్ల చాలా ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి, అంతేకాదు. drains submission వల్ల, చాలా lands alkaline అయిపోతున్నాయి, constant submession వల్ల alkalinary వస్తున్నది lands లో. అందువల్ల yield తగ్గి పోతున్నది. కాబట్టి ముఖ్యంగా ఈ drains ను take up చేయాలి. ఈ సందర్భంలో మా జిల్లాలో కలెక్టరు ముందుకు వచ్చి అందరినీ encurage చేస్తున్నారు. కాబట్టి రైతంగానికి అన్నివిధాల ప్రోత్సాహం యివ్వవలసినది పోయి land revenue అని, ఇదని అదని వేస్తున్నారు. ఉత్పత్తి పెరగాలంటే రైతాంగానికి అన్ని విధాలా ప్రోత్సాహం లభించాలి "రైతు నాగలిబట్టి నాగలి దున్నకయున్న రాజాధిరాజులకు రాదొకగింజ" అన్న విషయం గుర్తుపెట్టుకోవాలి ప్రభుత్వం- కాబట్టి రైతాంగానికి అన్నివిధాలా ప్రోత్సాహం యిచ్చి ఉత్పత్తి పెంచుకోవాలి. Once you destroy the peasantry of the countryside, you will never get food నాకు యీ అవకాశం యిచ్చినందులకు అధ్యక్షులకు ధన్యవాదములు అర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— నాగార్జునసాగర్ నీటి విషయమై రెండుగంటలు చర్చకు వేరే టైము కావాలి.

Sri K. Brahmananda Reddy :—That can form part of this discussion.

Sri G. Siviah :—The time allotted is very short. We have got thousands of items Time may be extended.

Sri K Brahmananda Reddy —I have no objection to have separate two hour discussion relating to Nagarjunasagar project.

Mr Deputy Speaker.—Time and date will be fixed later on regarding discussion on Nagarjunasagar Project

శ్రీ పి వెంకటరెడ్డి :—అధ్యక్షా ! గౌ మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన నీటి పారుదల శాఖ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు వారిదృష్టికి తెస్తున్నాను మనం నాగార్జునాగర్ ప్రాజెక్టు కట్టుకొంటున్నాము-అందులో నీరు వదల బోతున్నందుకు చాల సంతోషం అయితే యీ ప్రాజెక్టు వల్ల మెట్ట తాలూకాలకు ప్రయోజనం లేకుండా పోతోంది. ఈ ప్రాజెక్టు రెండవ దశ నిర్మాణానికి మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వములు dispute చేస్తున్నవి. దీని నిర్మాణంలో ఎన్ని ఒడిదుడుకులు వచ్చినా మనం వదలు కొనుటకు వీలులేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించి take up చేయాలని, తప్పకుండ వచ్చేట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను నాగార్జునసాగర్ క్రింద, గుంటూరు జిల్లాలో పొగాకు పండేచోట ఆయకట్టు వద్దనే అది 2 లక్షల ఎకరాలు మినహాయించ మంటున్నారు. దాని బదులు యీ మొదటి దశలో-నెల్లూరు జిల్లాలోని దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి తాలూకాలకు వచ్చేట్లు చేయమని చెబుతున్నాను మైనర్ ఇరిగేషన్స్‌కు ఫండ్స్ చాలా తక్కువ చేశారు. నీటి పారుదల లేనిదే మనము ఏ పనీ చేయలేము. నీటి పారుదల ఉన్నప్పుడే పంట పండించినప్పుడే దేశంలో క్షాటకం పోతుంది. ఈ సంవత్సరం 23 కోట్ల రూపాయల వరకు అమలు జరగవలసిన పనులు ఉంటే, మూడు కోట్ల రూపాయలలోపే దానికి డబ్బు కేటాయించటం దురదృష్టకరమైన విషయము. కేంద్రాన్ని ఒప్పించి మరింత డబ్బును యీ మైనర్ ఇరిగేషన్‌కోసం కేటాయిస్తే తప్ప ఒక కార్యక్రమం కూడ తీసుకోటానికి అవకాశం ఉండదు. చాలా స్కీములు మంజూరుఅయికూడ ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి అట్లాగే ఉన్నవి. నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా వెనుకబడిన ప్రాంతం. కరువుకు నిలయమైన ప్రాంతం అని అక్కడ అనేక స్కీములు మంజూరు చేశారు గొల్లపల్లి దగ్గర స్కీము, నాగిరెడ్డిపల్లి దగ్గర స్కీము, గొట్టిగడ్లపాడుదగ్గర స్కీము, పెదరాజుపాలెందగ్గర స్కీము-ఇట్లా చాలా స్కీములు టెక్నికల్ శాంక్షన్, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ అయి పునాదిరాయి వేసినతర్వాత కూడ సంవత్సరాల తరబడి—ఫండ్స్ లేనందువల్ల — నిలిచిపోయి ఉన్నవి. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు వచ్చినా కూడ నీటి సౌకర్యాలకు అవకాశాలు లేని ప్రాంతాల్లో, ఎప్పటికి మైనర్ ఇరిగేషన్ చెరువులు కడితేగాని నీరు ఇవ్వటం సాధ్యం కాదనుకొనే ప్రాంతాల్లో, ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా ఆ ప్రాంతాలను గుర్తించి మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులు చేపట్టటానికి డబ్బు కేటాయించాలి. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు నీరు వస్తుందన్న ఆశ ఉన్నచోట్ల ఫరవాలేదుగాని, వేరే ఏమీ నీటి వనరులు లేనిచోట్ల మైనర్ ఇరిగేషన్‌కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇపుడు కడుతున్న చెరువుల విషయంలోకూడ చాలా విలంబన జరుగుతున్నది. మంజూరుఅయి చేస్తున్న చెరువులలో కనిగిరి తాలూకాకు సంబంధించి చంద్రశేఖరపురం దగ్గర చెరువుకు ఒక సప్లయి ఛానల్ త్రవ్వ

తున్నారు. అట్లాగే నరసరాంపురం టాంక్ ఇంకోటి కడుతున్నారు. అయితే అక్కడ పని మీరు నెమ్మదిగా చేయండి. యీ సంవత్సరానికి ఆనకట్ట మాత్రమే కట్టండి, మిగిలిన పని వదలిపెట్టండి డబ్బు లేదని చెబుతున్నారు. ఆ విధంగా ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇస్తున్నారు ఆ విధంగా స్కీములు సగం సగం చేసినందువల్ల ప్రభుత్వం ఖర్చుపెడుతున్న లక్షలకొలది రూ వల్ల ప్రజలకుగాని, ప్రభుత్వానికిగాని ఎట్టి ప్రయోజనము కలగటంలేదు. ఆ స్కీములు ఈ సంవత్సరం పూర్తి అయి వచ్చే సంవత్సరం ఆ నీరు పారుదలకు వస్తే ప్రజలకు ప్రభుత్వానికికూడ మేలుగాని ఆ స్కీముమీద లక్ష రూ. లు యీ స్కీముమీద రెండు లక్షల రూ. ఖర్చుపెట్టి ఏ పని పూర్తిచేయకుండా ఉండటంవల్ల ప్రభుత్వానికిగాని ప్రజలకుగాని వచ్చే ప్రయోజనం ఏమీ ఉండదు మరీ క్లిష్టపరిస్థితులు ఉంటే, కనీసం ఉన్న స్కీమ్సును కుదించుకొని. చేపట్టిన స్కీములనైనా ఎంత త్వరలో వీలైతే అంత త్వరలో పూర్తిచేయాలి ఒకసారి కాలవ త్రవ్వి, ఇంకోసారి ఆనకట్ట పునాదివరకు వేసి వదలిపెడితే దానివల్ల ఏమీ ప్రయోజనం ఉండదు. ఆ విధంగా ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ అక్కడ ఇంజనీర్స్ ఇచ్చి చేయిస్తున్నారని తెలిసినపుడు ప్రజలందరు చాలా బాధపడుతున్నారు. వెనకబడిన ప్రాంతాల్లో ఆనకట్టల స్కీములుగాని, చెరువుల స్కీముగాని వెంటనే మొదలుపెట్టి త్వరగా పూర్తిచేయటానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి మంజూరుఅయి నిలబడివున్న స్కీములను వెంటనే పూర్తిచేయించాలని కోరుతున్నాను. రైతులు వారంతటవారు నీరు పారుదల చేసుకొనటానికి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ చేసుకొనటానికి ఒకచిక్కు ఉన్నది. ఒక నదినుండి వారు పంప్‌సెట్స్ గాని, ఆయిల్ ఇంజన్స్‌గాని పెట్టుకొని నీరు పారుదలచేసుకోవాలంటే క్రింద చెరువులు ఉంటాయి కాబట్టి, వారు ఖచ్చితంగా గవర్నమెంటునుండి పర్మిషన్ తీసుకోవాలి అంటున్నారు. కాని ఆ చెరువులు కట్టకముందునుండి వందల సంవత్సరాలనుండి వారు వంకల నుండి బావులనుండి మోట తోలుకొని వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. ఎద్దులతో మోట తోలుకొని చేస్తున్నారు. ఇపుడు ఎద్దులతో మోటలాగి నీరు పారుదలచేసుకొని సేద్యం చేయటం గిట్టుబాటు కాకపోవటంవల్ల వారు వేరు వృత్తులు చేసుకోవటమో, ఇతర తాలూకాలకు కూలీ పనులు చేసుకొనటానికి పోవటమో మా తాలూకాలో సంభవిస్తున్నది ఇపుడు కాస్త శక్తి ఉన్నవారు మెకనైజ్డ్ కల్టివేషన్ చేద్దామని పూర్వం వంద సంవత్సరాలనుండి 5 ఎకరాలు ఒక మోట క్రింద నీరు పారుదల చేసుకొనేచోట—అదే ఐదు ఎకరాలకు మోట కాకుండా అదే స్థానంలో ఆయిల్ ఇంజన్ పెట్టుకొంటామంటే దానికి గవర్నమెంట్ పర్మిషన్ కావాలి అంటున్నారు ఇవాళ పర్మిషన్ కావాలంటే రైతుకు ఎంత కష్టమో మీకు తెలుసు ఇంజనీర్ రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ రికమెండ్ చేస్తే, అది చీఫ్ ఇంజనీర్ దగ్గరకు వెడితే ఆయన రికమెండ్ చేస్తే గవర్నమెంట్ అపుడు పర్మిషన్ ఇవ్వాలి ఇది ఏ రైతుకైనా సాధ్యమా? ఆయిల్ ఇంజన్ కోసం భూమి తనఖా బ్యాంక్ నుండి రైతు అప్పుతెచ్చుకొని పెట్టుకొనే పరిస్థితిలో యీ పర్మిషన్ కోసం ఇంత కష్టపడటం ఏ విధంగా సాధ్యమవుతుందో ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. ఇది నేను అనేక పర్యాయాలు యీ అసెంబ్లీలో ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాను. ఇంతకుముందు

ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు 20 సంవత్సరాల నుండి పరుసిగా మోట తోలుకొని వ్యవసాయం చేసేచోట్ల ఇంజన్స్ పెట్టుకోటానికి ఆక్షేపణ లేకుండా— ఆర్డర్సు ఇస్తామని, పో మోటార్ పర్మిషన్ ఇస్తామని అన్నారు. కాని ఇంతవరకు ఏమీ జరగలేదు. మొదట నుండి బావుల క్రింద మోట తోడుకొని నీరు పారుదల చేసుకొనేచోట ఇంజన్ పెట్టుకోటానికి ఎటువంటి ఆక్షేపణ లేకుండా చేయాలి. నీటి పారుదలకు వారికి గవర్నమెంట్ ఏమి సహాయం చేయకపోయినా, స్వంత ఖర్చుతో ఇంజన్ పెట్టుకొని నీటి పారుదల చేసుకొంటున్నప్పుడు వారికి మళ్ళీ పర్మిషన్ తీసుకోవాలనేది లేకుండా తగు ఉత్తరువులు మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ సి హెచ్. వెంకటరావు (మైలవరం) — అధ్యక్షా! నీటి పారుదల శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్ నేను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను ఈ డిమాండ్ లో వరద నిరోధక— ఫ్లడ్ కంట్రోలు క్రింద చాలా తక్కువ డబ్బు చూపించారు మొత్తం 8 కోట్లే చూపించారు. దానిలో కూడ వరద నిరోధక, మురుగు నీటి పారుదల, సముద్రపు కోత—అని మూడు అంశాలు ఉన్నవి. ఇందులో వరద నిరోధానికి ఎంతో తెలియదు కృష్ణాజిల్లాలో 1964 లో బుడమేరుకు వచ్చిన వరద వల్ల దాదాపు 12 కోట్ల రూ నష్టం వచ్చిందని అంచనా వేయటం జరిగింది. దానిమీద మిత్రా కమిటీ రావటం, వారు కొన్ని రికమెండేషన్స్ ఇవ్వటం జరిగింది. మిత్రా కమిటీ ఇచ్చిన రికమెండేషన్స్‌తో, మంత్రిగారు ఇచ్చిన నోట్ లో కూడ— ఉప్పుటేరు వెడల్పు— తమ్మిలేరు ఎర్రకాల్వ వరద నిరోధక రిజర్వాయరు— బుడమేరుకు ఇపుడు ఉన్న వరదకట్టలు పెంచి దృఢపర్చటం, విజయవాడ దగ్గర బుడమేరుకు ఒక కాలవ త్రవ్వట—అని చెప్పారు. బుడమేరుకు ఇపుడు ఉన్న వరదకట్టలు పెంచినందువల్ల విజయవాడ దగ్గర బుడమేరుకు ఒక కాలవ త్రవ్వటం వల్ల జరిగే ఉపయోగం చాలా తక్కువ. బుడమేరుకు రిజర్వాయిరు చాలా అవసరము. అది లేకపోతే దీనివల్ల ఉపయోగం లేదు. లోగడ బుడమేరు మీద యీ డైవర్షన్ ఛానల్ అని ఒకటి పెట్టారు. దానికి 9 లక్షల రూ. పెట్టారు దీనిద్వారా 7,500 క్యూసెక్కుల వాటర్ కృష్ణలోకి మళ్ళింపు జరుగుతుందని అన్నారు. కాని వాస్తవంగా అక్కడ సిల్టు పేరుకొని 5 వేల క్యూసెక్కుల వాటర్ మాత్రమే పోతోంది. దానివల్ల ఉపయోగంగా జరగకపోగా, లోలెవెల్‌లో ఉన్న విలేజెస్, లాండ్స్ సబ్‌మర్జ్ అవుతున్నాయి. మళ్లీ ఇపుడు ఇంకో కాలవ త్రవ్వటం వల్ల లేదా ఉన్న కట్టలు పెంచటం వల్ల జరిగే ఉపయోగం కన్నా చాలా నష్టం ఎక్కువ అవుతుంది, పెట్టిన డబ్బు వృధా అవుతుంది రిజర్వాయర్ లేకపోతే ఉపయోగం లేదు ఈ బుడమేరు వరదల వల్ల కృష్ణాజిల్లాలో ఐదారు తాలూకాలు బాగా నష్టపడుతున్నవి 64 లో వచ్చిన వరదలకు పడిన గండ్లు పూడ్చటానికి పి డబ్ల్యు డి. లో వాళుకు డివిజన్‌లవారు, రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్. ఫ్లడ్ రిలీఫ్ క్రింద ఖర్చు పెట్టింది మొత్తం డబ్బుతో మొత్తం వరద నివారణ చేయటానికి అవకాశం ఉన్నది. మిత్రాకమిటీ రికమెండేషన్స్ చాలా ఖర్చుతో కూడుకొన్న విషయమని

తెలిసినది ఎర్రకాలవ, తమ్మిలేరు, బుడమేరు— వీటికి రిజర్వాయర్ కడితే కొల్లేరు ముంపు తగ్గుతుంది దానివల్ల సారవంతమైన కొన్ని ఎకరాలు గవర్నమెంట్ స్వాధీనంలో ఉంటుంది అవి ఆక్షన్ వేస్తే గవర్నమెంట్‌కు డబ్బు వస్తుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం ముందు డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ఆ రిజర్వాయర్స్ కడితే, తర్వాత ఆ డబ్బు అంతా వసూలుచేసుకోవచ్చును ఈ స్కీములన్నీ అలక్ష్యం చేయకుండా వెంటనే చేపట్టాలని కోరుతున్నాను ఇరిగేషన్ సౌకర్యాలు కల్పించటక ఎంత అవసరమో, వరద నివారణ డ్రయినేజి కూడ అంతే అవసరము. అవి లేనిదే మనం ఇరిగేషన్ సౌకర్యాలు ఎంత చేసినా, దానివల్ల ఉపయోగం లేకుండాపోతుంది సత్ఫలితం ఇవ్వదు. ఇపుడు కృష్ణాడెల్టాలో ఉన్న ఆయకట్టుకు ఇరిగేషన్ సౌకర్యాల కన్నా, వరదనివారణ చాలా ముఖ్యమైన సమస్య దానికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను ఈ బుడమేరు రిజర్వాయర్ గురించి చాలా కాలం నుండి ఆందోళన జరుగుతున్నది కాని ఒక డైవర్షన్ ఛానల్ కొల్లేటి వరకు ఫ్లడ్ బాంక్స్ ఫారమ్ చేయటం జరిగింది దానివల్ల ఉపయోగం లేదు. రిజర్వాయర్ కడితే అక్కడ కొన్ని చెరువులకు నీరుకూడ అందించవచ్చును మైలవరం నియోజకవర్గంలో ఉన్న చెరువుల క్రింద సాగు చాలా ఉన్నది ఆ సాగుకు యిప్పుడు గ్యారంటి లేదు ఇంతవరకు చెరువులో నీళ్లులేవు. ఆదే reservoir ఉంటే last year stock చేసుకున్న water ను నారుమళ్ళకు యివ్వడానికి అవకాశం ఉండేది Reservoir form చేయడం వల్ల ఉన్నసాగుకు గ్యారంటి లభిస్తుంది. తరువాత 10 వేల ఎకరాల వరకు అదనంగా సాగుకు తేవడానికి అవకాశం ఉన్నది. అంతే కాకుండా కృష్ణాడెల్టా క్రింద లక్ష రెండు లక్షల ఎకరాల వరకు ముంపు నివారణ చేయడం జరుగుతుంది కాబట్టి యిది తక్షణం అమలుపరచి చెయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉంటుందని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను

శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావు — అధ్యక్షా, ఇరిగేషన్ పద్దును ప్రతిపాదిస్తూ గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు. minor, major irrigation కు సంబంధించిన వివరాలన్నీ, అంకెలు మా ముందు పెట్టారు వారు ప్రతిపాదించిన demand లో written గా యిచ్చిన policy statement లో minor irrigation, major irrigation కు సంబంధించి గత రెండు మూడు ప్రణాళికలలో వచ్చిన మార్పులకు, ప్రణాళికి సంబంధించిన అంకెలు, 4 వ ప్రణాళికకు సంబంధించిన అంకెలు కొన్ని యిచ్చినారు కాని అసలు ఈ సమస్యపైన ప్రభుత్వంయొక్క విధానం గురించి వచ్చిన విమర్శల గురించి దానిలో ప్రభుత్వానికి స్వయంగా వచ్చిన అనుభవాల గురించి కొన్ని ముఖ్యమైన మార్పులు చేర్పులు వ్రాసి చూపించినట్లయితే చాలబాగా ఉండేది. అది ఏ మాత్రం లేకపోవడం అందులో ఒక పెద్ద కొరతగా నేను చూస్తున్నాను యావద్భారత దేశంలో irrigation ముఖ్యంగా minor irrigation అనేది అత్యంత ప్రధానమైన సమస్యగా తీసుకొని war footing పైన దేశంలోని ఆహార సమస్యను పరిష్కారం చేయాలని

నిర్ణయం చేసుకున్నాము స్వతంత్రం వచ్చినతరువాత గత 20 సంవత్సరాలుగా అనేక ఈతి బాధలు అనుభవిస్తున్నాము. అన్నిటికంటె ముఖ్యమైనది, ఆహార సమస్య రాజకీయ సమస్యగా మారి విదేశీయుల ముందు మనం వెళ్లి భిక్షాటనచేసే దుర్గతి ఏర్పడిన ఫలితంగా ఈనాడు యావద్భారతదేశము minor irrigation కు ప్రాముఖ్యత యిచ్చి చిన్న చిన్న కాలవలు, చిన్న చిన్న కుంటలు, చిన్నచిన్న చెరువులయొక్క మరమ్మతుపైన కేంద్రీకరించి ఆహారసమస్యను పరిష్కారం చేసుకొని భారతజాతి గౌరవాన్ని భారతదేశంయొక్క అవసరాన్ని, తక్షణ కర్తవ్యాన్ని పూర్తి చేసుకోవాలని నిర్ణయం తీసుకొన్నప్పుడు అది అత్యంత ప్రధానమైన సమస్యగా ఉన్నప్పుడు emergency కి సంబంధించిన problem గా ఉన్నప్పుడు, ఆ దృక్పథంతో మన రాష్ట్రంలో ఏమి ఆలోచనలు చేసినాము. ఏ విధంగా పరిణామాలు వచ్చినాయి, రేపు ప్రణాళికలో ఏమిచేయబోతున్నాము, దానికి సంబంధించిన సాధకబాధకాలు, ఆర్థికము, తదితరాలు ఏమిటి అనేది ఒక policy విషయంగా ప్రభుత్వం వారు చర్చించి తమ ఉపన్యాసంలో చెప్పి మా సలహాలుకూడ అడగడం చాల అవసరం. Minor irrigation పైన పద్దులు ఉన్నాయి. కాస్త డబ్బు పెడుతూనే ఉన్నారు. ఫలితాలుకూడ కొంత వస్తూనే ఉన్నాయి అందులో సహజంగావచ్చే అనేక అవకతవకలు ఉన్నాయి. ఎమ్. టి. రాజు కమిటి report సందర్భంలో, ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు అనేక సందర్భాలలో పద్దులు యిస్తున్నాము, బ్లాక్‌లకు యిస్తున్నాము, పరిషత్‌లకు యిస్తున్నాము Agricultural Department వాళ్ళు loans యిస్తున్నారు. P W D వాళ్లు యిస్తున్నారు. అప్పుడప్పుడు వ్యక్తిగతంగా మంత్రులు, శాసన సభ్యులు ముఖ్యం అని తలచుకొన్న కార్యక్రమాలకుకూడ కొంత ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించవచ్చు. కాని ఈ పద్ధతిలో ఆషామాషిగా దానంతటదే సాగిపోతున్నట్లుగా కాకుండా దేశానికి సంబంధించిన అత్యవసర సమస్యగా భావించవలసిన అవసరం ఉన్నది. అది చాల ముఖ్యమైన విషయం. ఈ విషయంలో ఆంధ్రదేశం చాల ప్రత్యేకత గలది. వెనకటి కాకతీయుల పుణ్యమా అని, లేక బ్రిటిష్‌వారి కాలంలోకూడ మంచి మంచి ఇంజనీర్స్ వచ్చి ఆంధ్ర దేశంలో మంచి అవకాశాలు ఉన్నాయని తెలుసుకొని, దానికి తగిన పునాదులు వేసి కొన్ని ఆనకట్టలు నిర్మాణం చేశారు. ఆంధ్రదేశంలో సహజ సంపదలు ఉన్నాయి. ప్రకృతి సంపదకూడ చాల అనుకూలంగా ఉన్నది అలాంటి పరిస్థితులలో దేశంలో వచ్చిన నినాదాన్ని అత్యవసర పరిస్థితిగాచూచి ఆహార సమస్య పరిష్కారంకొరకు minor irrigation కార్యక్రమాలు ఎక్కువగా చేపట్టాలని, ఆంధ్రదేశంలో దానికి ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యతను యిచ్చి కేంద్రంయొక్క సహాయాన్ని ఎక్కువగా అర్థించి ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి చాల అవకాశాలు ఉన్నాయి. అటువంటి అవసరంకూడ ఉన్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకించి దీనియందు దృష్టి కేంద్రీకరించాలని కోరుతున్నాము. చిన్న నీటి వనరులకొరకు, irrigation కొరకు సౌకర్యాలన్నీ ఒక పద్దుక్రింద తెచ్చి, ఒకే control క్రిందతెచ్చి, ఒకే అజమాయిషి క్రిందపెట్టి దానిని సక్రమంగా check up చేసే పద్ధతిలో ఏర్పాటుచేయాలని, యిప్పుడున్న 4 పద్ధతులు

వదలిపెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. P W D లో investigation గురించి వచ్చినప్పుడు sanction చేయవలసిన విషయం వచ్చినప్పుడు అనేక పద్ధతులు పెట్టారు సమితులు పరిషత్తులేకాకుండా unrestored scheme అని restored scheme అని abdoned tanks అని ప్రతిదానికి ఒక department ప్రతిదానికి ఒక సూపర్ వైజర్ ఒక అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు పెట్టి ఒకటి ఒక జిల్లాలో అయితే యింకొకటి యింకో జిల్లాలో పెట్టి, భగవంతుడికి ఎన్ని పేర్లు ఉన్నాయో అన్ని పేర్లు ఈ డిపార్టుమెంటువారు పెట్టుకొంటే ఒక సాధారణ రైతు వచ్చి ఈ చెరువు మరమ్మతు కావాలి, నా ఊరిలో ఫలానా ఆనకట్ట కావాలనికోరితే ఎక్కడకు పోయినాగాని మాది కాదంటే మాదికాదు అని చెప్పడంవల్ల రైతులు విసిగి వేసారి కార్యక్రమాలు సాధ్యంకావని వారు మూలకూర్చోవలసి వస్తున్నది. రైతులకు అందుబాటులో ఉండి, వాళ్ళ జీవితంలో వారికి అవసరంగా ఉండి, తక్షణమే మా ఊరిలో ఒక చిన్న మరమ్మతు కావాలనికోరితే గమనించే పరిస్థితి ఉండాలి ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెప్తాను. నా నియోజకవర్గంలో ఒక గ్రామంలో 90 ఏళ్ళ ముసలివాడు చెప్పాడు. స్వరాజ్యం వచ్చి 20 ఏళ్ళు అంటున్నారు నాకు బుద్ధి తెలిసి 80 సంవత్సరాలు, 75 సంవత్సరాలుఅయింది 75 సంవత్సరాలనుంచి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. మా చెరువుక్రింద ఒక కాలవ ఉన్నది ఆ తూములోవచ్చే నీళ్లు గండిలో పడిపోతున్నాయి. మా చెరువుక్రింద ఉన్న 100 ఎకరాల పొలానికి 15 రోజులు మాత్రమే నీళ్ళు పారుతున్నాయి. అంతకంటె ఎక్కువ పారడానికి వీలులేదు ఆనకట్టవేస్తే 200 ఎకరాలు గ్యారంటీగా పారతాయి అని చెపుతున్నాము, సమితి పరిషత్‌లు వచ్చినతరువాత కూడ చెప్తున్నాముగాని ఎవరూ పట్టించుకోవడంలేదు అన్నారు. దానిని పరిశీలించి చూస్తే 18 వేలు, 20 వేలు కంటె ఎక్కువ ఖర్చుకాదు. అలాంటి తక్షణ సమస్యలు గమనించి వాటిని చేపట్టి తొందరగా చేయాలి అనధికారులు చేస్తామని అనుకోవచ్చు. అనధికారులతోపాటు, అధికారులకుకూడ, అందరికి సమిష్టి బాధ్యతయిచ్చి అలాంటి తక్షణ సమస్యలను, ఆ ప్రాంతంలో ప్రజలందరు గుర్తించిన సమస్యను చేపట్టి వెంటనే పూర్తిచేసేపద్ధతిలో కార్యక్రమాలుచేస్తే జరుగుతాయిగాని లేకపోతే యిప్పుడు ఉన్న పద్ధతిలో ఎవరంతటవారు అనే పద్ధతిలో, బహుబాధ్యతలు బహునాయకత్వంగా యిచ్చినట్లయితే మాత్రం ఈ కార్యక్రమం జరిగేదికాదు. కాబట్టి యివన్ని ప్రభుత్వం వెంటనే సవరించాలని మనవిచేస్తున్నాను Major projects వచ్చినప్పుడు పోచంపాడు ఉన్నది. నాగార్జునసాగర్ ఉన్నది పోచంపాడు ప్రాజెక్టుగురించి చాల సందర్భాలలో మేము మనవి చేసినాము. ఇప్పుడు ఒక విషయం ఉన్నది ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్నడబ్బు ప్రభుత్వానికిఉన్న పరిమితులు దృష్టిలో పెట్టుకుంటే ఈ నాడు శాసనసభలో అన్ని జిల్లాలకు సంబంధించినవారు. అందరు ప్రజలే కాబట్టి, అందరు కోరే కార్యక్రమాలకు ఏ మాత్రం న్యాయం చేయదలచుకొన్నా, ఏ మాత్రం రూపాయకి ఒక అణా న్యాయం చేయదలచుకొన్నప్పటికీ ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బులేదు 4వ ప్రణాళికలో కూడ న్యాయం చేయగలుగుతారని నేను అనుకోవడంలేదు. అనేక పరిమితులు ఉన్నాయి.

అయినప్పటికినీ పోచంపాడు ప్రాజెక్టు ఒక జిల్లాకు పరిమితమైనది కాదుగదా! దానిని ప్రారంభించి చాల సంవత్సరాలు అయింది. ఇప్పుడు మళ్ళీ కోటి 80 లక్షల రూపాయలు ఇస్తాము అంటున్నారు. ఇది వరకు రూ. కోటి, 50 లక్షలు యిచ్చారు. అయిదారు కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు అయితేగాని ప్రాజెక్టు కాదు. ఇప్పటి వరకు Officers కొరకు ఖర్చు. రోడ్లు మొదలగు కార్యక్రమాలు, water ఏర్పాట్లు, ఇతరఏర్పాట్లు అన్నీ చేసుకొని కూర్చున్నారు కొంత earthern work కూడా జరుగుతూ ఉన్నది ఎంతైనప్పటికీ కోటి రెండు కోట్ల రూపాయలతో కార్యక్రమం సాగేది కాదు ఆహారసమస్యను దృష్టితో పెట్టుకోవాలి. జాతీయ సమస్యగా తీసుకోవాలి. ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేసుకోవచ్చుననే విషయాన్ని గమనించి తప్పని సరిగా దానికి ప్రాముఖ్యత యిచ్చి, కనీసం 5, 6 కోట్ల రూపాయలు ఒక సంవత్సరానికి యిచ్చినట్లయితే రెండు సంవత్సరాలలో దాని returns వచ్చి ఫలితం వచ్చి పోచంపాడువల్ల బాగుపడుతున్నారు అని మనం గమనించవచ్చు అదిలేకుండా ఈ విధంగా ఖర్చుపెడితే ఇది జీతాలకు సరిపోతుంది వాళ్ళ యొక్క రాక పోకలకు ప్రయాణ ఖర్చులకు సరిపోతుంది, గాని నిజమైన ప్రాజెక్టు పని జరగ డానికి ఖర్చుకాదు కాబట్టి దానిని కూడ ప్రభుత్వం వారు వెంటనే పెంచ డానికి ఆలోచించాలి. తరువాత అన్నిటికంటె చాల ముఖ్యమైన సమస్య ఆంధ్ర జాతికేకాదు యావద్భారత దేశంలో, భారతజాతి ఎదొర్కొంటున్న ఆహారసమస్యను బాధ్యతగా గమనించి విచారించే ప్రతి పౌరుడు ఆలోచించవలసిన సమస్య. నిన్నగాకమొన్న మైసూరు మహారాష్ట్ర మంత్రులు అక్కడ శాసన సభలో ఒక అవకాశం కలిగించుకొని ఆంధ్ర దేశంపైన, ఆంధ్ర ప్రభుత్వం పైన నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు గురించి తీసుకున్న కార్యక్రమాల గురించి సవాలు చేస్తూ, దానిని కోర్టుకు లాగుతామని, కోర్టులో కేసుపెడతామని warning ఇచ్చారు. ఈనాడు కాంగ్రెసు పార్టీ అధ్వర్యమున కేంద్రములో పరిపాలన సాగుతున్నది. మైసూరులో కాంగ్రెసు పరిపాలన ఉన్నది, మహారాష్ట్రలో కాంగ్రెసు పరిపాలన ఉన్నది ఈ మూడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాల మధ్యన ఒక ప్రభుత్వం వచ్చి మేము సవాలు చేస్తున్నాము కోర్టుకు పోతాము అని చెపు తున్నారు. ఏ సమస్యపైన? నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు, 22 లక్షల ఎకరాల భూమిసాగు చేసుకోడానికి మనకు నియమించిన నీటికంటె ఎక్కువ మనం పోవడం లేదు గదా! 224 T M. C నీరును ఉపయోగించుకోడానికి అనేక ఒప్పందాలు జరిగినాయి. 51 నుంచి హైదరాబాద్ ప్రభుత్వంతో కూడ అప్పటి మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఒప్పందాలు చేసుకొన్నాయి తరువాత 1960 కి వచ్చేసరికి మేము వాటికి కట్టుబడి ఉండము. మాకు సంబంధం లేదు. మేము తిరిగి ఆలోచించాలి. అని రాష్ట్రాల పునర్విభజన జరిగిన తరువాత అప్పుడు దానిని తప్పించుకొన్నారు. దానిని ఒక నిర్ణయానికి రావడానికి వెనుకంజ వేశారు. ఆ తరువాత మళ్ళీ ఇంకో సమస్యను అదే విధంగా మూలకు నెడు తున్నారు. ఆంధ్ర దేశంలో ఈ నీటి సమస్యను జాతీయ సమస్యగా తీసుకొని యావద్భారతదేశ ఆహార సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి, 22 లక్షల ఎకరాల

భూమిని సాగులోనికి తీసుకువచ్చి భారతదేశంలోని కొన్ని కోట్ల రూపాయల ధనవ్యయాన్ని కాపాడడానికి తయారుగా ఉన్నది. ప్రతి సంవత్సరం 100 కోట్ల రూపాయల ధాన్యాన్ని దిగుమతి చేసుకొనే భారత దేశం ఈ నాలుగైదు సంవత్సరాల నుంచి 150 కోట్లు, 200 కోట్లు ఈ సంవత్సరం మూడు కోట్ల రూపాయలు, ఆహార ధాన్యాలు దిగమతి చేసుకుంటూ, మన దేశానికి విదేశీ మారకం రాకుండా అనేక బాధలుపడి, అనేక యితర పారిశ్రామిక కార్యక్రమాలు కుంటు పరచుకొని ఇతర సాంకేతిక కార్యక్రమాలు దెబ్బతీసుకొని భిక్షాటన కొరకు అక్షయపాత్ర పట్టుకొని ఇతర దేశాలు తిరుగుతున్నప్పుడు, ఇలా ఒక విధంగా నష్టపడేది కాకుండా మననాగరికతకు, మన సంస్కృతికి భంగమే కాకుండా, మన రాజకీయాలు దివాళాకోరు పరిస్థితిలో ఉన్నప్పుడు ఆంధ్ర దేశంలో అనుకూలమైన వాతావారణం ఉన్నప్పుడు 22 లక్షల ఎకరాలు సాగుచేసుకోడానికి నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు కట్టుకుంటూ ఉంటే అది మహారాష్ట్రకు కదా? మహారాష్ట్రకు మనం ఆహారం సరఫరా చేస్తున్నాం ఇటువంటి పరిస్థితిలో మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం చాలా సంకుచిత దృష్టితో, ప్రాంతీయ సమస్యగా దీనిని ఆలోచించడం జరుగుతూవుంటే దీనిని ఏమనాలి? ఇదేదో కేవలం ఆంధ్రుల అవసరాల కోసమే చేస్తున్నారా? ఆంధ్రుల అవసరాల కోసమే అయితే మనకు సరిపోయే చెరువులు, కుంటలు ఇతర వసుపాయాలు ఇక్కడ లేవనుకుంటున్నారా? ఈ రకంగా సంకుచితంగా ఆలోచించడం చాలా అనుచితం. ఈనాడు మనం 200, ,00 కోట్లు విదేశీ మారకం ఖర్చుపెడుతున్నాం దీనినెవరుభరిస్తారు? మహారాష్ట్ర వారు భరిస్తారా? ఆంధ్రదేశంలో అనుకూల వాతావరణం ఉన్నది ఒక ప్రాజెక్టు తయారవుతున్నది. ఆవిధంగా జాతీయ దృక్పథంతో ఆలోచించి, సమస్యా పరిష్కారానికి మిత్రులుగా, భాగస్వాములుగా ముందుకు రావాలిగాని యీ రకంగా ఆలోచించడం అన్యాయం. కోయినా ప్రాజెక్టు కట్టారు మహారాష్ట్రలో. ఈనాడు నీటిని వ్యవసాయాభివృద్ధి కొరకు ఉపయోగించాలని అనుకుంటున్నాం హైడ్రో ఎలక్ట్రిసిటీ కొరకు కోయినా ప్రాజెక్టు మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం కట్టింది. దీనిని కొండలలో ఉపయోగించి, చివరకు దానిని అరేబియా సముద్రంలో పారవేస్తున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది అక్కడ ఎవరూ విమర్శించడం లేదు దానికి కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టారు ఒక ప్రక్కన వ్యవసాయ అభివృద్ధికి, త్రాగడానికి ఉపయోగించవలసిన నీటిని ఆ విధంగా పారపోస్తూ మరొక ప్రక్కన జాతీయ దృక్పథంతో జరుగుతున్న ప్రయత్నానికి ఆటంకాలు కల్పిస్తూ వితండ వాదం లేవదీస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు, యితర మైనర్ యిర్రిగేషన్ పనులు శీఘ్రంగా పూర్తిచేసే నిమిత్తం అవసరమైన చర్యలు వెంటనే తీసుకోవాలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. చంద్రశేఖరరెడ్డి (ఆలంపూర్) :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును సమర్థిస్తూ ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు తమద్వారా

ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రావలయు ననుకుంటున్నాను. లోగడ కూడా నేను కొన్ని విషయాలు మనవిచేశాను ఇర్రిగేషను ప్రాజెక్టు విషయంలో —రాజోలి బండ స్కీము అది ముఖ్యమైనది 80 వేల ఎకరాలు దాని క్రింద సాగు అవుతుంది. దానికి అవసరమైన ద్రవ్యాన్ని యివ్వడంలేక అది పూర్తి అయ్యే దశకు వస్తున్నది కొద్ది పనులు మాత్రం యింకా మిగిలి వున్నవి. నేను మొన్నిమధ్యనే అక్కడికి వెళ్లి యింజనీర్లను కలిసి మాట్లాడడం జరిగింది. దాదాపు 12 గ్రామాలకు డిస్ట్రిబ్యూటరీస్ వచ్చాయి నీరు నదిలోకి ప్రవహిస్తున్నది. పిల్ల కాల్వలు లేక, భూములకు వుపయోగపడడంలేదు. లోకలైజ్ అయిన ప్రాంతం. నీరు పారే అవకాశం లేకపోవడంవల్ల రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు.—లోకలైజ్ చేయబడడం వల్ల పన్ను యివ్వమంటున్నారు. అక్కడ పనులు సరిగాలేవు ఇతర విషయాలేవీ సక్రమంగా లేవు; లెవెల్స్ లేవు. 20 లక్షల రూపాయిలు అవసరమని యింజనీర్సు వ్రాసి పంపించినా పది లక్షలు మాత్రమే కేటాయించడం జరిగింది. అది చాలదు. పరిస్థితులు యింకా యీవిధంగానే గనుక కొనసాగినట్లయితే మన దేశానికి లాభానికి బదులు నష్టమే జరుగతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విధంగా పని జరుగతున్నవాటికి బడ్జెటులో కేటాయింపులు సరిగాలేవు. ద్రవ్యంలేదని చెబుతున్నారు. మరొక ప్రక్కన యితర, కొత్త ప్రాజెక్టులు చేపడుతున్నారు. ఈ పద్ధతిగా కాకుండా ప్రారంభించిన వాటిని గనుక ముందు పూర్తి చేసినట్లయితే మనకు ప్రయోజనం వెంటనే చేకూరుతుంది, లేకపోతే ఏ పని పూర్తిగాకుండా మిగిలిపోయి యిబ్బందులలో మునిగి పోవలసివస్తుంది. ఏ విధంగానైనా సరే, సప్లిమెంటరీ బడ్జెటులోనైనా సరే, యీ ప్రాజెక్టుకు మొత్తం 20 లక్షలు కేటాయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే ప్రాజెక్టులు ఒక మంత్రి, రోడ్లు మరొక మంత్రి యీవిధంగా యిర్రిగేషన్ విషయాలలో వేరువేరుగా చూస్తూ వుండడంవల్ల చాలా యిబ్బంది వస్తున్నది. ప్రాజెక్టు రావడంతోబాటు ఆయకట్టు డెవలప్ అవుతుంది. పంట రైతు బయటకు తీసుకురావడానికి మంచి రోడ్లు అవసరం. నేనా విషయం వ్రాసి ఇచ్చాను. వాటి కొరకు కనీసం అయిదు లక్షల రూపాయలైనా సరే యీ సంవత్సరం కేటాయించాలి మావద్ద వెంకట్రామరెడ్డిగారనే ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు వున్నారు. ఆయన అహోరాత్రులు కష్టపడి యీ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయడానికి కృషి చేస్తున్నారు ఈ విధంగా కష్టపడి పనిచేసే అధికార్లు వున్నచోట ద్రవ్యంలేదు అని ప్రభుత్వం చెబుతూవుంటే చాలా బాధగా వుంటుంది కనుక అవసరమైన ద్రవ్యం కేటాయించడం చాలా అవసరమని మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే ఈబడ్జెటులో దాదాపు కోటిరూపాయిలు new schemes క్రింద చూపించబడినది ఇందులో సరిగా న్యాయం జరగలేదని అభిప్రాయపడుతున్నాను ఉదాహరణకు ఖమ్మం జిల్లా వుంది అక్కడ 25 లక్షల 60 వేలు new schemes కొరకు కేటాయించబడింది అలాగే మహబూబ్‌నగర్ వుంది. మహబూబ్‌నగర్ చాలా వెనుకబడినజిల్లా, దానికి 3 లక్షల 42 వేలు మాత్రమే మైనర్ యిర్రిగేషన్ కొరకు కేటాయించారు [illegible] చాలా బాధపడవలసిన విషయం [illegible] ప్రారంభమై [illegible] పనులు కొన్ని వున్నాయి.

వాటి విషయమై ఏమీ ఏర్పాట్లు చేసినట్లుగా లేదు. వాటిని కూడా దృష్టిలోకి తీసుకుని సప్లిమెంటరీ బడ్జెటులోనైనా సరే వాటి కొరకు కొంత కేటాయింపులు జరపవలసినదిగా కోరుతూ, న్యాయం జరపవలసిందిగా కోరుతూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి — ఈ పుస్తకంలో న్యూ స్కీమ్సు, రెస్టోరేషన్ స్కీమ్సు అని చెప్పడం జరిగింది న్యూ స్కీమ్సు అంటే యీ సంవత్సరం ప్రారంభించే స్కీమ్సు కాదు, ఇదివరకు ప్రారంభించి ఆగివున్నవి. రెస్టోరేషన్ స్కీమ్సు అంటే జమీందారులు చేసినవి వాటికి standards లేవు. వాటిని రెస్టోరేషన్ స్కీమ్సు అన్నారు. 20 లక్షలు అవసరమైతే దానిపై 10, 15 వేలు ఖర్చుపెట్టి ప్రారంభించినవి న్యూ స్కీమ్సు అంతేగాని, ఖమ్మం జిల్లాలో కొత్త స్కీములు ఎక్కువ తీసుకోబోతున్నట్లు, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో తక్కువ తీసుకోవడంకాదు. ప్రారంభించబడివున్న వాటిని పూర్తి చేయటం కొరకు కేటాయించబడిన మొత్తాలు యివి.

శ్రీ పి చంద్రశేఖరరెడ్డి — న్యూ స్కీమ్సు విషయంకూడ పుస్తకంలో వ్రాసినది రాత్రి రెండు గంటలనుంచి పరిశీలనచేశాను. మంత్రిగారు చెప్పినట్లు న్యూ స్కీమ్సు క్రింద పెట్టినవి ఖమ్మం జిల్లాలో వున్నాయి. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో అటువంటివి ప్రారంభించబడి ప్రోగ్రెసులో వున్న పనుల విషయం మనవి చేస్తున్నాను కాని నేను అర్థం చేసుకోకుండా చెప్పిన విషయం కాదిది.

శ్రీ ఎ నరసింగరావు (మదనపల్లి) — అధ్యక్షా, నేను ఇరిగేషను డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పాలనుకుంటున్నాను ఆంధ్రప్రదేశ ముఖ్యంగా వ్యవసాయముపైన ఆధారపడిన దేశం మన ప్రభుత్వం 20 సం లుగా చాల ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి ప్రారంభించింది కొన్నిటిని పూర్తి చేసింది, ఇంకా కొన్ని పూర్తి కాలేదు ప్రాజెక్టుల విషయం కొన్ని ప్రాంతాలకు మాత్రమే సంబంధిస్తుంది ఆంధ్ర కోస్తల్ జిల్లాలలో, తెలంగాణా ప్రాంతంలో ప్రాజెక్టులు విషయం వస్తుంది కాని రాయలసీమలో ఎక్కువ ప్రాంతాలకు ప్రాజెక్టులు వచ్చే అవకాశంలేదు. కడప, కర్నూలు, అనంతపురం జిల్లాలలో కొంతవరకు ప్రాజెక్టులద్వారా, కెనాల్సద్వారా నీటి సరఫరా చేయడానికి కొన్ని అవకాశాలు కల్పించారు. చిత్తూరు జిల్లాకు ఏవిధమైన సౌకర్యమూ లేదు చిత్తూరు జిల్లాలో ఇరిగేషనులోవున్న ఏకరేజిని లెక్కవేస్తే 2,56,593 ఎకరాలు మాత్రమే చిన్న నీటి వనర్ల క్రింద వుంది. బావుల క్రింద 98,450 ఎకరాలు వుంది అదర్ సోర్సెస్—స్ప్రింగ్ ఛానెల్సద్వారా 21,019 ఎకరాలు మాత్రమే వుంది. ఇది చాల తక్కువ అనే విషయం నేను నొక్కి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు పెద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి సౌకర్యం లేనందువల్ల చిన్న నీటి వనర్లుకూడ తెగిపోయి రిపేర్సు కాకుండా వుండే పరిస్థితివుంది. మైనరు ఇరిగేషన్ క్రింద చాల బాడిల్‌నెక్స్ వున్నాయి. పనులు చురుకుగా జరగడం కష్టము, మైనరు ఇరిగేషను సమితులకు అప్పజెప్పారు.

శ్రీ ఎస్. సి. సిద్దారెడ్డి :— చిత్తూరు జిల్లాలో 1,59,000 ఎకరాల భూమి బావుల క్రింద వుంది, ఇది సీజనల్ క్రాప్ రిపోర్టులో యిచ్చిన లెక్క. బావుల క్రింద కల్టివేటెడ్ లాండు వున్నది. చిత్తూరు జిల్లాలోనే ఎక్కువ.

శ్రీ ఎ నరసింగరావు :— బావుల క్రింద సాగు చేసేది వుంది కాని ప్రాజెక్టులు, ఇతర సౌకర్యాలు కలుగజేయడానికి అవకాశాలు లేవనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలిసిన విషయమే చిన్న నీటి వనరులను రిపేరు చేయడంలోవున్న బాటిల్ నెక్స్‌గురించి ప్రభుత్వానికి తెలియజేయవలసినఅవసరంవుంది. మెయిన్టెనెన్స్ ఆఫ్ మైనర్ ఇరిగేషన్ టాంక్స్ అన్నారు అది చురుకుగా జరగడానికి కొన్ని యిబ్బందులున్నాయి. అందుకు సర్కారు సిస్తుకు 20 రెట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేయాడానికి రూల్సు పర్మిట్ చేస్తాయి. భూమి శిస్తుకు యిరవై ఇంతలే ఖర్చుచేయాలంటే అది చాల తక్కువ మొత్తం అవుతుంది. యెక్కువ మొత్తం వుంటేకూడ ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటువారు ఎస్టిమేట్సుకూడ తయారు చేయ కుండా వుంటే పరిస్థితి వుంది. రైతులనుంచి కంట్రిబూషనుకూడ అడుగు తున్నారు. అది చాల బీదప్రజానీకం వుండే ప్రాంతము. కంట్రిబ్యూషను రావడానికి కష్టంగా వుంది అందువల్ల భూమి శిస్తుకు యిరవై రెట్లు మాత్రమే అనేది తీసేసి ఎంత ఖర్చు చేయవలసివస్తే అంతా ఖర్చు చేయిడానికి ప్రభుత్వం ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను చిన్న నీటి వనర్లకు సప్లయి ఛానెల్సు ఉన్నాయి. సప్లయి ఛానెలు అంటే ప్రస్తుతం ఆయకట్టువుండె సప్లయి ఛానెల్సును రిపేరు చేయడానికే ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తున్నది కాని ఆయకట్టులేని ఛానెల్సు రిపేరు చేయడానికి అంగీకరించడంలేదు సప్లయి ఛానెల్సు నీటిని కొంతవరకు చెరువు లకు తరలించే వంకలు, కుడివరం యాక్టు అని ఒక అవుడ్ డేటెడ్ యాక్టు వుంది. సిల్ట్ రిమూవల్ రైతులే చేసుకోవాలనే క్లాజు వుంది. దానిని బట్టి ప్రభుత్వం ఏమాత్రం డబ్బు ఖర్చు చేయదు, రైతులే సిల్ట్ రిమూవల్ చేసుకోవాలని చెబు తున్నారు చిన్న చిన్న నీటి వనర్లకు కావలసిన వాగులు, సప్లయి ఛానెల్సు— అవన్నీ డిలాపిడేటెడ్ కండిషన్సులో వున్నాయి. వాటిని రిపేరు చేస్తేనేగాని చెరువులకు నీరు రావడం కష్టమని తెలుపుతున్నాను కుడి మరమ్మతు యాక్టు కూడ రిపేరుచేసి సప్లయి ఛానెల్సును రిపేరు చేయడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించా లని మనవి చేస్తున్నాను. చిన్న నీటి వనరులు సిల్టప్ అయిపోయాయి. సిల్ట్ రిమూవల్ చేయాలంటే ప్రభుత్వానికి కొన్ని కోట్ల రూపాయలు కావలసివస్తుంది. ఇదికూడ ప్రభుత్వానికి సాధ్యంగా కనుపించవంలేదు సిల్ట్ రైతులు చెరువులనుంచి తీసుకుపోవడానికి ప్రభుత్వం పర్మిషను యివ్వాలి ఉచితంగానే అనుకోండి. ప్రతివారు వచ్చి, తహశీల్దారు దగ్గరనో, సబ్ కలెక్టరు దగ్గరనో పర్మిషను తీసుకోవా లంటే యిబ్బందిగా వుంటోంది. కాబట్టి సిల్ట్ తీసుకోడానికి ప్రభుత్వ పర్మిషను అనవసరం అని గవర్నమెంటు ఆర్డరు పంపించాలని కోరుతున్నాను. ప్రతి ఆయకటుదారుకూడ సంవత్సరానికి యిన్ని బళ్లు ఒండ్రు మన్ను తోలాలని ఉత్తరువు జారీచేస్తే చెరువులనుంచి ఒండుమన్ను పోతుంది. అది భూములకు సత్తువ అయినమన్ను. ఇది ఇరిగేషను ఎక్కువలేని ప్రాంతం కాబట్టి ఇక్కడ

అండర్ గ్రౌండ్ వాటర్ టాప్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. ట్యూబ్ వెల్ బోరింగ్ సెట్స్ వచ్చాయి మేము ప్రభుత్వానికి రిప్రజెంటు చేశాము. టాంక్ బెడ్స్‌లోకూడ బావులు కొట్టించి నీటి సరఫరా చేయాలని కోరాము. ప్రభుత్వం ఏమాత్రంకూడ ఆలోచించలేదు. ఇదిచేస్తే చాల సౌకర్యం కలుగుతుంది. ట్యూబ్ వెల్ బోరింగు సెట్స్ రాజస్థాన్‌లో వున్నాయన్నారు వాటిని ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు కూడ తెచ్చి, చిత్తూరు జిల్లా మెట్ట ప్రాంతానికి ఉపయోగించవలెను వాటర్ టేబిల్స్ ఎక్కడ వున్నాయనేది సర్వే చేస్తున్నారు వాటర్ ఎక్కడ వుందనేది రైతులకు చెబితే వారుకూడ బావులు తవ్వుకోడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను మాకు వ్యవసాయం ఎక్కువగా బావులక్రింద ఉంది కాబట్టి మాకు విద్యుచ్ఛక్తికూడ యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. అప్పడుదొర (భోగాపురం) — అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను విశాఖపట్నం జిల్లా వెనుకబడిన జిల్లా అనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు ఈ బడ్జెటులో విశాఖపట్నం జిల్లాకు ఏ విధమైన ప్రాజెక్టులు కనబరచక పోవడం విచారకరమైన అంశము, ఇది వరలో అనేకసార్లు, ప్రభుత్వానికి ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటుకు మాహజర్లు మూలంగా తెలియపరచుకున్నాము. అక్కడ ఉండే వనరుల విషయంలో జక్కమగడ్డ, శారదనది వగైరా చిన్న నదులున్నాయి వాటి విషయమై ఏదైనా డాము నిర్మాణం చేస్తే వెనుకబడిన ప్రాంతం కొంతబాగుపడడానికి అవకాశం ఉంటుందని తెలియజేశాము. వాటి విషయం డిమాండులో లేక పోవడం విచారకరం. ఇటీవల చంపావతి నదిపై ఒక lift irrigation scheme co-operative basis పై నిర్మాణం కాబడి ఇటీవల ఎక్కువ వర్షాలకు పోవడం, రైతులు తిరిగి కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలు ద్వారా పునరుద్ధరణ చేసుకోలేక ప్రభుత్వానికి తెలుపుకోవడం, ఆ విషయమై అందుకు సంబంధించిన అధికారులు పరిశీలన చేసి ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగిఉన్నది. ఇంతవరకు ఆ విషయం ఇందులో లేక పోవడం విచారకరం. దాని క్రింద సుమారు 900 ఎకరాల ఆయకట్టు ఇదివరలో చూపాము. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం వారు 400 ఎకరాల ఆయకట్టుకే అవకాశం ఉంటుందని ప్రపోజల్ ఇచ్చిఉన్నారు. దీనికి త్వరలో అవకాశం కలిగిస్తే గత నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా పంటలు పోయిన ప్రాంతం కనుక అక్కడ ప్రజలకు అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను డొంకాడ ఆనకట్ట 1958 లో పోయింది తిరిగి 1962 లో పూర్తి చేసారు. కొద్ది మాసాలలో కొట్టుకుపోయింది మరల 1965 లో శాంక్షన్ కాబడి నేటి వరకు కాలయాపన జరుగుతూ గత జనవరిలో బొంబాయి కంపెనీ వారికి కొంత వరకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇటీవల డబ్బులేదనే కారణంతో ఆ పని ఆలస్యం జరుగుతోంది. దాని విషయంలో కొంత డబ్బు కేటాయిస్తే కాని గతనాలుగైదు సంవత్సరాలలో సుమారు ఆరు వేల ఎకరాలలో పంటకోల్పోయి ప్రజానీకం ఇక్కట్లు పడుతున్నారు. కనుక కొంత డబ్బు కేటాయించాలని తమ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. చిన్నచిన్న గడ్డల రూపంలో

విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో చిన్న నీటి వనరులున్నాయి. తక్కువ మొత్తంతో ఎక్కువ లాభకరమైన ప్రాజెక్టులని మనవిచేస్తున్నాను. త్వరలో దానిని తెస్తే ఆ ప్రాంతాలలో వెనుకబడిన ప్రాంతం కనుక నిరుద్యోగ సమస్యలో వారికి తృప్తికలిగే అవకాశం కలుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. అనేక సంవత్సరాలనుంచి విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలు వెనుకబడిఉన్నవి. రెండు జిల్లాలకు ఒక డెవెలప్‌మెంటు బోర్డును ఏర్పాటుచేసి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఆ జిల్లాలకు amount కేటాయిస్తే డెవెలప్‌మెంటు బాగాఅవుతుంది. కోస్టల్ జిల్లాల్లో ఈ రెండు వెనుకబడిన జిల్లాలు. ఇరిగేషన్ విషయంలో కాని ఇతర విషయాలలో కాని చాలా చిన్న చూపుచూస్తున్నారు, కనుక ఈ విషయంలో తగిన శ్రద్ధ తీసుకుని డెవెలప్‌మెంటు బోర్డు ఏర్పాటు చేయించి ఆ రెండు జిల్లాలను అన్ని రంగాలలోను improve చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను Agriculture improvement విషయంలో వెనుకబడిఉన్నవి. అక్కడ రైతులు స్థోమతులేని వారు కనుక machines ద్వారా wells ఏర్పాటు చేయించినట్లయితే రైతులకు సౌకర్యంగా ఉంటుందని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ బి పాపిరెడ్డి (ఆలూరు) —అధ్యక్షా, శ్రీ సిద్దారెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఇరిగేషన్ డిమాండుకు 12 కోట్లుకాదు, 12 దమ్మిడీలైనా దండగే అని పిస్తుంది మొదటి మూడు ప్రణాళికలలో మనం 71 కోట్లు ఖర్చుచేశాము. దాని క్రింద తయారుచేసిన క్రొత్త ఆయకట్టు 6 లక్షల ఎకరాలు అని వారి లెక్కలలోనే ఇచ్చినారు అంటే ఎకరానికి నీటి సప్లయికి రూ. 1,300 లు చిల్లర పడింది, అన్నమాట దీనిని మనం జాగ్రత్తగాచూస్తే ఆయకట్టు డెవెలప్‌మెంటు కంటె జీపుల డెవెలప్‌మెంటు, ఛీఫ్ ఇంజనీర్ల డెవెలప్‌మెంటు జాస్తే అయిపోయింది. ఒక్క ఛీఫ్ ఇంజనీరు ఉండేటప్పుడు ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో 40, 50 లక్షల ఎకరాలు సాగులోనికి తేగలిగితే ఆరు లక్షల ఎకరాలు సాగులోనికి తేవడానికి 13 గ్గురు చీఫ్ ఇంజనీర్లు తయారైనారు వారితోబాటు వచ్చిన సిబ్బందిని కూడా లెక్కచూచుకుంటే జీపు డెవెలప్‌మెంటును కూడా లెక్కలోనికి తీసుకుంటే ఎకరానికి ఖర్చుఅయిన రూ 1,300 లలో రూ. 500 లు over head క్రింద అయినాయని చెప్పవలసి ఉంటుంది స్కీమ్ను శాన్‌క్షన్ చేయడంలో గాని execute చేయడంలో కాని డిపార్టుమెంటులకు ఇవ్వరు. వారిపెట్టున వారు political considerations తో డబ్బు శాన్‌క్షన్ చేస్తూంటారు మచ్చుకు నాకు దగ్గరగా ఉన్న విషయం తెలుసును కాబట్టి చెబుతాను. మంత్రిగారు కూడా చూపారు—కనువూరు కాలువ గురించి, 1960 లో సత్యనారాయణరాజుగారు, సంజీవయ్యగారు వచ్చి పునాదిరాయి వేసిపోయారు, పునాదిరాయి వేసిననాడే దాని ఖరీదు 40 లక్షలు అవుతుందని మంత్రులు, ఛీఫ్ ఇంజనీరులు చెప్పారు. ఇపుడు ఎస్టిమేటు 217 లక్షలు లెక్కచెబుతున్నారు, 217 లక్షలలో ఈ సంవత్సరం ఇంతవరకు 35 % work అయినదని అన్నారు. 70 లక్షలు ఖర్చుఅయినదన్నారు. ఈ సంవత్సరం 20 లక్షలు కేటాయించారు 20 లక్షలు కేటాయిస్తే ఇప్పటికే కంట్రాక్టర్లకు 23 లక్షలకు పైగా ఇవ్వవలసిఉంది. 1966-68 లో చేసిన పనికే

బాకీ ఉన్నది. 1967-68 లో పని జరగడానికి 20 లక్షలు ఇచ్చామని లెక్కలలో చెప్పారు. దానినిబట్టి గవర్నమెంటు లెక్కల ప్రకారం కనుపూరు కాలువ complete చేయడానికి 15 సంవత్సరాలు పడుతుంది అన్నమాట వేసిన పునాది రాళ్ళు మాడిపోయి, ఎండిపోయాయి కాలవ కాలువకు ఒకరాయి, తొగరు పాడు ప్రాజెక్టుకు ఒక రాయి వేసారు. ఆ రాయి ఎందుకు వేసారో, తరువాత ఎందుకు take up చేయలేదో తెలియదు ఆ రాళ్ళను తీసి national archives కైనా పంపితే బాగుంటుందని నా సలహా! Drainages repairs చేయించడంలో చాలా అన్యాయం జరుగుతోంది ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటు కంట్రాక్టర్ల మధ్య గోల్‌మాల్ జరుగుతోంది. Drainage సరిగా లేకపోతే పంటకూడా తగ్గుతుంది. కాబట్టి దానిని శ్రద్ధగా చూడవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. గోదావరి బారేజి విషయం మిత్రులందరు మాట్లాడారు 1963 లోనే ప్రమాదం అని తెలుసుకున్న తరువాత ఇంతవరకు ఎట్లా రిపేరు చేయాలన్నదే ఆలోచిస్తున్నారంటే ప్రభుత్వాన్ని ఏమనాలో అర్థంకావడంలేదు సర్ ఆర్థర్ కాటన్ కట్టించిపోయినది కూడా కాపాడుకోలేని పరిస్థితికి మనం వస్తామా? కొట్టుకుపోయిన తరువాత ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతోందో అర్థంకావడంలేదు. ఇప్పుడైనా తొందరపడితే బాగుంటుంది అనవసరంగా చాలా డబ్బులు ఖర్చు చేసారు. రామదాసు అడిగినట్లు, ఎవరి అబ్బసొమ్మని కాజేశారో తెలియదు. ఇపుడు ఏమి అడిగినా చేతన్ లేదొకచిల్లిగవ్వ దానికి ఒక పద్ధతి ఆలోచించి ప్రయారటీ నిర్ణయించి ఇరిగేషన్ డెవెలప్‌మెంటు, మిగిలిన డెవెలప్‌మెంటు అయేవరకు holiday ఇస్తే బాగుంటుంది కంట్రాక్టులు ఇవ్వడంలో అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయని కొంతమంది నాకు అందజేసారు. బకింగ్ హాంపేట నుంచి కెనాలు గురించి

"Tenders were called for but the lowest tenderer Y V Krishna Rao, P W D Contractor of Vijayawada who deposited Rs 25,000 towards earnest money deposit along with the tender application was not Given the work A relative of the Minister for Irrigation managed to secure this work Mr Krishna Rao's application is pending with the government still while the work is going on"

ఇదే మాదిరిగా మధిర తాలూకాలో కూడా ఒక విషయం వచ్చింది. ఇవన్నీ కూడా పోయిన సారి లక్షా యిరవై వేల రూపాయలకు పూర్తి అవుతుందన్న పనికి యీ సంవత్సరం రెండు లక్షలకు ఎవరికో యిచ్చినట్లు యెబౌది డిపార్టమెంటలు రికమెండేషన్సు యిచ్చారని కూడా ఒక యాలిగేషను ఉన్నది

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:— బకింగుహాం కెనాలు అన్నారు యేమిటి?

శ్రీ బి పాపిరెడ్డి,—గుంటూరు కెనాలు ఫ్రం బకింగుహాంపేట. ఇంకొకటి మధిర తాలూకాలో మాటూరు పరంగాలు చెరువు, near Maturu village was taken up for Rs 2 lakhs without any valid estimate, at the instance of the Minister Last year the officials felt that the tank could be repaired at an estimated cost of Rs 1,200,000 Next, at Pedemendava in Khammam district a lift irrigation scheme was taken up without technical-administrative sanction This may cost over a lakh of rupees

Some body was nominated as a contractor without observing any formality ఇటువంటి చార్జెసు అప్పుడప్పుడు వింటున్నాము. వీటిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడంలో ఉద్దేశ్యం యేమిటంటే సర్దుబాటు చేస్తారని దుబారా లేకుండా చేస్తారని. ఇక శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్)·— అధ్యక్షా, దేశం నేడు యెదుర్కొంటున్న సమస్యలలో ఆహార సమస్య అతిముఖ్యమైనటువంటిదనేది నిర్వివాదమైన విషయం. దానిని పరిష్కరించడానికి సీటి యిరిగేషను చాలా ముఖ్యమైనటువంటి సబ్జెక్టు అవుతుంది. కృష్ణా వాటరు డిస్ప్యూటులో కాచ్మెంటు యేరియా, టెక్నికలు విషయాలనుబట్టి ఆంధ్ర, మహారాష్ట్ర, మైసూరులకు డివైడు చేసినప్పుడు ఒక ముఖ్యవిషయం కేంద్ర ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అది యేమిటంటే యీ రోజున ఆహార సమస్య అతి ముఖ్యమైనదే కాకుండా తొందరలో సాల్వు చేయవలసిన బాధ్యత మన దేశం పైన ఉంది. తొందరగా సాల్వు చేయాలంటే వాటరును యిమ్మీడియేటుగా బెస్టు యుటిలైజేషను చేసుకునే పద్ధతి ఉండే దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవలసి ఉంటుంది మహారాష్ట్ర, మైసూరు, ఆంధ్రలో ప్రాజెక్టు అన్నీ కట్టబడినవి చూస్తే యెక్కడ ఆహారోత్పత్తికి తొందరాగా బెస్టు యుటిలైజేషను విత్ మినియం యెక్సపెండిచరు ఆలోచించినప్పుడు ఆంధ్రకు యెక్కువ ప్రిఫరెన్సు ఉంటుంది. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు కట్టబడినది, యెన్నో సంవత్సరాలు మైసూరు స్టేటులో ఆయకట్టు డెవలపు కాలేదు. ఆంధ్రవాళ్లు డెవలపు చేశారు. మహారాష్ట్ర ప్రాజెక్టు వచ్చినచోట షుగరుకేను తప్ప ఫుడ్డుప్రాడెక్టు యెక్కడా డెవలపు కావడంలేదు దానినిబట్టి నేషనలు యింటరెస్టులోపల మొత్తానికి ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ప్రిఫరెన్సు యిచ్చికట్టబడిన ప్రాజెక్టుకు అడ్డుపడినట్లయితే దేశానికే ఒక విధమైన ద్రోహం అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇరిగేషను విషయంలో మేదకు జిల్లాల్లో మైనరు యిరిగేషను పనులు జరిగినవి బీదరు జిల్లాల్లో జహిరాబాదు, నారాయణ ఖేడు ఉన్నప్పుడు యిరిగేషను పనులు యేమీ లేకుండి నాలుగు సంవత్సరాలలో మీడియం ప్రాజెక్టులు నల్లవాగు ప్రాజెక్టు ఉంది. గొరిగాలపల్లి ప్రాజెక్టు ఉంది బొగ్గులంపల్లి ప్రాజెక్టు, పసంపల్లి ప్రాజెక్టు, వనంపల్లి ప్రాజెక్టు, నారింజ యివన్నీ కట్టబడినందుకు ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకించి ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటుకు ధన్యవాదాలు, అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. ఆ విషయంలో గొడిగేపల్లి ప్రాజెక్టు పది లక్షలుంది కంప్లీటయినది. కాని కెనాల్సు కట్టలేదు లక్షా యాభై వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి కట్టనందువల్ల 10 లక్షలు వేస్టుగా డెడ్డు యిన్వెస్టుమెంటుగా ఉంటుంది బొగ్గులంపల్లి ప్రాజెక్టు కంప్లీటయి రెండు సంవత్సరాలు అయినది. నీరు వచ్చింది. రైతుల భూములు పోయాయి. ఇంతవరకు కాంపెన్సేషను యివ్వలేదు కొందరికి యిచ్చినారు. చాల మందికి యిచ్చేది ఉంది. రెండు సంవత్సరాల తరువాత కాంపెన్సేషను యివ్వకపోవడం మంచివిషయం కాదు అని మనవిచేస్తున్నాను. నల్లవాగు ప్రాజెక్టుకు కాంపెన్సేషను యిచ్చేది ఉంది. మేదకు హల్దీ ప్రాజెక్టు మీడియం యిరిగేషను స్కీము ఫస్టు ఫైవియరు ప్లానులో సెకెండు ఫైవియరు ప్లాను

యింక్లాడు చేయబడింది. సర్వే కూడా చేయబడినది. యే స్టేజిలో ఉందో చెప్పలేము. తాటిపల్లి ప్రాజక్టు సర్వే అయినది. అది కూడా శాంక్షను కాలేదు హాద్రూరు ప్రాజెక్టు. కొత్తూరు ప్రాజెక్టు మైనరు యిరిగేషను స్కీమ్సు మంచి రిటర్న్సు వచ్చే స్కీమ్సు టెండర్సు పిలిచే స్టేజిలో ఆపివేయబడ్డాయి. డబ్బులేదనే కారణంవల్ల ఒక విషయం దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. ఆహారసమస్య అతిముఖ్యమైన సమస్య అది వారు ఫుటింగుమీద సాల్వు చేయవలసి వస్తుంది. అటువంటప్పుడు కొన్ని డిపార్టుమెంట్సు యెక్సుపెండిచరు అయినా తక్కువచేసి మైనరు యిరిగేషనుకు డబ్బు లేదనే సమస్య లేకుండా చూడాలి. రోడ్సు, బిల్డింగు, ఖాదీబోర్డు, రూరలు యిండస్ట్రీసు యిటువంటివన్నీ ఉన్నాయి, వీటిని రెండు సంవత్సరాలు ఆ పేస్తే దేశానికి ఆపద వచ్చేది లేదు ఫండ్సును డైవర్టుచేసి, ఫండ్సు పూలుచేసి రిటర్న్సు వచ్చే స్కీమ్సుకు వినియోగించాలి. ప్రాజెక్టు పూర్తయి కెనాల్సుకి డబ్బు లేదంటున్నారు. గొడిగాల ప్రాజెక్టు, బొగ్గులంపల్లి ప్రాజక్టులకు ఆయకట్టు డెవలపు అయి 200 యెకరాలు, 800 యెకరాలు కల్టివేటు చేస్తారు. ఇంతవరకు సీరడి అప్పాయింటు చేయలేనందువల్ల 12 గంటలు నీరు పారుతున్నది అది ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను సీరడిని అప్పాయింటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను బొగ్గులంపల్లి ప్రాజక్టుకి నాలుగు మైళ్లదూరం పి డబ్ల్యూ. డి. రోడ్డు ఉన్నది. బీ సీ. సాయిలు మధ్యఉన్నది వర్షాకాలంలో డిపార్టుమెంటువారు పోవడానికి వీలులేదు అది యీ బడ్జెటులోపల డ్రాప్డు చేయబడినది. కారణం తెలియదు. ఆ నాలుగుమైళ్ళ రోడ్డుమీద రెయినీ సీజనులో పోవడానికి వీలులేదు. ఆ నాలుగుమైళ్ళ రోడ్డు వేయాలి. తెలంగాణా ఏరియాలో సబ్ సాయిల్ వాటరును సర్వేచేయించాలి. మనదగ్గర చాలామంది అవకాశాలున్నా కూడా ఎన్నో వేరే రాష్ట్రాలకు జెలసీ అయ్యే పరిస్థితులు ఉన్నా నీటి వనరులు చాలా ఉన్నాకూడా యింకా కొన్ని భాగాలు వాగులు లేనటువంటివి, చెరువులు కట్టించే వసతి లేనటువంటి ప్రాంతాలున్నాయి అటువంటి ప్రాంతాలలో బావులనుంచి నీరు పారుతుంది సబ్ సాయిల్ వాటర్ సర్వేచేయించి బావుల కొరకు ఎక్కడైతే నీరు ఉంటుందో టెక్నికలు ఒపినియను తీసుకోవాలి. జహీరాబాదు తాలూకాలో నారింజ స్కీము సర్వే అయినది. కాని యే కారణంవల్ల సెంట్రలు గవర్నమెంటుకు పంపించలేదో తెలియదు. డబ్బు లేకుండవచ్చు. డబ్బు లేక ఆపబడివుంటే సర్వేచేసి బ్లూప్రింటుచేసి యిస్తే డిపార్టుమెంటును పైసా కూడా అడగకుండా రైతులు యెగ్జిక్యూటు చేయడానికి తయారుగా ఉన్నారు. అటువంటి టెక్నికలు అడ్వయిజు ప్రభుత్వంనుంచి దొరుకుతుందని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. గణేశ్వరరావు (రాజోలు):— అధ్యక్షా, ఇరిగేషనుశాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ తమద్వారా కొన్ని ముఖ్యసూచనలు చేయదలచుకున్నాను. అందులో గోదావరిమీద ఉన్నటువంటి ఆనకట్ట విషయమై ప్రభుత్వానికి, అందరికి తెలిసిన విషయమే. ఏ పరిస్థితిలో ఉందో, యెంత బలహీనమైన పరిస్థితిలో ఉందో తెలుసును అది

పూర్తి అయి దాదాపు 110 సంవత్సరాలు పూర్తయినది. ఆ డాము ఇప్పుడున్న పరిస్థితిలో స్ట్రెయిను తట్టుకొనడం దుర్భరమని ఎక్స్‌పర్టు కమిటి రిపోర్టు ప్రభుత్వం దగ్గర ఉంది. అయినప్పటికి అది యిప్పటికి యింకా కార్యరూపంలో లేదు. బడ్జెటులో ప్రొవిజను లేదు ఇప్పుడు యీ డిమాండులో యిచ్చారు. నాకు చాలా సంతోషము. రైతులనుండి కంట్రిబ్యూషను వసూలుచేసే మార్గంకోసము ప్రింటు అవుతున్నట్లు, ఎస్టిమేట్సు సెంట్రల్ వాటరు పవరు కమిషనుకి పంపినట్లు తెలియజేశారు. చాలా సంతోషము. అది ఎప్పుడు పోతుందో అనే భయము అక్కడున్న రైతులకు వున్నది. ప్రభుత్వముయొక్క ఆలోచనకూడ లేకపోలేదు. తొందరగా చేపట్టక జాగుజరుగుతున్నందుకు చాల ఆందోళనగా వుంది. అక్కడి ప్రజలు 2, 3 మీటింగులు పెట్టడము, దానిలో రైతులు advance contribution ఇవ్వడానికి ఒప్పుకొనడము జరిగింది. అంతా ఎకరానికి రు. 50 లు ఇవ్వడానికి అంగీకరించారు. ఈ డబ్బు 5 సమాన వాయిదాలలో 5 సంవత్సరాలలో ఇవ్వడానికి అంగీకరించారు. కాని ముఖ్యమంత్రిగారు చర్చకు జవాబుఇవ్వడములో ఎకరానికి రు. 100 లు ఇవ్వవలసి వుంటుందని చెప్పారు దీనిమీద సరియైన clarification ను కోరుతున్నాను బరాజ్‌కి 17.18 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని తెలియచేశారు. ఎకరానికి రు 50 ల చొప్పున అయితేకూడ ½ అంటే ఇంచుమించుగా 6 లక్షల రూపాయలవరకు రైతులదగ్గరనుంచి వసూలు అవడానికి అవకాశం వుంది కనుక రు 50 లకు మించకుండా వసూలుచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను Maintanance కు ఎంతో ఖర్చుపెడుతున్నది. పోయిన సంవత్సరము ర్యాలి ఆనకట్ట బీటలు తీయడానికి సిద్ధపడినపుడు కలిగిన తొట్రుపాటును గమనించాలని కోరుతూ వెంటనే ఈ స్కీము తీసుకొని work నవంబరులో అయినా ప్రారంభించాలని మనవిచేస్తున్నాను 5 వ పంచవర్ష ప్రణాళికవరకు ఈ పని మిగులుతుందని ఈ స్టేటుమెంటులో సూచించారు. 5 వ ప్రణాళికవరకువుంటే ఈ లోపల అక్కడ అభివృద్ధి ఏమి అవుతుంది ? 25 వేల ఎకరాలు కొత్తగా సాగులోకి వస్తుందని చెప్పారు. దీనిని త్వరగా పూర్తి చేస్తే ఆహార కొరత తీరడానికి అవకాశము వుంటుంది. ఆహారసమస్య పరిష్కారమవుతుంది రెండవ పంటకు ఇంచుమించు లక్ష ఎకరాలకు అదనంగా నీరు ఇచ్చే అవకాశము వుంటుంది. ఇటువంటి స్కీమును ప్రభుత్వము వెంటనే చేపట్టాలని దీనికి రైతులు advance contribution ఇవ్వడానికి సిద్ధముగావున్నారని మనవిచేస్తున్నాను. డెల్టా ప్రాంతములోవున్న మురుగు నీటి పథకాలను గురించి ఏ విధమైన శ్రద్ధ ఇంతవరకు తీసుకొనలేదు. ఇదివరకు మురుగు కాల్వలను త్రవ్వడము, repair చేయడము వుండేది. ఇప్పుడు మామూలు పంట కాల్వలను త్రవ్వడమే మానివేశారు మురుగునీటి పథకాలను investigation చేయడానికి అప్పుడున్న వత్తిడివల్ల ఒక డచ్ కమిటీని వేయగను, వారు అంతా పర్యటించి ఒక రిపోర్టును ఇవ్వడం జరిగింది. దాని మీద ఒక డివిజను వేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు దానిని ఎందువల్ల close చేశారో తెలియదు. వరద నివారణకు చేయవలసిన కృషి చాలవుంది - వరద నివారణకు డివిజను వేసి, తద్వారా investigate చేసి ఎంతవరకు మురుగు attend అవవలసిన పని వున్నదో అంత

వరకు చేయవలసిన అవసరం వుంది ఏటి గట్టును improve చేశారు వైన తేయుల ఎడమగట్టు కొంతవరకుచేసి కొద్దిభాగాన్ని వదలిపెట్టారు ప్రభుత్వము దగ్గర ఎస్టిమేటు రెడీగావుంది ఇదివరకు చేసిన దానిలో భాగమే అది. అది చేయనందువల్ల ఒక గజము పొడుగు గట్టు weak గా వుంటే మొత్తము అంతా weaken అయ్యే పరిస్థితి వుంది అనేది తెలుసుకొని వెంటనే take up చేసి ఈ సంవత్సరమే repair చేయాలని కోరుతున్నాను గోదావరి ఆనకట్ట దిగువన ప్రవహించే నీరు వృధాగా సముద్రములోకి పోతున్నది 3, 4 మైళ్ళ దూరం వరకు చప్పటి నీరు వుంటుంది. మంచి ఇంజన్లు పెట్టి పంపులతో తోడి నీటిని రెండవ పంటకు సప్లయిచేస్తే ఎక్కువ పండించడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఆ నీరు తోడి సప్లయిచేసిన ఖర్చు రైతులు ఇవ్వడానికి సిద్ధముగా వున్నారు అటువంటి స్కీమ్సు ప్రభుత్వముదగ్గర pending గా వున్నవి. ప్రభుత్వానికి loss లేని పద్ధతుంలో, దేశానికి ఉపయోగపడే పరిస్థితులలో ఎక్కువ పంట పండించే అవకాశము వున్న పద్ధతులలో ఇటువంటి స్కీమ్సును చేపట్టడము అవసరము Remunerative schemes. రైతులు మామూలు పన్ను కాక, అదనముగా అయిన ఖర్చును ఇవ్వడానికి సిద్ధముగా వున్నారు ఇటువంటి స్కీములకు ఈ సంవత్సరమే అమలుచేయాలని కోరుతున్నాను. Tail-end Lands చాల సాగులోకి రావలసివుంది ఇప్పుడున్న Channels ను improve చేయడానికి పథకాలు ప్రభుత్వము దగ్గర ready గా వున్నవి. కనుక గన్నవరం మెయిన్ కెనాల్‌ను improve చేసి క్రింది ప్రాంతములో వున్న భూములకు నీటిని అందించాలని మనవి చేస్తున్నాను 40 వేల రూపాయల ఖర్చుతో 3 వేల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తుంది. అందువల్ల దానిని తప్పకుండా తీసుకొంటారని ఆశిస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. సుబ్బన్న (కొత్తూరు) — అధ్యక్షా, నేను కొత్తూరు నియోజక వర్గము నుంచి వచ్చాను. ఇక్కడకు ఎన్నికయి రావడము ఇదే ప్రథమము. చెరువులకు మరమ్మత్తులులేవు మా ప్రాంతములో పాలేరు చెఱువు 30 ఎకరాలు 32 సెంట్లు విస్తీర్ణము గల చెఱువు 3 మధుములు వున్నవి ఆ చెఱువు క్రింద 16 వేల ఎకరాల భూమి పండకుండా దెబ్బతింటున్నది. ఆ చెఱువును ఎప్పటికి మరమ్మత్తు చేసి ఆ భూములకు నీటి సదుపాయమును కలుగ చేస్తారో తెలియదు. ఆ గ్రామానికి ఈమధ్య నేను వెళ్ళినపుడు ఒకపిటిషన్ ఇచ్చారు ఆ పిటిషనును P W. Department కు పంపాను ఇంకా అనేక చెఱువులు మరమ్మత్తులు లేకుండా వున్నవి. వాటన్నిటిని మరమ్మత్తు చేసి భూములకు నీటిని అందించాలని కోరుతున్నాను. సీతంపేట ఏజన్సీ ప్రాంతంలో రాకపోకలకు రోడ్డు వున్నది. సీతంపేట, డోన్ మధ్య మెట్ట వుంది. అక్కడ రోడ్డు వేయడానికి సర్వే చేశారు. జిల్లా కలెక్టరు రిపోర్టు పంపించారు గిరిజనులకు రాకపోకల సౌకర్యాలు కల్పించడానికి అవకాశము వున్నది. అది ఇప్పటికి జరగలేదు. ఈ విషయములలో శ్రద్ధతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను సీతంపేట ఏజన్సీ ఏరియాలో చిన్న చిన్న వాగులు చాలవున్నవి. వాటికి చిన్న చిన్న ఆనకట్టలు కట్టి మెట్ట

భూములకు నీరు సరఫరా చేస్తే ఎక్కువగా ఆహారాన్ని పండించడానికి అవకాశం కలుగుతుంది జలాధారాలు చాల వున్నవి. వాటిని నిల్వచేసి మాభూములకు నీటిని సప్లయి చేస్తే చాల భూమి సాగులోకి రాగలదని మనవి చేస్తున్నాను. సీతంపేట ఏజన్సీలో రెయికలబొంద చెరువు ఉంది దాని క్రింద 75 ఎకరాల ఆయకట్టు ఉంది. అక్కడ ఎప్పుడో బ్రిటీష్ గవర్నమెంటు గట్టువేసి వదలిపెట్టారు. ఆ గట్టు ఇప్పటికి మరమతు కాలేదు. ఆ చెరువు ఇప్పటికి బాగు చేయలేదు. ఆ చెరువు క్రింద 75 ఎకరాలు భూమి పంట పండక పాడైపోయింది. ప్రభుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకొని దానిని మరమతు చేయించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను ఎరగొట్టాం దగ్గర చిన్న గోరకు కాలనీలో నేలమెట్ట రిజర్వాయర్ సర్వే చేశారు ఆ కాలనీకి నీరు ఇస్తామని ఐదు సంవత్సరాల నుండి చెబుతున్నారేగాని—ఇంతవరకు బట్టీతీసి ఆ కాలనీకి నీరు సప్లయి చేయలేదు. అది సున్నపు గడ్డ నీరు. అది అవుతుందా, లేదా ? దానికి మీరు డబ్బు ఇచ్చారో లేదో తెలియదు. ఆ గ్రామంలోకి వెడితే అక్కడి ప్రజలు గోలపెడుతున్నారు. ఇప్పటికి నీరు సప్లయి కాలేదు, అక్కడ మమ్మల్ని ఉండమంటారా, పొమ్మంటారా—అని నన్ను అడిగారు. ఆ పిటీషన్ తమకు ఇచ్చాను దాని భోగట్టా ఇప్పటి వరకు తెలియలేదు. గట్టుపల్లి గ్రామంలో ఒక చిన్న ప్రాజెక్టు సర్వేచేయబడింది. ఆ ప్రాజెక్టు సర్వేఅయినదికాని, ఇప్పటికి పని ప్రారంభించలేదు. కొత్తూరు నియోజకవర్గంలోనిది అది పేరాడ ఊరచెరువు అది కొలిచారు. ఇప్పటికి పనికాలేదు. నేలమెట్ట రిజర్వాయర్ అది కొలిచి, ప్రారంభించలేదు సర్వే చేసినారు, దానికి ఎస్టిమేషన్ చేశామని చెప్పారు. కాని ఇప్పటికి అక్కడ పని జరగలేదు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు నమస్కారములు

శ్రీ కె ఈశ్వరరెడ్డి (పత్తికొండ).—అధ్యక్షా, మనదేశంలో ప్రధానమైన ఆహారసమస్య పరిష్కారం చేయాలంటే మన నదీ జలాలను-ఒక నీటిచుక్క కూడ సముద్రములో కలవకుండా సద్వినియోగం చేసుకోవటం అవసరము. మనం ప్రతి సంవత్సరం అమెరికా మొదలైన విదేశాలనుండి లక్షల కొలది టన్నుల ధాన్యాలు దిగుమతి చేసుకొంటున్నాము. అందుకు కోట్ల రు.లను విదేశీమారక ద్రవ్యాన్ని వెచ్చిస్తున్నాము. కె ఎల్ రావుగారు చెప్పారు—మనం ప్రాజెక్టు కొరకు వినియోగించిన డబ్బుకంటె ఆహారధాన్యాల దిగుమతి కోసం ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టాము, ఆహారధాన్యాల దిగుమతి కోసం ఖర్చు పెట్టిన డబ్బులో సగం ఖర్చుపెడితే మన దేశంలో ఉన్న ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి అయి ఉండేవి—అనే విధంగా వారు చెప్పారు. మా ప్రాంతంలోని తుంగభద్రలోలెవెల్ కెనాల్ గురించి చెబుతాను. లోలెవెల్ కెనాల్ నిర్మించినారు, తుంగభద్రడామ్ కట్టి దిగువ కాలువకట్టి ఆ కాలువ ద్వారా మన వాటాకు దాదాపు 790 క్యూసెక్కుల నీరు రావాలని నిర్ణయించారు. కాని వాస్తవంగా యీ రోజు వస్తున్నది 600 క్యూసెక్కుల నీరు మాత్రమే. 720 క్యూసెక్కుల నీరు వదిలితే మన కాలువ గట్లు పోతవు. మైసూరు గవర్నమెంటు ఇప్పుడు 790 క్యూసెక్కుల నీర్లు ఇవ్వటంలేదు. ఇప్పుడు ఇస్తున్నది 600 క్యూసెక్కుల నీరు. ఒక క్యూసెక్కు నీరు ఆరుతడి పైరుకైతే 120 ఎకరాలు తరి పైరు కైతే 30 ఎకరాలు వంతున నీరు పారుదల

11—384

అవుతుందని నిర్ణయించారు. ఈ నాడు ఆరుదడిగా నిర్ణయించిన భూమి ఆయకట్టు లక్షా 15 వేల ఎకరాలు ఉంది ఈ నాడు ఆ భూమి అంతటికి నీరు పారటంలేదు. ఏ 60, 70 వేల ఎకరాలకో పారుదలఅయ్యే నీరే మనకు వస్తున్నది. దీని క్రింద అనేక అక్రమాలు జరుగుతున్నవి గత రెండు సంవత్సరాలలో 20, 22 వేల ఎకరాలు నాన్ ఆయకట్టు దారులకు పర్మిషన్ ఇవ్వటం జరిగింది. మామూలు ఆయకట్టు దారులు దిగువ ప్రాంతంలో ఉంటూన్నారు. నాన్ ఆయకట్టు దారులు ఎగుప్రాంతంలో ఉన్నారు. మధ్యదళారీలు కొందరు బయలుదేరి నాన్ ఆయకట్టు దారుల నుండి ఎకరానికి 100 రు., 150 రు తీసుకొని ఇక్కడ మంత్రుల దగ్గర, అధికారులదగ్గర తమ పలుకుబడి ఉపయోగించుకొని నాన్ ఆయకట్టు దారులకు రెండేడ్ల కాలంలో 20, 23 వేల ఎకరాలకు నీరు ఇప్పించటం జరిగింది దానివల్ల నిజమైన ఆయకట్టు దారులకు నీరు అందటంలేదు. వారికి నీరు అందక పైర్లు ఎండిపోతున్నవి ఈ సంవత్సరం నీరు చాలా ఆలస్యంగా ఇచ్చారు. ఎండలు ఎక్కువగా ఉన్నవి అందుచేత క్యూసిక్కు నీరు 120 ఎకరాలకు సరిపోతున్నది యీ ప్రాంతానికి చెల్లదు. అక్కడ భూములు ఎర్రనేల భూములు. ఎండలు ఎక్కువ అవుతాయి. ఒక క్యూసిక్కు నీరు 100 ఎకరాలకు 90 ఎకరాలకు మాత్రమే సరిపోతుంది, అందుచేత-డిశంబరు జనవరి నెలలలో ఇవ్వవలసిన నీరు ఫిబ్రవరిలో ఇవ్వటంవల్ల, ఎగువభాగంలో నాన్ ఆయకట్టు దారులకు నీరు ఇవ్వటం వల్ల ఎకరానికి 100, 200 రు ఖర్చుపెట్టి వేరుసెనగ వేసుకొన్న రైతులకు మొత్తం పైరు ఎండిపోవడం జరిగింది ఇది గత రెండు సంవత్సరాలలో జరిగింది. ఈ సంవత్సరం మాత్రం నాన్ ఆయకట్టు దారులకు ఖచ్చితంగా నీరు ఇవ్వకూడదని ఉత్తర్వులు ఇచ్చినట్లు వింటున్నాము. అది సంతోషము మళ్లీ రీ-రీడింగ్ చేసి మొత్తం 790 క్యూసిక్కుల నీరు మనకు వచ్చేటట్లు చేయాలి ఇపుడు ఉన్న లక్షా 15 వేల ఎకరాలకు నీరు పారటంలేదు నాన్ ఆయకట్టుదారులు కెనాల్ కు అను కొన్న ప్రాంతాలు ఆయకట్టుగా ఉండకున్నా సాగుచేస్తున్నారు. తిరిగి రీరీడింగ్ చేసి వాస్తవానికి నీరు పారుదలకు తగినంత విస్తీర్ణాన్ని లోకలైజ్ చేసి, ఆయకట్టుగా నిర్ణయించి, ఆయకట్టుదారులు, నాన్ ఆయకట్టుదారులు అనే ప్రశ్న లేకుండా చేయాలి. ఈ ఐదారు సంవత్సరాలకు ఒకేతూరి యీ బెటర్ మెంట్ లెవీ వసూలు చేయటంతో ఎకరానికి, 80, 100 రు వరకు పడింది అసలు ఆ రైతులు ఆయకట్టును అభివృద్ధి పర్చటానికి కొన్ని వందల రులు ఖర్చుపెట్ట వలసివస్తున్నది. ఈ పన్ను కూడా ఒకేతూరి కట్టవలసివస్తున్నది ఫిబ్రవరిలో నీరు ఇవ్వటం వల్ల యీ సంవత్సరం పంట ఎండిపోయింది. అప్పరీచెస్ లో ఉన్న నాన్ ఆయకట్టుదారులు నీరు పట్టుకొంటున్నారు, అంతేగాక మైసూరు గవర్నమెంట్ ఎక్కడపడితే అక్కడ గండ్లుకొట్టి తమ చెరువులకు నీరు పారించుకొంటున్నారు రెండు సంవత్సరాల క్రిందట డైనమైట్ పెట్టి గండికొట్టి తమ చెరువులకు నీరు పారించుకొన్న ఘటనలు మనం చూశాము. అది అసెంబ్లీలో చర్చకు వచ్చింది. అది యీ ప్రాంతంలో పెద్ద సంచలనము కలిగించింది వారు పై భాగంలో ఉన్నవారు కనుక, యీ సంవత్సరంకూడ వారు ఎక్కడపడితే అక్క గండ్లు కొట్టి నీరు తీసుకు పోవటానికి అవకాశం ఉంది.

ఆ ప్రాంతంలో వారికి కొన్ని చెరువులు ఉన్నవి. ఆ చెరువులకు నీరు తీసుకు పోతున్నారు. మనకు న్యాయంగా రావలసిన 790 క్యూసెక్కుల నీరు రావటం లేదు. సరికదా, 600 క్యూసెక్కుల నీరు కూడ సరిగా రాకుండా మైసూరు ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు గండ్లు కొట్టుకొని తమ ప్రాంతానికి నీరు తీసుకు పోతున్నారు ఆ విధంగా మైసూర్ గవర్నమెంట్ ఒక ప్రక్కన, నాన్ ఆయకట్టుదారులు మరొకప్రక్కన, దళారీలు ఇంకో ప్రక్క, యీ దళారీలకు ప్రభుత్వానికి మధ్యన యీ ఇంజనీర్స్ రెండో ప్రక్కన అక్కడి రైతులను బాధపెడుతున్నారు. ఆ ప్రాంతంలో అధికోత్పత్తిని కుంటుపరుస్తున్నారు. అనేక మంది ఇంజనీర్స్, అనేక మంది దళారీలు దీనిని ఆధారం చేసుకొని వేల రులు సంపాదించారు. ఒక పెద్దమనిషి 30 వేలు, 40 వేలు యీ విధంగా సంపాదించాడు. నేను ఎన్నికల సమయంలో చూశాను. మేము ఒక కుంటి జీపులో తిరుగుతుంటే, ఒక దళారీ మీకు నీరు ఇప్పిస్తానని నాన్ఆయకట్టు దారులనుండి ఎకరానికి 100, 200 రు వసూలుచేసి, వేల రు.లు ప్రోగుచేసి, టాక్సీలలో తిరిగినాడు, చివరకు వారికి తాత్కాలిక పర్మిషన్ ఇప్పించటం జరిగింది. ఈ తాత్కాలిక పర్మిషన్ ఏటేటా తీసుకోవాలి ప్రతి సంవత్సరం నాన్ఆయకట్టు దారులు తెంపరరీ పర్మిషన్ కోసం ఎకరానికి 100 రు. చొప్పున ఖర్చు పెడుతున్నారు. వారు యీ ఇబ్బందులకు లోను కాకుండా ఉండటానికి ప్రభుత్వం మళ్లీ రీ రీడింగ్ చేసి లోకలైజేషన్ చేసి వాస్తవంగా ఎన్నిక్యూసెక్కుల నీరు వస్తోందో, అన్ని క్యూసెక్కుల నీరు కనుగుణంగా పారుదలకు తగినట్లుగా ఆయకట్టు నిర్ణయించాలని నేను కోరుతున్నాను. కె. సి కెనాల్ క్రింద అనుకొని ఉన్న లాండ్స్ డ్రయిలాండ్స్‌గా రిజిష్టర్ కాబడి ఉన్నవి కాని వారు 30, 40 ఏండ్లుగా నీరు పారించు కొంటున్నారు. వారు వాటికి తరిభూములుగానే ఎంచుకొంటున్నారు అవి తరి భూములుగా ఉండుటచేత వారు నీరు పారించుకొన్నప్పుడు—వారు పర్మిషన్ తీసుకొని నీరు పెట్టుకోలేదనిచెప్పి హెవీ పెనాల్టీస్ విధిస్తున్నారు అది చాలా అక్రమం. అనుచితము వీటన్నింటిని వెట్‌లాండ్ క్రింద రిజిష్టర్ చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. కె సి కెనాల్ ఎపుడో పూర్వంకట్టింది. 1950 తర్వాత కట్టిన వాటి క్రింద భూములపైననే అభివృద్ధి పన్ను వేయటం అవసరం. అయితే యీ కె. సి. కెనాల్ రిమోడలింగ్ స్కీము క్రింద కొన్నికోట్ల రు. లు ఖర్చు పెట్టింది వాస్తవమే. ఈ రిమోడలింగ్ అన్నది కొత్త నిర్మాణం క్రింద చూపించి, యీ కె. సి కెనాల్ క్రింద నీరు పారుదల అయ్యే భూములకు అభివృద్ధిపన్ను వేయటం చాలా తప్పు. అన్యాయము, అక్రమము. ఈ భూములపై అభివృద్ధి పన్ను వేయకూడదు కె సి కెనాల్ రీమోడలింగువల్ల అదనంగా నీరు లభించింది ఏమీలేదు. రీమోడలింగ్‌లో అనేక అక్రమాలు జరిగాయి. సిమెంట్‌లో ఇసుక పాళ్లు ఎక్కువ అయిపోయి, మరల యీ నీరు ఇదివరకు ఏ విధంగా ఇంకి పోయిందో ఇపుడు అదేవిధంగా ఇంకిపోతున్నది. ఆ రీమోడలింగ్ వల్ల ఎన్నివేల ఎకరాలకు అదనంగా నీరు పారుదల అవుతుందని అనుకొన్నారో, ఆ ఆశ నెరవేర లేదు. ఇదివరకు సాగవుతున్న ఎకరాలకంటే కొద్ది ఎకరాలు మాత్రమే ఎక్కువ సాగవుతున్నది. దీని ద్వారా జరిగిన అభివృద్ధి శూన్యము. గవర్నమెంటుకు

ప్రజాధనం నాలుగుకోట్ల చిల్లర ఖర్చయింది తప్ప దీనివల్ల రైతుకు అదనంగా సాగు అయిన విస్తీర్ణం ఏమీలేదు కాబట్టి, యీ కె సి కెనాల్ రిమోడలింగ్ వల్ల అభివృద్ధి కలిగలేదు. కాబట్టి దానిక్రింద అభివృద్ధిపన్ను వేయకూడదని సూచిస్తున్నాను ఈ డ్రయిలాండ్స్‌గా రిజిస్టర్ కాబట్టి వాస్తవంగా వెట్ భూములుగా యుంచి, యీ 30, 40 ఏళ్లనుండి సాగుచేసుకొంటున్న భూములను వెట్‌లాండ్స్‌గా రిజిస్టర్ జేసి యీ పెనాల్టీల బెడద తప్పించాలని నేను కోరుతున్నాను

మైనరు ఇరిగేషన్ మరియు మేజరు ఇరిగేషన్ స్కీములను నిర్లక్ష్యం చేయడం జరుగుతోంది అందులో చాలా డబ్బు దుర్వినియోగం జరుగుతున్నది మైనరు ఇరిగేషన్ పథకాలు, lift ఇరిగేషన్ పథకాలు అనేకం ఉన్నాయి కర్నూలు జిల్లాలో గాజుల దిన్నె ప్రాజెక్టు ఉంది అది 5 వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో తీసుకొంటున్నట్లు ఈ రోజున తెలిసినది 1962 జూన్‌లో ముఖ్యమంత్రిగారు పునాది రాయి వేశారు. ఇంకో ఐదు ఏండ్లు గడిచిపోయే ప్రమాదం ఏర్పడుతోంది. Lift irrigation పథకాలు ఉన్నాయి అవి అమలుపరచినట్లయితే, కర్నూలు జిల్లాలో కొన్నివేల ఎకరాల భూమిని సాగుచేయవచ్చు. భూగర్భంలో ఉన్న నీటిని పైకి తీసుకొని రావడానికి సర్వే చేయించవలసి ఉంటుంది అలా చేసినట్లయితే యితర దేశాల నుంచి ఆహారధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకోవలసిన అవసరం ఉండేది కాదు. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును, దేశం అంతా జాతీయ ప్రాజెక్టుగా భావించాలి మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పెడుతున్న పేచీ అర్థరహితమైనది కేంద్రంలో మైసూరులో, మహారాష్ట్రలో, ఆంధ్రలో ఉన్న ప్రభుత్వాలు అన్నీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలే అయినప్పటికి ఈ పేచీలు వస్తున్నాయి. పరిష్కరించడానికి ఎందుకు పూనుకోరు ? 1967 సంవత్సరంలో 523 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి అక్కడి నుంచి బియ్యాన్ని తెచ్చుకొంటున్నాము, మన స్వతంత్రాన్ని కూడ అమ్ముకోవడానికి సిద్ధపడుతున్నాము. ఇంత ఖర్చు చేసే బదులు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు నాగార్జునసాగర్ కు ఖర్చుపెట్టి, రైతులకు అప్పులు, సబ్సిడీలు యిచ్చినట్లయితే ఆహార సమస్యను పరిష్కరించుకోవచ్చు, నాగార్జునసాగర్ కాలువలలోనికి నీరు పారకుండా అడ్డంకులు పెడుతున్నారు. మనం యిప్పుడు 85 కోట్లు కేటాయించాము. అది ఒక నెలకు సరిపోతుంది. అక్కడ 15 వేల మంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు వారికి రిట్రెంచ్‌మెంటు వచ్చే పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. 500 మంది ఇంజనీర్లు యింటికి పోబోతున్నారు. వారికి నోటీసు యిచ్చారు. ఆహారసమస్యను జాతీయ సమస్యగా భావించి, ఈ ప్రాజక్టునుకూడ జాతీయ ప్రాజక్టుగా భావించి కొన్ని కోట్ల రూపాయలను మంజూరు చేసినట్లయితే, ఆ ప్రాజక్టును పూర్తి చేయవచ్చు మనం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని నిలదీసి అడగాలి 375 కోట్ల రూపాయలు family planning కు కేటాయించాము తిండి పెట్టలేక family planning ను అమలు జరుపుతున్నాము. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసినట్లయితే పుట్టబోయే జనానికి కూడ మనం ఆహారం యివ్వడానికి వీలు ఉంటుంది. అందుచేత భారీ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి Cottage Industries మీద, ఖాదీ బోర్డుమీద ఎందుకు అనవసరంగా ఖర్చుపెడుతున్నారు ?

శ్రీ పి నరసారెడ్డి (నిర్మల్) — అధ్యక్షా! ఈ నీటి పారుదల శాఖా డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. వారి policy statement లో ముఖ్యంగా మైనరు ఇరిగేషన్ ప్రోగ్రాము గురించి మూడవ ప్రణాళికలో చేసిన కృషి గురించి వివరించారు వాస్తవానికి ప్లానింగు కమీషన్ వైఖరి చూస్తే మొదటి రెండు ప్రణాళికలలో మైనరు ఇరిగేషన్ గురించి ఏమాత్రం కేటాయించలేదు. ఆంధ్రరాష్ట్రం ముఖ్యంగా వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన రాష్ట్రం అందుచేత ముఖ్యంగా ఈ నీటిపారుదల శాఖకు చాలా ప్రాముఖ్యం ఉంటుంది ఈ డిమాండులో రెండు అంశాలను గమనించవలసి ఉంది ఉన్న రిసోర్సెస్సును బాగు చేయడం క్రొత్త రిసోర్సెస్‌ను ప్రారంభించడం. ఇది ప్లానింగుయుగం. ఉన్న వేలాది రిసోర్సెస్‌ను మరచిపోయి, ప్లాన్ అనే ఒక Race లో మనం పరుగెత్తుతున్నాం. పాత రిసోర్సెస్‌ను మరచి, వాటికి రిపేర్సు కూడ చేయడంలేదు. డబ్బులేదనో, గ్రాంట్సులేవనో ఆ రిసోర్సెస్‌ను మరచి పోతున్నాము. అలా మరచిపోతే అభివృద్ధి ఎట్లా సాగుతుంది?

మనరాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా రెండు పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. అవి నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు ప్రోజెక్టులు., ఈ రెండు ప్రాజెక్టుల గురించి, కేంద్రం ప్రక్కన ఉన్న రాష్ట్రాలు అడ్డంకులు పెడుతున్నవి. మనం అనుకొన్న డబ్బు రావడంలేదు. ఇటుపైన కేంద్ర సహాయం వస్తుందా, అనే అంశముపై సందేహాలు కూడ ఉన్నాయి. ఆ నాగార్జునసాగర్ పై రెండు గంటలు discussion కు allow చేశారు. దాని గురించి ఎక్కువగా ఇప్పుడు మాట్లాడదలచ లేదు. ప్రజల డబ్బు ఇంత ఖర్చు చేసి, మధ్యలో work ఆగఉన్నప్పుడు, మహారాష్ట్ర పెట్టే అడ్డంకులకు అర్థం ఉన్నదా? వారి యొక్క వైఖరి చాలా అసంతృప్తిగా ఉన్నది. నాగార్జునసాగర్ రెండవ దశ ప్రారంభించకూడదని, legal notice యిస్తామని చెప్పడం ఏమంత బాగుండలేదు. Inter-State Waters Dispute Act ప్రకారం ఒక ప్రొఫార్మ ఉన్నది. దాని ప్రకారం dispute ను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి దఖలు చేయాలి. అలా చేయకుండా legal notice ఇస్తామని అని అనడం న్యాయంకాదు. అది పొరుగురాష్ట్రాల స్నేహానికి భంగకరమైనది. మొన్న పార్లమెంటులో Short notice Questions వచ్చినప్పుడు, పశ్చిమ బెంగాల్ పార్లమెంటు సభ్యులు, హీరెన్ ముఖర్జీగారు, మన రాష్ట్రం నుంచి వెళ్ళిన తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు కేంద్ర ప్రభుత్వపాలసీ బాగాలేదని విమర్శించారు. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును జాతీయ ప్రాజెక్టుగా భావించి, అదనంగా సహాయం చేస్తే, 3½ లక్షల ఎకరాలు సేద్యానికి వస్తుంది, కాబట్టి, ఆ ప్రాజెక్టు ఎడ, కేంద్ర వైఖరి బాగులేదని చెప్పారు. కేంద్ర వైఖరి సరిగాలేదని చెబితే, దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం సరియైన జవాబు చెప్పలేదు. సరియైన జవాబు ఇవ్వలేకపోవడం శోచనీయం. మహారాష్ట్ర వాదనను బలపరచినట్లు అయింది. అదిలాబాదు జిల్లాలో స్వర్ణ ప్రాజెక్టు గురించి కూడ వారు యిదేవిధమైన objection పెడుతున్నారు. 300 ఎకరాలు మునిగిపోతుందని వారు objection పెడుతున్నారు. ఆ భూమి అయిన forest area అక్కడ పట్టాదారులు లేరు. అయినా ఆ ప్రాజెక్టుకు వారు objection పెడుతున్నారు. Reorganisation of

States Act రాకముందే. ఆ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసి, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చడం జరిగింది Power Irrigation Project గా ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో చేర్చారు ఇప్పుడు దీనికి వారు నిరసన చెబుతున్నారు ఈ విధంగా objection raise చేయడం వారికి అలవాటుగా తయారు అయింది. అందు కొరకు వారు కూడా Ist phase ఇంకా పూర్తి కాకముందే మహారాష్ట్ర State Notice ఇస్తామని 2nd plan కంటే ముందు Sanction అయిన Schemes కు నిరసన తెలియజేసి Objections ఇస్తామని అన్నది Medium size project కు 12 వేల ఎకరాలు ఆయకట్టు వచ్చే దానికి నీరు లేక పోవడం అక్కడికి కూడ ఉత్తరులు జారీ చేయడం ఈ character చూస్తే అరనంగా suitable గా కనబడటం లేదు పోచంపాడు ఎంత ప్రాధాన్యమైన ప్రాజెక్టు ఎన్నో రకాల అభ్యంతరాలు మహారాష్ట్రం పెట్టినప్పటికీ శ్రీ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూగారు పునాదిరాయి వేశారు కానీ నిర్మాణ కార్యక్రమం జరగడంలేదు. దీని కేటాయింపు Work progress చూస్తే 5 వ plan అంతానికైనా పూర్తి అవుతుందా అనే అనుమానం వస్తోంది. పోయిన సం॥రం 180 లక్షలు ఇచ్చారు. ఈ సం॥రం 180 లక్షలు ఇస్తాం అంటున్నారు ఇది రు. 40 కోట్లు ఖర్చుకాగల ప్రాజెక్టు. ఒక కోటి, కోటిన్నర ఇస్తే అది సిబ్బంది ఖర్చులకే సరిపోతుంది గానీ ప్రాజెక్టు ఎప్పటికీ పూర్తి కాదు అనే అనుమానం వస్తోంది Policy Statement లో 18 కోట్లు 4th plan లో ఖర్చుపెడతాం అన్నారు యార్డ్ అనే ఆయన ప్లానింగు కమిషన్‌లో మహామేధావి అన్నారు నాగార్జునసాగర్ పూర్తి అయ్యేవరకు పోచంపాడును నిలపాలని సూచనలు చేశారు. ప్రాజెక్టు ముందుకు పోవాలంటే ఎన్ని రోజులు కావాలో తెలియడంలేదు. మనం కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క వైఖరిని మార్చాలని మనవిచేస్తున్నాను Bund raise, 6, 7 feet చెయ్యాలి లేకపోతే 64 గ్రామాలు submerge అవుతాయి పోచంపాడు, లోలంకట్ట దగ్గరకు ఇదివరకేవచ్చాయి. కాబట్టి అందులో కొందరు హరిజనులకు వేరేవాళ్ళకు eviction notices ఇచ్చారు, అకట్టకూడా గ్రామాల దగ్గర నుంచి పోతుంది. ఆ రెండు గ్రామాల rehabilitation గురించి Board, P. W D వారు చర్యలు తీసుకోకుండా ఆలోచిస్తూనే ఉత్తర్వులు జారీ చెయ్యకుండా వున్నారు ఆ రెండు గ్రామాలు వరదలు వస్తే కొట్టుకుపోతాయి శ్రీశైలంలో వలె బోర్డు ఏమీ లేదు అక్కడ submersion అయిన villages, కు Rehabilitation Committee వేశారు. Collector, Chairman అందరూ కలిసి ఏ step తీసుకోవాలో అని ఆలోచన జరిపి వాళ్ళు నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. నాగార్జునసాగర్ pattern adopt చెయ్యాలా లేక తుంగభద్ర pattern adopt చెయ్యాలని ఆలోచించే వరకు వారందరు వరదలలో కొట్టుకుపోయి shelter లేకుండా బాధపడుతూవుంటే ప్రాజెక్టు వారికిగానీ, ప్రభుత్వం వారికిగానీ బాగుంటుందా అని అడుగుతున్నాను. అదిలాబాద్ జిల్లా రాష్ట్రంలో వున్న జిల్లాలన్నింటిల్లోకి ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చే జిల్లా timber, coal, cement ద్వారా ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. Total irrigated area 4% మాత్రమే. ఇంత తక్కువ per cent district ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో లేదు. 2.7 లక్షల

Maintenance ఖర్చులు కడెం ప్రాజెక్టు, స్వర్ణ ప్రాజెక్టు అని రెండుఉన్నాయి కడెం ప్రాజెక్టు క్రింద 65 వేల ఎకరాలు సేద్యం అవుతుంది. ఇంక 20 వేల ఎకరాలు సాగుబడి కావడానికి అవకాశంవుంది. Canals సర్దుబాటు చేసి water carry చెయ్యడానికి shelters బాగుచేస్తే ఎక్కువ సేద్యం అవడానికి అవకాశం వుంటుంది. డాము revised estimate చేసినప్పుడు gate దగ్గర best wall నిర్ణయం చేస్తే ఎక్కువగా సేద్యం అయ్యే అవకాశాలు వున్నాయి. కడెం ప్రాజెక్టు, Central Water Power Commission వారు గోదావరి North Canel అని నియమించి పోచంపాడు నుంచి North Canel నీరు కడెంప్రాజెక్టులో వేస్తే 65 వేల ఎకరాలు సేద్యం చేస్తారని ఊహించారు ఇటువైపు slues ఏ మాత్రం కడెంప్రాజెక్టు feed చెయ్యడానికి ప్రయత్నాలు జరగలేదు ముఖ్య మంత్రిగారు వచ్చి ఖానాపూరు ఛానల్సు బాగుచేసి ఆయకట్టు బాగానిర్మాణం చేసి ప్రాజెక్టు ఛానల్సును కడెం డాం feed చెయ్యాలని అన్నారు. స్వర్ణ ప్రాజెక్టు మహారాష్ట్ర గొడవల్లో వుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ ప్రాజెక్టును 1959 లో ప్రారంభోత్సవం జరిగినప్పటికి అది కుంటుబడి వుంది. 8000 ఎకరాలు సేద్యం అవుతుంది. ఛానల్సును కూడా condition లో పెట్టాలి. మహారాష్ట్ర గవర్నమెంటు objection ను over rule చేసినప్పటికి ముఖ్య మంత్రిగారు capital account లో development of canals కి 2 లక్షల రూ॥లు అదనంగా యిస్తే 10 మైళ్ళ పెద్ద canal ను బాగువరుస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టు వచ్చేసరికి ఎన్నోరోజులు అవుతుందో చెప్పలేని స్థితిలో వున్నానని చెపుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ మాధవరావు:— అధ్యక్షా! ఈరోజు ప్రవేశ పెట్టబడినటువంటి ఈ బడ్జెట్టు డిమాండును వ్యతిరేకిస్తూ గౌరవనీయులైన మంత్రివర్యులు శ్రీ సిద్దారెడ్డి గారిని కొన్ని ప్రశ్నల రూపంలో అడుగుతున్నాను.

ఒకటి మనదేశాన్ని బ్రిటిషువారు వదలి వెళ్ళటం అది ఒక మైలురాయి. రెండవ మైలురాయి ఈ రోజు వరకు పరిపాలిస్తున్నది. బ్రిటిషువారు వదలిపెట్టి వెళ్ళినప్పుడు ఎన్ని Irrigation Projects, ఆయకట్టలు వున్నాయి? దాని తరువాత మనవాళ్ళు ఎన్ని Irrigation Projects గాని, ఆయకట్టలు గాని కట్టించారు? ఫలితాలు ఏమిటో వారు జవాబు చెపితే ఈ Irrrigation Budget ను approve చేయవలసిందే. 25 % డబ్బు కూడా ఈ Projects కు లాభపడితే-ఆయకట్టలు వచ్చాయా లేదా అనిపిస్తుంది ఈరోజు ఆంధ్రలో బ్రిటిషువాళ్ళు వదలిపెట్టి పోయినరోజున ప్రాజెక్టుల క్రింద cultivation అయ్యే భూమి ఎంత వుంది దాన్ని ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూస్తే చాలా తక్కువగా వుంది. ఈరోజు ఎంత వరకు పురోగమించారు అంటే యించుమించు ఏమీ లేదని చెప్పాలి. మనం ముందుకు పోవడం లేదని అనిపిస్తుంది. అది review చెయ్యాలి. Re-asses చెయ్యాలి. అది చేస్తున్నారా? అని ఆలోచించాలి. బడ్జెట్టు speeches ఈ శాసనసభలో వేను కాకపోయినా మూమ్ముందు ఇటువారు బ్రహ్మాండంగా గవర్నమెంటు మ్ముందువుంచారు, గవర్న

మెంటు వారు మామూలు భావాలలో ఎట్లాగైనా మనకు over all majority వుంది కాబట్టి ఎట్లగో వస్తామనే దృష్టితో చెప్పకుండా పోతున్నారు అదే అనిపిస్తోంది. National Project కట్టినప్పుడు గవర్నమెంటు re-assess చేసి ఎంతడబ్బు project కు వెడుతోంది. ఎంతడబ్బు projects కు వెళ్ళడంలేదు. అని ఆలోచిస్తున్నారా అంటే ఖచ్చితంగా లేదనే అనిపిస్తోంది. ఇంజనీర్లు మేధావులై B E, M. E, చదివి వుండవచ్చు మేధావంతులు కాగానే దేశానికి ఉపయోగపడతారా? వాళ్ళలో దేశభక్తి వుండాలి ఎటువంటి లోపములు లేకుండా projects కడుతున్నారా? ఏ ప్రాజెక్టులో లోపం లేకుండా వుందో చెప్పమనండి. ఏ ఒక్క ప్రాజెక్టు అయినా ఉందని చూపించగలిగితే వారికి దాసోహం చెయ్యడానికి సంసిద్ధంగా వున్నాను ఈ రోజు అటువంటి పరిస్థితుల్లో యే ప్రాజెక్టు లేదు కడం ప్రాజెక్టు గురించి తమకు తెలుసు అధ్యక్షా! తెలంగాణాలో వున్నది ఇది కట్టిన మరుసటి సంవత్సరలోనో. రెండో సంవత్సరంలోనో యథాతథంగాఅయింది దాంట్లో లోటు లేకపోలేదు, ఇట్లాగే ప్రతి ప్రాజెక్టు తీసుకు చూస్తే దేనిలో లోటులేదు? పోనీ ఎక్కడ ఈ లోటు ఉన్నది అని మీరు అడిగారా? అక్కడ పోయినందువల్ల ఏమి అవుతున్నదో ఆలోచించారా? మరి సిమెంటు బస్తాలకు బస్తాలు కుమ్మరిస్తున్నారు. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకుసంబంధించిన cement బస్తాలు మార్కాపురం station లో కొండలు లాగా పెరిగిపోతున్నాయి. అయితే ఇది ఉపయోగించడంలో తప్పా? లేకపోతే మేధావంతులైన యింజనీర్లది తప్పా? లేకపోతే పథకాలు వేయడంలో తప్పా? మీరే చెప్పాలి ఈరోజున మనం 20th century దాటి ముందుకు వస్తున్నా మనం ఈవిషయంలో పురోగమించలేదు. మరి కాటన్ దొర కట్టిన కృష్ణా గోదావరి బారేజీలు తప్పులేకుండా వున్నాయే. ఆరోజు కన్నా ఈరోజు డబ్బు విరివిగా ఖర్చు పెట్టకుండా తక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నామా? అని ఆలోచిస్తే, డబ్బుమాత్రం దొర్లి నదుల్లాగ పారుతున్నది మేధావంతులైన యింజనీర్లు చాలామంది వున్నారు కాని ఈరోజున మనం కట్టడంలో గట్టిగా కట్టాలనే భావన మాత్రం లేకుండా పోయింది, అది లోపించినందువల్లనే ప్రతి సంవత్సరం ఈ repairs కోసం, ప్రాజెక్టులకోసం ప్రతిదానిలో జరిగే లోటును ఎట్లా సరిదిద్దాలి? నేను చెబుతున్నాను అధ్యక్షా, ఎప్పుడు కూడా పగులు పగులితే ఒక లోటు, లోటే ఒక రంధ్రం పడితే ఆ రంధ్రానికి అతుకుపెడితే, ఆ అతుకు అతుకే అంటారు పెద్దలు ఇది నిజం కూడా ఈరోజున అతుకులు ఎన్ని పూడ్చగలిగితిరి అని నేను మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను పూడ్చినా ఎంత వరకు సద్వినియోగంఅవుతున్నది? రెండో విషయిమేమంటే ఈరోజు కాంగ్రెసు వారు ఎప్పుడు వారియొక్క ఊహాగానాల్లోనే తమ యొక్క సామ్రాజ్యాన్ని నడిపిస్తున్నారు ఇది నేను చెబుతున్నందుకు మన్నించండి అధ్యక్షా. ఈరోజు పెద్దపెద్ద పథకాలు వేశారు నాగార్జున సాగర్, గోదావరి బ్యారేజి అన్నారు. ఒక్కపథకాన్నైనా వీరు achieve చేశారా? దాంట్లో one percent అయినా లాభం కలిగిందా? ఈరోజున నాగార్జునసాగర్ project కోసం రెండుగంటలు తర్జనభర్జనలు యేర్పాటు చేశారు. కడం project విషయం ఇందాకచెప్పాను.

మిగతా పెద్ద project ఏది ఉపయోగపడింది ? ఏది లాభపడింది ? అందుకనే ఆలోచించి ప్రతివ్యక్తి తన కుటుంబం budget చూచుకుని లాభం ఎంత నష్టం ఎంత అనే దృష్టితో manage చేస్తారో, అదేమాదిరి ప్రభుత్వం చేయగలిగారా ? చిన్న వనరులు వున్న project ఎందుకు తీసుకోలేరు ? Minor Irrigation Project తీసుకున్నారు. ఈ 14 సంవత్సరాల్లో మీరు ఎన్ని minor irrigation projects తీసుకున్నారు ? ఎన్ని పూర్తి చేశారు ? వీటివల్ల వచ్చిన ఫలితాలు ఏమిటి ? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఈ రోజున నెల్లూరు జిల్లాలో minor irrigation project incomplete గా వున్నవి ఎన్నో వున్నాయి ఈ incomplete project ను వదలి పెట్టి, పెద్ద projects కు డబ్బును కేటాయించి, ఈరోజున ఉపయోగంలోకి తీసుకురాగలిగారా? లాభాన్ని సంపాదించాలనే ఆశక్తి మనకు వున్నదా ? అది ఎక్కడా కనిపించడం లేదు కాబట్టి minor irrigation projects విషయంలో, మిగతా చిన్న వనరులకు సంబంధించినవాటి విషయంలో మంత్రి వర్యులు చర్యతీసుకొని, వాటిమీద ఆయకట్టు పెంచగలిగిననాడే మనకు ఆదాయం వస్తుందిగాని, లేకపోతే రాదు అధికారం వున్నది కనుక పన్నులభారం నెత్తిన స్తారు. అని చెబుతున్నాను. అన్నింటికంటె ఆలోచించవలసింది ఏమంటే, కేవలం ఈ రోజున rules మీద జరిగే పరిపాలనలో—rules జరపవలసిందే—కాని rules ఎప్పుడు కూడా ప్రజలకు లాభదాయకంగా వుండాలి. గవర్నమెంటుకు లాభదాయకంగా వుండాలి ఈ రోజు ఎంత నీరు సముద్రంలోకి పోతున్నదో మీరు ఆలోచించారా ? అది ఖచ్చితంగా ఆలోచించవలసిన విషయం. ఇంత నీరు సముద్రానికి పోతున్నప్పుడు ఒక technical objection మీద—ఎవరైనా రెండవ వారుకు నీరు పెట్టుకుంటే penalty వేస్తాం, rules ప్రకారంగా పెట్ట కూడదు అంటున్నారు. ఎందుకు ఈ మాదిరి చేస్తున్నారు ? Food production ఎక్కువ కావాలంటారు. వనరులు పెరగాలంటారు. అట్లాంటప్పుడు పెద్ద పెద్ద పథకాల గురించి ఆలోచించేప్పుడు, ఈ చిన్న చిన్న విషయాల గురించి ఎందుకు ఆలోచించరు ? కాబట్టి ఇది ఆలోచించవలసిన పద్ధతిలో ఆలోచించాలి. పోయిన సంవత్సరం మనం కేటాయించిన డబ్బు ఎంతవరకు ఉపయోగపడిందో ఆలోచించాలి. నెల్లూరులో new channel ఒకటి ఉన్నది దానిలో budget estimates complete చేయాలి ఒక bank కు రాళ్ళు పెడతారు. యింకో ప్రక్కన bank వద్ద ఊరువుంటే అక్కడ రాళ్ళు పెట్టరు అదికోసుకు పోతుంది. ఇది జరుగుతున్నది. Representations చేయటం జరిగింది చేసే పని పూర్తిగా సవ్యంగా చేయరు ఈ irrigation విషయాలలో మిగతా రాష్ట్రాలు పురోగమిస్తున్నప్పుడు మనం మాత్రం ముందుకు పోలేకుండా వున్నాం. వాళ్ళకు, మనకు ఉండే తేడా ఏమిటి ? ఈరోజు మద్రాసు రాష్ట్రంలో బియ్యానికి కరువైతే, అటువంటి చోట రూపాయికి శేరున్నర బియ్యం ఇస్తామని చెప్పి దానిని అమలు జరుపడంకోసం, ఒకటి చేస్తున్నారు. ఎక్కడైతే నీటి వనరులు ఉన్నాయో వాళ్ళ అవి అన్నీ యిస్తున్నారు. కాకుండ నుంచి చిన్న చిన్న వనరులు ఇస్తున్నారు ? ఆ పని ఈ రోజున మనం చేయగల్గుతున్నామా ? చేయడంలేదు. ఫీజు ఎంత

వరకు productivity ని పెంచగలుగుతున్నారు? ఆ పెంచడానికి కేటాయించిన డబ్బు ఎంతవరకు సద్వినియోగం చేయగలుగుతున్నారు? డబ్బు అయితే కేటాయిస్తున్నారుగాని, ఆ డబ్బులో 14 సంవత్సరాల నుంచి యిప్పటి వరకు, 20 per cent మాత్రమే చేస్తున్నారని మాత్రం నేను చెబుతున్నాను మీరు అది కాదని చెప్పగలిగితే నేను సమాధానము చెప్పగలను, 25 per cent, 30 per cent కన్నా ఎక్కువ చేయడంలేదు. నెల్లూరులో సంగతి మీకు తెలుసును. ఎన్ని lorry load cement బస్తాలు వచ్చాయో తమకు తెలుసు నేను ఎవరి మీద complaint చేయడంలేదు చిన్నవాటికి తక్కువ చేయండి ఫరవాలేదు, National outlook ఉన్నటువంటి వాటిలో తప్పుచేస్తే, వాటివల్ల వచ్చే లాభ నష్టాలు ఇవి ఇవి అన్న ఆలోచించాలి మా మిత్రులు చెప్పమన్నారు. వరంగల్లు వద్ద, ప రాక్కలలో land acquire చేసారట దాని మీద question వేసారు దానికి compensation ఇస్తామన్నారు అది ఇప్పుడు లేదు అటు వంటివన్నీ జరుగుతున్నాయి. డబ్బు కేటాయించినపుడు ఒక పథకాన్ని నిర్ణయం చేసి, implement చేయండి Implement చేయగల శక్తి లేకపోతే గవర్న మెంటుకు power లేదన్న మాట, power లేకపోతే it is a useless thing Therefore, with all the potential do what we can

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా! ఇప్పుడు అవకాశంవచ్చి నందుకు సంతోషం తెలుగులో శ్రీ అడిదంసూరకవిగారు ఒక పద్యం వ్రాశారు. "ఎండిన వూళ్ళగోడు ఎరిగింపడొక్కడు, పండిన వూళ్ళకే ప్రభువులంతా". ఇప్పుడు Central Government, మన policy అల్లాగేవుంది ఎక్కడ పండితే అక్కడిదంతా పీక్కుపోతున్నారు. చస్తున్నవాళ్ళ సంగతి ఏమి ఆలోచించేట్లు లేరు. Irrigation సమస్య వచ్చినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న ధోరణి చాలా విషాదమైన ధోరణి అని నేను చెబుతున్నాను. 1951 లో నీళ్ళకు సంబంధించిన award జరిగినప్పుడు, దానిని మరల తిరగతోడడానికి ఆలోచించి, ఆ తప్పులన్నీకూడా వరసగా పరంపరచేసి ఆడుతున్నారు ఇది చాగుడు మూతల క్రింద ఉంది ఒకసారి ఆంధ్ర మైసూరు కలుస్తుంది ఒకసారి మైసూరు మహారాష్ట్ర కలుస్తుంది, మైసూరు మహారాష్ట్ర 51 agreement రద్దు చేయ డానికి కలుస్తుంది మైసూరుకు water diversion వస్తుంది కనుక water diversion కు మహారాష్ట్రను వ్యతిరేకించేందుకు మనతో కలుస్తున్నది. అంత వరకు సంతోషం అంతవరకన్నా బాగావుంది. కాని దానివల్ల యిప్పుడు తెస్తున్నది మనకు కావలసిన నీరుకన్నా మనం ఎక్కువ తీసుకోలేదు. అసలు యేనాడైతే మనకు యిస్తామని చెప్పారో, యిది వరకు వప్పుకున్నారో 1953 వ సంవత్సరములో Pope Committee అంటే as Committee on plan projects వారు కూడా decide చేసిన తరువాత, యిచ్చినటువంటి నీటికన్నా మనం ఇంత వరకు తీసుకోలేదు, Actual గా మనం తీసుకున్నది లెక్కవేస్తే 60 T M C కూడా వాడడంలేదు మనకు నాగార్జునసాగర్ క్రింద 256 T M. C వాడు కొనడానికి అధికారం ఉంది. కాని దానితో పాటుగా 590 వరకు మనం వెళ్ళ డానికి అధికారం ఉంది. కాని దానికి ప్రతితడవ అభ్యంతరం పెడుతున్నారు

ఇది bullying tactics అని చెబుతున్నాను. దీనికి రెండు కారణాలు ఉన్నాయి. ఒకటి మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మైసూరు ప్రభుత్వం మోసగించి,—మోసం అనేమాట వాడుతున్నాను. Parliamentay అయినా కాకపోయినా—కాదంటె వదలిపెట్టేస్తాను. ఎందువల్లనంటే, అది వారి రిపోర్టులో చూపించగలను. బీజపూరుకు 40 టి యం. సి నీరు యిస్తే మాకు విధిలేక దానిని క్వయినాకోకి మళ్ళిస్తున్నామంటే, మైసూరు అప్పుడుఅంగీకరించింది అదియిప్పుడు వారిగొంతుకు ఉరైందని మనవిచేస్తున్నాను. కనుక యిప్పుడు 1951 అగ్రిమెంటు మారితేనే గాని వారికి అవకాశములేదు. వారు అక్కడున్నటువంటి క్వయినా ప్రాజెక్టు 63 కు అంగీకరించి దానిని 93 ఏసి, 160 చేస్తేగాని కాదని వారు ఒక ప్రకటన చేశారు. డైవర్షన్ ఆఫ్ వాటర్ ఫ్రమ్ క్రిష్ణా' పుస్తకంలో 165 అయ్యేవరకూ నిద్రపోమని చెప్పారు. అలా అయినచో సస్యశ్యామలమైనటువంటి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని క్రిష్ణాడెల్టా ఊసరక్షేత్రంగా మారే పరిస్థితి రాబోతున్నదనే హెచ్చరిక కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, వారికి చెప్పవలసిన అవసరమొస్తున్నది. ఈ సంవత్సరపు దురదృష్ట చరిత్ర కంటిన్యూ కాబోతున్నది అదేమంటే—క్వయినా ప్రాజెక్టువద్దర 63 వరకు వుంచుతామని చెప్పి, 93 వరకు వుంచి, 125 వరకు నీరు స్టోర్ చేయడానికి ఏర్పాట్లు చేసుకొన్నందువలన అక్కడనుండి నీరు బయటకు రాకుండాపోయింది. హైడ్రాలిజికల్ కోర్సులను కనుక అర్థంచేసుకొంటే, కృష్ణా బేసిన్ 12 భాగాలుగా చేశారు. అందులో మొదటిది ఎగువకృష్ణా అది యీరోజు క్వయినా ప్రాజెక్టు వున్నటువంటి ప్రాంతము అందులో జనవరినుండి ఫిబ్రవరివరకు 5 మిల్లిమీటర్ల వర్షము వస్తుంది. మార్చినుండి మే వరకు 68 మిల్లీమీటర్లు, జూన్ నుండి సెప్టెంబరువరకు అక్కడనుండి 1256, అక్టోబరునుండి డిసెంబరువరకు 157 మిల్లిమీటర్లు వస్తుంది మొత్తం 1508, ఆ క్రిందకు పోయినట్లయితే ఎక్కడా కూడా 600 మిల్లిమీటర్లకు మించదు. బెజవాడ ఆనకట్టక్రిందకు వచ్చే నీరు అక్కడనుండి రావడం జరుగుతున్నది. 125 వరకు పెంచుటకు ప్రయత్నం చేయడమేకాకుండా, ప్రొటెక్షన్ ప్రాజెక్టు కట్టడంవలన మొత్తం నీరు అక్కడనే నిలవవుండిపోయింది. నీరు రావడానికి వీలులేదన్నారు. గుల్హాతీ కమిషన్ వచ్చినప్పుడు వారిని నేను ఒక విషయం అంగీకరిస్తారా అని అడుగగా వారు ఏమిటని ప్రశ్నించినప్పుడు ప్రతి ఒక్క అడుగు వాటరును ప్రపోర్షన్ ప్రకారంగా పంచండి మాకు అభ్యంతరంలేదని చెప్పాను. మొదట వచ్చిన నీటిని వారు తీసుకొని, సెప్టెంబరు, అక్టోబరులో వచ్చిన వరదనీటిని మనలను తీసుకొనమంటే. వాటిని ఏమి చేసుకోవాలని అడుగుతున్నాను. కనుక ఆ విధంగా ఆంధ్రదేశాన్ని ఎండగట్టి, రెండవ పంటకు నీరు యివ్వదలచుకొన్నారా అడుగుతున్నాను. ఈ పరిస్థితులను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. పండుతున్న పంటను పడగొట్టుటకు ప్రయత్నంచేస్తున్నారు. బియ్యం ఇవ్వకపోతే అడుగుతారుగాని, నీరు యివ్వక పోతే ఎందుకుగాను అడగలేరని ప్రశ్నించవలసివుంది. ఈ వివాదంలో కనుక ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం గట్టిగా నిలబడి ఆంధ్రులను రక్షించక పోయినచో, యీ ప్రభుత్వం దెబ్బతింటుందనిచెప్పి హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. జాగ్రత్త వహించాలని మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను. పోచంపాడు నుండి నీరువస్తే యిస్తామంటు

న్నారు అక్కడకనుక నీరులేనిచో అక్కడ నుండి 320 మైళ్ల కాలవ త్రవ్వి, దాని ద్వారా నాగార్జునసాగర్‌కు నీరు యిస్తామంటున్నారు. అది జరిగే విషయమేనా అని అడుగుతున్నారు రిజిష్టర్ నోటీసు కూడా యిచ్చామంటు న్నారు ఈ నోటీసులకు భయపడేవారు లేరని మనవిచేస్తున్నాను. యింటర్ స్టేట్ తగాదాలను పెంచుటకు ప్రారంభించితే, యింటిగ్రేషన్‌ను అభ్యంతరపరచే దానిని మాత్రం గుర్తుంచుకోవాలి. ఆంధ్ర, బొంబాయి, మైసూరు రాష్ట్రాలు ప్రతిపక్షాల చేతిలో నున్నటువంటి రాష్ట్రాలు కాదు బొంబాయి, మైసూరు ప్రభుత్వాలు రెండూ కూడా కాంగ్రెస్ ఆర్గనైజేషన్‌యొక్క చావో, బ్రతుకో ముందు తేల్చుకోవలసిన పద్ధతిలో వుండమనండి అదిమాత్రం లేనిచో, అవుట్ సైడ్‌గా మేము వచ్చినప్పుడు ఏమి చేయాలో చెప్పగలమని ఈ ప్రభుత్వానికి గుర్తుచేస్తున్నాను. వారు పొలిటికల్ ఎగ్జిస్టెన్సు చూసుకొంటామంటే, మేము కూడా ఎకనమిక్ ఎగ్జిస్టెన్సు చూసుకొంటామని చెప్పవలసి వున్నది. ఈ విషయ మును గురించి చర్చించుటకు తరువాత 2 గంటల టైము వుంది కనుక, యీ లోగా వచ్చే రియాక్షన్స్‌ను చూసుకొని, అన్నిటికీ కూడా వివరంగా జవాబు తరువాత యివ్వగలను ఇదే సందర్భంలో శ్రీశైలం ప్రాజెక్టును గురించి యింటిగ్రేటెడ్‌గా ఆలోచించనిచో తీవ్రమైన ప్రమాదం ఎదుర్కొనవలసివస్తుంది నాగార్జునసాగర్‌కు 510 అడుగులవరకు నీరువస్తే, శ్రీశైలం ప్రాజక్టు కట్టే ప్రాంతం సబ్‌మర్షన్ అయిపోతుంది. ఆ తరువాత ప్రాజెక్టు కట్టడం చాలా కష్టం. కనుక యెన్ని యిబ్బందులు వచ్చినప్పటికీ దానిని యింటిగ్రేటెడ్ ప్రాజెక్టుగా ఆలోచించి కనీసం ఆ యెత్తుకైనా డాం ను పూర్తిచేయాలి. ఆ తరువాత నిదానంగా యేర్పాట్లు చేసుకొనవచ్చు. ఈ పరిస్థితిలోకనుక అశ్రద్ధవహించి నట్లయిన శ్రీశైలం ప్రాజెక్టును పోగొట్టుకొన్నట్లవుతుంది. రాబోయే తరాలు వారుమాత్రం సహించరని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో మీరు చేసే అనుకూల సమస్యలన్నింటికీ శాసనసభమాత్రమే కాకుండా, ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతా కూడా మీ వెనుక వుంటుంది లేనిచో తరిమి కొడతారని మనవిచేస్తున్నాను. కొత్తనీటి సంగతి ఆలోచిస్తున్నాంగాని వున్న నీటిని ఆలోచించడం జరగడంలేదు. వున్న నీటికి సంబంధించినంత వరకు మురుగునీటి సమస్య చాలా తీవ్రమైనదిగా వుంది ప్రతి సంవత్సరం యీ మురుగునీటివలన దాదాపు 10కోట్ల రూపాయల పంట నాశనమవుతున్నదని చెబుతున్నాను. అధికోత్పత్తికి యెంత కృషి చేస్తు న్నామో, అంత కృషి మురుగు స్కీముల విషయంలో కూడా చేయవలసివుంది. మిత్రా కమిటీని రెండుభాగాలుగా చేశారు వారుకూడా ఒక చిన్న పొరపాటు చేశారని చెబుతున్నాను. వారికి ఫ్యూచర్ విషయం జ్ఞాపకం లేకుండా యింత వరకే చేశారు 20 లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించిన మురుగుకాల్వ నాగార్జున సాగర్ వచ్చిన తరువాత యేమవుతుందని అడిగితే, అది మా సమస్య కాదు, ఆ సమస్య వచ్చినప్పుడు చూసుకోండని చెప్పడం జరిగింది తుంగభద్ర డ్రెయిన్, భట్టిప్రోలు డ్రెయిన్, కొల్లేరు సరస్సుల క్రింద దాదాపు 7 లక్షల ఎకరాలు నీటిలో మునిగిపోవడం జరుగుతున్నది. దానివలన పంట కూడా తగ్గుతున్నది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం అమెరికాకు యిచ్చేదానిలో ఒక శాతం మనకు యిస్తే, మనం పది శాతం ఆహార ధాన్యాలను యివ్వగలమని చెబుతున్నాను. కనుక దానిని వెంటనే పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మిశ్రా కమిటీ వచ్చినపుడు వారితోపాటుగా గోదావరిని మేము చూడడం జరిగింది. దాని కన్‌స్ట్రక్షన్ గట్టిగా వుండడం వలన నిలిచిపోయింది. లేనిచో ఏమైవుండేదో ఎవరికి తెలియదని మనవిచేస్తున్నాను. దానిని పూర్తిచేయుటకు కనుక పూనుకోననిచో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మొరార్జీదేశాయ్ ఒకటే పద్ధతిలో వున్నారని చెప్పవలసి వస్తున్నది. ఎందువల్లనంటే కేంద్రాన్ని డబ్బు అడిగినప్పుడల్లా రైతులనుండి వసూలుచేయమని చెబుతున్నారు. మొన్న మొరార్జీదేశాయ్‌గారు వచ్చినప్పుడు ఎకరానికి 200 రూపాయలు చొప్పున రైతులనుండి వసూలుచేయమని చెప్పినప్పుడు నేను నవ్వడం జరిగింది. తరువాత అదివచ్చేది కాదని నేను చెప్పాను. పంటపండిన తరువాత బెటర్‌మెంటు ఛార్జీలు వసూలుచేస్తున్నారు కనుక యిప్పుడు అడిగితే ఎలా అనడం జరిగింది. వారు పంటకు పెట్టుబడి పెట్టలేని స్థితిలో వున్నారు కనుక ఎకరానికి 200 రూపాయలను వారివద్దనుండి వసూలుచేయడం జరిగేపని కాదని చెప్పాను. కేంద్రం కనుక డబ్బు యివ్వనిచో ఆంధ్రరాష్ట్రానికి బియ్యం పంపవలసిన పరిస్థితి రాబోతున్నదని హెచ్చరిక చేయవలసిన అవసరమున్నది. తుంగభద్ర హైలెవెల్ చానల్‌కు గండికొట్టి నీరు తీసుకొంటుంటే ప్రభుత్వం యెందువల్ల చూస్తూ వూరుకొందని అడుగుతున్నాను. తగాదా కావాలని నా కోరిక కాదు. ఉత్పత్తి యెక్కువ కావాలనేదే నాకోరికని మనవిచేస్తున్నాను. కమలాపురం కెనాల్‌వద్ద నీరు వున్నప్పటికీ, చెరువులను నింపుకొని క్రిందకు రానివ్వడం లేదు. తుంగభద్ర లోలెవెల్‌లో నీరు లేదు. లోలెవెల్‌లో వున్నప్పటికి క్రిందకు రానివ్వడంలేదు. రాయలసీమలోని చిత్రావతి, పెన్నానదులకు నీరు రావడంలేదు. వంశధార ప్రాజెక్టు విషయంలో కూడా యిలాగనే ఒక పొరపాటు ఎగ్రిమెంటు చేశాము. పంటలు పండే పెద్ద ప్రాజెక్టుల విషయంలో కాకుండా చిన్న ప్రాజెక్టుల విషయంలో కూడా అలాగనే వుంది. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు ఒక చిన్న ప్రాజెక్టుకు 30 వేల రూపాయల ఎస్టిమేటు వేయడం జరిగింది. మైనర్ యిర్రిగేషన్ స్కీము వచ్చిన తరువాత దానికి 6 లక్షల 65 వేల రూపాయలకు ఎస్టిమేట్ వేయడం జరిగింది. కనుక ఖర్చుచేయబోయే ముందు, ఖర్చు చేసేదాని క్రింద ఉత్పత్తి యెంత వస్తుందో అనే విషయం ఆలోచించవలసివుంది. కనుకనే కేంద్ర ప్రభుత్వం రిటరన్ వస్తున్నదా, లేదా అని పోట్లాడడం జరుగుతున్నది. కనుక రిటరన్ ½, ¼ శాతం చూపించవలసివుంది. ఎక్కువ చూపించినందువలన కాంట్రాక్టర్సు మాత్రమే బాగుపడడం జరుగుతున్నది. కనుక యింటర్‌స్టేట్ తగాదాలవిషయంలోగాని, ప్రాజెక్టులవిషయంలోగాని తగినటువంటి శ్రద్ధ తీసుకొని పరిష్కారం చేయకుండావుంటే, భవిష్యత్తులో మనలను తిట్టుకొనేట్లు చేయవద్దని, ప్రభుత్వాని కోరుతూ శెలవుతీసుకొంటున్నాను.

The House them adjourned for Lunch till Four of the clock.

(The House re-assembled after Lunch at Four of the clock)

[Mr Deputy Speaker in the Chair]

ANNUAL FINANCIAL STATEMENTT (BUDGET) FOR 1967-68

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

Demand No XXX — Irrigation — Rs 12,89.25,400/-

శ్రీ సి. మల్లిఖార్జున (ఎల్లవరం)— అధ్యక్షమహాశయా, ఇర్రిగేషన్ డిమాండును బలపరుస్తూ నా ఏరియాలో ఉండే కొన్ని ఇర్రిగేషన్ స్కీమ్సుగురించి, వాటి అభివృద్ధికి కావలసిన విషయాలగురించి ప్రభుత్వానికి తమద్వారా విన్నవించుకుంటున్నాను—ఏజన్సీప్రాంతంలో చాలినంత భూమి ఉన్నప్పటికిన్నీ, నీటివనరులు ఎక్కువగా ఉండి పర్వత ప్రాంతాలనుంచి నీరు దిగువకు ప్రాకుచున్నప్పటికీ అది దిగువనఉన్న సమతలవాసులు అనుభవించడానికే వీలుంటున్నది పైప్రాంతంలో పుట్టినసీరు మాకు ఆనకట్టలు లేక, రిజర్వాయిర్సు లేక, ఆ నీటిని ఆపి నిలవజేసే అవకాశాలు లేకపోయినందున అది సమతల ప్రదేశానికి దిగజారి మాకుఉండే వ్యవసాయ సంపదకు లోటుకలుగుతోంది ఆ కారణంగా మాకు కావలసిన నీటి వనరులు యితోధికంగా ప్రభుత్వం అభివృద్ధిచేయాలి ఎల్లవరం తాలూకా, రంపచోడవరం తాలూకాలలో షుమారు 12 స్కీమ్సు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసియున్నారు శాంక్షన్ అయినవి. రంపచోడవరం తాలూకాలో—నిమ్మగడ్డ కాలవ ఆనకట్టు, తాటివాడ రిజర్వాయిర్, లింగవరం బ్రిడ్జ్ టాంక్, దిరిశనపల్లి రిజర్వాయిర్, పూట్ల రిజర్వాయిర్, కొత్తవీధిటాంక్. ఎల్లవరం తాలూకాలో—మాలకొండ మవాగు రిజర్వాయిర్, కొండపల్లి ఆనకట్ట, వట్టిగడ్డ రిజర్వాయిర్, మదేరు ఆనకట్ట, పాలవాగు ఆనకట్ట, కొండలింగంపర్తి రిజర్వాయిర్, షుమారు 57 లక్షలు నీటివనర్లకు ఏర్పాటు చేసియున్నారు—ఏజన్సీ అభివృద్ధిగురించి ఎక్కువశ్రద్ధ ఉన్నప్పటికీ నేటి పరిస్థితులలో ఆ రిజర్వాయిర్సు, ఆనకట్టలు ఏకారణంచేతనో సగం సగం పూర్తిఅయి పడియున్నవి నాలుగయిదు మాత్రం ప్రారంభోత్సవం చేయడానికి సంసిద్ధముగా ఉన్నవి ఏజన్సీని అభివృద్ధిచేయాలని, tribal people అనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ప్రగాఢంగా ఉన్నప్పటికీ నేటి పరిస్థితులలో ధనసహాయం గురించి ఆనకట్టలకు ఎందుకు నిరోధితచారో తెలియడంలేదు. గత రెండు సంవత్సరాలనుంచి నీటి సదుపాయం లేక మాప్రాంతంలో వ్యవసాయాభివృద్ధి కుంటుపడి drought area గా డిక్లరేషన్ అయినది ఏజన్సీ అభివృద్ధికి తయారు చేసిన స్కీమ్సును డబ్బు యందుగాని, యితర వర్క్సుయందు గాని ఏవిధమైన ఆపుదల చేయకుండ యథా తథంగా పని ప్రారంభించి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను — తప్పకుండ చేస్తారని నాకునమ్మకం ఉన్నది సగంచేసి ఆపుచేసిన స్కీమ్సును ప్రభుత్వం వెంటనే తీసుకొని పూర్తిచేయాలని కోరుతున్నాను ఈ సంవత్సరమే ప్రారంభోత్సవం చేయడానికి నీటి పారుదలశాఖా మంత్రిగారిని నేను కోరాను. వారు దయతో అంగీకరించారు, వస్తారని నమ్ముతున్నాను.

ఏజన్సీప్రాంతం — ఎల్లవరం తాలూకాయే కాకుండ విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, ఖమ్మంజిల్లాలలో ఎట్లాంటి నీటి వనరులు ఉన్నప్పటికీ ఆపనులు ఏకారణంచేతనైనా కుంటుపడియుంటె ఆపుచేయ

కుండా పూర్తిచేయుంచగలందులకు కోరుతూ నాకు యీ సదవకాశం యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులకు ధన్యవాదములు అర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:— అధ్యక్షా! ముఖ్యంగా భారతదేశం వ్యవసాయం పైన ఆధారపడి యున్నదని మనకందరకూ తెలుసు. అందులో ముఖ్యంగా ఆంధ్రరాష్ట్రం వ్యవసాయం పైననే ఆధారపడి యున్నదని, పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందలేదని, మనం వ్యవసాయం పైననే ఆధారపడవలసిన అగత్యం ఉన్నదని మనకందరకూ తెలిసిన విషయమే. వ్యవసాయాభివృద్ధికి ముఖ్యంగా నీరు అవసరం. ఈ మధ్య ఒక సందర్భంలో కె. యల్. రావుగారు కూడ చెప్పారు—పంటలు పూర్తిగా పండాలంటే—మనము యిచ్చే ఎరువులు గాని యితరంగాగాని మానవులు యిచ్చేది 5%, ప్రకృతి సిద్ధంగా లభించేది 95 % నీరు, గాలి— అన్నారు. అలాంటప్పుడు భారతదేశంలో యీనాడున్న ఆహార క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో నీటిని సద్వినియోగం చేసుకోలేకపోతున్నామంటే అది శోచనీయమైన విషయం. ఈ నదీ జలాల వివాదాల్లో ముఖ్యంగా మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం, యీ నీరు వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడకుండ ఎలక్ట్రిసిటీకనో, దేనికనో ఉపయోగించి ఎర్భిడానికి గురిచేయుట శోచనీయం. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడ ఉదాసీనంగా ప్రవర్తిస్తూ తగాదాను పరిష్కరించలేక పొడిగించడం దేశ ప్రయోజనాలకే ఆటంకంగా ఉంటోందని స్పష్టం చేయదలచాను. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భారత ప్రభుత్వంతో మన వాదాన్ని సమర్ధించి యీ నీటిని ముఖ్యంగా వ్యవసాయానికి వినియోగించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నదని వ్యవసాయానికి ముందు వినియోగించకుండ యింకొకదానికి నీటిని ఖర్చుచేయడానికి వీలులేదని చెప్పాలి అంధ్రప్రదేశ్‌లో నదులు ప్రవహిస్తున్నప్పటికీ నీటికొరత ఏర్పడి వ్యవసాయానికి దెబ్బతగిలే అవకాశాలు ఏర్పడుతున్నది మహారాష్ట్ర, మైసూరు రాష్ట్రాలలో నీటి వనరులు అభివృద్ధి చేయాలంటే ఎకరానికి 2 వేలవరకు ఖర్చు అయ్యే అవకాశం ఉన్నది. ఆంధ్రలో 1 వెయ్యిలోనే అయ్యే అవకాశాలున్నాయి. కనుక తక్కువ డబ్బుతో ఎక్కువ ఆహారోత్పత్తి సాధించే మనకు నీరు ఎక్కువ యివ్వాలి నీటిని ఆంధ్రకు ఎక్కువ ఇవ్వవలసి ఉంటుంది అనే విషయం స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. దక్షిణ రాష్ట్రాలలో ఎక్కువగా వర్షపాతంలేక తరచూ కరువు కాటకాలకు లోనయ్యే ప్రాంతం, చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం హెచ్చుగా ఉన్నది నూటికి 60 వంతులు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో—60 వేల చ. మైళ్ల భూభాగం కరువు కాటకాలకు ఎపుడూ లోనై ఉన్నది మైసూరులో 18 వేల చ. మైళ్లు, మహారాష్ట్రలో 18 వేల చదరపు మైళ్లు కరువుప్రాంతం ఉన్నది. మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోనే నూటికి 60 వంతులు ఉన్నది వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ముఖ్యంగా మనం నీరు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఏ ఇతర మార్గాలుకూడ ఆ ప్రాంతానికి లేవు అవి మెట్ట ప్రాంతాలు అయి ఉన్నవి అక్కడ వర్షపాతం నూటికి 25 అంగుళాలే ఉన్నది నిజంగా మన రాష్ట్రం వాటా యెక్కువగా ఉండవలసిన అగత్యం ఎంతైనా ఉన్నది. ఈ విషయం భారత ప్రభుత్వం గట్టిగా గుర్తించి వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు తప్పకుండా నీరు ఇవ్వాలని నిర్ణయించి, నిర్ధారణచేసి మనకు నీరు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న

100 కి 60 వంతులు కరువు ప్రాంతంలో నూటికి 40 వంతుల కరువు ప్రాంతం రాయలసీమలో ఉన్నది. నిజంగా రాయలసీమకు నీరు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది పెన్న నదిలో నీరు లేదని అందరికి తెలుసు. 130 టి ఎం.సి అపుడే పూర్తయి పోయింది. కృష్ణా నది నీళ్లు తీసుకుపోతేగాని రాయలసీమ ప్రాంతం అభివృద్ధి చేయటానికి ఏమాత్రం వీలుండదు. మనకు పూర్వం కృష్ణా పెన్నారు ప్రాజెక్టు పూర్తిగా ఇన్వెస్టిగేట్ చేయబడి అది సిద్ధంగాఉన్న విషయం అందరికి తెలిసినదే. ఆ నాడు ఆ నీరు అక్కడ ఉపయోగించటానికి వీల్లేక పోయింది. ఇప్పటికైనా కృష్ణా నదిలో నీళ్ల-200 టి ఎం సి. నీళ్లు రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతానికి కేటాయించాలి అక్కడ పది లక్షలఎకరాలకు నీరు పారుదల చేసేదానికి సౌకర్యాలు ఉన్నవి కాబట్టి ఆ నీరుఆ ప్రాంతానికి కేటాయించి, ఆ ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధిచేసే విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచించి గట్టి నిర్ణయాలు చేయాలని కోరుతున్నాను ఈ విషయంలో అలసత్వం వహించ కూడదు. మనం యీ నాడు గట్టిగా కృషిచేసి యీ తరంలో కాకపోయినా వచ్చేతరంలో అయినా రాయలసీమ పురోభివృద్ధికి పునాది వేయకపోతే-మిగతా ప్రాంతాలతో పోల్చిచూస్తే శాశ్వతంగా ఆ ప్రాంతం వెనుకబడిపోతుంది అమెరికా లాంటి సౌభాగ్యవంతమైన దేశాలు మన భారతదేశం వెనుకబడిన దేశమని గుర్తించి సహాయం చేస్తున్నప్పుడు మన పొరుగు రాష్ట్రాలవారిలో వెనుకబడిన ప్రాంతాల వారికి సహాయం చేయాలనే మానవతాదృష్టి లేకపోవటం చాలా శోచనీయంగా కనపడుతున్నది. ఇతర దేశస్థులు ఆ వైఖరి అవలంబించినప్పుడు మనకుకూడ వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు తప్పకుండా సహాయం చేయాలనే వాంఛ కలగాలి. ఆ విధంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చేసుకోవాలి రాయలసీమ పూర్తిగా కరువు కాటకాలకు నిలయమైన ప్రాంతము రాయలసీమ చరిత్రచూస్తే ప్రతి మూడు నాలుగేండ్లకు ఒక సంవత్సరం తప్పకుండా కరువు వచ్చి తీరుతుంది. ఆ మూడు నాలుగేండ్లలో అక్కడి రైతు ఏమాత్రమైనా అభివృద్ధిచెందితే—ఆ ఒక సంవత్సరంలోనే వచ్చె కరువుతో ఆ మూడు నాలుగు సంవత్సరాలు సాధించిన సౌభాగ్యమంతా పూర్తిగా నశించిపోతుంది. మళ్లీ మొదటికి వస్తున్నారు. ఎన్ని తరాలకైనాసరే, మన ఆర్థికస్థోమత అభివృద్ధి చెందినా—రాయలసీమ ప్రాంతానికి యీ పుణ్యనదుల నీరును ఇవ్వవలసివస్తుంది ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు తమ నోట్‌లో 72 కోట్ల రూ. లు ఈ మూడవ ప్రణాళికలో ఖర్చుపెట్టాము అన్నారు. 7 లక్షల ఎకరాలు కొత్తగా సాగులోకి తీసుకువచ్చామన్నారు పొటెన్షియల్ 9 లక్షల ఎకరాలకు తీసుకువచ్చాము అన్నారు. భారతదేశంలో మొత్తం ఖర్చు పెట్టినది 1200 కోట్ల రూ. లని కె యల్. రావుగారుగారు మొన్ననే చెప్పారు. దానినిబట్టిచూస్తే మన 72 కోట్ల రూ. ఏమాత్రం పెద్దదికాదు. పాపులేషను దృష్ట్యాచూస్తే ఆ ప్రపోర్షన్‌లో ఉన్నామేమోగాని, ఇక్కడ ఉన్న నీటి వనరుల దృష్ట్యా, మనకు ఉన్న అవకాశాలు దృష్ట్యా యీ మొత్తం పెద్దదికాదు. ఈ 9 లక్షల ఎకరాలు పెద్ద అభివృద్ధి కాదని నేను స్పష్టము చేయదలచాను. ఈ దినం 73 లక్షల ఎకరాలు నీటిపారుదల క్రింద ఉంటే, సాగులో ఉంటే యీ 15 సంవత్సరాలలో 7 లక్షల ఎకరాలే కొత్తగా సాగులోకి తీసుకువచ్చామంటే ఇది చాలా తక్కువ

చెప్పటానికి నేను చింతిస్తున్నాను. భారతదేశానికి స్వరాజ్యం రాకముందు 63 లక్షల ఎకరాలు నీటిపారుదల క్రింద ఉంది. ఇపుడు యీ 13 సంవత్సరాలలో మనం సాధించింది చాలా తక్కువ. ఇపుడు ఇది 72 కోట్లతో కాదు ఈనాటికే మనం 150 కోట్ల రూ. యీ వ్యవసాయం మీద ఖర్చుపెట్టవలసిఉన్నది. అపుడు ఇంకా 20 లక్షల ఎకరాలైనా కొత్తగా సాగులోకి వచ్చి ఉండేది. అది మనం సాధించలేదు ఇది చాలా విచారకరమైన, విషాదకరమైన విషయము. ఈ ప్రణాళికలో 70 కోట్లు ఖర్చుపెట్టేదానికి వీలులేదు అంటున్నారు 50 కోట్లకు తగ్గిస్తామని అంటున్నారు. ఈ డబ్బుతో మీరు సాధించే ప్రగతి ఏమీ ఉండదని చెబుతున్నాను. అవసరమైతే ఎక్కడైనా పన్నులు వేసి అవసరమైనచోట్ల ఖర్చు తగ్గించి, యీ ఇరిగేషన్‌కు ఎక్కువ కేటాయించి ఇది సాధించవలసిన అవసరం ఉంది. మన కె యల్. రావుగారు పార్లమెంట్‌లో ప్రసంగిస్తూ మన ఇంజనీర్స్ విషయం మాట్లాడుతూ "మనం ఎవరిపైన ఆధారపడవలసిన అవసరంలేదు, మన భారతదేశంలోని ఇంజనీర్స్ ప్రతిభావంతులు, విశేష ప్రజ్ఞ కలిగినవారు; మన విషయాలన్నీ మనమే చేసుకోగల శక్తిసామర్థ్యాలు కలవారు" అని వారికి జోహార్లు అర్పించారు నిజమే, అది మనమందరం ఏకీభవించవలసిన విషయమే. మనం ఎవరిపైనా ఆధారపడకుండా మన పెద్ద పెద్ద నదులపై పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు నిర్మించటానికి మన స్వశక్తిపైననే ఆధారపడుతున్నామంటే నిజంగా గర్వించతగ్గ విషయమే. కాని ప్రజలలో ఇంజనీర్స్‌పైన తక్కువ చూపు ఉన్నది. మనం కేటాయించిన డబ్బులో కొంత వారు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారనే అపవాదు ప్రజలలో ఉన్నది ప్రజలు ఆవిధంగా అనుకొంటున్నారంటే—అదికొంత వరకు నిజమేనని నేను కూడా నమ్ముతున్నాను. అక్కడక్కడ యీ ఇంజనీర్స్‌కు అపఖ్యాతి, అపవాదు ఉన్నది. నేను యీ సభాముఖంగా వారిని కోరుతున్నాను. వారు దేశభక్తితో, డివోషన్‌తో, యీ దేశాన్ని యీ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో కృషిచేసి, యీ దేశ అభివృద్ధిలో తాము కూడ పాలుపంచుకొంటున్నామనే భావంతో వారు యీ దుబారా తగ్గించి— మనం ఇంజనీర్స్‌ము, మనపైన యీ దేశ సౌభాగ్యమంతా ఆధారపడిఉన్నది— అనేది నిరూపించాలని నేను వారిని కోరుతున్నాను.

ఆంధ్ర తెలంగాణా- ఏదో దురభిప్రాయంతో యీ విషయాన్ని నేను ఇక్కడ ప్రస్తావించటం లేదు. ఇంజనీరింగ్ శాఖలో కొంత అలజడి ఉన్నదని ఆ ఉద్దేశ్యంతో యీ విషయం ఇక్కడ తెస్తున్నాను. ఆంధ్ర తెలంగాణా ఇంజనీర్స్ సర్వీసెస్ విలీనీకరించటంలో అన్యాయాలు జరిగాయని వారు చాలా ఆందోళన పడుతున్నారు. ఈ విషయంలో సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వారు ఏవో కొత్త ఉత్తరువులు ఇచ్చారని అందువల్ల 100, 150 మంది ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్స్- ఐదారు సంవత్సరాలుగా ఆ కేడర్‌లో పనిచేసేవారికి- అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్స్‌గా రిట్రెంచ్‌మెంట్ వస్తుందని చాలా ఆందోళన పడుతున్నారు. ఈ విషయంలో తెలంగాణా ఆంధ్ర రెండు కలిసిన తర్వాత నిజంగా చూస్తే- తెలంగాణా ఉద్యోగస్థులకు ఎక్కువ అభివృద్ధికరమైన అవకాశాలు వచ్చాయి.

వారు ముందుకు పోవటానికి అవకాశాలు ఎక్కువగా వచ్చాయి కాబట్టి వీరికి అవరోధం లేకుండా అందరూ ఒకటిగా కలిసి ఎవరికీ ఇబ్బంది లేకుండా. యీ విషయంలో వారే పరిష్కరించుకోటానికి ప్రయత్నం చేయాలి, లేదా ముఖ్యమంత్రిగారి సమక్షంలో కూర్చుని యీ విషయం పరిష్కరించి— యీ విషయంలో మీరు జోక్యంచేసుకోటానికి మీకు హక్కు లేదని— కేంద్రప్రభుత్వానికి గట్టిగా చెప్పాలి వీరికి ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగినపుడే కేంద్రప్రభుత్వం జోక్యం కలిగించుకోవాలిగాని— వాళ్లకు ఇబ్బంది లేకుండా ఎక్కువ అభివృద్ధికరమైన మార్పులు వచ్చినప్పుడు— కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని యీ విషయంలో జోక్యం కలిగించుకోటానికి హక్కు లేదని స్పష్టంగా మనప్రభుత్వం చెప్పవలసిన అవసరము ఉన్నది సామరస్యభావంతో యీ సమస్య పరిష్కరించి ఎవరికి అసంతృప్తి లేకుండా, అందరికి పూర్తిగా తృప్తి కలిగించాలని కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను

శ్రీ సంతోష్ చక్రవర్తి (ముల్గ్).— అధ్యక్షా! గా. ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌ను నేను పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్‌లో చాలా తక్కువగా డబ్బు కేటాయించబడినట్లు నేను అభిప్రాయపడు తున్నాను ఇంతవరకు డివిజన్‌వైజ్ లెక్కలు చూస్తే— చాలా డివిజన్స్‌లో బిల్స్ చాలా పెండింగ్‌లో ఉన్నవి చిన్నచిన్న కంట్రాక్టర్స్ నూటికి రెండు, మూడు రూ.కు వడ్డీకి డబ్బు తెచ్చి వర్క్‌పైన పెడితే— వారంతా ఎనిమిది తొమ్మిది మాసాల నుండి ఇబ్బంది పడుతున్నారు. లక్షల రూ.ల డబ్బు ఇంకా కంట్రాక్టర్స్‌కు ఇవ్వవలసిఉంది. ఆ కంట్రాక్టర్స్ రోజూ గవర్నమెంట్‌ను ఏదో విధంగా తిడుతున్నారు నాలుగవ ప్లాన్‌లో ఇన్‌క్లూడ్ కాని పనులు బెటర్‌మెంట్ చార్జెస్ కలెక్ట్ చేయకుండానే కొన్ని వర్క్స్ టేకప్ చేసినారు. దానిపై 20 లక్షల రూ లు కొన్ని సందర్భాలలో ఖర్చుపెట్టినట్లు ఉన్నది. ఇది పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా చేసినారు. గుంటూరు ఛానల్ బెటర్‌మెంట్ లెవీ కలెక్ట్ చేయకుండా తీసుకొన్నారు. ఇది అసమంజసమైన విషయం. జిల్లావైజ్ ఎలాట్‌మెంట్‌లో కూడ మినిస్టర్‌గారు చాలా పక్షపాతం చూపించినారు ఖమ్మం జిల్లాకు 21 లక్షల రూ కేటాయించారు మిగతా జిల్లాలన్నింటికి చాలా స్వల్పంగా కేటాయించారు. దానికి మంత్రిగారు జవాబు చెప్పవలసిఉన్నది. తెలంగాణాలో మాత్రము, పెద్ద నీటి వనరుల క్రింద కాలవలు చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితులలో ఉన్నాయి. వాటికి maintenance లేదు. ఈ వర్షాకాలములో అవి చాలా గండ్లుపడి రైతులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కొనవరకు నీరు చేరనేచేరదు 7, 8, 10 మైళ్లవరకు కాలవలు పొడవు ఉన్నది ఎక్కడ గండ్లు పడినాగాని, నీరు కొనవరకు చేరనేచేరదు. కనుక వీటి maintenance కు మాత్రం provide చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. Flood relief కు కూడా Provide చేయవలసియున్నది. కొన్ని ఆనికట్స్ తీసుకొన్నారుగాని channels త్రవ్వడంలేదు. మరి వాటిక్రింద sluices కు shutters పెట్టలేదు. ముఖ్యంగా సుల్తానాబాద్‌లో నక్కలవాగు అనే project 55 లో పూర్తిచేసినారు దానివల్ల 820 ఎకరాలు సాగు అవుతుందని ప్రభుత్వము అంచనావేసింది కాని ముఖ్యంగా

15 ఎకరాలు మాత్రం సాగుకు వచ్చింది. దాదాపు 2½ లక్షలు ఖర్చుపెట్టి 15 ఎకరాలు సాగుకు తేవడం సమంజసమేనా, దీన్ని గురించి ప్రభుత్వము enquiry చేయించవలసియున్నది. ఇంకొక విషయము దానివలన 180 ఎకరాలు submersion అయింది ఆ బీద ప్రజల భూములు submerge అయినాయి. కాని, వారికి ఇంతవరకు compensation ఇవ్వలేదు. ఈ విధంగా బీద ప్రజలకు compensation ఇవ్వనటువంటి విషయాలు ఇంకా చాలా మిత్రులందరుకూడా చెప్పినారు. ఈ విషయంలో మంత్రిగారు ఆలోచించి త్వరగా వారికి compensation ఇచ్చే ప్రయత్నం చేయాలి ఇంకొకటి, ములుగు తాలూకాలో వస్రా ప్రాజెక్టు ఒకటి తీసుకొన్నారు. దానికి 80 వేలు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు గాని దానిక్రింద 15 ఎకరాలు మాత్రం సాగు అవుతుంది. ఇంతవరకు దానికి channels త్రవ్వలేదు. 1964 లో ఈ scheme పూర్తి అయింది గాని channels పని ఇంతవరకు తీసుకోలేదు. దాదాపు 20 ఎకరాలుదాకా submerge అయింది. దానికి కూడా ఇంతవరకు compensation provide చేయలేదు. సలివాగు project అని పర్కాల్ తాలూకాలో తీసుకొన్నారు original scheme 9 lakhs కు sanction చేసినారు తరువాత revise చేసి 16 lakhs చేసినారు, మరల re-revise చేసి 27 lakhs చేసినారు. Return 700 acres only వచ్చింది. దాదాపు 4000 rupees per acre ఖర్చుపెట్టినట్లు తెలుస్తున్నది. దీనివలన production కు లాభము ఎంతవరకు అయిందో ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. Minor irrigation గురించి చాలా తక్కువ provide చేసినారు. Minor irrigation కు ఎక్కువ provide చేసి take up చేస్తే, return చాలా తొందరగా వస్తుంది. Production చాలా accelarate అవుతుందని నా అభిప్రాయము ఇంత అవకతవకలు ఉన్నాకూడా మంత్రిగారు వీటన్నింటిని పరిశీలించకుండా అశ్రద్ధగా ప్రవర్తిస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. సైదయ్య (గజ్వేలు) · — అధ్యక్షా, నేను నీటిపారుదల గురించి మాట్లాడుతున్నాను Irrigation మంత్రిగారు తెచ్చిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను గజ్వేల్ తాలూకాలో మంతూరు చెరువు, నల్లచెరువు గురించి నేను నాలుగు విషయాలు చెప్పదలచుకొన్నాను అధ్యక్షా, ఆ చెరువు 1947 లో తెగిపోయింది, తరువాత 1957 లో సర్వేఅయింది. 1963 లో మంజూరు అయింది. దానికి 200 ఎకరాలు పారకానికి ఒక 100 ఎకరాలకే వాళ్లు సర్వే చేసినారు. ఆ గ్రామస్తులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. మాకు మొదటినుంచి ఉన్న మంజూరు ఇవ్వవలెనని చాలా బాధపడినారు తరువాత గ్రామాలలో ఉన్న ప్రజలు 1200 జనాభాకు, 300 జనాభా ఉన్నది. ఆ గ్రామంలో రైతులు కూలిచేసేవాళ్లు వీళ్లంతా కలిసి 300 మందే ఉన్నారు. భూమి దున్నుకొనే వాళ్లు, కూలి చేసుకొనేవాళ్లు చాలామంది ఆ గ్రామం విడిచిపెట్టి వెళ్లిపోయారు. తరువాత ఇంకొకటి, అధ్యక్షా. గజ్వేల్ తాలూకాలో ఉన్నటువంటి ఆనకట్ట గురించి అయిదు సంవత్సరాల నుంచీ నేను చెప్పుతూనే ఉన్నాను. ఆ గజ్వేలు

తాలూకాలో దాసారం అని ఉన్నది అక్కడ నల్లవాగుకు ఆనకట్ట వేసినట్లయితే తప్పకుండా 3, 4 గ్రామాల ప్రజలు బాగుపడతారు అని నేను ఆశిస్తున్నాను దానిని ఇదివరకు survey చేశారు estimate చేసినారు గాని ఇంతవరకు ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు, వాళ్ల ఇబ్బందులను, వాళ్ల బాధలను మనము తొలగించ దలచుకొన్నట్లయితే,—ఇప్పుడు వచ్చిన మంత్రిగారు చాలా మంచివారని నేను ఆశిస్తున్నాను—వారు ఈ విషయంలో తప్పకుండా చర్యతీసుకొని తప్పకుండా ఈ కార్యక్రమము చేయవలెనని కోరుతున్నాను తరువాత గజ్వేల్ తాలూకాలో రాజకట్ట అని ఉన్నది దాన్ని గురించి ఇంతకు ముందుకూడా చెప్పి ఉన్నాను. ఇదివరకు దానికి దరి దొరుకతుందా లేదా అని గుంటలుకూడా కొట్టిచూచి పోయినారు. అక్కడ చెరువు ఆనకట్ట అయినట్లయితే 10 వేలు మంది బాగు పడతారు దానిని ఇదివరకు సర్వేచేసి estimate చేసినారు వచ్చి చూచినవాళ్లు కూడా దానివలన చాలామంది బాగుపడతారని చెప్పినారు. ఇక కాల్వలు గురించి, దీనిని చేస్తే, తప్పకుండా కాల్వలు పోయినకొద్దీ ఒక పది ఎకరాలకు పోయేటట్లుగా ఉన్నాయి. ఇంకొక విషయము, నేను ముఖ్యంగా ఈ చెరువుల గురించి, ఆనకట్టలు గురించి, current గురించి ఇంతకు పూర్వం నుంచి చెపుతున్నాను మొన్న current గురించి చెప్పినాను. తరువాత ఏమైంది అంటే, నేను మొన్న 12 వ తారీఖున ఇది చెప్పిన తరువాత 13 వ తారీఖున మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పినారు. నేను మళ్లీ 13వ తారీఖున ఉంటానేమో అనుకుంటే అక్కడ ఒక హరిజన పిల్లవాడు bus క్రింద టక్కర్ అయి చనిపోయి నాడు. ఆ సందర్భంలో నేను ఆ పిల్లవానిని గాంధీ హాస్పిటల్‌కు తీసుకొని వెళ్లిన తరువాత మంత్రిగారు సమాధానము చెప్పినారు. మరల 9 గ్రామాలకు మేము electricity ఇచ్చినాము అని చెప్పినారు కాని 6 గ్రామాలు ఉన్నాయి. కొడికొండ్ల, ముమ్మరపోడు, దాసారము, బూరగపల్లి, కుచారం, గజ్వేలి, ముటాయిపల్లి ఇంతకు పూర్వమే తెగ్గాపురముకు current రెండు సంవత్సరాలలో అక్కడ అయింది అక్కడ బాగానే నడుస్తున్నది. ఇక నేను అనేది ఏమిటంటే అక్కడనుంచి transformers తీసుకొనిపోయి 3 ఊళ్లలో వేసినారు. కొడిగొండ్లలో అక్కడిది తీసుకొని పోయినారు. నిమ్మశాలలో transformer అదికూడా తీసుకొనిపోయినారు. తీసుకొనివెళ్లి ఎక్కడ వేసినారంటే, మా కొడికొండ్ల గ్రామానికి కుమునూరుపల్లెకు ఒక 5 మైళ్ల దూరము 3 మైళ్లు దూరమునుంచి తీసుకొనిపోయి అక్కడ వేసినారంటే చాలా అన్యాయము కనుక నేను మంత్రిగారికి మనవిచేసేది ఏమిటంటే, కరెంటు ఉంటే, కావలసినన్ని బావులు ఉన్నాయి మంచినీటి బావులు ఉన్నాయి వ్యవసాయం అభివృద్ధి కావాలంటే ప్రజల ఇబ్బందులు పోవాలంటె వారికి తగిన సౌకర్యాలు కలుగజేయవలసి యుంటుంది. ఇంకా చిన్నచిన్న కుంటల క్రింద చాలా బాధలు పడుతున్నారు. ఆ కుంటలు మరమ్మత్తు చేసినట్లయితే, వాళ్లకూడా కొన్ని మెట్ట భూములలో కొంత సౌకర్యము చేసుకొని బ్రతుకుతారు. మంత్రిగారు తప్పకుండా నేను చెప్పిన విషయాలను పరిశీలించి, చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మా ప్రాంతాలలో యింతవరకూ వర్షాలు లేవు కరువు కనిపిస్తున్నది. ఇంతవరకూ విత్తనాలు

వెయ్యలేదు 1,200 జనాభా 300 కు మిగిలింది. మంత్రిగారు యీ విషయా లన్నీ దృష్టిలోకి తీసుకుని మా ప్రాంతంలో చెరువులు, కుంటలు వెంటనే బాగు చేయించడానికి తగుచర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను

శ్రీ సి. వి. కె రావు — అధ్యక్షా, బహుస్వల్పమైన కాలంలో ఏమి మాట్లాడగలము! అయినా కొన్ని విషయాలు చెప్పడానికి యత్నిస్తాను ఇర్రిగేషన్ చాలా ప్రధానమైనటువంటిది నీటిపారుదలపైననే మన దేశం యొక్క ఆహార పరిస్థితి ఆధారపడివున్నది. దీనిపైననే గ్రామీణ ప్రజల, రైతాంగం యొక్క బాగోగులు ఆధారపడివుంటాయి. అయితే దీనిని మంత్రి గారు సమగ్రంగా చదివారా ? అనే అనుమానం నాకు కలుగుతున్నది. ఎందు కంటే—యిది డిపార్టుమెంటు తయారు జేసిన రిపోర్టు. కాని, దీనిని మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన రిపోర్టే అనాలి. ఇందులో వారు చెబుతున్నది ఏమిటి ? ఇంత ముఖ్యమైన డిమాండుకు సంబంధించి యిదేనా వీరు యిచ్చే వివరం ? ఏవో కొన్ని హెడ్డింగ్స్ క్రింద చెప్పేశారు ఇర్రిగేషన్‌పై ఒక సమగ్రమైన రిపోర్టు మాకు అందజేయాలి. 'మాకు బలం వుంది, ప్రతిపక్షం బలహీనంగా వుంది కాబట్టి ఏమి చేసినా చెల్లిపోతుంది' అనే ధోరణి ప్రజాస్వామ్య మనుగడకు దారి తీయదు. ఆ ధోరణి మంచిది కాదు ఇక, మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికనుంచీ కూడా యీ రిపోర్టు వ్రాసిన బృందం నిర్వచిస్తూవున్నది. మనం కదులుతూ వున్నాం అని మనం అనుకోడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నం అన్న మాట. తమ తప్పి దాన్ని దాచుకోవడానికి చేసే సాహసం కాదా ? ఒక్కొక్క ప్రణాళిక బకాయీ యిలా మిగుల్చుకుంటూ వెడుతున్నారన్నమాట అది condemn కావడం కాదా ? బకాయీలు మిగులుస్తూవుండడం మన ధర్మాన్ని సక్రమంగా నిర్వర్తించక పోవడం కాదా ? టార్గెట్‌ను పూర్తి చేయకుండా వుండడం ప్రజలు యిచ్చిన బాధ్యతను నిర్వర్తించకపోవడం కాదా ? అని నేను అడుగు తున్నాను. ఉదాహరణకు యిందులో ఏమి చెప్పారో తమకు చదివి వినిపిస్తాను "మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో 8 పెద్ద తరహా ప్రాజెక్టులను, 22 మధ్య తరహా ప్రాజెక్టులను అమలు జరపడానికి చేపట్టడం జరిగింది". రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో మొదటి ప్రణాళికలోని బకాయి పథకాలు కాకుండా 3 పెద్ద తరహా ప్రాజెక్టులను "మధ్య తరహా ప్రాజెక్టులను ప్రారంభించడం జరిగింది" కనుక యిందులో యీ విధంగా బకాయి పడ్డారన్న మాట. కనుక ప్రతి పంచవర్ష ప్రణాళికలోను బకాయీలు పడడం ఒక కార్యక్రమం అన్న మాట. ఇది అసర్థతను ఋజువు చేస్తున్నదా; లేదా ? అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— ఇది తక్కిన విషయాలవంటిది కాదు. ఈ సంవత్సరం యింత ఎడ్యుకేషన్‌పై తతిమ్మా వాటిపై ఖర్చు పెట్టినట్లుగా అయిదేళ్లలో దీనిపై ఖర్చు యింత పెట్టేయాలి, యిప్పట్లో పూర్తి అయిపోతుంది అని అనుకోవడానికి వీలులేదు. ఆ విషయం గౌరవ సభ్యులు దృష్టిలో వుంచుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె రావు —అది నిజమే నేనిప్పుడు ఆ పొరబాటును పెద్దది చేయదలచుకోవడం లేదు జరిగిందేదో జరిగింది ఇక ముందు ఆ విధంగా జరగకూడదనే అంటున్నాను ఈ విధంగా బకాయీలు పెట్టేసి ఇరిగ్రేషన్ డిపార్టుమెంటు ఏమిటి చేస్తున్నది? అంటే చేసిన తప్పులు దిద్దుకుంటున్నది అనే రకంగా వుండకూడదని యిదంతా చెబుతున్నాను. అంతే గాకుండా యీ రిపోర్టులో యీ ప్రాజెక్టులు ఎప్పుడు పూర్తిచేస్తారో అదేమీ చెప్పడం లేదు ఈ అయిదేళ్లలోనూ వీటిని చేస్తారా, లేదా! బకాయీ పెట్టేస్తారా? ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పేశారు—యీ అయిదేళ్లూ వారిని భరించక తప్పదని కాబట్టి వీటిని ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు; ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు? అని అడుగుతున్నాను ఈ పద్ధతి చాలా లోప భూయిష్టంగా వుంది ఉదాహరణకు తమకొక విషయం చెబుతాను నేను తూర్పు గోదావరి జిల్లా మనిషిని. అక్కడ తొర్రిగడ్డ పంపింగ్ స్కీము అని వుంది దీనికి ఎన్నాళ్లు తొర్రి పెడతారో తెలియడం లేదు. 1967–68 వ సంవత్సరంలో దీనికై 2 లక్షల మొత్తాన్ని ఖర్చు చేయడానికి ప్రతిపాదిస్తున్నారట. మీ percentage ఏమిటి? ఆవివరాలు ఏమిటి? ఇంక యీ యింజినీరింగు సెక్షనులో కరప్షన్‌ను అంత మొందించడానికి పూనుకోవాలి మద్రాసు రాష్ట్రంలో వుండగా ముఖ్యమంత్రి ఒక మాట అన్నారు — P W D No II enemy అన్నారు, No. I enemy ప్రతిపక్షం అన్నారనుకోండి. అలాగే యీ పద్ధతిలో చేయడం ఏమీ సబబుగాలేదు. ఇంక, మా గోదావరి బ్యారేజ్ విషయం ఎప్పుడూ సంకల్పంతో నిండిపోయి వుంటుంది సుమారు 10 లక్షల ఎకరాల పంటకు నష్టం వస్తూవుంటే ఎప్పుడు మీ సంకల్పం నెరవేరేది? మీ రిపోర్ట్సు అయినా మీరు ఎప్పుడైనా చదివారా? అని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను Public Accounts Committee రిపోర్టు ఏమి వుంది "The committee trusts that the Chief Engineers will not hereafter come up with wrong explanations and all the relevant information should be collected by them before the matter comes up before the Public Accounts Committee." ఆ page లో ఏమి వుందో చూద్దామని తిప్పాను, ఆ page లేదు యిందులో. ఈ పద్ధతిలో మన Chief Engineer, మన Engineering department పని చేస్తున్నదని చెప్పడానికి నేను సిగ్గు పడుతున్నాను ఇందులోని 55 వ పేరా చదువుతున్నాను, వినండి "The Committee is not satisfied with the explanation given for procuring large quantity of steel at extra cost from Nagarjunasagar project when it was not immediately required for the hospital work The Committee recommends that the responsibility for the extra expenditure may be fixed" ఏనుక, చిన్న పని దగ్గర నుంచి పెద్ద పని వరకు లోపభూయిష్టంగా వున్నదన్న మాట. The Committee recommends that the Government should impress upon the various branches of the Public Work the need for closer and effective co-ordination ఇన్ని తప్పులు పెట్టుకొని ఈనాడు చిన్న సమ్మరీవంటిది మా నెత్తిమీద వడేస్తే మేము ఏ పద్ధతిలో సలహాలు యివ్వగలుగుతాము? మేము సలహాలు యివ్వనక్కరలేదు. వారికి మెజారిటీ

వుంది మేము చెప్పేది కేవలం విమర్శే కాదనుకొని, మంత్రిగారు యువకులు, శ్రద్ధతో పని చేస్తారు అని వారిని ప్రోత్సహిస్తున్నాము దీనికి నేనుమట్టుకు వ్యతిరేకంగా ఓటు చేస్తాను.

శ్రీ సి హెచ్. వెంకటరత్నం (సంపర) :— అధ్యక్షా, నీటిపారుదల శాఖామాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు మాత్రం చేస్తున్నాను నీటిపారుదల పథకాలక్రింద రమారమి 11 కోట్ల రూపాయలు వెచ్చింపబూనుకున్నారు చాల సంతోషం పెద్ద ప్రాజెక్టులను చేపట్టి చాలా కాలం ఆ ప్రాజెక్టులు కడుతూ వుండడంకంటె చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులు, చిన్నచిన్న వనరులు అభివృద్ధి పరిస్తే ఎక్కువ ఎకరాలు సాగులోకి తెచ్చి అధి కాహారోత్పత్తికి తోడ్పడాలని విన్నవిస్తున్నాను పంటలకు నీరు ఎంత ముఖ్యమో ముంపు నివారణకూడ అంతే ముఖ్యం. పండినపంట సక్రమంగా రైతులకు మాసూలు కావాలంటే ముంపు నివారణ తప్పకుండా అమలు చేయాలి. గోదావరి బారేజి నిర్మాణం చేస్తానన్నారు చాల సంతోషం. మెట్టప్రాంతం రైతులకు అధికోత్పత్తి చేయుడానికి నీటి సదుపాయాలు కావాలి. ఈ విషయం గురించి నీటిపారుదల శాఖామాత్యులను సవినయంగా ప్రార్థిస్తున్నాను. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో పెద్దాపురం, పిఠాపురం, ప్రత్తిపాడు, కొంతవరకు తుని, కాకినాడ తాలూకాలకు నీటి సరఫరా చేసే ఏలేరు అనే జీవనది వుంది. అది అందరికి తెలిసినదే గత మూడు దశాబ్దాలుగా ఏలేరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం గురించి అచటి ప్రజలు, రైతులు ఆందోళన చేస్తున్నారు. ఇన్వెస్టిగేషను చేయడం జరిగింది. అంతకంటె ప్రాజెక్టు నిర్మాణంగురించి ఏమీ జరగలేదు. మన ప్రియతమ నాయకులైన ముఖ్యమంత్రిగారు తప్పకుండా ఏలేరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం అమలుకు తెస్తామని చెబుతున్నారు అడ్వాన్స్ బెటర్ మెంట్ లెవీ యిచ్చుకోవలసి వుంటుందనికూడ చెప్పారు. ఆ ప్రాంతపు రైతులు అడ్వాన్స్ బెటర్ మెంటు లెవీ ఇవ్వడానికిసిద్ధంగా వున్నారు ఏలేరు నదిలోనినీరు 80 పర్సంటు సముద్రగామి అవుతోంది ప్రస్తుతం అక్కడ 85 వేల ఎకరాలు సాగులోవుంది కాని,ఆ లెక్కలుకూడ పొరపాటనుకుంటాను. లక్ష ఎకరాలు సాగులో వున్నది 8 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసి, ఏలేరు ప్రాజెక్టు నిర్మిస్తే మరొక 40 వేల ఎకరం సాగులోకి వస్తుందనేది నిర్వివాదాంశం. 40 వేల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తుందంటే దాని పంట అంచనా చూచుకుంటే, అవి సారవంతమైన భూములు కనుక 60 వేల టన్నుల ధాన్యం వస్తుంది అక్కడి రైతులనుంచి అని నేను నొక్కి చెబుతున్నాను లాభదాయకంగా-అదికాహారోత్పత్తికి తోడ్పడే ఏలేరు ప్రాజెక్టుకు నిర్మాణానికి వెనువెంటనే పూనుకోవాలని, నీటిపారుదల శాఖామాత్యులు తగుశ్రద్ధ తీసుకోవలసిందని అర్థిస్తున్నాను మూడు దశాబ్దాల క్రితంనుంచీ సాగించే ఆందోళన ఫలితంగా ఇప్పుడైనా ఆ ప్రాజెక్టును ప్రారంభించి ప్రయోజనకారిగా చేయాలని మరీమరీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇంత లాభసాటి అయిన ప్రాజెక్టును ఉపేక్షించడం మంచిదికాదు. వెంటనే దీని నిర్మాణానికి పూనుకోవాలి. నీటివనర్ల మరమ్మతుల గురించి చెప్పాలంటే ఏలేరు ప్రాంతములోనే పేరలల్‌గా పారే గొర్రెకండి అని పెద్దాపురం తాలూకాలో ఒక చిన్న డ్రెయిన్ వంటిదివుంది. దాని కాలవల సిల్ట్

క్లియరెన్స్ చాలా కాలంనుంచి ఆగిపోయింది సిల్ట్ క్లియరెన్స్ చేయించాలి హెడ్ స్లూయిసెస్ నిర్మాణం చేయాలి క్రాస్‌బంక్స్ వేసి మూసవరి డామ్స్ కన్‌స్ట్రక్ట్ చేయవలసిన అగత్యం కూడ వున్నది వెంటనే పూనుకొని యీ పనులు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను పిఠాపురం తాలుకా ఎస్టేటు గ్రామాలలో ప్రతి గ్రామానికి సబ్ రిజర్వాయర్స్‌గా పనిచేసే చెరువు గర్భాలు వున్నాయి వాటికి స్లూయిసెస్ వున్నాయి, వాటి మరమ్మతులు ఉపేక్షిస్తున్నారు అవికూడ వెంటనే చేయించడానికి ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను. పి డబ్ల్యు డి. వారు ఉన్నంతలో సమర్థవంతంగానే పని చేస్తున్నారు, చాల సంతోషమైన విషయం. ఈ స్లూయిసెస్ వెంటనే మరమ్మతు చేయించి, చిన్న నీటి వనరులను అభివృద్ధి చేయాలనే కోరిక మాకు ప్రగాఢంగా వుంది. మా ప్రాంతం రైతులోకం యొక్క ప్రగాఢమైన వాంఛ ఏమంటే—ఏలేరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కావాలి. నేను సవినయపూర్వకంగా పదేపదే విజ్ఞప్తి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. లింగారెడ్డి (మాచర్ల) — అధ్యక్షా! గౌరవనీయ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను మనస్ఫూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. మంత్రిగారికి కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. మనది వ్యవసాయ దేశం. మన రాష్ట్రంలోకూడ రోజురోజుకీ జనాభా పెరుగుదల ఎక్కువ అవుతోంది. వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెందాలంటే నీటిపారుదల వసతులు ఎక్కువగా ఏర్పాటు చేయాలి స్వల్ప కాలములో నీటిపారుదల సౌకర్యాలిచ్చే పనులు – మైనర్ ఇరిగేషను, చెరువులు ముందుగా చేయవలసి వుంటుంది. అందువల్ల పెద్ద ప్రాజెక్టులకంటె చిన్న చిన్న చెరువులకు, స్వల్ప కాలంలో ఫలితాలిచ్చేవాటికి ఎక్కువ అలాట్‌మెంట్ చేయవలసిందని కోరుతున్నాను. నా నియోజకవర్గములో 20 లక్షలు ఖర్చుచేసి మూడు చెరువులు పూర్తిచేశారు. 20 లక్షల డబ్బు ఖర్చు అయిందికాని ఇప్పటికీ సాగులోకి రాలేదు కొద్ది రిపేర్సు 20–30 వేలు ఖర్చుచేసినట్లయితే ఆ చెరువుల క్రింద మాగాణి చేసుకోడానికి అవకాశం వుంటుంది ఈ కొద్ది మొత్తం ఖర్చు పెట్టనందువల్ల 20 లక్షలు ఖర్చుచేసినది కూడ సత్ఫలితం యివ్వలేకపోతున్నది. ముందు పూర్తి అయిన చెరువుల క్రింద సాగు ఏవిధంగా వుందో తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనావుంది. మాచెర్ల చెరువు అని మా నియోజకవర్గములో ఒకపెద్ద చెరువువుంది 1964 వ సంవత్సరంలో ఫ్లడ్ వచ్చి ఆ చెరువు కొంత నష్టపడింది. దానిని ఇంతవరకు రిపేరు చేయించలేదు ఒక్క 20 వేల రూపాయలు ఖర్చుచేస్తే ఆ చెరువు బాగుపడుతుంది దానిక్రింద వున్న మాగాణి భూమి సాగుచేసుకోడానికి వీలవుతుంది 4 సంవత్సరాల నుంచి ప్రభుత్వం ఆ చెరువు విషయమై శ్రద్ధ తీసుకోకపోవడంవల్ల మా ప్రజలందరూ కూడ విచారిస్తున్నారు ఆత్మకూరు చెరువు వుంది. దాని క్రింద పంటలు పండించేవారు. రాను రాను అది పూడిపోయింది ఇరిగేషను మంత్రిగారు ముందు పూర్తి అయిన చెరువుల మరమ్మతు విషయంలో జాగ్రత తీసుకుంటే ఆహారధాన్యాలు సంపూర్తిగా పండించడానికి వీలుంటుంది మన రాష్ట్రం ఇతర రాష్ట్రాలకు కూడ ఆహారధాన్యాలు సరఫరా చేయవలసివుంటుంది అందువల్ల అన్నిటికంటె ఎక్కువగా నీటివసతులు ఏర్పాటు చేసినప్పుడే మన రాష్ట్రానికే

కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకుకూడ ఆహారం సప్లయి చేయగలుగుతాము నాగార్జున సాగర్ డాం నిర్మిస్తున్నారు. మాచెర్ల నియోజకవర్గములో మా రైతులు ఆ కాలవల క్రింద నష్టపడుతున్నారు ఒక్క ఎకరంకూడ సాగుబడికి రాదు వారికి ప్రతిఫలంగా లిఫ్టు ఇరిగేషను సౌకర్యములు యిస్తేగాని వారికి సంతృప్తికరంగా వుండదు కాబట్టి యీ విషయంలో ఎక్కువ అవకాశం యిప్పించవలసిందని కోరుతున్నాను. తరువాత power drills scheme పెట్టి ప్రతి జిల్లాకు రెండు power drills supply చేస్తే ప్రతి గ్రామానికి power drill ద్వారా బావులు ఏర్పాటు చేసినట్లయితే వ్యవసాయ వసతులు ఎక్కువ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది ఈ పథకం ఏర్పాటుచేసి అడివులలో ఉండే గ్రామాలతోబాటు అన్ని గ్రామాలకు నీటి సౌకర్యం కలుగజేయాలని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను

శ్రీ బి. జి సుబ్బరామిరెడ్డి (కాళహస్తి) — అధ్యక్షా! ఈ రోజులలో దేశ జనాభా రోజురోజుకు కోట్లకొలది పెరిగిపోతోంది ఆహారోత్పత్తి పెంచడానికి అవకాశాలు ఉండినప్పటికీ వృద్ధిచేయడానికి తగిన పనులు జరగడంలేదు. చిన్న మైనర్ ఇరిగేషన్‌పనులు ఎన్నో ఉన్నాయి పెద్దపెద్ద పనులు తలపెట్టారు. 13 కోట్లు వెచ్చించారు, అందులో పనులకు ఎంత అయినది, establishment కు ఎంత అయినది మంత్రిగారికి తెలియాలి సగమైనా కనీసం establishment కు పోతుంది, పనులకు 50 % అవుతుంది, ఇది ఏ మూలకు చాలదు. ఆహారం పండించడానికి మనదేశం ముందుకు రావలసిన దినాలలో ఆంధ్ర రాష్ట్రం వ్యవసాయంపై అధారపడిన రాష్ట్రం కాబట్టి ఇంకా ఎక్కువగా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. సర్కారు ప్రాంతంలోని కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలో 100 సంవత్సరాల క్రితం ఆనకట్టలు కట్టి పోయారు. రాయలసీమ జిల్లాలకు మాత్రం సహాయం లేదు. కడప, కర్నూలు జిల్లానకు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు, కె.సి. కెనాలు ఉన్నాయి. చిత్తూరు జిల్లాకు జీవ నది ఏది లేదు. అందువల్ల చిన్న నీటి వనరులు కల్పించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను మా జిల్లాలో వెనుక జమీందారీ ఏరియాలున్నాయి. కాళహస్తి తాలూకా వెనుక జమీందారీ ఏరియాలోనిది, కృష్ణదేవరాయల హయాంలో వేసిన చెరువులు తప్ప తరువాత ఒక తట్ట మట్టికూడా వేయానివి చాలా ఉన్నాయి. వర్షముపడినప్పుడు నీళ్లు పడి కాలువలనుంచి దొరువులలోనికి పోతున్నాయి కాని చెరువులలో నీరు నిలవడం లేదు. అన్ని గ్రామాలలోను investigate చేయించి త్వరగా repairs చేయిస్తే సహాయంగా ఉంటుంది. మా గ్రామంలో పది సంవత్సరాల నాడు చెరువు కట్టపై వర్షంపడుతూంటే నిలబడి ఉన్నాము. చెరువులో నీరు పొర్లిపోతోంది మా ఎదురుగుండానే తెగిపోయింది. ఆగండి పూడ్చడానికి నాలుగువేలు అయినది మరొక నాలుగు వేలు వేసుకుంటే చెరువు కట్ట బాగై ఉండేది. ప్రతి చెరువు ఈ విధంగా ఉంటుంది. గండిపూడ్చడానికి పట్టే ఖర్చు రెండింతలువేస్తే చెరువు కట్టలు బాగుపడతాయి ఆ దుడ్డు ఒక సంవత్సరంలో ఖర్చు చేస్తే చెరువులన్నీ బాగుపడతాయని మనవి చేస్తున్నాను స్వరాజ్యం వచ్చినప్పటికి ఈ పనులేమీ పూర్తిచేయడంలేదు. మైనర్ ఇరిగేషన్‌కు బాగా పెంచారు. ఇది సమితులకు ఇచ్చారు, వాళ్ళు చిన్న కాలువలకు తూంటలకు

estimates వేస్తే establishment కే సరిపోతుంది తప్ప మరమ్మత్తులు చేయడానికి సరిపోవడంలేదు. ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటును reclub చేసి ఒక శాఖగాచేసి ప్రతి తాలూకాకు అసిస్టెంటు ఇంజనీరును జూనియర్ ఇంజనీరును పెట్టి ప్రతిమూల ఉండే పనులు investigate చేయించి పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ డిమాండుకు సంబంధం లేకపోయినా, ఎలక్ట్రిసిటీ కూడా సప్లై చేస్తే చెరువులుకూడా లేకుండా బావులపై ఆధారపడినచోట్ల ఉపయోగంగా ఉంటుంది. బోరింగ్ సెట్సుపెట్టించి ఎలక్ట్రిసిటీ ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. చెరువులు క్రొత్తవిగాఉన్నా మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులు చేయరు దానికి రిమ్యునరేషన్ చాలడం లేదని అంటారు. కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాల మాదిరి కాకుండా మా జిల్లాలలో ఎక్కువ ఖర్చుకు తక్కువ ఆయకట్టు వస్తుందనే మాటనిజం. అందువల్ల రిమ్యునరేషన్ తక్కువ అయినప్పటికి పనులు పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. చిన్ననదులున్నాయి. వర్షముపడినపుడు వచ్చే నదులు తప్ప జీవనదులు కావు, సత్యవాడ ఆనకట్ట, రాయలు చెరువు ఇటువంటివి ఉన్నాయి. వాటిని investigate చేయించి నాలుగవ ప్రణాళికలో పూర్తి చేయించాలని కోరుతున్నాను. రిమ్యునరేషన్ మాత్రం మీరు అనుకున్నట్లు రాదని ముందుగానే చెబుతున్నాను, ఖర్చుఎక్కువ, ఆయకట్టు తక్కువ అయినప్పటికి అక్కడి ప్రజలకు సహాయం చేయకపోతే విధిలేదు, వేరేదారిలేదు. ఒకప్పుడు రాయలసీమ రత్నాలసీమగా ఉండేదట, ఇపుడు రాళ్లసీమగా ఉన్నది తప్ప రత్నాలు లేవు. మంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి సహాయం చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. జి. తిమ్మయసెట్టి —అధ్యక్షా, ఈ ప్రతిపాదనలు బలపరుస్తూ కర్నూలు జిల్లాకు సంబంధించిన తుంగబద్రా ప్రాజెక్టు గురించి కొంచెం చెబుతాను. ఈ ప్రాజెక్టులో Low level canal (L L C) అని, high level canal (H L. C) అని రెండు ఉన్నాయి. L L C 1940 నుంచి ప్రారంభింపబడి 1952–53 లో ముగిసినది. దీని హెడ్ వర్క్స్ ఇప్పుడు మైసూరులో ఉంటున్న హాస్పేటలో ఉంది, అక్కడ నుంచి నీళ్లురావాలి, 730 క్యూసెక్కులనీరు మనకు వదలాలి- ఇండియా గవర్నమెంటు ఏర్పాటు చేసిన తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు బోర్డువారు ఏర్పాటు చేసిన, ప్రకారం కాని ప్రత్యక్షంగా చూస్తే 540, 550 క్యూసెక్కులనీరే వదలడం జరుగుతోంది. ఇన్నూరు క్యూసెక్కుల నీరు అందాజుగా తగ్గిపోతున్నది. దానివల్ల మన ఆయకట్టుచాలా దెబ్బతింటోంది. పెద్ద స్కీము ప్రకారం 1½లక్షల ఆయకట్టు ఉన్నది. ఇందులో 45 వేల ఎకరాలు తరి ఆయకట్టు సుమారు 1,12 వేల ఎకరాలు ఆరుదడి ఆయకట్టు- irrigated dry అంటారు-ఉన్నది, తరిఆయకట్టు డెవలప్ అయినదికాని irrigated dry డెవలప్ కాలేదు. 40 50 వేల ఎకరాలు సాగు అయినది, మిగతాది డెవలప్ కాలేదు. ఇదికూడ నీళ్లు చాలని పరిస్థితి అయినది, ఎండా కాలంలో కొన్ని సంవత్సరాలుగా నీళ్లు చాలా ఇబ్బందిపడి పంట బాగా దెబ్బతిన్నది, వానాకాలములో వరిపంట వేసినట్లే ఎండకాలలో వేరుశనగ పంట వేస్తారు, 540 క్యూసెక్కుల నీరుకు మించి రాకపోవడంవల్ల కొన్ని లక్షల ఎకరాలకు నష్టమైనది, మైసూరు గవర్నమెంటు ఒప్పుకున్న ఎగ్రిమెంటు

ప్రకారం 730 క్యూసెక్కుల నీరు పూర్తిగా వదిలితే ఆయకట్టు develop అవుతుంది, పూర్తిగా పంట కూడా వస్తుంది, మైసూరు గవర్నమెంటుతో దెబ్బలాడి, కేంద్ర ప్రభుత్వంతో గట్టిగా చెప్పి అయినా 730 క్యూసెక్కుల నీరు మనకు వచ్చేట్టు చూడాలి, నాగార్జునసాగర్ విషయంలో వారు సుప్రీం కోర్టుకు వెడతాము అంటున్నారు, ఆ ప్రకారమే మనం కూడా సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లి అయినా మనకు రావలసిన నీరును రాబట్టుకోడానికి గట్టి యత్నం చేస్తారని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను, రాజోలిబండ ఆనకట్టకూడా తుంగభద్ర L. L C లో అంతర్భాగమే రాజోలిబండ ఆనకట్ట క్రింద 15 వేల ఎకరాలు perennial zone, 35 వేల ఎకరాలు ఆరుతడిగాను చేర్చడం జరిగింది, రాజోలిబండ ఆనకట్ట ఆదోని తాలూకాలో కందుకూరు గ్రామంలో కట్టారు, దానినుంచి నీరు తీసుకోడానికి ఏర్పాటు జరిగింది, ఇదివరకు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న సంజీవరెడ్డిగారు, బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు బెంగుళూరులో విచారించి negotiations చేస్తే నీళ్లు వదలడానికి వీలు లేదని ఆ స్కీము రావడానికి వీలులేదని చెప్పినట్లు పత్రికల ద్వారా తెలిసినది, ఈ విధంగా అగ్రిమెంటు violate చేస్తూ ఉంటే అక్కడ ఇవ్వవలసిన నీళ్ల వసతులు, సౌకర్యాలు కలిగించడానికి వీలుండదు కనుక మన ప్రభుత్వం గట్టిగా దెబ్బలాడి రాజోలిబండ ఆనకట్ట స్కీము కుడి కాలువ కట్టడానికి ఏర్పాటుచేసి L L. C కి రావలసిననీరు రాబట్టడానికి కృషి చేయాలి. L L. C. Head works హాస్పేటలో ఉండడంవల్ల మనం tail end లో ఉన్నందువల్ల ఆ head work కూడా మనకు కావాలని ఆంధ్ర రాష్ట్ర అవతరణకు ముందు చాలా ఆందోళన జరిగింది కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకోనక హాస్పేటను వారికే వదిలారు. ఆ head works ఆంధ్రకు రావాలని ఇదివరలో negotiate చేసి 13 గ్రామాలు మనకు ఇస్తే equivalent area ఇస్తామని అంటే మైసూరు ప్రభుత్వం వారు ఒప్పుకోకుండా head works తామే ఉంచుకోవాలని చూస్తున్నారు కనుక గొంతు ఒక దగ్గర ఉండి కాలు యింకొక దగ్గర ఉంటే యిబ్బందిగా ఉంటుంది, ఆ ప్రకారం హెడ్వర్క్సు గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వంతో దెబ్బలాడి మన తట్టు తీసుకుంటే గాని పని సాగదు దానికి గాను మన ప్రభుత్వం కూడా గట్టిగా యత్నం చేయవలెనని కోరుతున్నాను. టి. బి. బి లో యీ సంవత్సరం యెండకాలంలో నీరు యిస్తామని చెప్పి డిసెంబరు 15 తారీఖున క్లోజు చేసినారు. దానివల్ల పంటలు చెడిపోయినాయి, వేరుశనగ 60 వేల యెకరాలు దెబ్బతిని కొన్ని లక్షలు నష్టమైనది. మైసూరు ప్రభుత్వంవారి ఒత్తిడి వల్లనే మన ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్నందున పంటచెడిపోయింది. ఇకముందు ఒత్తిడి చేస్తే లొంగకూడదు. క్లోజరు పీరియడు యేప్రిలు 15 నుండి మే 15 వరకు మూసివేసే అలవాటు ప్రకారం చేయాలిగాని డిసెంబరులో మూసివేయకూడదు ఆ విధముగా మూసివేస్తే పంట దెబ్బతింటుంది యేప్రిలు 15 నుండి మే 15 వరకు మూసివేస్తే పంట దెబ్బ తినదు. పంట యెక్కువ వస్తుంది గనుక ప్రభుత్వం యీ విషయం గమనించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిచ్ హె. వెంకయ్య (మార్కాపూర్):—అధ్యక్షా, ఈ డిమాండుమీద జరిగే చర్చలను చూస్తుంటే నీటిపారుదలశాఖ మంత్రిగారిపైన ఒక విధమైన సానుభూతి యేర్పడుతుంది. కారణం ఏమిటంటే ఏ మంత్రి అయినా సరే సక్రమంగా

నిర్వహించాలంటే కొన్ని శక్తులు, లేకపోతే కొన్నివర్గాలవారి సహకారం ఎంతో అవసరం. ముఖ్యంగా యింజనీరింగు డపార్టుమెంటు. తరువాత కంట్రాక్టర్సు. తరువాత రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు. తరువాత రైతులు అనుకోండి. ఏ పరిస్థితిలో యెంత ఆలోచించినప్పటికి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉన్న రైతులు—They are said to be the most adventurous people as far as agriculture is conce ned. కాశ్మీరునుంచి కన్యాకుమారివరకు యెక్కడైనా సరే పొలం దొరుకుతుందంటే సాగుచేస్తామనే తత్వం ఏర్పడిపోయింది రైతులలో. భూమిని బాగుచేసుకుంటూ అధికాహారోత్పత్తికి కృషిచేస్తామనే తత్వం ఏర్పడింది రైతులలో. ఆ విధముగా రైతులున్నారు. ఇక్కడ చూస్తామంటే ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటువారు మంత్రులు ఏమైనా చెప్పండి, ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమయినా చెప్పండి మొత్తుకోనీయండి వారితో సహకరించి రైతులపైన సానుభూతితో దేశంపైన అభిమానంతో పనిచేస్తామనే తత్వం ఉన్నట్లు కనిపించలేదు రివిన్యూడిపార్టుమెంటు మొదటినుంచి అలవాటుపడినారు అన్నిటికంటె మా డిపార్టుమెంటు ఎక్కువనే సుపీరియారిటీ కాంప్లెక్సువారికి ఉంది ఇవ్వాళ ఏ చెరువులు చూసుకున్నప్పటికి పి. డబ్ల్యు. డి.వారు యిచ్చే ఫిగర్సుకి రివిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు యిచ్చిన ఫిగర్సుకి వందల వేలు ఎకరాలు తేడా వుంటుంది. సక్రమంగా సహకరించరు. ఏ స్కీము తీసుకున్నా రివిన్యూవారిదగ్గరనుంచి రిపోర్టువస్తే తప్ప, టెక్నికలు, అడ్మినిస్ట్రేటివు శాంక్షను అయేదానికి వీలులేదని రూల్సువున్నాయి రివిన్యూ డిపార్టుమెంటుకి పోతే పేపరు యెక్కడ ఉంటుందో అర్థమేకాదు. ఈ విధముగా ఉంటుంది. కంట్రాక్టర్ల విషయం అందరికి తెలిసినదే ఎట్లా అయినా సరే 90 పర్సెంటు లాభం సంపాదించాలని కనిపెట్టుకొని ఉంటారు. ఈ పరిస్థితులలో చూస్తే మంత్రిగారు నాలుగువేలు చిల్లర స్పిల్లోవరు స్కీమ్సు నాలుగవప్లానులోకి వచ్చినాయని చెబుతున్నారు ఏ విధముగా పూర్తిచేస్తారో ఏ విధముగా సమస్య పరిష్కారం చేస్తారో అర్థంకావటంలేదు అందుకనే అన్నింటికంటె ముందు మంత్రిగారిపైన సానుభూతి ఏర్పడుతుందని మనవిచేశాను ఈశాఖలో రకరకాల వ్యక్తులు ఈ శాఖను నిర్వహిస్తూ వచ్చినారు. ఎవరికి తగినట్టుగా వారు సిఫార్సులరూపంలో పోవడం పునాదిరాళ్లు వేయడం జరిగిపోయింది. మిగిలింది ఏమిటంటే స్కీమ్సు శాంక్షనై కూర్చున్నాయి. అధ్యక్షులవారు బెల్లు కొడుతున్నారు. నా నియోజకవర్గంగురించి చెబుతాను రెండు ముఖ్యమైన పనులున్నాయి. అందరికి తెలుసును కంబం చెరువు 1961 సంవత్సరంలో స్పెషలు జి వో ద్వారా ఇన్వెస్టిగేషను స్టాపు వేసి ఎస్టిమేట్సు తయారుచేసినారు. ఇప్పటికి 6 సంవత్సరాలు అయిపోయింది మొన్న మంత్రిగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ యింకా అసలు ఫైనలు స్టేజికి రాలేదంటున్నారు 400 సంవత్సరాల క్రితం కృష్ణదేవరాయలు భార్య వరదరాజమ్మగారు నిర్మించినారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వంగాని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంగాని అందులో వేలుపెట్టి రిపేరుచేసినపాపాన పోలేదు. అంతా కలిసి మూడున్నరలక్షలకు ఎస్టిమేటుతయారయినది. ఏటేటా లక్షరూపాయలు శిస్తురూపంలో వసూలుచేస్తారు 8 వేల ఎకరాలుసాగవుతుంది. అదనంగా 590 యెకరాలు సాగయే అవకాశం ఉంది. మూడు సంవత్సరాల

శిస్తు ఖర్చుపెట్టి సిమెంటు లైనింగు వేయడానికి పూనుకోకపోతే ప్రభుత్వంపైన రైతులకు ఏ విధమైన అభిప్రాయం ఉంటుందో ఆలోచించండి. అధ్యక్షా, మార్కాపురం రివిన్యూ డివిజనలు పెండుక్వార్టర్సు, చెన్నకేశవులు దేవాలయం ఉన్నది. శ్రీశైలం వచ్చేపోయే కేంద్ర మంత్రుల రాస్తాలో చెరువులున్నాయి. అక్కడ నీళ్ళు వెనక్కుపోయి సప్లయి చానలుకు పోతున్నాయి. ఆ సప్లయి చానలు రిపేరు చేయాలంటె దానిని పి. డబ్ల్యు. డి.వారు, రివిన్యూడిపార్టుమెంటు వారు ఈ విధముగా చూడకుండాపోతున్నారు ఎస్టిమేట్సు తయారైపోయాయి వాటిని పట్టించుకొనేవారు యెవరూ లేరనే అభిప్రాయం ఏర్పడింది. ఈ రెండు ముఖ్యమైన విషయాలుకాక చాలా మైనరు ఇరిగేషను స్కీమ్సు యిన్వెస్టిగేషను అయి శాంక్షను అయినవి ఉన్నాయి. మంత్రిగారు ఒకసారి స్కీమ్సు లిస్టుపెట్టుకుని నియోజకవర్గాలవారీగా ఏ స్కీము ముందు శాంక్షనయినదో దానిని ముందు తీసుకొని పూర్తిచేస్తే అధికాహారోత్పత్తికి తోడ్పడినవారవుతారు ఆ విధముగా స్టడీచేసి తీసుకుంటేతప్ప యిక్కడ కూర్చుని చేయడం బాగుండదు. ఆఖరున ఒక విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను. మొన్న జరిగిన ఎన్నికలలో ఫలానావారికి వోటు యిచ్చినట్లయితే మైనరు యిరిగేషను స్కీములు రానేరావని ప్రచారాలు జరిగాయి. అటువంటి అపోహలకు తావు యివ్వకుండా మంత్రిగారు నీటి వనరులకు సంబంధించి ఈ పార్టీ ఆ పార్టీ అనే భేదం లేకుండా తక్షణమే ఎక్కడ అవసరమో అక్కడ స్కీమ్సు శాంక్షనుచేసి పని ప్రారంభిస్తారని ఆశిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి (పిఠాపురం).— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన యిరిగేషను శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచాను. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో మెట్టతాలూకాలు కొన్ని ఉన్నాయి. పిఠాపురం, పెద్దాపురం, తుని, యేలేశ్వరం, యెర్రవరం, ప్రత్తిపాడు తాలూకాలుకు ముఖ్యమై లక్షలాది ప్రజలకు జీవనాధారమైన యేలేరు రిజర్వాయరు గురించి మంత్రివర్యులయొక్క ప్రస్తావన లేకపోవడం మాకు కొంత బాధ కలిగిస్తున్నది అని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ముఖ్యంగా పది సంవత్సరాల నుంచి మెట్టయేరియాలో పంటలు లేవు. త్రాగడానికి నీరు లేనటువంటి దుర్భర దారిద్రాన్ని కష్టాలను అక్కడ ప్రజలు యెదుర్కొంటున్నారు ఈ విషయం గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి అనేకసార్లు చెప్పడం జరిగింది. యెప్పటికప్పుడు అక్కడ కష్టాలను మొఖపెట్టుకొనడము జరుగుచున్నది. యెన్నో సంవత్సరాల యేలేరు రిజర్వాయరు గురించి అనేక సమావేశాలు యేర్పాటు చేసుకోవడం అనేక గౌరవనీయులైన మంత్రులు విచ్చేసి రిజర్వాయరుయొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తించారు. యేలేరు జీవనదికాదు అనే విషయం స్పష్టీకరించదలచుకున్నాను. వర్షాధారమైనది. వర్షం పడినప్పుడు ప్రత్యేకమైన అడ్డుకట్టి రిజర్వాయరులోకి మళ్ళించకపోతే సముద్రానికి పోతుంది అక్కడ ఉన్న రైతాంగం నిరుపేదలు. వారి విషయంలో నాకు కొంచెం ఆవేదనగా ఉంది. నా నియోజకవర్గానికి పోయి ఆ మెట్ట ప్రాంతపు ప్రజలను యే ముఖం పెట్టుకుని చూడగలను? అన్నిచోట్ల ఊడ్పులు చేసుకుంటున్నారు అక్కడ ఊడ్పులు లేవు, యెట్లా? అక్కడ వేసవిలో త్రాగడానికి మంచినీళ్లులేవు ఏలేరు రిజర్వాయరు నిర్మాణము

గురించి ప్రకటన ఎప్పుడు వస్తుందని వెయ్యికళ్ళతో ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్న ఈ సమయములో ఏలేరు రిజర్వాయరు గురించి సూచనకూడ లేకపోవడము మా దురదృష్టమని మనవి చేస్తున్నాను ఏలేరు రిజర్వాయరుకు 2 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. రైతులు betterment tax ఇవ్వడానికి సిద్ధముగా వున్నారు. 50 వేల ఎకరాలలో అధిక పంట పండుతుంది ఈ రిజర్వాయరు ఎందుకు నిర్మాణము కావడములేదనే భావము కలుగుతున్నది అందువల్ల ఈ రిజర్వాయరు నిర్మాణము గురించి వెంటనే ప్రభుత్వమువారు ఒక ప్రకటనచేసి ఆ తాలూకా ప్రజల కష్టాలను తొలగిస్తారని ఆశిస్తున్నాను శాసన సభ్యులు అయినప్పటికి మంచినీటిసదుపాయాన్ని కలుగచేయలేకపోయామని అనిపిస్తుంది. నా మాదిరి ప్రతి సభ్యుడు తమ తమ ఇబ్బందులు చెప్పి సదుపాయాలు కలుగచేయాలని చెపుతారనేది తెలియక పోదు కాని ఇదేమీ జీవనదికాదు వర్షాధారమువల్ల ప్రవహించే నది గట్టిగా వర్షాలు కురిస్తే నీరంతా సముద్రానికి పోతుంది లేకపోతే నీళ్లు వుండవు. ప్రభుత్వము కోరిన betterment tax ఇవ్వడానికి ప్రజలు సిద్ధముగా వున్నారు అందువల్ల ఏలేరు రిజర్వాయరు నిర్మాణముకొరకు ప్రకటనచేసి తొందరలో ప్రారంభము చేస్తారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామినాయుడు (పార్వతీపురం) :— అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళంజిల్లా వెనుకపడ్డజిల్లా అని అందరికి తెలిసినదే వంశధార ప్రాజెక్టు నిర్మాణము ఈ ప్రణాళిక కాలములో పూర్తి కాదనిమంత్రిగారు తమడిమాండులో చెప్పి వున్నారు ఇది మా జిల్లా ప్రజలకు చాల విచారకరమైన విషయము. ఈ ప్రణాళికలో పూర్తిఅయ్యేమార్గము చూడవలసినదిగా ప్రార్థిస్తున్నాను శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పార్వతీపురం తాలూకా చాల వెనుకబడ్డ తాలూకా. అక్కడ జంఝావతి నది వుంది. ఆ నదికి ఆనకట్ట నిర్మాణము కావాలని అనేకసార్లు మెమోరాండము పెట్టాము Investigation చేయడము జరిగింది మొన్న 1వ తేదీన మంత్రిగారు ఒక ప్రకటనచేస్తూ జంఝావతి ప్రాజెక్టు నిర్మాణము అయితే 10 వేల ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వడమే కాకుండా ఇంకొక 9 వేల ఎకరాలకు నీటిసరఫరా జరుగుతుందని ప్రకటనచేశారు ఎక్కువ ఖర్చు కూడ కాదు. 58 లక్షలతో ప్రాజెక్టు నిర్మాణము అవుతుందని చెప్పారు అందువల్ల జంఝావతికి ప్రాజక్టును నిర్మించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను సాలూరు తాలూకాకూడ వెనుకపడ్డ ప్రాంతము. ఆ తాలూకాలో పసుపువానివలస అనే స్కీము వుంది అదికూడ ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లా వెనుకపడ్డ ప్రాంతముకనుక ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కువ శ్రద్ధతీసుకొని ఆ జిల్లా అభివృద్ధికి తగు కృషి చేస్తారని ఆశిస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ పి. ఓ. సత్యనారాయణరాజు (ఎమ్మిగనూర్) —అధ్యక్షా, ఇర్రిగేషన్ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచు కొన్నాను మా ప్రాంతానికి తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు దిగువ కాలువ చాల ముఖ్యమైనది మైసూరు గవర్నమెంటువారు 1600 క్యూసెక్కులు నీరు తీసుకొంటున్నారు మనకు 670 క్యూసెక్కులు దొరుకుతున్నది. ఈ విషయములో

ప్రభుత్వము తీవ్రమైన చర్య తీసుకొని మనకు రావలసిన నీరు తప్పక వచ్చే దానికి ప్రయత్నము చేయాలని కోరుతున్నాను మా ప్రాంతము వెనుకపడ్డ ప్రాంతము. ఆ ప్రాంతానికి రాజోలిబండ రైట్ బ్యాంక్ కెనాల్ ఏర్పాటు చేయవలసినదని ప్రతి సందర్భములోను విన్నవించుకొంటున్నాము. అయితే అది ఏ స్థాయిలో వున్నదీ తెలియకుండా వుంది. అందువల్ల వెంటనే రాజోలిబండ డైవర్షన్ కెనాల్ వర్కు execution జరిగేదానికి ప్రయత్నము చేయాలని కోరుతున్నాను. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు దిగువ కాల్వ క్రింద మనకు రావలసిన 793 క్యూసెక్కుల నీరు వచ్చేదానికి మన ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు, ఆయకట్టు డెవలప్‌మెంటు మంత్రిగారు తగు చర్యలు తీసుకొని మనకు వచ్చే వాటా సక్రమముగా వచ్చేలాగ చేస్తారని విన్నవిస్తూ శలవుతీసుకొంటున్నాను.

Smt B Jayaprada (Vinukonda):—Mr Speaker, Sir, Supporting the Irrigation Demand presented by the hon Minister for Irrigation, I would like to express my views in the matter.

As a student of economics, I remember very well, I was taught that the Indian Budget was a gamble on the rains. Then, as Indian students, we used to think that after all because the foreigners were ruling the country they were only expressing this opinion as an excuse for not creating irrigational facilities That was our opinion in those days But, after 20 years of independence, even today, I feel that our budget is a gamble on the rains. We are of course going ahead with our development projects inspite of impediments. In this connection, I might refer to the news item which I have seen, while going through the newspapers today, that the Maharashtra Government wanted to give a notice to our Government regarding the Nagarjunasagar Project which should be recognised as a national project in view of the fact that most of the foodgrains to be grown through the utilisation of the waters is to be supplied to other States. I would here like to make a few observations.

These big national projects are not now being given the importance they deserve in view of the financial stringency. So, I feel that at least minor and lift irrigation schemes could be taken up because they would go a long way to help the backward areas. Major projects like Nagarjunasagar could not come to our rescue because of the large amount of funds involved and the time taken to complete them The other day, one of the members said that the hon. Chief Minister came from a district which is a granary of the State. That may be true But still in the same district we have areas where we cannot think of wet cultivation and Vinukonda Taluk is one such area which does not have the facility of Nagarjunasagar waters and the need for lift irrigation and minor irrigation is still there As a representative of the area, I approached him the other day seeking his help for a project which was already there but which was not given effect to.

After perusing all the records and all that, they said just because electricity is 8 miles away from that area, the area which wants to have the benefits of lift irrigation, the cost of it would be very much and as such the Central Government refused to grant the scheme, Sir. For that only, I would like to submit, Sir, or to appeal to the

Government through you Sir' that lift irrigation schemes and rural electrification are the need of the day because there are places where major projects cannot benefit them Here, as I was going through the statement, I found in the statement ·

"I may point out that as usual irrigation Section enjoys priority in the State's Fourth Plan as well as in the Annual Plans Stress however is being given for completing as many schemes as possible to achieve quick results rather than take up many new schemes "

That is the statement, Sir But if that should be the statement we should stick on to, the backward areas, which should occupy a special position, will not have the benefit, or we should feel that they are wiped out from the map of this year's budget Even if it should be a little more costly, I feel that the backward areas should have a priority because this is a burning problem In a budget wherein agriculture occupies top priority it is really deplorable, Sir, that the backward areas should be neglected even without lift irrigation schemes or minor irrigation schemes, Sir Further, the Statement discloses some more facts —

"During the Second Plan 138 Minor Irrigation Schemes and a number of tanks improvement schemes in the Andhra area and 1845 tanks in Telangana area were executed bringing an additional area of 2 40 lakh acres with an outlay of Rs 4 35 crores."

Further "During the Third Plan, a total expenditure of Rs. 18 30 crores was incurred and potential to a new ayacut of 1 10 lakh acres was created "

All this did not benefit the areas like Vinukonda Probably, the blame should go to the officials who did not make up their minds to visit a backward area like that inspite of the fact that there is a perennial flow of Gundlakamba river water which could be tapped for agriculture if only lift irrigation schemes are implemented there. There are many tanks also there which do not find place in the budget for 1967-68, Sir So, I would just request the Government, through you, Sir, that backward areas wherein wet cultivation is thought possible this time may find place in the budget. Even if it is a bit costlier, I feel that they require special attention and special help from the Government.

Thank you, Sir

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయ్ — అధ్యక్షా, ఇర్రిగేషన్ అంటే పుడ, ఫుడ్ అంటే ఇర్రిగేషన్ మనవద్ద ప్రపంచంలో పెద్ద ప్రాజెక్టులలో మూడవదైన నాగార్జునసాగర్ వుంది అమెరికాలో రెండు వున్నాయి. మూడవ పెద్ద ప్రాజెక్టు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టేనని నేను అనుకొంటున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టును 1956 లో మొదలు పెట్టినా ఇంతవరకు పూర్తి కాలేదు Funds లేవని అపుతున్నారు. విచారకరమైన విషయం. మొన్న మొరార్జీగారువచ్చినప్పుడు ఆయన చేసిన statement లో funds లేవు కనుక డబ్బు ఇవ్వటానికి వీలులేదు కనుక మీరే ఇక్కడ collect చేసుకొని పని చేసుకోవాలని చెప్పడం. ప్రజల ద్వారా

ఎన్నుకోబడిన ఒక యూనియన్ మినిస్టర్ ఆ విషయం మరచి ఈ విధంగా statement చేయటం ఆంధ్రప్రదేశానికే ఒక గొప్ప దెబ్బ. That means Sri Morarji's Statement is a stab in the back of the people of Andhra. మొదటి దెబ్బ స్టీల్ ప్లాంట్ విషయంలో హామీ యిచ్చిన ప్రైమ్ మినిస్టరు గారు మళ్ళీ వెనక్కు వెళ్ళడం రెండో దెబ్బ. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టుకు funds లేవని చెప్పటం కాబట్టి మనం వూరికే వుండరాదు. దీనిపై ఎజిటేషన్ తీసుకు రావాలని ముఖ్యమంత్రి గార్కి మనవి చేస్తున్నాను. వారు (మొరార్జిగారు) అలా చెప్పటంతో పాటు మహారాష్ట్ర వారు ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నమెంటుపై ఒక notice serve చేయాలనుకొంటున్నట్లు paper లో వచ్చింది. అటువంటి విషయంలో ఉర్దూలో వున్న మాట చెబుతాను.

سیدھی انگلی سے گھی نہیں نکلتا ، ٹیڑھی انگلی سے گھی نکلتا ہے۔

ఆ విధంగా మనంఊరుకొని ఇవ్వండి ఇవ్వండి అని బిచ్చమెత్తుకుంటే కాదు. మనం కూడా కేంద్రప్రభుత్వానికి ఒక threat ఇవ్వాలి అని ముఖ్యమంత్రి గార్కి మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో మనవారికి బియ్యం లేకపోయినా ఇతర రాష్ట్రాలకు సప్లయి చేస్తున్నాము. అలా పంపటం ఆపితే కష్టం అంటే ఏమిటో వారు గుర్తిస్తారు, కనుక స్టీల్ ప్లాంట్ విషయంలో ఎలా ఎజిటేషను తీసుకు వచ్చామో దీని విషయంలో కూడా అలాంటి ఎజిటేషన్ తీసుకు వస్తేనే ఆ ప్రాజెక్టు అవుతుంది ఈనాడు లక్షలాది ప్రజలు ఈ ప్రాజెక్టు ఎప్పుడు వస్తుందా, ఎప్పుడు పంటలు పండిస్తాము. ఎప్పుడు ఆనందంగా వుంటామని ఎదురు చూస్తున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి అయితే మనం యింకొకరిని beg చేయవలసిన అవసరం లేదు. దేశాయ్ గారు stopping of funds to Nagarjunasagar at this stage will scatter the hope of millions of farmers who are eagarly waiting for the completion of the dam and water to be let out. అని మార్వాడీ వారు అప్పు ఇస్తారు. కాబట్టి అట్లా అన్నట్లుగా వుంది. ఒక ప్రజామంత్రిగా వారు మాట్లాడలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— కమ్యూనిటీ పేరు మార్వాడీ అని చెప్పవద్దు. పేరు చెప్పకుండా అప్పు ఇస్తారు అనవచ్చు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయ్:— అట్లా కాదండి. మార్వాడీవారే అప్పులు ఇస్తారు. అది అందరకూ తెలుసు. మార్వాడీలను మార్వాడీలు అనటంలో తప్పులేదు. Only Komoties and Marvadies-they are giving. వారే అప్పులు ఇస్తూ వుంటారు. ఆయన అనేమాటలు

Mr. Deputy Speaker:— Anybody can give and anybody can take

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయ్:— ముఖ్యంగా నాకు తెలిసినంతవరకు అప్పులు వారే ఇస్తారు. మీరు మేమూ అప్పులు ఇచ్చేవారం కాని అప్పులు తెచ్చేది మార్వాడీస్ దగ్గర, వీరిదగ్గర. మొరార్జీ గారు పెద్ద దెబ్బ కొట్టారు కనుక

మనం ఊరుకుంటే లాభం లేదు. దాని విషయంలో ముఖ్యమంత్రి గారు సరైన చర్య తీసికోవాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా పోచంపాడు ప్రాజెక్టు వుంది. అది కూడా ఎప్పుడో పూర్తి అవుతుందనుకొన్నాము కాని ఇంత వరకు కాలేదు. నాగార్జునసాగర్ తరువాత ఇదే పెద్ద ప్రాజెక్టుగా వస్తుంది. నిజమైన గుళ్ళు గోపురాలు, నిజమైన దేవాలయాలు ఈ ప్రాజెక్టులేనని చెబుతున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టులను తొందరగా కడితేనేకాని ప్రయోజనం వుండదు ఈ ప్రాజెక్టులు ఇంత కాలం కట్టడం వల్ల వాటి life time అందులోనే అయిపోతున్నది. ప్రాజెక్టుయొక్క cost పెరిగి పోతున్నది. Time waste అవుతున్నది. మొరార్జీ గారు గట్టిగా యివ్వము అని చెప్పినప్పుడు మన ముఖ్యమంత్రి గారు కూడ మేము బియ్యము ఇవ్వము, పంపటం stop చేస్తాము అని గట్టిగా చెప్పాలి వారికి మనలను భయపెట్టటానికి అధికారం వున్నప్పుడు మనం కూడా ఎన్నో చేయవచ్చు. గోదావరి బారేజి గురించి మిత్రా కమిటీ 63 వ సంవత్సరంలో కొన్ని సూచనలు చేసింది బెజవాడ రెగ్యులేటర్ కొట్టుకు పోయే వరకు దాని గురించి ఆలోచిస్తూనే వుంటారా అని అడుగుతున్నాను. మిత్రా కమిటి చేసిన సూచనలను తొందరగా అమలు చేస్తే మంచిది దాని విషయంలో కూడా మాదగ్గర funds లేవని చెబుతున్నారు Funds ఎక్కడ్నుంచి అయినా తేవాలి. వేరే పనుల కంటే ఈ ప్రాజెక్టులు చేయడం చాలా ముఖ్యం. ఇటువంటి పెద్ద ప్రాజెక్టులు తొందరగా పూర్తి చేస్తే మనకు తొందరగా లాభం వస్తుంది. ఎంతో భూమి సాగులోకి వస్తుంది. ఎంతో ఆదాయం వస్తుంది. నేను చెప్పటం బాగుండదేమో కాని ప్రొహిబిషన్ రద్దు చేస్తే డబ్బు వస్తుందేమోకదా. వాటిగురించి ఆలోచించి ఎలాగైనా funds సంపాదించి ఈ పెద్ద ప్రాజెక్టులు పూర్తిచేయాలని కోరుతూ నాకీ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు నా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

మనల్ని భయపెట్టడానికి వారికి అధికారం ఉంటే, మనం కూడా వారికి ఖచ్చితంగా చెప్పాలి.

గోదావరి బారేజ్ విషయం వుంది. 1963 లో మిత్రాకమిటి వారు చెప్పారు. 5 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. విజయవాడ ఆనకట్ట కొట్టుకొని పోయినట్లు, ఇది కూడ కొట్టుకొని పోయిన తరువాత చేస్తారా? అది కూడ ఒక ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టుగా భావించి, దాని విషయంలో శ్రద్ధ వహించి, గోదావరి బారేజ్‌ను పూర్తిచేయాలని కోరుతున్నాను. Funds లేవని అంటారు. Funds లేవని అంటే ఎట్లా? వేరే పనులు అయినా మానివేసి ఈ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయండి మనకు చాలా లాభం వస్తుంది మంచి రాబడి వస్తుంది. నేను ఒక సూచన చేస్తాను. పదేపదే చెప్పేదిఅని అనుకోకండి. ప్రొహిబిషన్‌ను రద్దు చేయండి. అది రద్దు చేస్తే డబ్బు వస్తుంది. అలా చేసి ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయాలని ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవిచేస్తూ, యీ అవకాశము యిచ్చినందులకు తమకు ధన్యవాదములు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—అటువైపున Lady Member మాట్లాడారని ఇటువైపు వారికి కూడ అవకాశం యిచ్చారు. మరల అటువైపున ఇంకొకరికి అవకాశం యిస్తే, ఈవైపున (ప్రతిపక్షం) యింకో Lady M. L. A. లేరు.

శ్రీ జి. శివయ్య:— అధ్యక్షా! కరువుదేవత పీడిత ప్రజానీకమైన 70 లక్షల రాయలసీమ ప్రజలను పట్టిపీడుస్తున్నది. ఆ ప్రాంతంలో కనీసం ఒక్క మేజరు స్కీము కూడలేదు Medium irrigation స్కీములు కూడా లేవు. ప్రభుత్వ కెనాల్సు క్రింద 80 లక్షల ఎకరాలు పారుతూ ఉంటే బహు కొద్ది ప్రాంతమే రాయలసీమలో ఉంది చిత్తూరు జిల్లాలో ఒక్క ఎకరం కూడ లేదు. కనీసం మైనరు ఇరిగేషన్ స్కీముల విషయంలో కూడ మంత్రిగారు సీతకన్ను వేశారు. రెండుకోట్ల ముప్పది వేలు మైనరు ఇరిగేషనకు allot చేస్తే, అందులో తెలంగాణాకు 61 లక్షల 47 వేలు, శ్రీకాకుళం, విశాఖ జిల్లాలకు 34 లక్షలు 30 వేలు కేటాయిస్తూ. రాయలసీమ ప్రాంతానికి 21 లక్షల 75 వేలు కేటాయించారు. ఇది రాయలసీమ ప్రాంతానికి ఏమి సరిపోతుంది? మైనరు ఇరిగేషన్ అభివృద్ధిలో, మా ప్రాంతాల ఎడ, మంత్రిగారు సీతకన్ను వేశారు. మంచి చూపు చూడాలని. క్షామదేవత యొక్క డ్యాన్సుకు భయపడకుండా శీలం సిద్ధారెడ్డిగారు తమ "శీలాన్ని" కాపాడుకోవాలని కోరుతున్నాను. మా ప్రాంతం యెడల మంత్రిగారు తమ ఆప్యాయతను చూపాలని మరొకసారి విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను. చిత్తూరు జిల్లాలో తూర్పు తాలూకాలు, పడమటి తాలూకాలు ఉన్నాయి. పడమటి తాలూకాలలో చిన్ననది కాదు కదా, పెద్ద కాల్వకూడలేదు. వాగులుకూడలేవు చిన్న చిన్న చెరువులు ఉన్నాయి. It may not be remunerative as Government wants it. They cannot get 1.5 % returns out of these schemes in Chittoor district. ఆ ప్రాంతాలలో భూములకు తగు సౌకర్యాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఇక తూర్పు తాలూకాలు ఉన్నాయి. అక్కడ పాలారు బేసిన్ స్కీము ఉన్నది ఉమ్మడి మదరాసు రాష్ట్రంలో ఆ ప్రాంతంలో బావులు త్రవ్వకూడదని, నదులకు ఆనకట్టలు కట్టకూడదని అప్పుడు చెప్పారు. ఇప్పుడు వున్నటువంటి నదులకు ఆనకట్టలు కట్టకూడదని ఉంది. డైవర్టు చేయకూడదని ఉంది. ఆ స్కీమును రద్దుచేశారు కొశస్థలి నదిలోనినీరు పూండి రిజర్వాయరుకు పోతున్నది పూండి నుంచి, మదరాసుకు ఆ నీరు పోతోంది మదరాసు ప్రభుత్వానికి అనేక నదులు ఉన్నాయి. నార్తు ఆర్కాటు, సౌత్ ఆర్కాటు జిల్లాలలో ఉన్న నదుల నీటిని వారు అగ్రికల్చర్ కొరకు ఉపయోగించుకొంటున్నారు. ఆ నదుల క్రింద ఆయకట్టను వారు develop చేసుకుంటున్నారు. కాని మన ప్రాంతంలో నీటిని మాత్రం వారికి 'మంచినీటి' కొరకు వదలిపెట్టాము. ఇది చాలా అన్యాయం. అందులో not at the cost of Chittoor district people that too eastern Taluk's people దీని గురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ ఆనకట్టలను డెవలప్ చేస్తే, 20 వేల ఎకరాలకు నీరుపారుతుంది. చిత్తూరు జిల్లాలో రాజకీయ చైతన్యం బయలుదేరిన తరువాత, మొట్టమొదటి బ్లాకు నగరిలో పెట్టారు. అప్పటి నుంచి యాజిటేషన్ చేస్తునే ఉన్నాము. కనీసం

ఈ స్కీములను మంత్రిగారు అమలు చేయాలని కోరుతున్నాము. ఈ రోజున మంత్రిగారు allotments ను చూస్తే, మా ఆశలు అన్ని నిరాశలు అయినవి. మాపుత్తూరు తాలూకాలో మూడు వేల ఎకరాలు పారే అన్నంపల్లి స్కీము ఉన్నది. ఆ స్కీము కూడరాలేదు.

అరణియార్ ప్రాజెక్టు ఉన్నది. దాని గురించి నిజంగా మంత్రివర్గానికి తెలియదు. చెంగల్పట్టు జిల్లా గ్రామాల నుంచి వచ్చిన వాడిని కాబట్టి దాని గురించి బాగా తెలుసు అది ఉమ్మడి మదరాసు రాష్ట్రంలో ఒట్టారు 1-4-64న ఆంధ్రకు transfer చేశారు. 1951 లో ఆ స్కీముకు foundation వేశారు. చెరువు క్రింద గ్రామాలను బాగుచేయడానికి పూనుకొంటామని ఆరోజున జరిగిన, మీటింగులో శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు చెప్పారు ఆ మీటింగుకు నేను కూడా వెళ్ళాను తరువాత 5 వేల ఎకరాలకు అవకాశం యిచ్చి, ఆప్రాంతంలోనే జమీందారీ తెలుగు ప్రాంతాలలో తెలుగువారు ఎక్కువగా ఉండడం చేత ఆ అవకాశం వారికి యివ్వలేదు. తమిళ ప్రాంతానికి బాగా నీరు పారించుకొంటున్నారు. ఆ నీటిని Red Hills కు పంపుతున్నారు. మరువట్టివల్లి అనే స్కీము ఉంది It is a separate scheme by itself It has nothing do with Araniyar Project though the Head Works are with us దీనివల్ల యింకో 5 వేల ఎకరాలు అదనంగా పారడానికి అవకాశం ఉంది. మేము రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చాము Chief Engineer వచ్చి విచారించారు. ఎంక్వయిరీ చేశారు. ప్రత్యేకంగా Ex-Zamindari ప్రాంతాలకొరకు కాలువ త్రవ్వారు అది ఆంధ్ర ప్రాంతంలోనికి పోతుందని తెలుసుకొని 1-4-56 న దానిని stop చేశారు దానికి సంబంధించిన papers అన్ని కాల్చేశారు The Government may not be aware of it I have seen it with my own eyes at the Chief Engineer, Irrigation Office at Madras అందుకని, కనీసం ఈ విషయం గురించి ఆలోచించి, ఒక్క రెండు లక్షల రూపాయలు కనుక ఖర్చు పెట్టినట్లయితే అయిదు వేల ఎకరాలు వస్తుంది. ఆ ప్రాంతంలో ఎకరంలో 70 బస్తాలు వస్తుంది మూడు పంటలు పండుతాయి. ఆంధ్రలో ఎకరాకు 20 బస్తాలకంటె ఎక్కువ పండవు. మా ప్రాంతంలో 70 బస్తాలు పండుతవి. ఎకరం 20 వేల రూపాయల ఖరీదు చేస్తుంది. మన రాష్ట్రంలో ఎక్కడాలేదు. ఒక్క అరణియార్ ప్రాజెక్టు క్రిందనే ఉంది. ఆ విషయం గుర్తించాలని కోరుతున్నాను ఒక చిన్న విషయం చెపుతాను రాయలసీమలో రిటర్న్సు ప్రభుత్వానికి అర్థం అయిందో లేదో నాకు తెలియదు— నేను అర్థం అయినట్లు అనుకోను 3 వ ప్లానులో 72 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి 9 లక్షల 66 వేల ఎకరాలు ప్రాజెక్టుల క్రింద తీసుకువచ్చారు. It costs 745 Rupees per acre అంత return యిస్తున్నవా ? కరువు దేవత తాండవిస్తున్నప్పుడు returns వస్తేనే ఇవ్వాలి అనడం అంతసమంజసంగా లేదు. interest మీకు ప్రాధాన్యమా ? కరువు నుంచి మమ్ములను కాపాడే ఉద్దేశ్యం లేదా ? వ్యావసాయికంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు కొంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

మదనపల్లిలో కొత్తెరు ప్రాజెక్టు ఉంది. 15 లక్షలు ఖర్చుపెడితే మూడు వేల ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తుంది ఈ విషయం గురించి ఆలోచించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. వెంకటనారాయుడు (ఏలూరు):— అధ్యక్షా, ఈ Demand ను హృదయపూర్వకంగా ఆమోదిస్తూ అయిదు నిముషాలలో ప్రధానమైన విషయాలు చెపుతాను పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలకు సంబంధించినంతవరకు కొల్లేరు సరస్సు ప్రధానమైనది. మొరార్జీదేశాయి గారు మొన్న నాగార్జునసాగర్ వచ్చినప్పుడు బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శన చేశారు Play cards పట్టుకుని ఆర్చిల క్రింద "Give more Fertilizers- take more food" అనిచెప్పి నినాదాలు చేశారు. మా అవుసరాలు మీరు తీర్చండి, మీకు మేము పూర్తిగా ఆహార ధాన్యాలను మేము యిస్తాం అని కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద నినాదాలు చెయ్యడం జరిగింది. మొత్తం భారతదేశానికి పేరెన్నికగన్న అన్నపూర్ణ అని పేరు గాంచినది ఆంధ్ర దేశం. అందులో పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలకు సంబంధించినంతవరకు కొలేరు సరస్సు, తమ్మిలేరు, ఉప్పుటేరు 'వైడెనింగు 'అతి ప్రధానమైన విషయాలు ఒకటి రెండు కోట్లు ఖర్చు పెడితే మొత్తం భారతదేశానికి ఆహారం సరఫరా చేస్తామని నేను మీకు స్పష్టంగా చెప్పదలచాను. "గంగగోవులాటి దానికి గడ్డివేస్తే కావలసినన్ని పాలిస్తుంది గానీ, వట్టిపోయిన గొడ్డుకు ఎంత వేస్తే మాత్రం ఏమి లాభంవుంది అని నా ప్రశ్న" అమెరికానుంచి ఆహార ధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకోవలసిన అగత్యం వుండదు. ఆహార సమస్య పరిష్కారం ఔతుంది. తమ్మిలేరు రిజర్వాయర్ కి కీ శే. సత్యనారాయణరాజు గారు ముఖ్యమంత్రి సంజీవయ్య గారి హైములో పునాది రాయి వేశారు. తమ్మిలేరు రిజర్వాయర్ పూర్తి అయితే కొన్ని వేల ఎకరాలు సశ్యశ్యామలం అవడమే కాకుండా ఏలూరు పట్టణం- పశ్చిమ గోదావరి ముఖ్యపట్టణం. 1959-1963-1964 సంవత్సరాలలో వరుసగా 3 సంవత్సరాలు మునిగిపోయింది ప్రభుత్వం వారు కొన్ని లక్షల రూపాయలు compensation కూడా యిచ్చారు. 50 వేల మంది నిర్వాసులైనారు. కాబట్టి తమ్మిలేరు రిజర్వాయర్ పథకం చేపడితే వరద నిరోధక పథకం పూర్తి అవడమేకాకుండా కొన్ని వేల ఎకరాలు సశ్యశ్యామలం అవుతుంది. కొలేరు సరస్సుకు ఒక కోటి రూపాయలు ఈ 12 కోట్లలో ఒక కోటి ఏమంత పెద్ద విషయంకాదు—ఖర్చు పెడితే మొత్తం దేశానికి ఆహార ధాన్యాలు సరఫరా చేస్తామని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అట్లాగే బుడమేరు, ఉప్పుటేరు widenning పథకాలు అమలు జరిపితే కావలసినంత ఆహారం, ఒక్క పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాయే సరఫరా చేస్తుందని చెపుతున్నాను. తమ్మిలేరు రిజర్వాయర్ బహుశ వచ్చే సంవత్సరం ప్రారంభించబడుతుందని సంతోష వార్త విన్నాను. అందువల్ల చింతలపూడి తాలూకా సశ్యశ్యామలం అవడమేకాకుండా ఏలూరుకు వరద ప్రమాదం లేకుండా పోతుంది. ఆ వార్త విని చాలా సంతోష పడ్డాను. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు 150 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. Nationalise చెయ్యడమే కాకుండా భారతదేశ Engineers కు. కార్మికులకు గర్వకారణం, భారత జాతికే గర్వకారణం. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు, చిన్న నీటి

వనరులతో కూడ చేసుకుంటే ఆహార పదార్థాల కొరకు యితర దేశాలపై ఆధార పడనక్కరలేదు. కొల్లేరు పథకం వెంటనే చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. బుడమేరు పథకం గురించి మిత్రా కమిటీ వారు రిజర్వాయరు కడితేను, కృష్ణ నీటికి diversion వల్ల సత్ఫలితాలు కలుగుతాయి. ప్రభుత్వం పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యం యిచ్చారు. చిన్న ప్రాజెక్టులకు ఆ విధంగానే యివ్వాలని కోరుతున్నాను. కొల్లేరు సరస్సు మీద కూడా ఆ దృష్టినే సారిస్తే కొన్ని లక్షల ఎకరాలు సాగు ఔతుంది ఏలూరు పట్టణంకు వరదబాధ పోగొట్టుటకు ఆహార ధాన్యాలను ఎక్కువ పండించుటకు ప్రభుత్వము వారు వెంటనే తమ్మిలేరు రిజర్వాయరును చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆవిధంగా చేస్తే పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కృష్ణా జిల్లా లకు కావలసిన ఆహార ధాన్యాలను యిస్తాయని చెపుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి నిరంజనరావు –అధ్యక్షా! ప్రజల అభిప్రాయం ఏవిధంగా వుందో Planning వారు ఏమి చెపుతున్నారో ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు ఏమి చెబుతున్నారో మన ప్రభుత్వాధినేతలుకు గుర్తిస్తున్నట్లులేదు Policy Statement 15 సార్లు చదివాను. అన్నీ కూడా స్వవచన వ్యాఘాతాలు మొదటి పేరాలో మీరు quick results యిచ్చే వాటిని ఈసారి తీసుకుంటాం ప్రాధాన్యం యిస్తాం అన్నారు అలాచెపుతూనూ అసలు schemes 3 మరోరకమైన schemes ను తీసుకుంటున్నాము అందులో కొన్ని 5వ పంచవర్ష ప్రణాళికకు spillover ఔతుందని చెపుతున్నారు. 11 Para లో పోచంపాడు ప్రాజెక్టు 5వ ప్రణాళికలోకి Spillover ఔతుంది. తక్కినవి కావు అనే అభిప్రాయం చెప్పారు. కానీ అధ్యక్షా 2వ పేజీ 8వ para లో the running six new projects mentioned below will spillover to 5th plan అని ఇందులో చెప్పారు. అయితే ఒకటి చెప్పి ఒకటి చేయడం అలవాటు అయింది మన దేశంలో. అందులో ముఖ్యంగా ప్రభుత్వంలో వున్నటువంటి పెద్దలకు, ఈ విధంగా డబ్బుఖర్చు పెడుతూపోతే కోట్లకొలది డబ్బు pumpచేస్తుంది, imbalance ఏర్పడుతుంది Control చెయ్యలేము ఏవిధంగా control చెయ్యగలము ? Planning Commission experts చెపితే వినము 50 కోట్లు 3వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో వుంటే 4వ ప్రణాళికాంతంలో ఖర్చు పెట్టడానికి మనం పథకాలు వేసుకొంటే-ఇందులో మురుగు పారుదలకు, food Control కు, అంతా ఏర్పాటు చేశాం అంటే 3 కోట్ల రూపాయలు ఇది 16% అధ్యక్షా, "తెలుగులో ఒక సామెత వుంది-చేతులో వున్న ఒక పిట్ట చెట్టు మీద వున్న రెండు పిట్టలకు సమానమట" అది అనుసరిస్తున్నామా! సంవత్సరానికి 13½ కోట్లు మంజూరు చెయ్యమని అడుగుతున్నాను. మా వేదన ఏమంటే లక్షలాది రైతుల మొర చెపుతున్నాము ఈ సభలో ఒకరోజుకి కాకపోయినా మరొక రోజుకి కార్యరూపంలోకి వస్తుందని ఆశ లేదు. అయినప్పటికి చెప్పక తప్పదు ఈ 13 కోట్ల రూపాయల్లో. ఈ major projects క్రింద దగ్గర, దగ్గర 3 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. Medium projects క్రింద రూ 2½ కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఈ major projects ఏవి ఈ సంవత్సరం కాదుగదా కనీసం వచ్చే 5 సంవత్సరాలో అయినా

నేటికి అంది వచ్చేదిలేదు మంత్రి గారు యింతాక C. V. K. Rao గారు చెబుతూ వుంటే చెప్పారు ప్రణాళికలు 5 సంవత్సరాలకు వేసుకున్నారు గాని, scheme అనేది ఎప్పటికి అవుతుందో తెలియదు అని. అందుకే ప్రణాళికలు వేసి 5 సంవత్సరాల్లో యింత డబ్బు ఖర్చు పెడితే రాష్ట్రానికి యింత ఆదాయం వస్తుంది, ఇన్ని టిండి గింజలు వస్తాయి అనే ఆలోచనతో డబ్బు ఖర్చు పెడతాం. అది ఏ 10 యేండ్లకో, 15 యేండ్లకో, 20 యేండ్లకో వస్తుందనే అభిప్రాయం ను ముఖ్య మంత్రిగారు మొన్న, Electricity Demand మీద చెప్పారు ఒక చోట electricity scheme వేస్తే, అక్కడ యింత return వస్తుంది వస్తేనే అక్కడ board నడుస్తుంది అని చెప్పారు అది మరి irrigation కు వర్తించదా ? ఈ మధ్య కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఒక expert committee ని వేశారు. వారు ఏమని చెప్పారంటే యేనాడో బ్రిటిష్ వారు యేర్పాటు చేసినటువంటి canal system ను మార్చకపోతే, అక్కడ వున్న drainage problem solve చేయకపోతే, కృష్ణా గోదావరి basin లో పంటలు పండవు అని చెప్పారు ఈ ఖర్చు పెట్టే డబ్బులో ఏకొంతైనా సరే కృష్ణా గోదావరి జిల్లాల్లో ఖర్చు పెట్టినట్లయితే, ఆంధ్రదేశానికే గాక, యావత్ భారతదేశానికి ధాన్యాన్ని supply చేసే పరిస్థితి వున్నది. మిత్రులు శివయ్యగారు చెప్పినదానికి నేను అడ్డు వస్తున్నానని కాదు—అసలు పంట ఎక్కడ పండుతుందో, అక్కడ డబ్బు ఖర్చు పెడితే, ఆదాయం తీసి, మనం strong agriculture base ను యేర్పాటు చేసుకుని, ఆ తరువాత మరోదానికి పోవాలి గాని యింతవరకు అటువంటి ప్రయత్నం జరగలేదు ఇక మీదట కూడా జరుగుతుందనే ఆశ లేదు. నేను చెబుతున్నాను అధ్యక్షా ! కొద్ది డబ్బు కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలలో ఖర్చు పెట్టినట్లయితే యావత్ భారతదేశాన్ని feed చేయగలం అని చెబుతున్నారు. అట్లాగే నిజామాబాద్ జిల్లాలోను, యింకా యితర చోట్ల ఆ ప్రాంతాలను develop చేస్తే చిన్న చిన్న projects, 2, 3, 4 సంవత్సరాల్లో చేతికి వచ్చేవి తీసుకుంటే, మన రాష్ట్రం యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి బాగుంటుంది అయితే ఈ నీటి పారుదలకు. మురుగు పారుదలకు ఏమి యేర్పాటు చేశారు ? నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 50 కోట్ల రూపాయలు కుదించినదాంట్లో 8 కోట్ల రూపాయలు అంటే 16 per cent అని చెప్పారు వారు policy statement లో, 11 వ పేజీలో, 2 వ paragraph లో ఈ 13 కోట్ల budget లో, 5 లక్షలు నీటి పారుదలకు, flood control కు యేర్పాటు చేస్తే ఎకరానికి రెండుబస్తాలు ఎక్కువ పండుతుందని వారే చెప్పారు. తరువాత 10 వ పేజీలో 5 వ para లో $2\frac{1}{2}$ లక్షల ఎకరాలకు, కృష్ణా గోదావరి delta లో, డబ్బు ఖర్చు పెడితే ప్రతి సంవత్సరం 6 కోట్ల రూపాయల ఖరీదు గల పంటలు వస్తాయని చెప్పారు. మంత్రిగారు చిన్నవారైనా మంచి అనుభవం గలవారు, యోగ్యులు కాబట్టి ఇప్పటికైనా యోచన చేయాలి. మేము చెప్పే అభిప్రాయాలు మావి కావు మా వెనకాల వున్నటువంటి లక్షలాది ప్రజానీకం యొక్క అభిప్రాయం చెబుతున్నాను. అందుకోసం మనం ఈ schemes projects వేసుకోకపోతే ఈ దేశంలో మనం అనుకున్నటువంటి results ను time లో సాధించలేం. ఈరోజున మనం తెలివితేటలతో, కొద్దిడబ్బుతో, మనది under developed Country కాబట్టి, వున్నటువంటి resources ను ఉపయోగించుకుని, మనయొక్క ఆర్థిక స్థితిని

మెరుగుపరుచుకుంటూ పోవడానికి ప్రయత్నం చేయాలిగాని, ఊహాలతో, యేదో చేసి పురం లేకపోతే అంతఃపురంలో నివశిస్తాం అనే ఆలోచన పనికిరాదు. 1964 లో, flood control గురించి పరిశీలించమని, మిత్రాకమిటీవారిని పిలిపించి, రాష్ట్రమంతా తిప్పాం. వారు అనేక సూచనలు చేశారు. అందులో వారు ముఖ్యంగా చెప్పిందేమంటే ఏమి చేసినా చేయకపోయినా, కనీసం కృష్ణా, గోదావరి delta జిల్లాలలో, రెండేసి బుల్డోజర్సును supply చేయాలని చెప్పారు. ఈనాటికైనా ఆ ప్రయత్నం జరిగిందా అని నేను అడుగుతున్నాను మనం ఎన్నో కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాం కనీసం నాలుగు బుల్డోజర్సుని తీసుకు వచ్చి, కాలవల్లో నీరు వున్న ప్రాంతాల్లో, ఈ మురుగు కాలవల మరమ్మతు చేయడానికి, tail end భూములకు, ఈ కాలువ తీసుకుపోయేదానికి ప్రయత్నం చేశారా? ఎప్పుడో కాటన్‌మహాశయుడు కట్టిన రెండు bridges, అప్పుడు యేర్పాటు చేసిన canal system తప్ప ఈ 18 సంవత్సరాల్లో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం canal system ను గాని, drainage problem ను గాని, solve చేయలేదు. నేను సమితి president గా వున్నప్పుడు ఒక చిన్న experiment చేశాను మా సమితిలో ఒక 300 ఎకరాలకు, రూ 6 వేలు ఖర్చుపెట్టి ఒక irrigation under channel కట్టించాను. మురుగు పోవడానికి. ఈ 300 ఎకరాల్లో యిదివరకు ఎకరాకు 3, 4 బస్తాలు పండేవి కాని యిప్పుడు 20 బస్తాలు పండుతున్నాయి ఈ విధంగా మేము ఒక చిన్న scheme వేసి, practical గా ఫలితాలను అనుభవించాం మీరు 4 బుల్డోజర్సునుకాని supply చేయకపోతే—మరి మిత్రాకమిటీ report ను library లో పెట్టంగాని. దానిని అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయలేదు

ఈ project మీద ఈరోజున 6½ కోట్లు ఖర్చు పెట్టాం. యింకో 18 కోట్లు నాల్గవ ప్రణాళికలో మనం ఖర్చు పెడతాము అంటే నాల్గవ ప్రణాళిక అంతానికి రూ. 25 కోట్లు ఈ project మీద ఖర్చు పెడుతూవుంటే, 2½ లక్షల ఎకరాలైనా నాల్గవ ప్రణాళికా అంతానికి మన చేతిలోకి వస్తుందనే ఆశ లేదు. అంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టినా, ఆ ప్రాంత వాసులకు ఇన్ని లక్షల ఎకరాలకు నీరు supply చేశాం, ఈ field channels త్రవ్వాం అని చెప్పుకునే పరిస్థితికూడ లేకపోవడం చాలా బాధాకరమైన విషయం ఈ policy statement చూస్తే నాకు ఒక కథ జ్ఞాపకం వస్తున్నది. "భీమవరందగ్గర గునుపూడి అనే గ్రామం వున్నది అక్కడ జంగాలు అంతా రాత్రికి చేరి, తల్లికి ఒక భవనం కట్టించాలని అనుకునేవారు. కాని తెల్లవారేసరికి ఎవరితోవన వారు వెళ్లిపోయేవారట" ఆ విధంగా మన దేశాన్ని సస్యశ్యామలం చేయడంలో ఈ గునిపూడి జంగాల ఆలోచనేగాని, practical గా ఒక్కటీ చేయడంలేదు. కనుక నా తీవ్ర అసమ్మతిని తెలియచేస్తున్నాను. మంత్రిగారు ఈ policy statement ను సరిగా చదివి వుండరని అనుకుంటాను, వారు చదివివుంటే సభవారికి అందిచ్చేవారుకాదు ఎవరో ఉద్యోగస్థులు తయారుచేసినది, మంత్రిగారు యిచ్చారుకాబట్టి, వారే యిచ్చారు అనుకోవాలికాబట్టి అటువంటి పద్ధతిని విడనాడమని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(The House then adjourned till Half past-Eight of the Clock on Thursday, the 20th July, 1967).

APPENDIX

NOTE ON IRRIGATION IN ANDHRA PRADESH BUDGET ESTIMATE 1967-68

Mr Speaker Sir,

I move that the House be pleased to grant a sum not exceeding Rs 12,89,25,400 under Demand No. XXX Irrigation.

2 For the information of the House, I shall deal with the salient features touching upon the progress made so far on Irrigation and Flood Control Schemes and on our programme for 1967-68. I may point out that as usual Irrigation Sector enjoys priority in the State's Fourth Plan as well as in the Annual Plans. Stress however is being given for completing as many schemes as possible to achieve quick results rather than take up many new schemes.

3. During the First-Year Plan, 8 Major Projects and 22 Medium Projects were taken up for execution During the Second Five-Year Plan, in addition to the spill over schemes of the First Plan, 2 Major Projects and 11 medium projects were put on ground By the end of Second Plan only a few schemes of First Plan were completed while the remaining schemes spilled over to Third Plan along with new projects. The Third Five Year Plan contained 42 major and medium projects under the category of spill over schemes and 6 new schemes

4. The details in respect of the amounts spent, potential created and utilisation in respect of the First, Second and Third Plans are as under .—

Plan	*Amount Spent*	*Potential Created*	*Utilisation*
I Plan	2469.84 lakhs	2 06 lakh acres	1 20 lakh acres
II Plan	1933 66 lakhs	Additional Potential 3 84 lakh acres	Additional Utilisation 3.16 lack acres.
III Plan	2801 36 lakhs.	Additional Potential 3 76 lakh acres.	Additional Utilisation 2 70 lakh acres

5 Though the outlay orginally proposed for Irrigation Sector during the Fourth Plan, excluding Nagarjunasagar Project, was Rs 7,500 lakhs, it had to be revised to Rs. 5030 00 lakhs, due to reduction in the size of the State Plan A sum of Rs. 300 lakhs is earmarked for floods control works, under the revised ceiling of Rs 5030 lakhs,

6. During the Fourth Plan, besides the 28 spill over schemes of Third Plan, 9 new schemes alone could be provided besides flood control, water logging, anti-sea-erosion schemes and investigation of irrigation projects both in the Andhra and Telangana

7. Among the new schemes the following schemes are programmed to be completed by the end of Fourth Plan :—

(1) Bahuda Reservoir

(2) Guntur Channel Scheme

(3) Ramakrishnapuram anicut scheme (Ukachettyvagu Project).

8 The remaining 6 new projects mentioned below will spill over to Fifth Plan.

(1) Vamsadhara Project
(2) Tungabhadra Project, High Level Canal (Stage II)
(3) Godavari Barrage
(4) Gazuladinne Project
(5) Gandipalem Project
(6) Improvements to Nizamasagar Canals

9 In addition to the above, the Plan also includes a scheme for expansion of the equipment in the Engineering Research Laboratories at Himayatsagar so as to enable to keep pace with the research requirements in connection with the various development Projects

10. The following spill-over projects were completed physically by the end of the Third Five-Year Plan excepting completion o certain minor works and payment under land acquisition —

(1) K C Canal
(2) Tungabhadra Project, Low leval Canal Scheme
(3) Zurreru Project.
(4) Torrigedda Pumping Scheme
(5) Pincha Project
(6) Prakasam Barrage
(7 Rallapad Project (Stage II).
(8) Paleru Bitragunta Supply Channel Scheme
(9) Upper Pennar Project
(10) Bhairavanitippa Project.
(11) Rajolibunda Diversion Scheme.
(12) Musi Project
(13) Salivagu Project
(14) Ramadugu Project
(15) Jutpalli Project.

11 The only spill over scheme which will spill into Fifth Plan is Pochampad Project with an outlay of Rs 1747 10 lakhs During the Fourth Plan an amount of Rs 1800 00 lakhs has been provided for this scheme to create a potential of 2 70 lakh acres During the First Year of Fourth Plan (*i e*, 1966-67) a ceiling of Rs 505 lakhs was fixed for various Major, Medium and Flood control schemes *etc*, and subsequently it was increased to Rs 575 68 lakhs An additional potential of 90 65 thousand acres was anticipated to be created during that year

12 During 1967 68, even though there was a general reduction in the other sectors of the plan the annual provision for Major. Medium and Flood Control Schemes *etc*, was kept at the same figure as the original provision made last year, *viz*, Rs 505 lakhs But it has now been increased to Rs 715 lakhs by allotting an additional amount of Rs 210 00 lakhs for certain Major and Medium Irrigation

Schemes like Pochampad, Tungabhadra Project, High Level Canal Stage II and Guntur Channel Schemes. The Annual Plan for 1967-68 consists of 28 spill-over schemes and 1 new scheme in the category of Major and Medium Projects besides flood control, water logging, anti-sea-erosion schemes, investigation of Irrigation Projects and expansion of Engineering Research Laboratories

13 The following major projects are at various stages of progress .—

(1) T B. Project, H L. Canal.
(2) Pochampad Project.
(3) Vamsadhara project.
(4) Rajolibunda Diversion Scheme,
(5) Kaddam Project.
(6) K C. Canal
(7) T.B.P H L C. (Stage II)
(8) Godavari Barrage Scheme

Tungabhadra Project, High Level Canal.

All works on High Level Main Canal have been completed and Tungabhadra Waters have been let out into the Canal on 27th July 1966 The work on Uravakonda deep cut has been completed excepting lining which is also partly completed

The work on Mid Pennar Dam has been completed excepting fixing of the hoist for the river and canal sluices and installation of shutters on spillway which are in progress.

Mid Pennar North Canal was completed in all respects while the Mid Pennar South Canal was completed upto 50th Mile. The balance length of 10 miles is nearing completion

An amount of Rs 71 13 lakhs has been provided for the year 1967-68 for completion of the project in all respects in the Andhra and the Board areas

Pochampad Project

Pochampad Project, the second major irrigation project in execution in the State, is expected to make good strides in the coming years, and create irrigation potential for 2 7 lakh acres in the Fourth Five Year Plan period and help food production

Construction of masonry dam and earthen dam and excavation of main canal is in good progress. About 35 per cent of work on masonry dam, 15 per cent on earth dam and 10 per cent of work on main canal are completed In order to maintain the tempo already built up on the scheme, an additional assistance of Rs 60 00 lakhs was made available for this project during 1966-67. Thus the provision made for the project in the year 1966-67 was Rs. 1 80 crores For the year 1967-68 also an amount of Rs. 1.80 crores is provided

The expenditure incurred on the project to end of January, 1967 is Rs 1 66 crores during the year 1966-67 and Rs 6.30 crores from commencement of the project.

Vamsadhara Project .

The scheme is still awaiting the approval of Planning Commission Hence work on this project is still in the preliminary stage of construction Upto the end of December, 1966 an amount of Rs 11 69 lakhs has been spent on the project No provision has been made during 1967-68 due to paucity of funds.

Rajolibunda Diversion Scheme

This Project is in final stage of completion The work on Main Canal together with its distributary system has been completed and the excavation of field channels for a length of 807 miles has been completed The work on the remaining length of 30 miles of field channels is in good progress An amount of Rs 10 lakhs has been provided for this scheme during 1967-68

Kaddam Project

The work on this scheme is completed excepting for a portion of alignment of field channels Tenders for the construction of feeder channel from Khanapur Channel to Kaddam Reservoir for a length of 365 chains for augmenting the supplies into Kaddam Reservoir have been called for An amount of Rs 5 00 lakhs is proposed for 1967-68

K C Canal Scheme

The remodelling of K C Canal has been completed Ayacut development works such as construction of ayacut roads, and causeways are in progress An amount of Rs. 9 12 lakhs is proposed for 1967-68 for completing the balance of works.

Tungabhadra Project, High Level Canal Scheme (Stage-II)

This scheme has been approved by the Planning Commission, Government of India to irrigate an ayacut of 1,37,425 acres in Anantapur and Cuddapah Districts It has been inaugurated on 9th January 1967 An amount of Rs 120 00 lakhs is proposed to be spent on this scheme during 1967-68

Godavari Barrage Scheme

The existing anicuts across the Godavari near Dowlaishwaram constructed by Sir Arthur Cotton are over 110 years old and cannot be depended for long to provide supply of assured irrigation water Any damage to the anicut will lead to a grave consequence resulting in total failure of crop over the entire delta system consisting of one million acres Realising the gravity of the situation created by the damages sustained by the anicut during the floods of 1963, the Expert Committee on Floods in Andhra Pradesh constituted by the Government of India, had examined the present condition of the anicuts and recomended the immediate construction of a barrage just upstream of the existing anicut and taking up the Ralli Branch of the Barrage ahead of the rest as it is the weakest link in chain of anicuts It is therefore, proposed to build a new structure so as to replace the existing old anicut

The proposed barrage will help not only stabilisation of irrigation supplies for the existing ayacut under the Godavari Delta system but would also provide irrigation facilities for a new area of 25,900 acres The estimated cost of the scheme is about Rs 17 13 crores

Action is being initiated to collect the advance betterment contribution from the beneficiaries to get funds for the execution of the work The Plans and estimates for this work have been sent to the Government of India and the work will be started as soon as the betterment fees is collected and the clearance is received from the Government of India. Hence no provision is made in the Budget 1967-68.

Medium Schemes

Besides the above Major Projects, the following medium schemes, are also at various stages of execution :—

(1) *Thandava Reservoir (Visakhapatnam District).*—Works on approach and tail end channels, and acquisition of land are in good progress Earth dam portion in the deep gorge is being tackled now. An amount of Rs 60.00 lakhs is provided for the year 1967-68.

(2) *Varaha Reservoir (Visakhapatnam District)* — Works connected with earthen dam and spillway portion and land acquisition are in progress. Earth work to the tune of 21 per cent in earthen dam has been completed Work on regulator and sluice are also in progress An amount of Rs 18.20 lakhs is proposed to be spent during the year 1967-68 on this scheme.

(3) *Zurreru Project (Kurnool District).*—The project has been completed and the full potential of 2,300 acres has been created Some of the land compensation proceedings a.e under finalisation An amount of 2 52 lakhs is proposed to be spent during 1967-68.

(4) *Pampa Reservoir (East Godavari District).*— Works on earthen dam, sluice, regulator are in good progress About 60 per cent work on earth dam, 50 per cent on regulator and 16 per cent on sluice are completed so for. An amount of Rs. 26.69 lakhs is proposed to be spent during 1967-68.

(5) *Vottigedda Reservior (Srikakulam District).*— About 14 per cent of work on right flank and 30 per cent of work on left flank pertaining to earth dam has been completed About 6.7 per cent of earth work excavation of canals has been completed The amount proposed during the year 1967-68 is Rs 25.00 lakhs.

(6) *Kanupur Canal, (Nellore District)* —About 47 per cent of earth work is completed Most of the cross masonry works are also completed. An amount of Rs. 20.00 lakhs is proposed for the year 1967-68.

(7) *Torrigedda Pumping Scheme, (East Godavari District)* — The main works are completed. Works on two distributaries and cross drainage works are in progress Water has already been let out for irrigation. An amount of Rs 2.00 lakhs is proposed to be spent during 1967-68.

(8) *Bahuda Reservoir, (Chittoor District)* —This project was inaugurated on 22nd February, 1966 under famine relief measures. The work is in preliminary stages Excavation of cut off trenches, for the earth dam and diversion road work have been almost completed In order to maintain the tempo already built up on th scheme an additional assistance of Rs. 13.18 lakhs was made for thie

Scheme during 1966-67 An amount of Rs 10 lakhs has been proposed for the year 1967-68.

(9) *Guntur Channel Scheme, (Guntur District)* —The Scheme has been cleared by the Planning Commission The work on channel excavation is in good progress and 30 per cent of work was completed upto end of January, 1967 An amount of Rs 30 00 lakhs is allotted for this scheme during 1967-68

(10) *Swarna Project, (Adilabad District)* — The work on earthen dam, sluice and spillway is in progress The earthen dam is programmed to be completed by June, 1968 and spillway by June, 1969 An amount of Rs 10 50 lakhs is proposed to be spent during 1967-68.

(11) *Nallavagu Project, (Medak District)* —About 60 per cent of work on earthen embankment is done upto end of December, 1966 The work on revetment to bund, rock toe and filter blanket is also in progress Excavation of left and right bank canals upto 4 and 5 1/2 miles respectively is also completed The work on localisation of ayacut is also in progress An amount of Rs 25 00 lakhs is proposed to be spent during 1967-68

(12) *Kotipallivagu Project, (Hyderabad District)* •—The work on the project is in good progress About 46 per cent work on earthen embankment, 62 per cent on sluice and 33 per cent on surplus weir have been completed upto end of November, 1966 The work on revetment to bund, rock toe, filter blanket is also in progress Excavation of canal for a length of 3 4 miles has been done upto end of November, 1966 In order to maintain the tempo already built up on the scheme, an additional assistance of Rs 5 00 lakhs was made available for this scheme during 1966-67 An amount of Rs 16 00 lakhs is proposed to be spent during 1967-68

(13) *Lankasagar Project, (Khammam District)* —About 79 per cent on earthen embankment and 34 per cent on spillways is completed by the end of December, 1966, and the rest is in progress The work on revetment to bund and excavation of channels is also in good progress. An amount of Rs 20 00 lakhs is proposed to be spent during 1967-68

(14) *Laknapur Project, (Hyderabad District)*.—The work on camp buildings and approach road is completed About 38 per cent of work on earthen embankment, 61 per cent on sluices and 55 per cent on surplus weir is completed by December, 1966 The work on revetment to bund, rock toe and filter blanket is in progress Excavation of left bank and right bank canals is done upto 6 7 miles and 3 7 miles respectively by December, 1966 An amount of Rs. 8 73 lakhs is proposed for 1967-68

(15) *Ukachettyavagu Project, (Mahboobnagar District)* .—The scheme contemplates the raising of the F R L of Koilsagar and constructing an anicut at Ramananapad for irrigating an additional ayacut of 6,000 acres The Government have sanctioned the above scheme Due to paucity of funds during 1967-68 this scheme is proposed to be taken up for execution during 1968-69,

Food Control Schemes ·

Flood Control Programme forms part of the Irrigation sector and an amount of Rs 3 00 crores is programmed to be spent on Flood Control, drainage and anti-sea-erosion schemes during the Fourth Five-Year Plan. The Flood problem in this State is mainly confined to the deltaic areas of Krishna and Godavari Rivers and to the Coastal Districts and it is incidental in the Upland areas. In view of this during the Fourth Plan period much stress has been laid on the Flood Control Schemes in Godavari and Krishna deltas in order to provide relief from floods and drainage problems that are being experienced every year

The Mitra Committee on Floods in Andhra Pradesh constituted by Government of India in the wake of floods of 1964 had examined the flood problems in the Godavari and Krishna deltas and recommended certain flood control and drainage schemes for implementation under various priorities Out of those the important schemes are as under -

(1) Upputeru widening scheme

(2) Formation of flood detention reservoir across Thammileru and Yerrakalva Rivers.

(3) Raising and strengthening the existing flood banks of Budameru river

(4) Excauation of straight cut to Budameru near Vijayawada Town· and

(5) Restoration of drains such as Romperu, Biccavolu etc , etc , in Krishna and Godavari deltas.

But in view of the limited resources available for flood control scheme during Fourth Five-Year Plan, it is proposed to make a beginning to implement the schemes recommended by the Mitra Committee under first priority This will protect an extent of about 2 13 lakh acres in the Godavari and Krishna deltas including Kolleru basin and thereby saving a loss of 1.6 lakh tons of food grains valued at Rs 6 00 crores every year The project has been sent to the Government of India and the work will be commenced as soon as their approval is received

The Minor flood control schemes such as formation of flood banks on the river margins to protect the ayacut lands and villages from tho ravages of floods which are of urgent nature in the other parts of the State are also proposed to be taken up during the Fourth Plan In addition to the above, the scheme for protecting Visakhapatnam Town from sea erosion has also been taken up under the above programme Altogether 57 works are included in the programme, of which 50 are new and the rest are continuing works.

An amount of Rs. 5 00 lakhs is proposed to be spent on the flood control schemes during the year 1967-68

Minor Irrigation Programme

As Honourable Members are aware, the minor irrigation programme gained much importance during the Third Plan and has attained a great tempo, which is likely to continue for several years to

come. This can be gauged from the fact that during the First Five-Year Plan, 99 Minor Irrigation Schemes and 155 tank works in the Andhra area and 1372 breached tanks in Telangana area were executed for Irrigating 1.89 lakh acres with an outlay of Rs 3 52 crores

During the Second Plan 138 Minor Irrigation Schemes and a number of tank improvement schemes in the Andhra area and 1845 tanks in Telangana area were executed bringing an additional area of 2 40 lakh acres with an outlay of Rs 4 35 crores

During the Third Plan, a total expenditure of Rs 18.30 crores was incurred and potential to a new ayacut of 1 10 lakh acres was created, besides stabilising an ayacut of 3 59 lakh acres and bringing relief from submersion in an extent of 4 45 lakh acres.

The outlay originally proposed during the Fourth plan was Rs 27 crores and this has since been revised to Rs 21 40 crores

The Minor Irrrgation Programme during the Fourth Plan is detailed below .—

1. (a) M I Sillover Works

There are over 4,070 works big and small spilling over from the Third Five-Year Plan into the Fourth Plan All these works are expected to be completed by the end of the Fourth Plan On completion, these spillover works will be able to irrigate a total ayacut of 6 06 lakh acres, (i e,, 3 45 lakhs Stablisation and 2.61 lakhs new).

(b) M. I. New Schemes.

There are 716 new works which have already been sanctioned at an estimated cost of Rs 4 66 crores to irrigate an area of 1 79 lakh acres (i.e., 1.09 lakhs Stabilization, 0 700 lakhs new) All these works are proposed to be completed before the end of Fourth Plan period, subject to availability of adequate funds.

Besides the above, it is also proposed to take up certain new works costing about Rs. 7 crores with a total outlay of Rs 77 27 lakhs during the Fourth Plan period. No additional ayacut is expected to be developed under these new schemes during Fourth Plan as these works will spillover into the Fifth Plan for completion.

By spending Rs. 15.43 crores both on spillover and new works an area of 7.85 lakh acres will be benefited comprising 3.31 lakh acres of new ayacut and 4.54 lakh acres of existing ayacut.

2. (a) Lift Irrigation Works (Spillover) ·

There are 67 spillover Lift Irrigation Schemes of Third Plan, 55 schemes taken up under Crash Programme and 12 under Minor Irrigation Programme and all these works are nearing completion. On completion of these schemes it is expected that a total ayacut of 58,300 acres will be brought under irrigation of which 55,700 acres will be new and 2,600 acres stabilisation of the existing ayacut.

(b) New Schemes

Three schemes at a total estimated cost of Rs 13 lakhs have been sanctioned to irrigate an ayacut of 4,900 acres (4,500 acres new, and 400 acres existing) which have yet to be taken up for execution.

esides thes three schemes, there are a number of Lift Irrigation Schemes which are under various stages of finalisation. An amount of Rs. 97 9 lakhs is proposed to be spent on these schemes creating a potential of 39,000 acres by the end of Fourth Plan.

Thus a total outlay of Rs. 1.779 crores is proposed to be incurred on Lift Irrigation Schemes during Fourth Plan period with a targetted benefit of 1.022 lakh acres.

3. Master Plan

A Master Plan for irrigation is under finalisation for the entire State to fully harness the water available in all the river basins

Achievements during the First Year of the Fourth Plan (i e., 1966 67) and Aunual Plan for 1967-68:

(1) M. I. Works

(a) Surface flow Irrigation :

An amount of Rs 415 lakhs on spill-over works and Rs. 10 lakhs on new works would have been spent up to end of 1966-67 and an irrigation potential of 0 78 lakh acres of new ayacut was created and 1 02 lakh acres of existing ayacut was stabilised, During the year 1967-68, it is programmed to spend an amount of Rs. 245 lakhs to create an ultimate irrigation potential of 1.06 lakh acres.

(b) Lift Irrigation Works :

An amount of Rs. 40 lakhs on spill over works and Rs. 10 lakhs on new works would have been spent upto end of 1966-67 and an irrigation potential of 0 25 lakh acres would have been created. During the year 1967-68 it is programmed to spend an amount of Rs. 30 lakhs to create an ultimate irrigation potential of 0 16 lakh acres.

2. Investigation of Minor Irrigation Schemes and preparation of Master Plan.

An amount of Rs. 50 lakhs was spent upto end of 1966-67 and an amount of Rs. 25 lakhs is proposed to be spent during the year 1967-68 under this programme.

S. SIDDA REDDY,
Minister (Irrigation).